

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr VII/34/2019
Rady Gminy Gołymín-Ośródek
z dnia 27 lutego 2019r.

STUDIUM

UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK

CZEŚĆ I. UWARUNKOWANIA ROZWOJU

Gołymín-Ośródek, 2019 r.

Sporządził:

Wójt Gminy Gołymin-Ośrodek

Opracowanie:

na podstawie Umowy Nr 1/2017 z 26 października 2017 r.

PHU Maxi Usługi Urbanistyczne

ul. Władysława IV 14

86-300 Grudziądz

siedziba w Warszawie

www.planisci.eu

Zespół autorski:

Główny projektant:

mgr inż. Hanna Czajkowska

(członek Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą w Warszawie, nr 385)

oraz

inż. Katarzyna Bazyłko

mgr Piotr Czajkowski

inż. Magdalena Glica

inż. Patrycja Kryśkiewicz

inż. Justyna Majek

inż. Mateusz Olender

inż. Joanna Stępnik

SPIS TREŚCI

PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA	9
WPROWADZENIE	10
1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU ORAZ ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY	12
1.1. PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE W GMINIE GOŁYMIN-OŚRODEK – STAN PRAWNY	12
1.1.1. Dokumenty planistyczne w gminie a aktualny stan prawny	12
1.1.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gołymin-Ośrodek ..	13
1.1.3. Obowiązujące plany miejscowe	14
1.1.4. Wszczęte procedury sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.....	18
1.1.5. Wydane decyzje	18
1.2. DOTYCHCZASOWE ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENÓW.....	19
1.2.1. Tereny mieszkaniowe – stan mieszkalnictwa.....	21
1.2.2. Tereny usługowo – produkcyjne.....	22
1.2.3. Tereny inwestycji celu publicznego.....	22
1.2.4. Tereny zieleni i wody	22
1.2.5. Infrastruktura techniczna	23
1.2.6. Tereny specjalne i zamknięte	23
1.2.7. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony.....	23
2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	24
2.1. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO – ZASOBY.....	24
2.1.1. Warunki klimatyczne.....	24
2.1.2. Budowa geologiczna	24
2.1.3. Warunki geologiczno-inżynierskie	25
2.1.4. Rzeźba terenu	25
2.1.5. Surowce naturalne	26
2.1.6. Warunki glebowe	27
2.1.7. Hydrologia	30
2.1.8. Flora	32
2.1.9. Fauna.....	32
2.1.10. Powiązania przyrodnicze	33
2.2. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO - ZAGROŻENIA.....	34
2.2.1. Zagrożenia i stan powietrza atmosferycznego.....	34
2.2.2. Klimat akustyczny.....	37
2.2.3. Pola elektromagnetyczne	38
2.2.4. Zagrożenia i stan gleb.....	39
2.2.5. Przekształcenia powierzchni ziemi i zagrożenie występowania masowych ruchów ziemi.....	40
2.2.6. Zagrożenia i stan wód.....	42
2.2.7. Zagrożenia fauny i flory	45
2.2.8. Zagrożenia i stan lasów	45
2.3. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA.....	46
2.4. LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	48
2.5. WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	51
3. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ŹŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA	51
3.1. UDOKUMENTOWANE ŹŁOŻA KOPALIN	51
3.2. ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH.....	52
3.3. UDOKUMENTOWANE KOMPLEKSY PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA	52
4. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	52

5. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.....	52
5.1. OBSZARY OSUWISK	53
5.2. OBSZARY ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO	53
6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	53
6.1. WALORY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO.....	53
6.1.1. Rys historyczny – Gołymín-Ośródek.....	53
6.1.2. Architektura.....	54
6.1.3. Obiekty wpisane do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków	55
6.1.4. Obiekty ujęte w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków.....	56
6.1.5. Obiekty ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków	56
6.1.6. Archeologia.....	61
6.2. STAN I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO	70
7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH	70
8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA	71
8.1. POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY	71
8.2. SYTUACJA NA RYNKU PRACY.....	76
8.2.1. Aktywność zawodowa	76
8.2.2. Podmioty gospodarcze	77
8.3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	80
8.3.1. Oświata i kultura	80
8.3.3. Ochrona zdrowia.....	81
8.3.4. Opieka społeczna	81
8.3.5. Sport i rekreacja i turystyka	82
8.3.6. Warunki mieszkaniowe.....	82
9. UWARUNKOWANA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.....	83
9.1. CHARAKTERYSTYKA ZAGROŻEŃ I STANU BEZPIECZEŃSTWA.....	83
9.2. JEDNOSTKI ODPOWIEDZIALNE ZA ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA	84
10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK	84
10.1 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW SZCZEBŁA WOJEWÓDZKIEGO I POWIATOWEGO ...	84
10.1.1. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego	84
10.1.2. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze	87
10.1.3 Strategia Rozwoju Powiatu Ciechanowskiego do roku 2020	90
10.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW SZCZEBŁA LOKALNEGO.....	91
10.2.1. Strategia Rozwoju Gminy Gołymín-Ośródek na lata 2013-2020	91
10.2.2. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gołymín-Ośródek na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024	92
10.3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WNIOSKÓW ZŁOŻONYCH DO STUDIUM.....	94
10.3.1. Wnioski instytucji uzgadniających i opiniujących	94
10.3.2. Wnioski mieszkańców i właścicieli nieruchomości zainteresowanych zmianą przeznaczenia na obszarze gminy.....	97
10.4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z SYTUACJI EKONOMICZNO-ŚRODOWISKOWO-SPOŁECZNEJ GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK	99
10.4.1. Analizy społeczne, w tym prognoza demograficzna	99
10.4.2. Analiza budżetu gminy, w tym analiza możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej i społecznej.....	101
10.4.3. Waloryzacja środowiska przyrodniczego	104
10.4.4. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	105

11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW	118
12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	119
12.1 OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE PRZYRODY	119
12.1.1. <i>Pomniki przyrody</i>	119
12.1.3. <i>Obiekty i tereny proponowane do objęcia ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody</i>	121
12.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ .	122
12.3. OBIEKTY I OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE ZABYTKÓW	122
12.3.1. <i>Obiekty i obszary prawnej ochrony konserwatorskiej</i>	122
13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI	123
13.1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCEGO Z FUNKCJONOWANIA ISTNIEJĄCEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	123
13.1.1. <i>Układ drogowy</i>	123
13.1.2. <i>Komunikacja kolejowa</i>	126
13.1.3. <i>Komunikacja publiczna autobusowa</i>	126
13.1.4. <i>Transport ładunków</i>	126
13.1.5. <i>Ruch pieszy i rowerowy</i>	126
13.1.6. <i>Parkowanie pojazdów</i>	127
13.2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU KOMUNIKACJI WYNIKAJĄCE Z UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH, DOTYCZĄCYCH USTALEŃ PLANISTYCZNYCH, STRATEGII, PLANÓW ROZWOJU ORAZ WNIOSKÓW DO STUDIUM	127
13.3. OCENA FUNKCJONOWANIA I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU SYSTEMU TRANSPORTOWEGO GMINY	129
14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	130
14.1. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	130
14.1.1. <i>Zaopatrzenie w wodę</i>	131
14.1.2. <i>Oczyszczanie i odprowadzanie ścieków</i>	132
14.2. GOSPODARKA ODPADAMI.....	133
14.3. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I MOŻLIWOŚĆ WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII.....	134
14.4. ZAOPATRZENIE W GAZ	136
14.5. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ CIEPLNĄ.....	136
14.6. TELEKOMUNIKACJA.....	137

SPIS TABEL:

TABELA 1 WYKAZ PLANÓW MIEJSCOWYCH OBOWIĄZUJĄCYCH NA TERENIE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK	14
TABELA 2 ZESTAWIENIE ZGENERALIZOWANYCH PRZEZNACZEŃ WYSTĘPUJĄCYCH W OBOWIĄZUJĄCYCH PLANACH MIEJSCOWYCH	16
TABELA 3 STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W 2018 R.....	20
TABELA 4 ZASOBY MIESZKANIOWE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK W LATACH 2012-2016	21
TABELA 5 RODZAJE KOMPLEKSÓW PRZYDATNOŚCI ROLNICZEJ W GMINIE GOŁYMIN-OŚRODEK.....	28
TABELA 6 KLASY BONITACYJNE GLEB NA TERENIE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK.....	30
TABELA 7 WYNIKOWE KLASY STREF DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ UZYSKANE W OCENIE ROCZNEJ DOKONANEJ W 2016 R. Z UWZGLĘDNIENIEM KRYTERIÓW USTANOWIONYCH W CELU OCHRONY ZDROWIA LUDZI.....	36
TABELA 8 WYNIKOWE KLASY STREF DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ UZYSKANE W OCENIE ROCZNEJ DOKONANEJ W 2016 R. Z UWZGLĘDNIENIEM KRYTERIÓW USTANOWIONYCH W CELU OCHRONY ROŚLIN.....	37
TABELA 9 WYBRANE CECHY OKREŚLAJĄCE WŁAŚCIWOŚCI ORAZ JAKOŚĆ GLEB W PP SKROBOCIN (GMINA SOŃSK), ZBADANE W RAMACH MONITORINGU CHEMIZMU GLEB ORNYCH POLSKI PRZEZ INSTYTUTU UPRAW I NAWOŻENIA GLEB W PUŁAWACH W 2015 R.	40
TABELA 10 KLASY JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH W PUNKTACH POMIAROWYCH NA TERENIE POWIATU CIECHANOWSKIEGO W LATACH 2014-2016	43
TABELA 11 UDZIAŁ WYBRANYCH TYPÓW UŻYTKÓW ROLNYCH W POWIERZCHNI EWIDENCYJNEJ GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK	46
TABELA 12 LESISTOŚĆ GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK NA PRZESTRZENI 2011-2016 R.....	48
TABELA 13 POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU ORAZ TYPÓW SIEDLISKOWYCH	49

TABELA 14 POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I ZALESIENIA WRAZ Z FORMĄ WŁADANIA NA OBSZARZE GMINY GOŁYMIN OŚRODEK	50
TABELA 15 WYKAZ ZŁOŻ NA TERENIE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK	51
TABELA 16 WYKAZ OBSZARÓW GÓRNICZYCH (OG) NA TERENIE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK	52
TABELA 17 WYKAZ TERENÓW GÓRNICZYCH (TG) NA TERENIE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK	52
TABELA 18 WYKAZ OBIEKTÓW NIERUCHOMYCH WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW POŁOŻONYCH NA OBSZARZE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK	55
TABELA 19 WYKAZ OBIEKTÓW NIERUCHOMYCH WPISANYCH DO WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW POŁOŻONYCH NA OBSZARZE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK	56
TABELA 20 WYKAZ OBIEKTÓW NIERUCHOMYCH WPISANYCH DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW POŁOŻONYCH NA OBSZARZE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK	56
TABELA 21 WYKAZ STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH UJĘTYCH W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW POŁOŻONYCH NA TERENIE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK	61
TABELA 22 JEDNOSTKI NOWO ZAREJESTROWANE I WYKREŚLONE Z REJESTRU REGON NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW W LATACH 2011-2016	78
TABELA 23 ZMIANA ILOŚCI PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI W LATACH 2011-2016	78
TABELA 24 ZMIANA LICZBY PODMIOTÓW W POSZCZEGÓLNYCH SEKCJACH PKD	80
TABELA 25 ZMIANY WSKAŹNIKÓW OBRAZUJĄCYCH WARUNKI MIESZKANIOWE W LATACH 2011-2016	82
TABELA 26 INTERWENCJE STRAŻY POŻARNEJ NA TERENIE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK	83
TABELA 27 CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ OKREŚLONE W SRWM DO 2030 ROKU	88
TABELA 28 OBSZAR STRATEGICZNEJ INTERWENCJI, W KTÓRYM ZNALAZŁA SIĘ GMINA GOŁYMIN-OŚRODEK	89
TABELA 29 CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE WYZNACZONE W STRATEGII ROZWOJU POWIATU CIECHANOWSKIEGO DO ROKU 2020	90
TABELA 30 STRUKTURA OBSZARÓW I CELÓW STRATEGICZNYCH ZAWARTA W SR GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK NA LATA 2013-2020	92
TABELA 31 ZADANIA OCHRONY ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z POŚ DLA GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK	93
TABELA 32 WYKAZ WNIOSKÓW ZŁOŻONYCH PRZEZ INSTYTUCJE DO ZMIANY STUDIUM GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK	94
TABELA 33 WSPÓŁCZYNNIKI PRZYJĘTE PRZY OBLICZANIU ZMIAN LICZBY LUDNOŚCI GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK	100
TABELA 34 DOCHODY I WYDATKI GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK W LATACH 2006-2016	102
TABELA 35. WYDATKI BUDŻETU GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK, W TYM WYDATKI NA DROGI PUBLICZNE GMINNE W LATACH 2008-2016	103
TABELA 36 STRUKTURA DOCHODÓW I WYDATKÓW BUDŻETU GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK W 2016 R. NA TLE WOJEWÓDZTWA, POWIATU I GMIN POWIATU CIECHANOWSKIEGO	104
TABELA 37 ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ MIESZKANIOWĄ – OBLICZENIA	107
TABELA 38 PROGNOZOWANE ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ W GMINIE GOŁYMIN-OŚRODEK	109
TABELA 39 OSZACOWANIE CHŁONNOŚCI POŁOŻONYCH NA OBSZARZE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK OBSZARÓW O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ	110
TABELA 40 OSZACOWANIE CHŁONNOŚCI POŁOŻONYCH W GMINIE GOŁYMIN-OŚRODEK OBSZARÓW POZA OBSZARAMI O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ	111
TABELA 41 OSZACOWANIE CHŁONNOŚCI POŁOŻONYCH NA OBSZARZE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK OBSZARÓW O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ ORAZ INNYCH OBSZARÓW PRZEZNACZONYCH W PLANACH MIEJSCOWYCH POD ZABUDOWĘ	112
TABELA 42. BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ – PODSUMOWANIE	112
TABELA 43 PROGNOZA DOCHODÓW, WYDATKÓW I WYNIKÓW BUDŻETU DLA GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK NA LATA 2017-2045 (zł)	114
TABELA 44 STRUKTURA WŁASNOŚCI GRUNTÓW GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK STAN NA DZIEŃ 14 MARZEC 2018 R.	118
TABELA 45 POMNIKI PRZYRODY NA TERENIE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK	119
TABELA 46 WYKAZ OBIEKTÓW NIERUCHOMYCH WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW POŁOŻONYCH NA OBSZARZE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK	122
TABELA 47 DŁUGOŚĆ I NAWIERZCHNIE POSZCZEGÓLNYCH KATEGORII DRÓG PUBLICZNYCH	124
TABELA 48 POMIARY RUCHU	125
TABELA 49 GPZ ZASILAJĄCY MIĘDZY INNYMI GMINĘ WIEJSKĄ GOŁYMIN-OŚRODEK	134
TABELA 50 SZACOWANE OBCIĄŻENIE MAKSYMALNE LSN DLA POTRZEB GMINY WIEJSKIEJ GOŁYMIN-OŚRODEK	135

SPIS WYKRESÓW:

WYKRES 1 LICZBA OBOWIĄZUJĄCYCH MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA TERENIE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK W LATACH 1996 – 2017	14
WYKRES 2 STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W GMINIE GOŁYMIN-OŚRODEK W 2018R.	19
WYKRES 3 STRUKTURA UŻYTKÓW ROLNYCH W GMINIE GOŁYMIN-OŚRODEK W 2018 R.	19
WYKRES 4 STRUKTURA TERENÓW ZABUDOWANYCH I ZURBANIZOWANYCH W GMINIE GOŁYMIN-OŚRODEK W 2018R.	21
WYKRES 5 GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE WEDŁUG POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH	47
WYKRES 6 POWIERZCHNIA ZASIEWÓW WEDŁUG RODZAJU ROŚLIN	47
WYKRES 7 WŁASNOŚĆ LASÓW W GMINIE GOŁYMIN-OŚRODEK.....	49
WYKRES 8 ZMIANA LICZBY LUDNOŚCI W LATACH 2011-2016.....	71
WYKRES 9 STRUKTURA WIEKU WEDŁUG PŁCI MIESZKAŃCÓW W 2016 R.	72
WYKRES 10 ZMIANY UDZIAŁU LICZBY LUDNOŚCI WEDŁUG GRUP EKONOMICZNYCH W LATACH 2011-2016.....	73
WYKRES 11 ZMIANA WSKAŹNIKÓW OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO W LATACH 2011-2016	73
WYKRES 12 WARTOŚĆ PRZYROSTU NATURALNEGO NA 1000 LUDNOŚCI W LATACH 2011-2016 R.....	74
WYKRES 13 POZIOM SALDA MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH W LATACH 2011-2016	75
WYKRES 14 ZMIANY W LICZBIE ZAMELDOWAŃ I WYMELDOWAŃ NA TERENIE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK Z UWZGLĘDNIENIEM KIERUNKÓW MIGRACJI W LATACH 2011-2016	75
WYKRES 15 ZMIANA LICZBY OSÓB PRACUJĄCYCH NA 1000 LUDNOŚCI W LATACH 2011-2016.....	76
WYKRES 16 ZMIANA LICZBY BEZROBOTNYCH Z PODZIAŁEM NA PŁEĆ W LATACH 2011-2016.....	76
WYKRES 17 ZMIANA UDZIAŁU BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LATACH 2011-2016	77
WYKRES 18 ZMIANA LICZBY PODMIOTÓW WPISANYCH DO REJESTRU REGON NA 10 TYS. LUDNOŚCI W LATACH 2011-2016	77
WYKRES 19 STRUKTURA UDZIAŁU POSZCZEGÓLNYCH PRZEDSIĘBIORSTW WG SEKCJACH PKD W 2016 R. (POZOSTAŁE - O UDZIALE NIŻSZYM NIŻ 2%: SEKCJA D – 0,47%, SEKCJA J – 0,47%, SEKCJA K – 0,95%, SEKCJA L – 0,95%, SEKCJA R – 1,9%)	79
WYKRES 20 ZMIANY W ILOŚCI OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W LATACH 2011-2016	81
WYKRES 21 ZMIANA LICZBY BUDYNKÓW MIESZKALNYCH W GMINIE GOŁYMIN-OŚRODEK W LATACH 2011-2016	82
WYKRES 22 ZGENERALIZOWANA TREŚĆ WNIOSKÓW W ODNIESIENIU DO DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH OBJĘTYCH WNIOSKAMI ZŁOŻONYMI DO ZMIANY STUDIUM W GMINIE GOŁYMIN-OŚRODEK	99
WYKRES 23 PROGNOZA LICZBY LUDNOŚCI W GMINIE GOŁYMIN-OŚRODEK DO 2045 R.	101
WYKRES 24 DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK W LATACH 2006-2016	102
WYKRES 25. UDZIAŁ WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH INWESTYCYJNYCH W WYDATKACH BUDŻETU GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK OGÓŁEM W LATACH 2006-2016.....	103
WYKRES 26 PROGNOZA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH INWESTYCYJNYCH NA TLE DOCHODÓW OGÓŁEM W LATACH 2017-2045 (W MLN ZŁOTYCH)	115
WYKRES 27 PROGNOZA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH INWESTYCYJNYCH NA TLE WYNIKU BUDŻETU OGÓŁEM W LATACH 2017-2045 (W MLN ZŁOTYCH)	116
WYKRES 28 DŁUGOŚĆ CZYNNEJ ROZDZIELCZEJ SIECI WODOCIĄGOWEJ [KM]	132
WYKRES 29 ZUŻYCIE WODY OGÓŁEM NA 1 MIESZKAŃCA GMINY GOŁYMIN - OŚRODEK	132

SPIS RYSUNKÓW:

RYSUNEK 1 POŁOŻENIE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK NA TLE WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO I POWIATU CIECHANOWSKIEGO	10
RYSUNEK 2 PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI WYDZIELEŃ PLANÓW DLA, KTÓRYCH USTALONO PRZEZNACZENIE	18
RYSUNEK 3 UTWORY POWIERZCHNIOWE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK	25
RYSUNEK 4 SCHEMAT PRZEDSTAWIAJĄCY LOKALIZACJĘ ZŁÓŻ NA TERENIE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK	27
RYSUNEK 5 KOMPLEKSY PRZYDATNOŚCI ROLNICZEJ	28
RYSUNEK 6 TYPY GLEB NA TERENIE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK	29
RYSUNEK 7 ROZMIESZCZENIE GRUNTÓW ROLNYCH NA TERENIE GMINY W ROZBICIU NA KLASY BONITACYJNE	30
RYSUNEK 8 POWIAT CIECHANOWSKI NA TLE OBSZARÓW CHRONIONYCH NATURA 2000 I PROJEKTU KORYTARZY EKOLOGICZNYCH	34
RYSUNEK 9 FRAGMENT ZAŁĄCZNIKA NR 4 - UCHWAŁA NR 22/18 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO Z DNIA 19 GRUDNIA 2018 R.	87
RYSUNEK 10 STRUKTURA CELÓW ROZWOJOWYCH SRWM DO 2030 ROKU	88
RYSUNEK 11 LOKALIZACJA DZIAŁEK, NA KTÓRE ZŁOŻONO WNIOSKI DO ZMIANY STUDIUM (KOLOR NIEBIESKI)	98
RYSUNEK 12 SCHEMAT ROZMIESZCZENIA TERENÓW O OGRANICZONEJ MOŻLIWOŚCI ROZWOJU NOWEJ ZABUDOWY W ZWIĄZKU Z UWARUNKOWANIAM I PRZYRODNICZYMI	105
RYSUNEK 13 ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY PRZYRODY NA TERENIE GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK	121
RYSUNEK 14 SIĘĆ DROGOWA NA TERENIE GMINY	126
RYSUNEK 15 ROZMIESZCZENIE LINII ELEKTROENERGETYCZNYCH	135
RYSUNEK 16 ROZMIESZCZENIE LINII TELEKOMUNIKACYJNYCH ORAZ ŚREDNIEGO I NISKIEGO NAPIĘCIA	136

PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA

Podstawę formalno – prawną opracowania stanowi Uchwała XXXI/159/17 Rady Gminy Gołymin-Ośrodek z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1073, ze zm.), celem niniejszego opracowania jest określenie polityki przestrzennej obszaru gminy Gołymin-Ośrodek, w tym lokalnych zasad zagospodarowania. Tak zdefiniowany cel, jako podstawową funkcję studium, wskazuje określenie polityki jego rozwoju przestrzennego. W świetle art. 9 ust. 2 ww. ustawy studium jest także narzędziem koordynowania planowania przestrzennego na szczeblu lokalnym i strategicznych zamierzeń gminy z planowaniem krajowym i regionalnym. Jest to druga funkcja studium (koordynacyjna). Rangę studium określa art. 9 ust. 4 i 5 ww. ustawy, w myśl, których studium, pomimo, iż nie jest aktem prawa miejscowego, ma moc wiążącą dla opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek przyjęte Uchwałą nr XXXII/168/2001 Rady Gminy Gołymin-Ośrodek z dnia 30.11.2001 roku w sprawie uchwalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek” zostało sporządzone na podstawie nieobowiązującej już ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 89, poz. 415). Wobec powyższego, przystępując do opracowania nowego dokumentu studium uznano, że nie może on dotyczyć poszczególnych ustaleń. Muszą one równocześnie uwzględniać zmieniające się potrzeby i możliwości rozwojowe gminy, jak również obejmować pełny zakres i formę studium określoną w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i rozporządzeniu w sprawie zakresu projektu studium w części tekstowej i graficznej (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. opublikowane w Dz. U z 2004 r. nr 118, poz. 1233).

W konsekwencji opracowano jednolity tekst i rysunek Studium, stanowiący w rzeczywistości nowe opracowanie.

Zakres koniecznych zmian uwzględnia m.in.:

- ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych po 1 grudnia 1995 r.;
- wnioski instytucji i ludności zgłoszone do zmiany studium;
- wnioski wójta dotyczące nowych zamierzeń inwestycyjnych.

WPROWADZENIE

Gmina Gołymin-Ośrodek położona jest w północnej części województwa mazowieckiego oraz w południowo-wschodniej części powiatu ciechanowskiego. Administracyjnie graniczy z następującymi gminami:

- od północy z Gminą Opinogóra Górna,
- od wschodu z Gminą Karniewo (powiat makowski) oraz Gminą Krasne (powiat przasnyski),
- od południa z Gminą Gzy (powiat pułtuski),
- od zachodu z Gminą wiejską Ciechanów oraz Gminą Sońsk .

Siedziba gminy znajduje się w Gołyminie-Ośrodku, ul. Szosa Ciechanowska 8.

Głównymi arteriami komunikacyjnymi przebiegającymi przez teren gminy są droga krajowa 60 oraz przebiegająca w południowej części gminy droga wojewódzka nr 618. Ponadto kilka kilometrów od zachodniej granicy gminy (poza nią) przebiega magistralna linia kolejowa E65 (Warszawa-Gdańsk), normalnotorowa, trzytorowa, zelektryfikowana, mająca stację w mieście Ciechanów.

Gmina posiada dogodne połączenie komunikacyjne z miastem Ciechanów (będącym ośrodkiem powiatowym) oraz pozostałymi ośrodkami gmin sąsiadujących. Również dojazd do ośrodka wojewódzkiego, oddalonego o ok. 90 km, jest korzystny ze względu na dobre połączenia drogowe. Pozostałe większe miasta oddalone są od gminy Gołymin-Ośrodek o: ok. 9 km (Ciechanów), ok. 15 km (Przasnysz), ok. 13 km (Maków Mazowiecki, Płońsk), ok. 35 km (Mława) oraz o ok. 80 km (Płock).

Rysunek 1 Położenie gminy Gołymin-Ośrodek na tle województwa mazowieckiego i powiatu ciechanowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.gminy.pl/>

Gmina Gołymin-Ośrodek jest gminą wiejską o powierzchni 11 071 ha i o liczbie ludności wynoszącej 3893 osoby (BDL GUS, stan na 31.12.2016). Gęstość zaludnienia wynosi 35 osób/km². Gmina w swych granicach administracyjnych obejmuje 28 sołectw: Nieradowo, Garnowo Duże, Ruszkowo, Nowy Gołymin, Mierniki, Gołymin-Ośrodek, Gogole Wielkie, Osiek Górny, Pajewo-Szwelice, Wróblewo, Osiek-Aleksandrowo, Wola Gołymińska, Morawka, Osiek-Wólka, Obiedzino Górne, Stare Garnowo, Watkowo, Nasierowo Dziurawieniec, Wróblewko, Nasierowo Górne, Stary Kałęczyn, Zawady Dworskie, Pajewo Wielkie, Konarzewo-Marcisze, Smosarz -Dobki, Wielgołęka, Gołymin-Północ, Gołymin-Południe.

Ze względu na dogodne warunki klimatyczno-glebowe (wysoki udział gleb o klasie bonitacyjnej II-III) oraz mały stopień pokrycia lasami, wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo. Z istniejącą tradycją gospodarki rolnej w tym rejonie związany jest drobny przemysł przetwórczy, przede wszystkim związany z obsługą rolnictwa oraz przetwórstwem rolno-spożywczym. Drugą wiodącą funkcją jest mała oraz średnia przedsiębiorczość. Jej rozwój szczególnie widoczny jest w miejscowościach położonych przy drogach krajowych i wojewódzkich.

Gmina leży na terenie Zielonych Płuc Polski. Innymi interesującymi walorami turystyczno-wypoczynkowymi są zasoby dziedzictwa kulturowego (wraz z pobliskim Ciechanowem).

1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU ORAZ ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

1.1. PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE W GMINIE GOŁYMIN-OŚRODEK – STAN PRAWNY

Zadaniem własnym gminy, wynikającym z ustawy o samorządzie gminnym jest m.in. prowadzenie polityki w zakresie gospodarowania przestrzenią i zapewnienie ładu przestrzennego. Zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego, zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczania terenów oraz określania zasad ich zagospodarowania i zabudowy określone są w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W celu kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, w tym określenia lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, Wójt Gminy Gołymin-Ośrodek sporządza studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zwane dalej „studium”. Dokument ten, zgodnie z Art. 9 pkt. 5 wspomnianej wyżej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nie jest aktem prawa miejscowego, tylko opracowaniem kierunkowym, stanowiącym wyraz polityki przestrzennej władz samorządowych gminy. Zgodnie z art. 14 pkt. 8 tejże ustawy, aktami prawa miejscowego są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy ich sporządzaniu (art. 9 pkt. 4). Powyższe sprawia, że jest ono prawem wewnętrznym gminy wiążącym władze oraz podporządkowane jej organy i jednostki, w podejmowanych decyzjach w zakresie działań dotyczących polityki przestrzennej na terenie gminy dla realizacji określonych celów.

1.1.1. Dokumenty planistyczne w gminie a aktualny stan prawny

Polityka przestrzenna gminy Gołymin-Ośrodek jest obecnie realizowana poprzez dokument „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek”, które zostało przyjęte 30 listopada 2001 r. przez Radę Gminy w Gołyminie-Ośrodku¹.

Do dnia 31 grudnia 2003 roku obszar gminy Gołymin-Ośrodek posiadała 100% pokrycie swojej powierzchni planami zagospodarowania przestrzennego. Obowiązywał wówczas Miejskowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek uchwalony przez Gminną Radę Narodową w Gołyminie Ośrodku uchwałą Nr V/19/89 z dnia 28 lutego 1989 roku, oraz Miejskowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego ośrodka gminnego Gołymin Ośrodek (Uchwała Nr XXIV/116/93 Rady Gminy w Gołyminie Ośrodku z dnia 13 marca 1993 r.). Zgodnie z art. 87 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym straciły one ważność.

Aktualnie obowiązującym prawem miejscowym są plany miejscowe i zmiany planów uchwalone po 1 stycznia 1995 r. niezależnie od tego, jaki zakres i stopień szczegółowości ustaleń został w nich określony. Obowiązujące plany miejscowe są obecnie bezpośrednią podstawą do sporządzania dokumentacji budowlanych i ubiegania się o decyzje o pozwoleniu na budowę, wydawaną bezpośrednio przez Starostę Powiatu, który z dniem 1 stycznia 2004 r. stracił prawo upoważnienia wójtów do wydawania takich decyzji w swoim imieniu.

Na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek funkcjonuje 12 planów miejscowych, bądź jego zmian, sporządzonych wg ustawy z 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym²;

¹ Uchwała Rady Gminy w Gołyminie-Ośrodku Nr XXXII/168/2001 z dnia 30 listopada 2001 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek.

² Na podstawie art. 26 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.1999 r. Nr 15, poz. 139 z późn. zm.).

Z powyższego wynika, że 100% planów zostało sporządzonych na podstawie tzw. „starej” ustawy tj. ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 z późn. zm.). Pokrycie obowiązującymi planami w gminie wynosi około 96,7 % powierzchni gminy.

W przypadku braku planu miejscowego ustawodawca, zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 z późn. zm.), przewidział alternatywny tryb lokalizacji. Na obszarach, gdzie nie ma planu zagospodarowania terenu, dla lokalizacji inwestycji celu publicznego i dla zmiany zagospodarowania terenu polegającej na budowie obiektu budowlanego lub wykonaniu innych robót budowlanych, obowiązują dwie niezależne procedury uzyskiwania decyzji:

- ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (określone w art. 50 ustawy),
- warunkach zabudowy (określone w art. 59 ustawy).

Decyzje te wydaje Wójt dopiero wtedy, kiedy jest znany potencjalny inwestor i konkretnie zdefiniowane zamierzenia inwestycyjne. W tym trybie samorząd gminy zachowuje możliwość prowadzenia bieżącej polityki w zakresie gospodarowania przestrzenią, chociaż musi zachować dosyć rozbudowany tryb wydawania decyzji (szczególnie decyzji o warunkach zabudowy). Problemem mającym często już swoje odzwierciedlenie w przestrzeni jest brak regulacji w aktualnym prawodawstwie odnośnie zachowania zgodności wydawanej decyzji ze studium. Od dnia 6 sierpnia 2009 r. problem jest rozwiązany poprzez orzeczenie NSA³ w sprawie zachowania zgodności wydawanych decyzji ze studium, jednak skutki wydawanych wcześniej decyzji są widoczne w terenie. Z kolei w wielu sytuacjach przestrzennych wydanie decyzji o warunkach zabudowy nie jest prawnie możliwe i konieczne jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

1.1.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gołymin-Ośrodek

Na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek przyjęte uchwałą nr XXXII/168/2001 Rady Gminy w Gołyminie-Ośrodku z dnia 30 listopada 2001 r.

Dnia 24 sierpnia 2017 r. Rada Gminy Gołymin-Ośrodek podjęła uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gołymin-Ośrodek” (Uchwała Nr XXXI/159/2017 Rady Gminy Gołymin-Ośrodek z dnia 24 sierpnia 2017 r.). Uzasadnienie do wskazanej uchwały jako główny powód jej podjęcia wskazuje konieczność doprowadzenia do zgodności studium z obowiązującymi przepisami prawa a także zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy na przestrzeni ostatnich lat.

Obowiązujący dokument składa się z następujących części:

- Część I – Uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek;
- Część II – Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek;
- Opracowanie kartograficzne pt. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek” w skali 1:10 000.

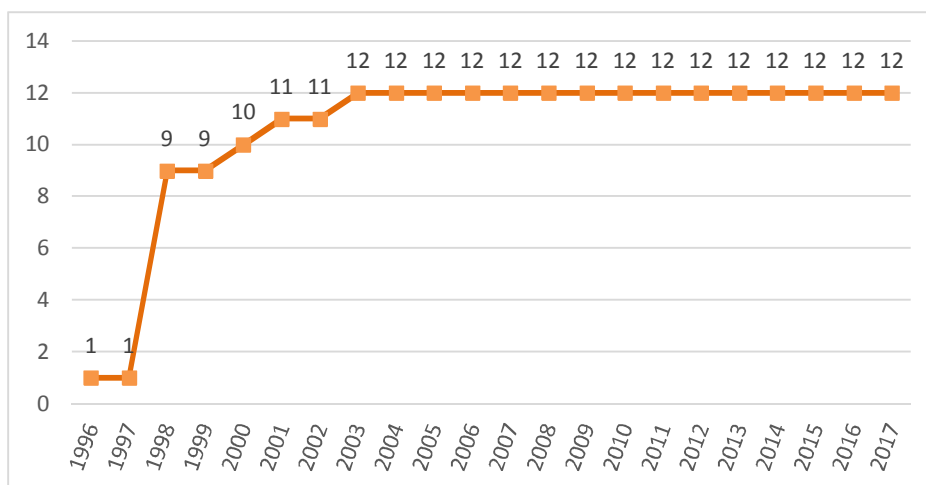
Na rysunku wskazano obszary zabudowane lub wskazane pod zabudowę wśród których wyróżniono tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej, tereny zabudowy usługowej, tereny zabudowy związanej z działalnością gospodarczą, tereny preferowane pod zabudowę mieszkaniowo-usługową, tereny preferowane pod zainwestowanie usługowe, tereny preferowane pod zainwestowanie produkcyjno-usługowe, tereny preferowane do zabudowy lotniskowej, tereny preferowane do zabudowy rekreacyjno-wypoczynkowej, tereny preferowane do zabudowy usługowej związanej z obsługą podróży i pojazdów oraz tereny planowanych cmentarzy.

Na rysunku kierunków wskazano także sieć dróg publicznych, w tym projektowane obwodnice drogi krajowej oraz wojewódzkiej, projektowane ścieżki drogowe, tereny planowanych zbiorników retencyjnych oraz tereny eksploatacji wód głębszych.

³ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego NSA II OSK 1250/08.

1.1.3. Obowiązujące plany miejscowe

Poniżej zamieszczono wykres obrazujący ilość obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek w latach 1996 – 2017.

Wykres 1 Liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Gołymin-Ośrodek w latach 1996 – 2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Gołyminie-Ośrodku (styczeń 2018 r.)

Powierzchnia gminy Gołymin-Ośrodek jest w ok. 96,7 % pokryta obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego. W jej granicach administracyjnych obowiązuje 12 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (zgodnie z Tabelą 1).

Tabela 1 Wykaz planów miejscowych obowiązujących na terenie gminy Gołymin-Ośrodek

Lp.	Nazwa planu	Data podjęcia uchwały przez Radę Gminy Gołymin-Ośrodek	Pole powierzchni objęte planem miejscowym [ha]	Teren objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego
		Numer uchwały		
1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek	10.12.2003	10 675,74	Teren w granicach administracyjnych gminy z wyłączeniem zmian planów z lat 1996 – 2003 oraz obrębu Mierniki UWAGA! W związku z uchwaleniem planu przestała obowiązywać zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek dotycząca wsi Osiek Górny (Uchwała Nr IV/16/98 z dnia 29.12.1998 r.)
		X/55/2003		
2	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek dotyczącego fragmentów wsi: Gołymin-Ośrodek, Smosarz-Dobki i Wróblewko	10.12.2003	1,81	Tereny we wsiach: Gołymin-Ośrodek, Smosarz Dobki, wieś Wróblewo
		X/54/2003		

Lp.	Nazwa planu	Data podjęcia uchwały przez Radę Gminy Gołymin-Ośrodek	Pole powierzchni objęte planem miejscowym [ha]	Teren objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego
		Numer uchwały		
3	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek dotyczącego fragmentów wsi Gołymin-Ośrodek, Obiedzino, Osiek-Aleksandrowo i Smosarz-Dobki	30.11.2001	2,76	Tereny we wsiach: Gołymin-Ośrodek, Smosarz-Dobki, Osiek-Aleksandrowo, Obiedzino
		XXXII/167/2001		
4	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Gołymin-Ośrodek, Smosarz-Dobki, Wróblewo	28.06.2000	2,12	Tereny we wsiach: Gołymin-Ośrodek, Smosarz-Dobki, Wróblewo
		XVIII/90/2000		
5	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek dotycząca wsi Osiek Górny	19.03.1998	1,24	Teren we wsi Osiek Górny
		XLI/129/98		
6	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek dotycząca fragmentu wsi Osiek-Aleksandrowo	19.03.1998	0,64	Teren we wsi Osiek - Aleksandrowo
		XLI/128/98		
7	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek dotycząca fragmentu wsi Gołymin-Ośrodek	19.03.1998	0,32	Teren w miejscowości Gołymin-Ośrodek
		XLI/127/98		
8	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek dotycząca fragmentów wsi Ruskowo i Gołymin-Ośrodek	19.03.1998	0,84	Teren o pow. 0,2 ha we wsi Ruskowo Teren o pow. 0,72 ha w miejscowości Gołymin-Ośrodek
		XLI/126/98		
9	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek dotycząca wsi Wróblewo	29.12.1998	0,15	Teren we wsi Wróblewo
		IV/18/98		
10	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek dotycząca wsi Osiek-Aleksandrowo	29.12.1998	1,14	Teren we wsi Osiek-Aleksandrowo
		IV/17/98		
		IV/16/98		
11	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek dotycząca wsi Konarzewo-Mierniki	29.12.1998	0,4	Teren we wsi Konarzewo-Mierniki
		IV/15/98		
12	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek	12.12.1996	14,08	Tereny w miejscowościach: Garnowo Duże, Gogole Wielkie, Gołymin-Południe, Osiek Aleksandrowo, Osiek Górny, Konarzewo Mierniki, Nasierowo-Dziurawieniec, Nowy Gołymin, Nowy Kałęczyn, Smosarz-Dobki, Watkowo, Wielgołęka, Zawady Dworskie
		XXVII/78/96		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Gołymin-Ośrodek, styczeń 2018 r.

Jak wynika z powyższych danych, na dzień przystąpienia do sporządzania studium, gmina Gołymin-Ośrodek posiada 12 obowiązujących planów miejscowych, w tym 11 będących zmianami obowiązujących wówczas planów ogólnych z 1989 i 1993 roku. Od czasu uchwalenia ostatniego planu minęło 15 lat. Tak długi okres czasu obarczony jest nie tylko naturalnym procesem doskonalenia warsztatu urbanistycznego, wzrostem kompetencji instytucji i organów biorących udział w procesie planowania przestrzennego (zwłaszcza przy legalizacji uchwał), czy wzrostem świadomości i partycypacji społecznej, ale przede wszystkim zmianami w polskim prawodawstwie. Wszystkie obowiązujące plany sporządzane były na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (wraz z aktem wykonawczym). Obecnie funkcjonuje ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (wraz z aktem wykonawczym), w którym ustawodawca określił odmienny zakres ustaleń. Odmienna jest także szczegółowość ustaleń wymagana aktami wykonawczymi do ww. ustawy.

Nie bez znaczenia są także zmiany dotyczące dyscypliny planistycznej gmin tj. zależności obu dokumentów planistycznych opracowanych na szczeblu lokalnym, pomiędzy którymi najpierw wymagana była jedynie spójność ustaleń, następnie zgodność. Aktualne zmiany legislacyjne ponownie przywróciły bardziej liberalne podejście wprowadzając tzw. stwierdzenie „nie naruszenia ustaleń studium”.

Zmieniały się także inne akty prawne powiązane z planowaniem i gospodarką przestrzenną. Wymienić tu należy przede wszystkim: Prawo budowlane, Rozporządzenie w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, Ustawę o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, Ustawę o drogach publicznych, Ustawę o ochronie przyrody, Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne, Ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Przy opisie struktury przeznaczenia terenów przyjętego w obowiązujących planach miejscowych pominięto tereny, które choć zgodnie z tekstem uchwały znajdują się w granicach planów, ale nie wskazano dla nich przeznaczenia terenu (zajmują one ok. 10 508 ha – 98,2 % powierzchni objętej planami). Poniżej zamieszczono wykaz zestandaryzowanych kategorii przeznaczenia terenu określonych w obowiązujących planach miejscowych (Tabela 2). Tereny funkcjonalne zainwestowane i rozwojowe (związane z powstawaniem nowej zabudowy lub obiektów kubaturowych) przewidziano łącznie na ok. 173,6 ha (ok. 90% pow. wydzieleń, dla których ustalono przeznaczenie oraz 1,7% ogólnej powierzchni gminy Gołymin-Ośrodek) – spośród wszystkich wyznaczonych obszarów największą powierzchnię przeznaczono pod tereny zabudowy jednorodzinnej z usługami nieuciążliwymi – 22,68% oraz tereny zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej z usługami nieuciążliwymi (21,7%). Wszystkie tereny związane z funkcją mieszkaniową stanowią ok. 55,3% pow. wydzieleń, dla których ustalono przeznaczenie – łącznie tereny te wskazano na ok. 103 ha (0,9% ogólnej pow. gminy).

Funkcja związana z terenami otwartymi przewidziana została jedynie dla wybranych terenów lasów, zadrzewień i proponowanych zalesień oraz terenów rekultywacji przeznaczonych na cele leśne – łącznie tereny te wskazano na ok. 19,4 ha (10% pow. wydzieleń, dla których ustalono przeznaczenie).

Tabela 2 Zestawienie zgeneralizowanych przeznaczeń występujących w obowiązujących planach miejscowych

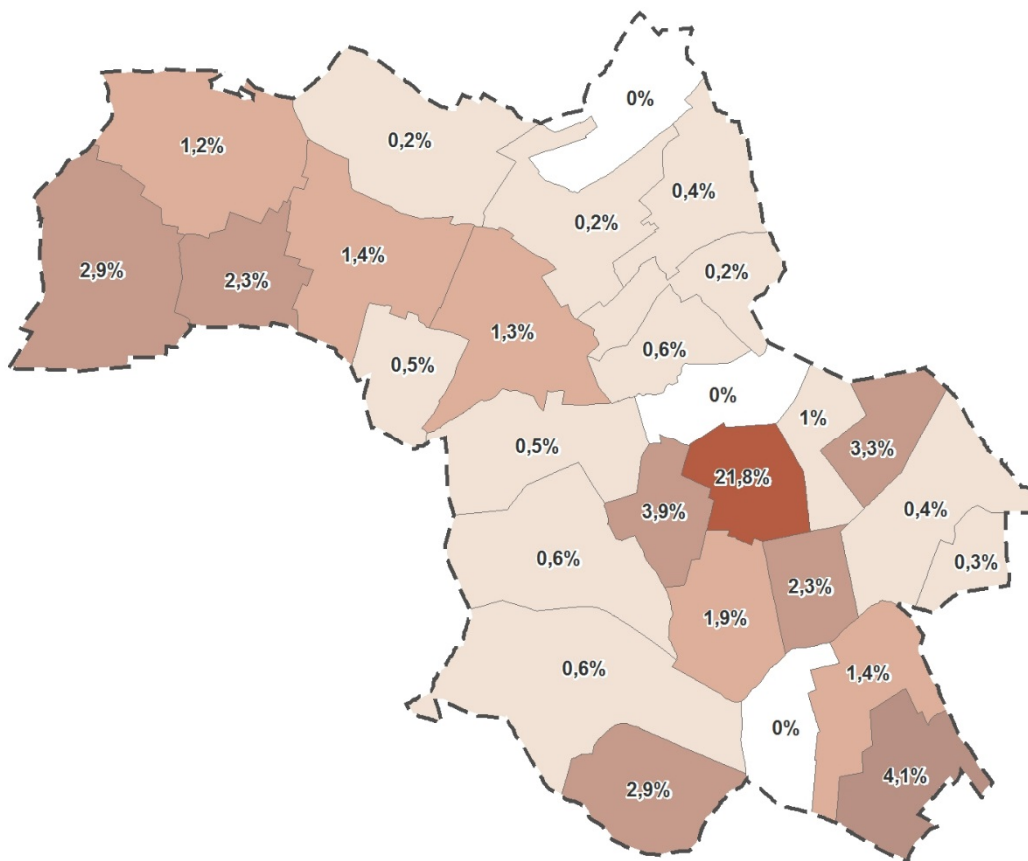
Lp.	Zgeneralizowane przeznaczenie przyjęte w obowiązujących planach miejscowych	Powierzchnia [ha]	Udział w stosunku do pow. wydzieleń, dla których ustalono przeznaczenie [%]
1	tereny zabudowy jednorodzinnej z usługami nieuciążliwymi	43,75	22,68
2	tereny zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej z usługami nieuciążliwymi	41,43	21,47
3	tereny zabudowy produkcyjno-usługowej	20,76	10,76
4	tereny lasów, zadrzewień i projektowanych zalesień	16,07	8,33
5	tereny eksploatacji powierzchniowej	15,04	7,80

Lp.	Zgeneralizowane przeznaczenie przyjęte w obowiązujących planach miejscowych	Powierzchnia [ha]	Udział w stosunku do pow. wydzieleni, dla których ustalono przeznaczenie [%]
6	tereny zabudowy usługowej	11,58	6,00
7	tereny zabudowy zagrodowej i zabudowy jednorodzinnej	10,74	5,57
8	tereny usług turystycznych	8,81	4,56
9	tereny zabudowy jednorodzinnej	4,41	2,28
10	tereny dróg i tereny obsługi komunikacji	3,53	1,83
11	tereny usług uciążliwych z funkcją mieszkalną dla właściciela	3,52	1,83
12	tereny rekultywacji wyrobiska poeksploatacyjnego na cele leśne	3,30	1,71
13	tereny projektowanej oczyszczalni ścieków	2,18	1,13
14	tereny gminnego składowiska odpadów stałych	1,96	1,02
15	tereny zabudowy wielorodzinnej	1,94	1,01
16	tereny infrastruktury technicznej	1,48	0,77
17	tereny cmentarza	1,35	0,70
18	tereny zabudowy wielorodzinnej i jednorodzinnej	0,62	0,32
19	tereny zabudowy jednorodzinnej z usługami uciążliwymi	0,33	0,17
20	tereny projektowanej zabudowy lotniskowej	0,12	0,06
SUMA		192,92	100

	tereny związane z funkcją mieszkaniową
	tereny funkcjonalne otwarte

Źródło: opracowanie własne na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek, 2017 r.

Analiza udziału powierzchni wydzieleni planów, dla których określono przeznaczenie w podziale na obręby ewidencyjne wskazuje, że sytuacja planistyczna w poszczególnych obrębach jest zróżnicowana (Rysunek 2). Największe pokrycie wydzieleniami z określonym przeznaczeniem posiada obręb Gołymin-Ośrodek (21,8%) – co związane jest przede wszystkim z funkcją jaką pełni ta jednostka (ośrodek gminny). W trzech spośród wszystkich obrębów obliczony wskaźnik kształtuje się na poziomie 0% (opisując z północy na południe: Nieradowo, Wola Gołymińska, Osiek-Wólka). W pozostałych obrębach udział powierzchni wydzieleni planów, dla których określono przeznaczenie wynosi mniej niż 5% pow. danego obrębu. W 12 obrębach ewidencyjnych wskaźnik ten wynosi 1% lub mniej. Dane te pokazują na jaki faktyczny obszar obowiązujące plany miejscowego mają bezpośredni wpływ – pozostałe tereny nie posiadają wskazanego przeznaczenia oraz zasad zagospodarowania co znacznie utrudnia wydawanie prawidłowych decyzji administracyjnych (pozwoleń na budowę), oraz może przyczynić się do zaburzenia ładu przestrzennego gminy lub stagnacji gospodarczej gminy.

Rysunek 2 Procentowy udział powierzchni wydzieleń planów dla, których ustalono przeznaczenie

Źródło: opracowanie własne na podstawie obowiązujących planów miejscowych

Ponadto należy zaznaczyć, że Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek (Uchwała Nr X/55/2003 z 10.12.2003 r.) dopuszcza powstawanie nowej zabudowy zagrodowej poza terenami wyznaczonymi pod tą funkcję na rysunkach planu:

- 1) „Ustala się utrzymanie istniejącej na terenie całej gminy zwartej i rozproszonej zabudowy zagrodowej nie oznaczonej na rysunku planu, lecz znajdującej się na mapach będących załącznikami niniejszego planu, z możliwością jej remontu, rozbudowy, modernizacji, budowy nowych obiektów oraz przekształceń na cele przewidziane planem”;
- 2) „Dopuszcza się powstawanie nowej zabudowy zagrodowej zgodnie z przepisami szczególnymi.

1.1.4. Wszczęte procedury sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

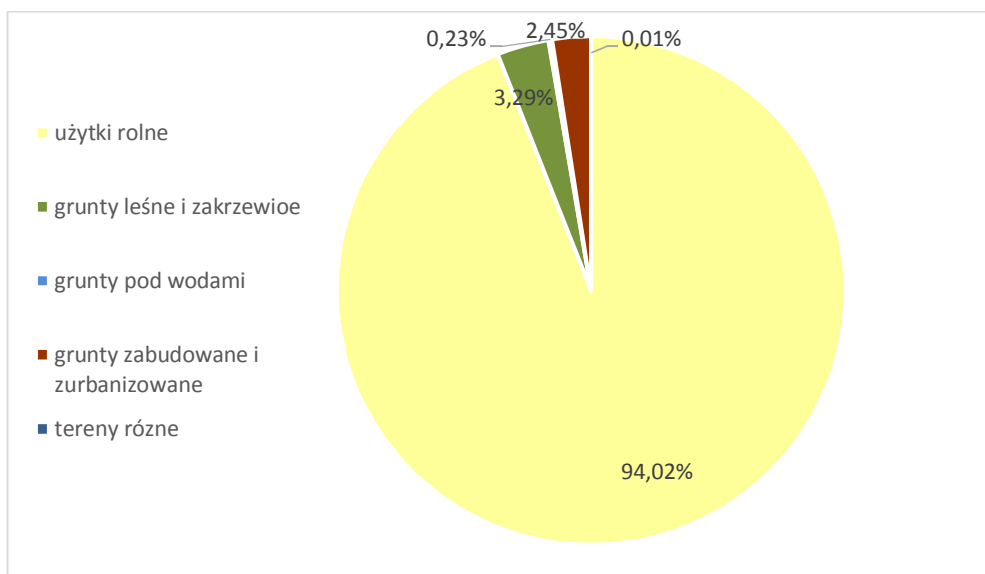
Na dzień przystąpienia do sporządzania studium nie podjęto żadnej uchwały z sprawie uchwalenia lub zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

1.1.5. Wydane decyzje

Na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek nie prowadzi się polityki przestrzennej w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

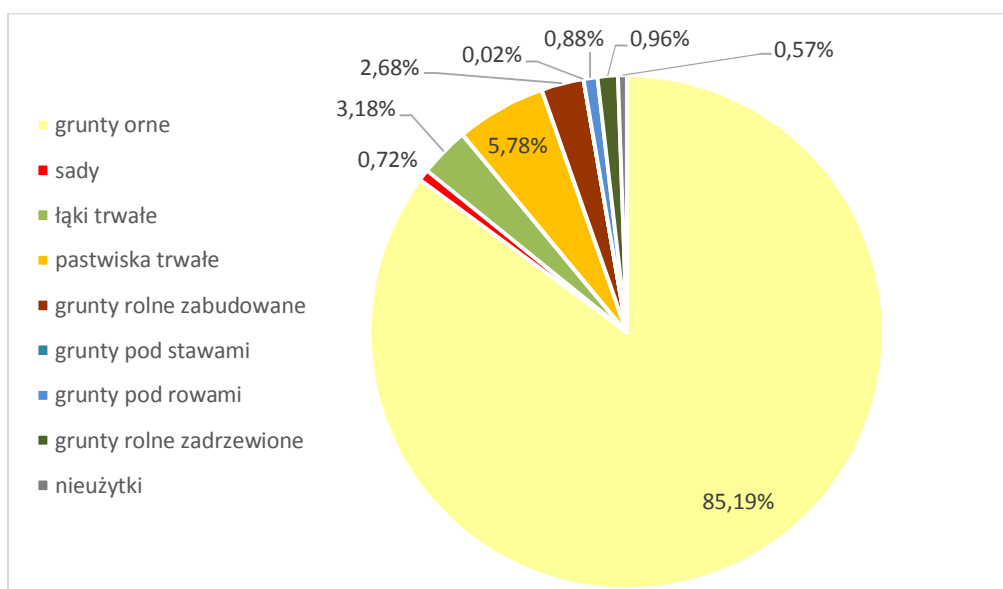
1.2. DOTYCHCZASOWE ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENÓW

Według danych Urzędu Gminy Gołymín-Ośrodek ze stycznia 2018 roku - użytki rolne stanowią nieco ponad 94% całkowitej powierzchni gminy i zajmują obszar 10 409 ha. Duży udział zajmują grunty orne stanowiące 80,36% powierzchni użytków rolnych, pastwiska trwałe (5,84%) oraz łąki trwałe (3,1%). Grunty rolne zabudowane stanowią 2,42 % powierzchni użytków rolnych i zajmują 268 ha. Lesistość w 2016 roku kształtowała się na poziomie 3,3%, a grunty leśne i zakrzewione cechowały się dużym rozdrobnieniem. Tereny zabudowane i zurbanizowane zajmują powierzchnię 270 ha, co stanowi 2,44% powierzchni całej gminy. Szczegółowe dane przedstawiają Wykresy 2, 3, 4 oraz Tabela 3.

Wykres 2 Struktura użytkowania gruntów w gminie Gołymín-Ośrodek w 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Gołymín-Ośrodek

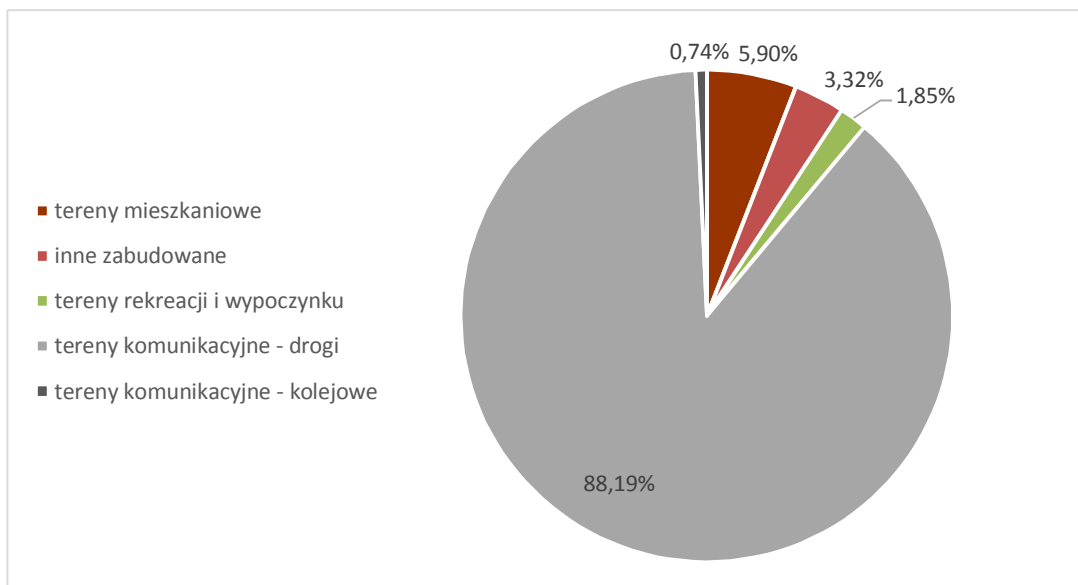
Wykres 3 Struktura użytków rolnych w gminie Gołymín-Ośrodek w 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Urzędu Gminy Gołymín-Ośrodek

Tabela 3 Struktura użytkowania gruntów w 2018 r.

Rodzaj użytkowania gruntu	powierzchnia [ha]	udział w całości [%]
użytki rolne	10 409	94,02
grunty orne	8 861	80,04
sady	74	0,67
łąki trwałe	326	2,95
pastwiska trwałe	590	5,33
grunty rolne zabudowane	276	2,49
grunty pod stawami	2	0,02
grunty pod rowami	90	0,81
grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	132	1,19
nieużytki	58	0,52
grunty leśne i zakrzewione	364	3,29
lasy	364	3,29
grunty zadrzewione i zakrzewione	0	0,0
grunty pod wodami	26	0,23
grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	20	0,18
grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	6	0,05
grunty zabudowane i zurbanizowane	271	2,45
tereny mieszkaniowe	16	0,15
inne zabudowane	9	0,08
tereny rekreacji i wypoczynku	5	0,05
tereny komunikacyjne - drogi	239	2,16
tereny komunikacyjne - kolejowe	2	0,02
tereny różne	1	0,01
RAZEM	11 071	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Gołymin-Ośrodek

Wykres 4 Struktura terenów zabudowanych i zurbanizowanych w gminie Gołymín-Ośrodek w 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Gołymín-Ośrodek

1.2.1. Tereny mieszkaniowe – stan mieszkalnictwa

Ostatnie ogólnodostępne dane odnośnie stanu gospodarki mieszkaniowej na terenie gminy Gołymín-Ośrodek pochodzą z roku 2016. W analizowanym okresie (lata 2012-2016) ilość mieszkań w gminie Gołymín-Ośrodek rosła - w 2012 r. zasoby mieszkaniowe wynosiły 1 085 mieszkań, zaś w 2016 r. 1 100 mieszkań. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w 2012 r. wynosiła 87,2 m² wzrastając tak by w 2016 r. osiągnąć 88,2 m². Z kolei średnia powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 mieszkańca w 2012 r. wynosiła 23,9 m²/os., a w 2016 r. 24,9 m²/os. (oznacza to wzrost o 1,0 m²/os. w przeciągu 4 lat). Natomiast zmniejszeniu uległa średnia ilość osób przypadających na 1 mieszkanie z wielkości 3,66 osoby w 2012 r. do 3,54 osoby w 2016 r. Dokładne dane przedstawia Tabela 4.

Tabela 4 Zasoby mieszkaniowe gminy Gołymín-Ośrodek w latach 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Ilość mieszkań [szt.]	1 085	1 089	1 094	1 097	1 100
Ogólna powierzchnia użytkowa [m²]	94 646	95 419	96 140	96 464	97 010
Średnia pow. użytkowa 1 mieszkania [m²]	87,2	87,6	87,9	87,9	88,2
Powierzchnia użytkowa na 1 osobę [m²/1os]	23,9	24,3	24,3	24,7	24,9
Średnia liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie	3,66	3,61	3,62	3,56	3,54

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Głównego Urzędu Statystycznego

Dominującą funkcją wsi położonych w gminie Gołymin-Ośrodek jest gospodarka rolna wraz z jego obsługą. W gminie dominuje zabudowa zagrodowa lokalizowana wzdłuż dróg, często mogłoby się wydawać rozproszonym charakterze, co związane jest z lokalizacją takiej zabudowy na dużych działkach wraz ze współlistnieniem na nich upraw. Zwartą strukturą zabudowy charakteryzuje się ośrodek gminny oraz większe wsie. W miejscowościach Gołymin-Ośrodek oraz Gogole Wielkie występuje również większy odsetek zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w porównaniu z pozostałymi wsiami. Zabudowa zagrodowa w północnej części gminy, zwłaszcza gospodarcza, jest w gorszym stanie technicznym. Obiekty te wymagające pilnych remontów oraz modernizacji, stanowią kilkanaście procent ogólnej liczby budynków.

1.2.2. Tereny usługowo – produkcyjne

Obiekty usług publicznych tj. administracji, oświaty, zdrowia, kultury itp. zlokalizowane są przede wszystkim w miejscowości Gołymin-Ośrodek.

Zgodnie z danymi GUS, w 2016 r. w gminie zarejestrowanych było 211 podmiotów wg. grup działalności PKD 2007, w tym blisko 95% w sektorze prywatnym. Około 25% (53 podmioty) działało w przemyśle i budownictwie, a 10,4% (22 podmioty) w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie. Największą grupę stanowiły podmioty działające w pozostałych działach (145 podmiotów). Blisko 96% podmiotów zatrudnia do 9 osób, pozostałe przedsiębiorstwa zatrudniają do 50 osób. Na obszarze gminy nie ma przedsiębiorstw zatrudniających więcej niż 50 osób.

Do największych podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy należy zaliczyć:

- AGRO-TRANS Zbigniew Zbrzezny – skup i sprzedaż zboża w Nieradowie;
- FHU-INSTAL-GOŁ Andrzej Gołębiowski – sprzedaż i montaż przydomowych oczyszczalni ścieków i szamb w Gołyminie-Ośrodku;
- JAKPOL Jakub Ambroziak – skup i sprzedaż zboża w Gołyminie-Ośrodku;
- Piekarnia Wiesław Jakubiak w Gołyminie-Ośrodku;
- „JARECKI” Jarosław Dymczyk – hurtowania rolnicza w Kałęczynie Starym;
- GETRANS Edyta Gilert – firma transportowa w Nowym Gołyminie;
- Waldemar Krzysztof Cejmer – Stacja paliw w Gołyminie-Ośrodku.

1.2.3. Tereny inwestycji celu publicznego

Na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek znajdują się tereny inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 121 ze zm.), takie jak:

- tereny gminnych dróg publicznych, ciągów pieszo - jezdnych i ciągów pieszych,
- tereny obsługi technicznej służące zaspokojeniu zbiorowych potrzeb mieszkańców,
- tereny usług publicznych,
- tereny cmentarzy i gminnej zieleni,
- tereny ogólnodostępnych parkingów oraz placów,
- tereny urządzeń wodnych i melioracji,
- pozostałe gminne tereny obsługi technicznej służące zaspokojeniu zbiorowych potrzeb mieszkańców.

1.2.4. Tereny zieleni i wody

Tereny lasów stanowią około 3,3% powierzchni gminy Gołymin-Ośrodek. Tereny te są rozdrobnione. Przeważające są tereny rolne, które stanowią około 94% powierzchni gminy.

Na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek znajduje się zespół dworski w miejscowości Morawka, w skład którego wchodzi park krajobrazowy ze starym drzewostanem z początków XIX w. W miejscowościach Gołymin-Ośrodek, Garnowo Duże, Pajewo Wielkie oraz Gostkowo znajdują się pozostałości parków dworskich. Ponadto w miejscowościach Osiek-Aleksandrowo i Wróblewo zlokalizowane są parki podworskie charakteryzujące się bogatym drzewostanem. Park w miejscowości Osiek Aleksandrowo zajmują powierzchnię ok. 7 ha.

Układ hydrograficzny gminy Gołymin-Ośrodek, w tym rzeki i jeziora, został scharakteryzowany w rozdziałach poniżej.

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 11 pomników przyrody – jednoobektowe oraz aleje wzdłuż dróg gminnych.

1.2.5. Infrastruktura techniczna

Gmina Gołymin-Ośrodek posiada 3 czynne komunalne ujęcia wody podziemnej. Długość sieci wodociągowej wynosi 153,7 km (stan na 2016 r.), a korzystało z niej blisko 100% mieszkańców. Gmina nie zaopatruje się w wodę z gmin sąsiednich, sprzedaje ją natomiast do miejscowości Tłucznice, w gminie Karniewo.

Na terenie gminy nie ma sieci kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej. Odpady sanitarno-bytowe odprowadzane są do przydomowych zbiorników bezodpływowych oraz do przydomowych oczyszczalni ścieków. Na terenie Gminy działa oczyszczalnia ścieków komunalnych w Gołyminie-Ośrodku, zlokalizowana przy Zespole Placówek Oświatowych w Gołyminie-Ośrodku. Obsługuje ona jedynie Zespół Placówek Oświatowych w Gołyminie Ośrodku oraz budynek wielorodzinny w pobliżu. Po zakończeniu procesu oczyszczania, ścieki z oczyszczalni przesyłane są za pomocą rowu melioracyjnego do rzeki Sony. Z oczyszczalni korzysta 523 osoby (w tym 484 pracowników szkoły oraz uczniów) oraz 39 osób zamieszkujących na pobyt stały budynek wielorodzinny.

Gmina Gołymin-Ośrodek zasilana jest w energię elektryczną z GPZ 110/15 kV (zlokalizowanych poza obszarem Gminy), poprzez sieć napowietrzno-kablową SN i stacje transformatorowe SN/nN, a od nich poprzez sieć odbiorczą niskiego napięcia do odbiorców.

Na terenie gminy nie ma zbiorczych systemów ciepłowniczych. Zabudowy ogrzewana jest z indywidualnych źródeł energii, poprzez urządzenia zasilające poszczególne obiekty lub grupy obiektów zlokalizowanych w sąsiedztwie.

Na terenie gminy Gołymin-Ośrodek nie ma czynnego składowiska odpadów. Odpady są odbierane przez firmy posiadające stosowne zezwolenie na działalność w tym zakresie i przewożone na składowisko odpadów zlokalizowane w Woli Pawłowskiej (gmina Ciechanów).

Szczegółową charakterystykę głównych systemów infrastrukturalnych zawarto w rozdziałach poniżej.

1.2.6. Tereny specjalne i zamknięte

Na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek nie występują tereny specjalne oraz zamknięte.

1.2.7. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy można wydzielić w przestrzeni kilka wyróżniających się funkcji, z wyraźną dominacją: rolniczej, mieszkaniowej oraz obsługi ludności. Analiza aktualnego zagospodarowania w kontekście istniejących uwarunkowań przyrodniczych oraz kulturowych wskazuje względną jego zgodność.

Miejscowość Gołymin-Ośrodek pełni rolę wielofunkcyjnego ośrodka głównego, zapewniającego obsługę ludności gminy oraz tereny mieszkaniowe, obiekty sportu i rekreacji.

Głównym celem przy wyznaczaniu terenów nowej zabudowy powinno być racjonalne wykorzystanie przestrzeni. Przyjęte rozwiązania powinny zapewniać ochronę ładu przestrzennego, zachować harmonię przestrzenną oraz odpowiednią skalę i proporcje zabudowy. Równie istotne jest oddziaływanie na jakość życia (jakość powietrza, czystość wód powierzchniowych, wypoczynek, wartości estetyczne, krajobrazowe, kulturalne).

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

2.1. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO – ZASOBY

2.1.1. Warunki klimatyczne

Gmina Gołymin-Ośrodek leży w obrębie mazowiecko-podlaskiego, nizinnego regionu klimatycznego, charakteryzującego się przewagą wpływów kontynentalnych. Roczne amplitudy temperatur są wysokie - lata są tu dość ciepłe, a zimy mroźne i długie. Średnia temperatura (na podstawie danych IMGW dla wielolecia 1971-2000) notowana w lipcu wynosiła 17-18°C, a średnia temperatura w styczniu: od -2 do -3°C. Natomiast średnia roczna temperatura wynosiła 7-8°C.

Średnia roczna suma opadów mieści się w przedziale 500-550 mm (maksimum w lata mokre wynosi 225 mm, minimum w lata suche 60 mm w lipcu), z czego największe opady przypadają na miesiące letnie, z maksimum w czerwcu i lipcu – 70-80 mm na miesiąc (na podstawie danych IMGW dla wielolecia 1971-2000). Najniższe opady w wieloleciu 1971-2000 odnotowano w miesiącach styczeń-marzec, gdzie średnia suma opadów na miesiąc nie przekraczała 30 mm.

Liczba dni pogodnych: 45-50

Liczba dni pochmurnych: 128

Liczba dni mroźnych i bardzo mroźnych: 42 dni

Liczba dni upalnych i gorących: 38 dni

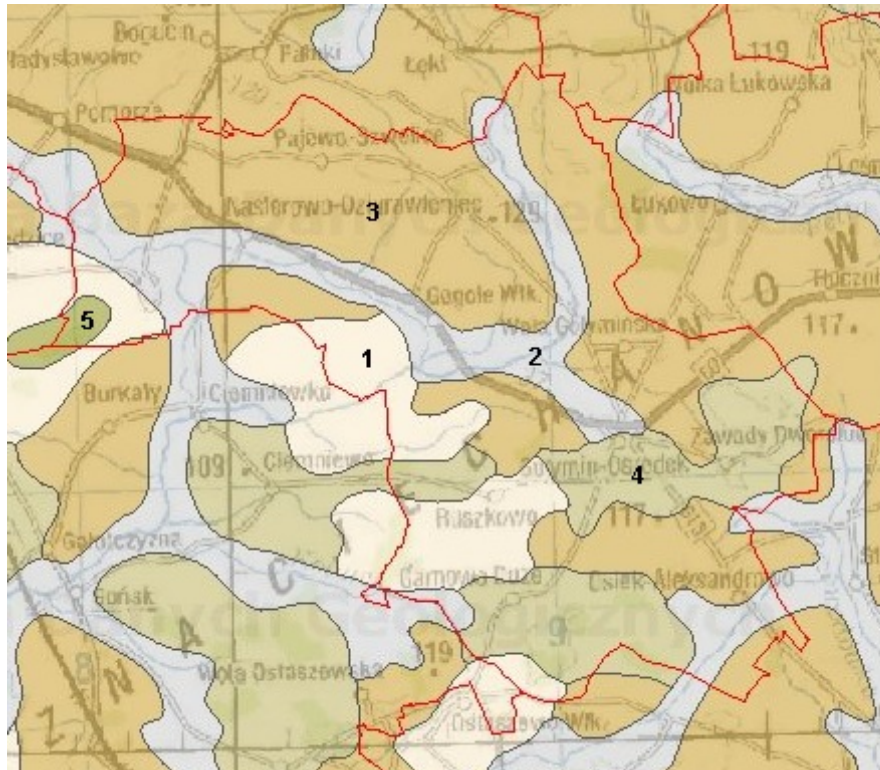
Długość zalegania pokrywy śnieżnej: 75 dni

Okres wegetacji: 210 dni

W obrębie gminy przeważają wiatry zachodnie (ok. 16,5%) i północno-zachodnie (14,0%). Mniejszy udział mają wiatry południowo-zachodnie (12,8%), wschodnie (4,7%) oraz południowa (6,2%). Najczęstsza prędkość wiatru (38,3 % w roku) wynosi 3-5 m/s.

2.1.2. Budowa geologiczna

Według W. Pożaryskiego obszar gminy położony jest w obrębie Synklinorium Brzeźnego, a północne krańce gminy leżą w obrębie Wzniesienia Mazursko — Suwalskiego. Najstarsze warstwy prekambryjskie zalegają dość płytko tj. około 2000 m p.p.t. Są to skały krystaliczne, magmowe, które pokrywają młodsze skały osadowe różnych okresów trzeciorzędowych o bardzo różnorodnej rzeźbie terenu. Warstwy ilów i piasków trzeciorzędowych napotkane w wierceniach archeologicznych zalegają dość płytko. Warstwę powierzchniową tworzą utwory najmłodsze, czwartorzędowe. W ich skład wchodzi utwory plejstocenyjskie reprezentowane przez gliny i piaski akumulacji lodowcowej, przewarstwione piaskami i glinami akumulacji wodnolodowcowej oraz łąkami i pyłami zastoiskowej i utworami holocenyjskimi.

1. Iły, mułki i piaski zatoiskowe
2. Piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły
3. Gliny zwałowe, ich zwietrzliny oraz piaski i żwiry lodowcowe
4. Piaski i żwiry sandrowe
5. Piaski i mułki kemów

Rysunek 3 Utwory powierzchniowe gminy Gołymin-Ośrodek

Źródło: <http://web3.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewer.htm>

Utwory lodowcowe tworzą w większości gleby o wysokiej przydatności dla rolnictwa i stanowią korzystne podłoże budowlane. Wyjątkiem są utwory zastoiskowe, które pod wpływem wody uplastyczniają się i stanowią podłoże słabonośne. Podobnie niekorzystne dla posadowienia budownictwa są utwory najmłodsze tj. bagienne, aluwialno deluwialne i eoliczne, które powstały w okresie postglacjalnym i holoceniście, w większości zajęte przez trwałe użytki zielone i w mniejszym zakresie lasy.

Budowa geologiczna nie stwarza znaczących barier dla rozwoju gminy.

2.1.3. Warunki geologiczno-inżynierskie

Budowa geologiczna, stosunki wodne i zachodzące na danym obszarze procesy geomorfologiczne są zasadniczymi elementami decydującymi o warunkach geotechnicznych terenu dla rozwoju budownictwa. Warunki geologiczne dla posadowienia budynków na przeważającej części gminy są bardzo dobre. Dotyczy to większości terenów pokrytych osadami czwartorzędowymi. Lokalnie mogą się pojawiać problemy z wodami podziemnymi na terenach pokrytych glinami zwałowymi.

Do obszarów niekorzystnych do posadowienia budynków należą:

- obszary den nieprzewietrzanych dolin,
- skarpy dolin rzecznych,
- tereny gdzie w utworach powierzchniowych dominują grunty niespoiste tj. piaski luźne,
- podmokłe obniżenia terenu.

2.1.4. Rzeźba terenu

Według podziału fizyczno-geograficznego Kondrackiego gmina leży w granicach mezoregionu geograficznego Wysoczyzna Ciechanowska (318.64). Jest to region typowo rolniczy, z mało urozmaiconą rzeźbą terenu – typowo równinny.

Wysoczyzna Ciechanowska – jest to równina morenowa urozmaicona gęstą pajęczyną rzek i mniejszych cieków oraz ostańcami wzgórz morenowych. Wysoczyzna Ciechanowska jest zbudowana z piasków i żwirów wodnolodowcowych, glin zwałowych stadiału północnomazowieckiego i ich eluwiów. Najwyższe wzniesienia ciągną się między Bronisławicami a Sarnową Górą, a najwyższy punkt znajduje się na wysokości 158,9 m n.p.m. Te wzniesienia zbudowane są z piasków, żwirów i głazów moren czołowych. Najniżej położone są tereny związane z dolinami rzek, ich rzędne nie przekraczają 100 m n.p.m. Jest to kraina rolnicza z małym udziałem lasów.

Rzeźba terenu została wykształcona w wyniku działalności lodowca stadiału Wkry (złodowacenie środkowopolskie). Okresy następne w wyniku denudacji peryglacialnej doprowadziły do złagodzenia istniejących form terenu. Znaczną część gminy obejmuje wysoczyzna, której rzeźba terenu ma charakter lekko falisty, miejscami prawie płaskiej równiny. Obecna rzeźba terenu jest wynikiem denudacji i erozji wód powierzchniowych późno plejstoceńskiego, a także współczesnej działalności człowieka.

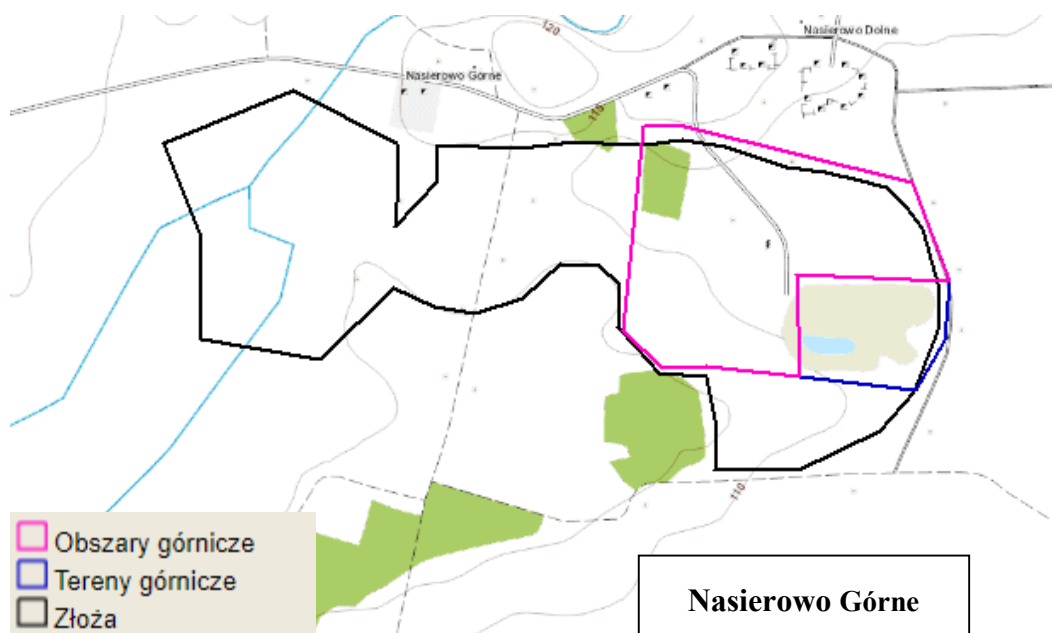
Wpływ człowieka na rzeźbę terenu dotyczy zarówno zmian liniowych, jak i powierzchniowych. Zmiany liniowe dotyczą utworzenia skarp lub nasypów przy budowie dróg oraz linii kolejowej. Zmiany powierzchniowe to przede wszystkim powierzchniowa eksploatacja surowców oraz wyrobiska poeksploatacyjne. W mniejszym stopniu lokalne zmiany rzeźby terenu związane z posadowieniem budynku.

2.1.5. Surowce naturalne

Z budową geologiczną ściśle związane jest występowanie surowców mineralnych. Gmina Gołymin-Ośrodek jest bardzo mało zasobna w surowce mineralne. Występujące naturalne surowce okruchowe na obszarze gminy związane są głównie z czwartorzędowymi formami działalności lodowców bądź akumulacyjnej działalności rzecznej i procesów eolicznych.

Kopaliny występujące na terenie gminy to złoża kruszyw naturalnych. Jedyne udokumentowane złoża kruszyw naturalnych występują w miejscowości Nasierowo Górne. W Nasierowie Górnym była prowadzona eksploatacja złoża kopaliny ceglarskich (surowce ilaste), która została zaniechana. Istniejące złoża surowców mineralnych mają znaczenie lokalne i wykorzystywane są na potrzeby budownictwa mieszkaniowego i drogowego.

Szczegółowe informacje odnośnie udokumentowanych złóż kopaliny oraz terenów górniczych ujętych w rejestrze zawiera rozdział pt. „Występowanie udokumentowanych złóż kopaliny oraz zasobów wód podziemnych”.

Rysunek 4 Schemat przedstawiający lokalizację złóż na terenie gminy Gołymin-Ośrodek

Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/index.jsf?conversationContext=2>

2.1.6. Warunki glebowe

Gleby na terenie gminy Gołymin-Ośrodek zaliczane są do urodzajnych. Zostały wykształcone z utworów czwartorzędowych, tj. plejstocenijskich piasków, pyłów, iłłów i glin oraz holocenijskich utworów deluwialnych, rzecznych i bagiennych.

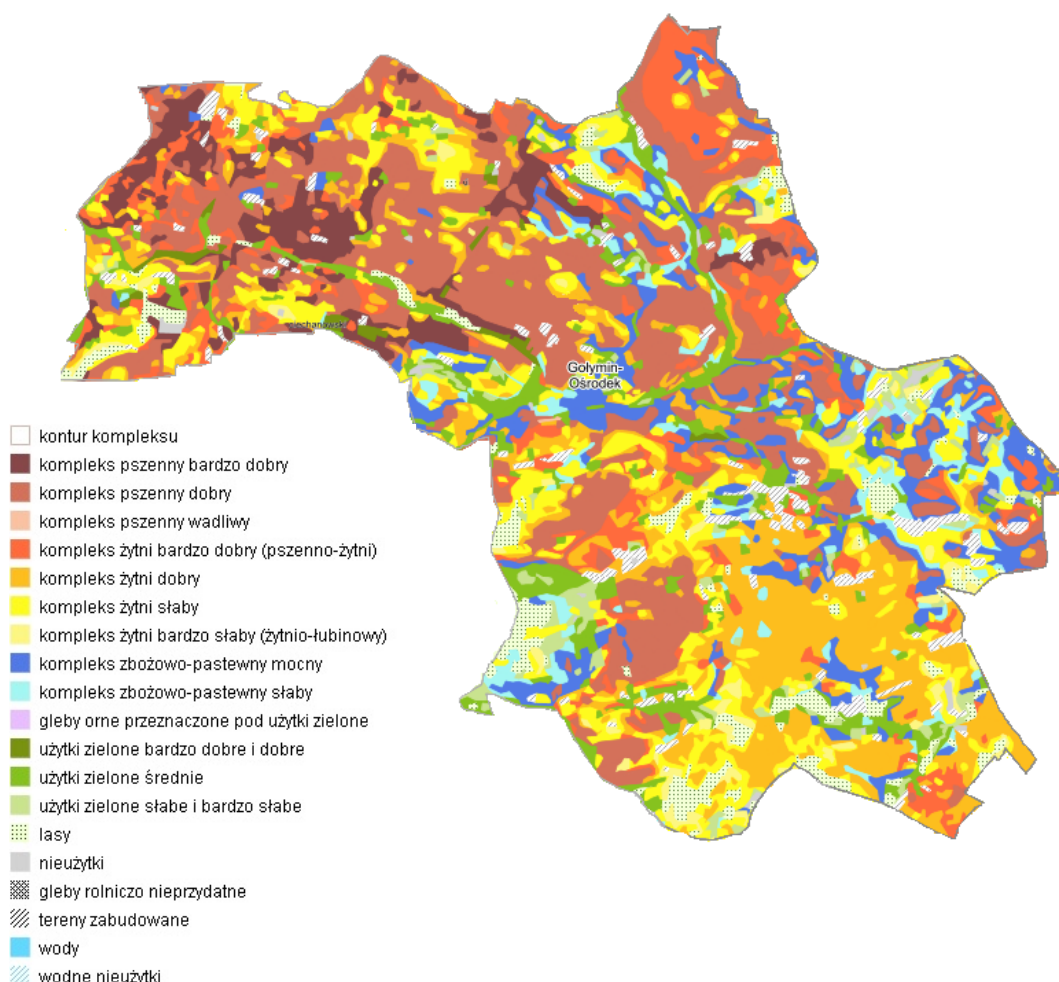
Występują tu gleby płowe, brunatne, pseudobielicowe oraz czarne ziemie, mady i gleby mułowo – torfowe. Teren gminy zdominowany jest jednak przez tzw. "gleby ciechanowskie". Przeważają gleby ciężkie powstałe z glin zwałowych. Są one nieprzepuszczalne i mało przewiewne. Mają tendencje do silnego zasychania w okresach suszy, jak również są mażące po okresach obfitych opadów. Gleby te są ciężkie w uprawie, po zdrenowaniu i nadaniu trwałej struktury gruzelkowej stają się glebami żyznymi. Nadają się przede wszystkim do uprawy buraków cukrowych, pszenicy ozimej, rzepaku ozimego i innych.

Gleby należące do II klasy bonitacyjnej położone są w północno-zachodniej części gminy w okolicach wsi: Wróblewo, Nasierowo Dziurawieniec. Gleby III klasy bonitacyjnej dominują w zachodniej i północnej części gminy w okolicach wsi: Nieradowo, Konarzewo-Gołąbki, Smosarz-Dobki, Gogole Wielkie, Morawy-Kopcie. Gleby IV klasy dominują w południowej i wschodniej części gminy. Występują w okolicach wsi: Gołymin - Południe, Osiek-Wólka, Osiek-Aleksandrowo, Nowy Gołymin. Gleby klasy V w większości występują w północnej i centralnej części gminy w okolicach wsi: Gołymin Północ, Watkowo, Pajewo-Rżyski, Pajewo-Cyty, Nasierowo Górne. Gleby klasy VI są mocno rozdrobnione na obszarze gminy, znajdują się w okolicach wsi: Garnowo Stare, Zawady Włociańskie, Nasierowo Górne.

W gminie Gołymin-Ośrodek występują 3 zasadnicze kompleksy przydatności rolniczej. Większość terytorium gminy zajmuje kompleks żyzny bardzo dobry (pszenno-żytni). Znajduje się na zachodzie, w części centralnej i południowej gminy. W północnej części gminy znajduje się kompleks pszenno-dobry. Kompleks żyzny dobry występuje w południowo-zachodniej części gminy. Użytki zielone słabe i bardzo słabe znajduje się w południowo-wschodniej części, jak również na zachodzie gminy.

Tabela 5 Rodzaje kompleksów przydatności rolniczej w gminie Gołymin-Osrodek

L.p.	Kompleks	Klasa bonitacyjna	Uprawiane rośliny
1	Pszenny dobry	II, IIIa, IIIb	burak cukrowy, pszenica, koniczyna czerwona, lucerna siewna, rzepak ozimy, bobik, wyka jara
2	Żytni bardzo dobry	IIIb	uprawa tych samych gatunków wymienionych wcześniej, oraz pszenżyto, żyto, groch, łubin żółty i wąskolistny, burak i marchew pastewna
3	Żytni dobry	IVa, IVb	rzepak ozimy, jęczmień, pszenżyto, ziemniak, żyto, gryka, łubin żółty, seradela, wyka ozima, lnianka i gorczyca

Rysunek 5 Kompleksy przydatności rolniczej

Źródło: <http://msip.wrotamazowska.pl/msip/Full.aspx>

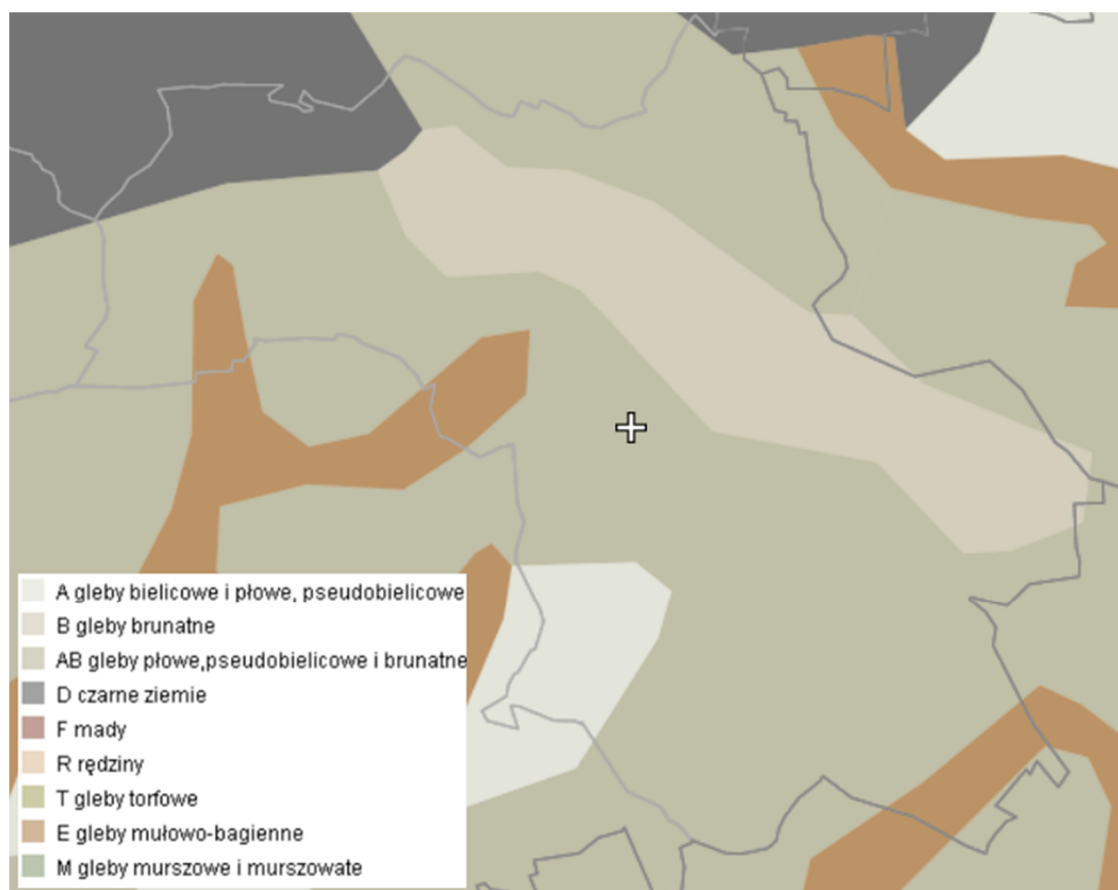
Większość terytorium gminy zajmują gleby płowe, pseudobielicowe i brunatne. Gleby te mogą powstawać z różnych skał, dlatego ich właściwości i wartość rolnicza zależą przede wszystkim od skał macierzystych.

Znaczną część gminy zajmują gleby brunatne. Występują na północy, części centralnej i na wschodzie. Wytworzone są z piasków słabogliniastych, gliniastych i z piasków luźnych. Są to gleby dość przewiewne, przepuszczalne o dobrze wykształconym poziomie próchnicznym i prawidłowych stosunkach wodnych. Stanowią kompleksy gleb od III do IV klasy bonitacyjnej. Gleby brunatne posiadają klasy bardzo dobre i tworzą korzystne warunki dla wszystkich upraw oraz warzywnictwa i sadownictwa.

Czarne ziemie znajdują się na północnym zachodzie gminy. Gleby te utworzone są z glin częściowo spiaszczonych lub z glin całkowitych. Występują na terenach płaskich lub obniżonych, a tym samym i bardziej nawodnionych. Wymagają uregulowania stosunków wodnych, co wpływa na wzrost ich kultury rolnej

Gleby mułowo-bagiennie znajdują się w części zachodniej i południowo-wschodniej gminy. Gleby te utworzone są z namulów rzecznych przynoszonych przez wody wolno płynące, przy współdziałaniu roślinności łąkowo-bagiennej w warunkach nadmiernego, długotrwałego uwilgotnienia, a więc beztlenowych, oraz w miejscach po wyschniętych jeziorach, co sprzyja gromadzeniu się w nich substancji organicznej.

Gleby bielnicowe, płowe, pseudobielnicowe występują w południowo-zachodniej części gminy.

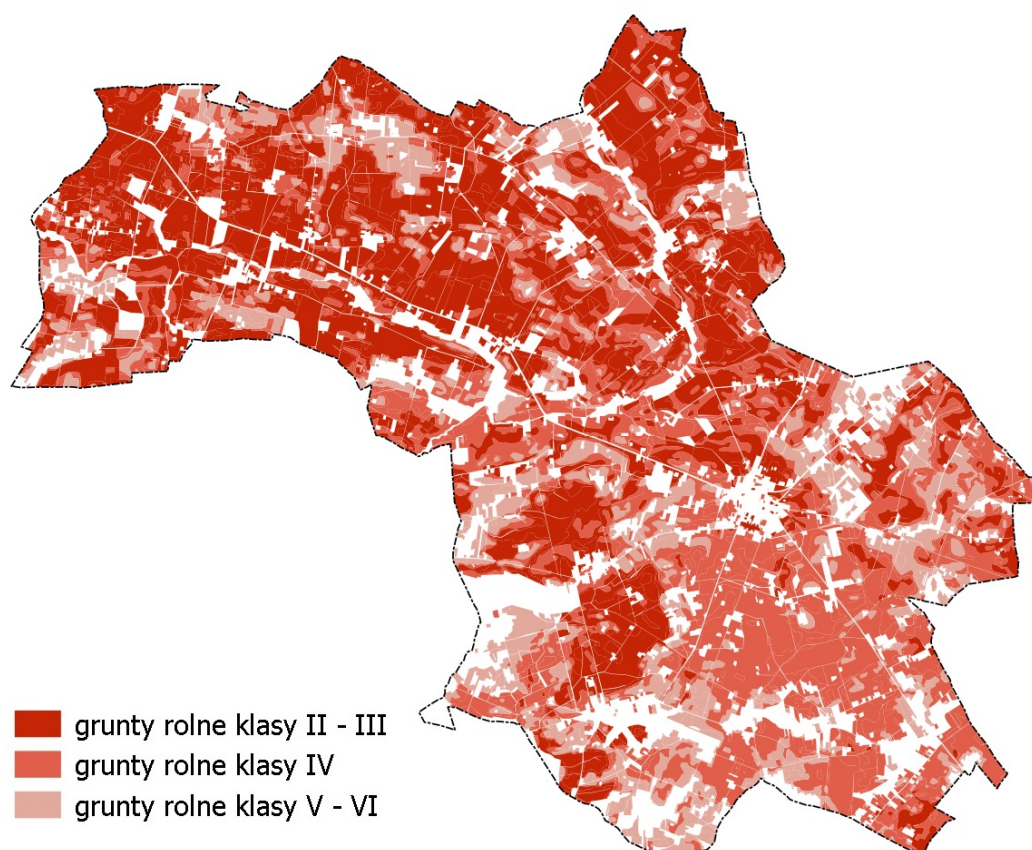
Rysunek 6 Typy gleb na terenie gminy Gołymin-Ośrodek

Źródło: <https://msip.wrotamazowska.pl>

Tabela 6 Klasy bonitacyjne gleb na terenie gminy Gołymin-Ośrodek

Klasa bonitacyjna	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
Klasa II	148,78	1,43
Klasa III	3905,94	37,52
Klasa IV	3897,34	37,44
Klasa V	1595,17	15,33
Klasa VI	230,16	2,21
Pozostałe (grunty rolne zabudowane, grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, nieużytki, sady, grunty pod rowami i stawami)	631,88	6,07
RAZEM	10409,28	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ewidencji Gruntów i Budynków z 2017 r.

Rysunek 7 Rozmieszczenie gruntów rolnych na terenie gminy w rozbiciu na klasy bonitacyjne

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ewidencji Gruntów i Budynków z 2017 r.

2.1.7. Hydrologia

Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym gmina Gołymin-Ośrodek położona jest głównie w dorzeczu rzeki Wisły. Sieć hydrograficzna na tym obszarze jest dość dobrze rozwinięta. Prawie cała gmina znajduje się w dorzeczu Wkry, która jest prawym dopływem Narwi (prawy dopływ Wisły).

Głównym dopływem Wkry na terenie gminy jest Sona. Jej całkowita długość to 71,69 km, w tym na terenie gminy ok. 10,80 km. Zapewnia ona odwodnienie prawie całej gminy. Jej szerokość zależy od pory roku, w okresie wiosennych roztopów często nie mieści się w swym korycie, jednak latem jej szerokość maleje. W jej dorzeczu leży centrum gminy, w tym ośrodek miejski Gołymin-Ośrodek.

Powierzchnia tego tarasu jest podmokła, zabagniona zwłaszcza w okresach wysokich stanów wód. Dolina wyścielona jest torfami, namułami i aluwiami piaszczystymi na gliniastym. Jej główny dopływ znajduje się na zachodzie gminy i jest nim Sona Prawa, która łączy się z nią na terenie gminy Sońsk. Na terenie gminy Gołymin-Ośrodek Sona Prawa ma długość ok. 4,3 km. Przez południowo-wschód gminy przepływa rzeka Przewodówka, która jest lewym dopływem Pełty (prawy dopływ Narwi). Jej długość na terenie gminy to ok. 2,7 km.

Na obszarze gminy występują nieliczne naturalne zbiorniki i oczka wodne, wypełniające zagłębienia terenu. Największy zbiornik wodny znajduje się na południu od Nasierowa Górnego.

Zgodnie z „Programem małej retencji dla województwa mazowieckiego” (2008 r.) na terenie gminy Gołymin-Ośrodek przewiduje się modernizację 4 obiektów i urządzeń małej retencji wodnej. Należą do nich 2 oczka wodne (w miejscowości: Ruszkowo i Smosarz-Dobki), 1 zbiornik wodny (Obiedzino), oraz jeden staw rybny (Gołymin-Ośrodek).

Wody podziemne

Pod względem hydrogeologicznym gmina Gołymin-Ośrodek położona jest w regionie mazowiecko-mazursko-podlaskim (wg regionalizacji hydrogeologicznej Polski) z głównym poziomem użytkowym w utworach czwartorzędu.

Pierwszy poziom wodonośny (wody gruntowe) związany jest z piaskami wodnolodowcowymi, piaskami moren czołowych i kemów najmłodszego – północno - mazowieckiego stadiału zlodowacenia środkowopolskiego, oraz drobnymi przewarstwieniami wśród glin zwałowych tego stadiału. Drugi poziom wodonośny jest pojęciem znacznie mniej dokładnie określonym. W zasadzie obejmuje on wszystkie warstwy wodonośne o zwierciadle napiętym występujące ponad wypełnieniem depresji w stopie trzeciorzędu. Poziom trzeci – najgłębszy obejmuje piaszczyste i żwirowe osady rzeczne oraz piaszczysto – pylaste rozlewiskowe interglacjału mazowieckiego oraz piaski i żwiry wodnolodowcowe obydwu stadiów zlodowacenia południowopolskiego.

Zasoby wód podziemnych na terenie Gminy Gołymin-Ośrodek nie są równomiernie rozłożone. Największe zasoby wodne znajdują się południowej i północnej części Gminy, a najmniejsze w południowo - zachodniej oraz północno - zachodniej części Gminy. W części północnej oraz południowej Gminy znajdują się odwierty, które są eksploatowane, a ich łączna dyspozycyjność wynosi 226,4 m³/h. Głębokość odwiertów jest różna, tzn. wodę można znaleźć najpłycej na głębokości 36 m (Gogole Wielkie) oraz na głębokości 48 - 62 m (Stary Kałęczyn, Gołymin-Ośrodek oraz Pajewo Wielkie). Wody występujące na terenie Gminy są dobrej jakości, mimo tego wymagają uzdatniania, ze względu na występowanie nadmiernych ilości niektórych związków chemicznych (żelaza, manganu oraz amoniaku).

Ponadto cała gmina leży w granicach nieudokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Subniecka Warszawska GZWP nr 215. Jest to piętro wód pochodzenia paleogeńsko-neogeńskiego o powierzchni ok. 51 000 km² i mieści się w obrębie regionu I mazowieckiego. Jego zasoby szacuje się na 250,0 tys. m³/d. Zbiorniki neogeńsko-paleogeńskie wyróżniają się wodami o naturalnie uformowanym składzie chemicznym i długim czasie przebywania wód w ośrodku skalnym. Są mało wrażliwe na zanieczyszczenia z powierzchni terenu.

2.1.8. Flora

Wg podziału regionalizacji geobotanicznej Polski Matuszkiewicza (2008), gmina Gołymin-Ośrodek przynależy do Działu Mazowiecko-Poleskiego, Krainy Północnomazowiecko-Kurpiowskiej, Podkrainy Wkry oraz Okręgu Wysoczyzny Ciechanowskiej. Potencjalną roślinność naturalną stanowią:

- lasy liściaste z klasy *Querco-fagetea* (głównie grądy subkontynentalne *Tilio-Carpinetum* - odmiana środkowopolska, seria uboga oraz świetliste dąbrowy, w postaci niżowej - związek *Potentillo albae-Quercetum typicum*, w dolinach rzecznych potencjalną roślinność stanowi niżowy łęg jesionowo-olszowy (*Fraxino-Alnetum*).
- lasy iglaste z klasy *Vaccinio-Piceetea* (głównie bory mieszane sosnowo-dębowe (*Querco-Pinetum*)).

Ze względu na duży udział użytków rolnych w powierzchni gminy, naturalne zbiorowiska zachowały się w niewielkim stopniu. Dominują przede wszystkim zbiorowiska nieleśne, z wyraźną dominacją zbiorowisk towarzyszących uprawom rolnym.

Lasy na terenie gminy są bardzo rozproszone i zajmują jedynie 3,3% całej powierzchni gminy. Dodatkowo są one bardzo rozdrobnione i pooddzielane większymi powierzchniowo terenami upraw. To rozdrobnienie i ich niewielka powierzchnia na terenie całej gminy nie sprzyja zachowaniu ciągłości ekologicznej i prawidłowemu funkcjonowaniu przyrodniczemu terenów. Rozdrobnienie terenów leśnych jest spotęgowane strukturą własnościową tych obszarów, ponieważ zdecydowana większość z nich stanowi własność prywatną. Dominującym typem siedliskowym w nadleśnictwie jest bór mieszany świeży (BMśw) oraz las mieszany świeży (LMśw). Gmina Gołymin-Ośrodek znajduje się w strefie odznaczającej się brakiem buka, świerka i jodły. Głównymi gatunkami pojawiającymi się na tym terenie są: sosna – ok. 75%, olsza, dąb i jesion. Tworzą one wraz z gatunkami domieszkowymi drzewostany o różnym składzie w poszczególnych typach siedliskowych lasu.

Charakter zbiorowisk roślinnych zależy od sposobu użytkowania terenu. Zaniedbane obszary na terenach gęstej zabudowy, tereny przydrożne i przemysłowe porasta roślinność synantropijna. Obszary pozostające w użytkowaniu rolniczym to głównie zbiorowiska segetalne i ruderalne towarzyszące uprawom polowym. W obrębie terenów odłogowanych lub wykorzystywanych jako użytki zielone, wzdłuż cieków wodnych występują zbiorowiska łąk i pastwisk o zwiększonym udziale ziół. Na obszarach związanych głównie z dolinami rzek występują zbiorowiska roślinności wodnej, szuwały i zarośla.

W obrębie zieleni urządzonej, w parkach, na cmentarzach, w przydomowych ogrodach oraz ogrodach działkowych występują liczne gatunki introdukowane, które wypierają z jednej strony gatunki rodzime, a z drugiej wzbogacają różnorodność gatunkową na terenie gminy. Za niekorzystne należy uznać zdominowanie przez niektóre gatunki obcego pochodzenia lasów – jak wypieranie czeremchy europejskiej przez odmianę amerykańską.

2.1.9. Fauna

Fauna (szczególnie bezkręgowce) wykazuje silne związki z szatą roślinną i warunkami mikroklimatycznymi. Obszar gminy charakteryzuje się dominacją terenów rolniczych z licznymi polami uprawnymi, łąkami i pastwiskami. Na tych terenach silnie zaznacza się oddziaływanie człowieka na środowisko, co niesie ze sobą dynamiczne zmiany warunków siedliskowych.

Faunę tego obszaru można podzielić generalnie na: gatunki związane z dolinami rzek i zbiornikami wodnymi, gatunki przestrzeni otwartych oraz gatunki leśne. Zarówno ekstensywna, jak i intensywna gospodarka rolna oraz rozdrobnienie gospodarstw rolnych powoduje, że utrzymują się tutaj dogodne warunki dla występowania zwierząt charakterystycznych dla terenów półotwartych i otwartych. Rzadkie są natomiast gatunki związane z lasem.

Głównym biotopem wodnym gminy jest dolina rzeki Sony oraz towarzyszące jej małe zbiorniki wodne. W wodach żyją gatunki wodnego ptactwa - perkozy, kaczki, mewy. Spośród ryb najczęściej występują ukleja, płoć, leszcz, lin, karp, okoń, szczupak i węgorz.

Lasy i zadrzewienia stanowią jedynie kilka procent powierzchni gminy. Występują tutaj zwierzęta leśne takie jak jeleń, sarna, dzik, liczne ptaki. Na nizinach występują m.in. ropucha szara, padalec, zaskroniec, zięba, kaczka krzyżówka, jastrząb, wiewiórka pospolita, zając szarak.

Tereny otwarte (pola uprawne, łąki, pastwiska, nieużytki) zajmują w zasadzie prawie całą powierzchnię gminy. Występują tutaj drobne gryzonie (myszy, norniki), ssaki owadożerne (ryjówki, jeże, krety), drobna zwierzyna łowna (zające, bażanty, kuropatwy, przepiórki) oraz ptaki preferujące przestrzenie otwarte (skowronki, słowiki, wilgi, grzywacze i in.). Łąki są terenem lęgowym dla czajek i bekasów. Bogata jest fauna bezkręgowców, głównie owadów, towarzysząca siedliskom charakterystycznym dla gminy Gołymín-Ośrodek. Najbardziej interesujące są: barwne gatunki motyli, trzmiele, chrząszcze biegacze oraz rzadkie muchówki.

Wiele gatunków zwierząt związało się z siedliskami antropogenicznymi. W pobliżu ludzkich zabudowań często występują: wróble, gołębie, jerzyki, bociany białe, dudek, kopciuszek, pliszki, jaskółki, sowy, muchołówki, kuna domowa, nietoperze i in.

2.1.10. Powiązania przyrodnicze

Głównym celem wyznaczenia sieci korytarzy ekologicznych jest przeciwdziałanie izolacji obszarów cennych przyrodniczo, umożliwienie migracji zwierząt i roślin oraz ochrona i odbudowa bioróżnorodności na terenach o dużej wartości przyrodniczej.

Zgodnie z ustaleniami KPZK 2030 system przyrodniczy kraju składa się z dwóch podsystemów korytarzy ekologicznych: tworzonych przez doliny rzeczne oraz lądowe korytarze migracyjne dla dużych zwierząt. Sieć ta jest uzupełniona przez system regionalnych i lokalnych korytarzy ekologicznych. Na obszarach silnie zurbanizowanych, a zwłaszcza w miastach, układy ekologiczne powinny być połączone z obszarami otwartymi poprzez system zielonych pierścieni. Dzięki temu zostanie zapewniona między tymi elementami łączność ekologiczna oraz odpowiednie warunki przewietrzania tych terenów.

Węzłami sieci (biocentrami) są obszary charakteryzujące się trwałym nagromadzeniem walorów przyrodniczych o różnym formalnym statusie ochronnym (parki narodowe, części parków krajobrazowych, znaczna część obszarów Natura 2000, duże kompleksy leśne). System ten powinien zapewnić wzajemną łączność pomiędzy tymi obszarami i umożliwić migrację osobników i wymianę genów.

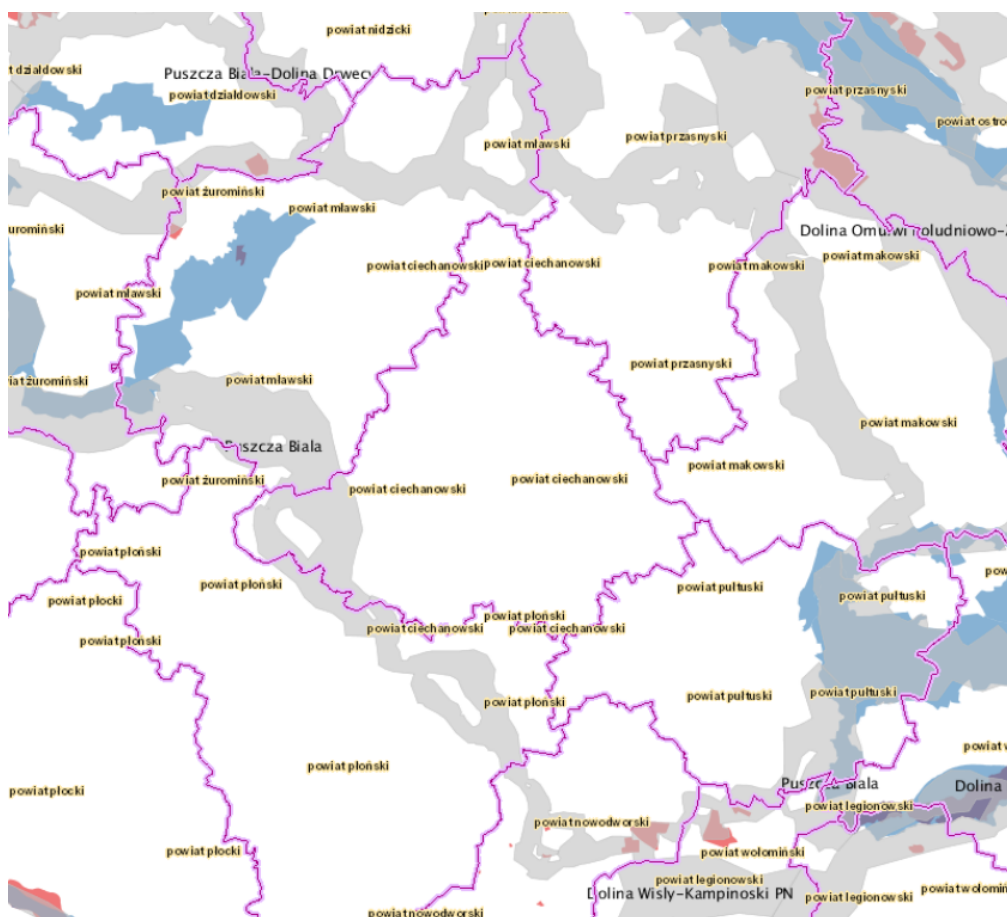
Zgodnie z „Opracowaniem ekofizjograficznym do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego” (2011) w granicach województwa mazowieckiego wyodrębniają się następujące elementy sieci: 6 obszarów węzłowych o najwyższej randze międzynarodowej (tj. Puszcza Kampinoska, Puszcza Pilicka, Puszcza Kurpiowska, Dolina Środkowej Wisły, Dolina Dolnego Bugu i Puszcza Piska) oraz 3 korytarze ekologiczne (tj. Warszawski Wisły, Podwarszawski i Dolnej Narwi). Ponadto w sieci ECONET znaczenie krajowe mają obszary węzłowe: Puszczy Kozienickiej, obszar Siedlecki, fragmentu obszaru Pojezierza Gostynińskiego, Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego, Puszczy Bolimowskiej oraz korytarze ekologiczne: Skrwy, Bzury, Słudwi, Wkry, Warecki Pilicy, Świdra, Liwca, Garbu Goleniowskiego.

Udział naturalnych ekosystemów na terenie gminy Gołymín-Ośrodek jest znikomy, dlatego cała gmina położona jest poza dużymi korytarzami ekologicznymi o znaczeniu krajowym czy międzynarodowym. Obszar gminy znajduje się także poza wszystkimi obszarowymi formami ochrony. W najbliższym sąsiedztwie znajdują się: Krośnicko-Kosmowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Nadwkrzański Obszar Chronionego Krajobrazu, Nasielsko-Karniewski Obszar Chronionego Krajobrazu, jednak obszary te znajdują się w oddaleniu od 2 do blisko 10 km od gminy.

System przyrodniczy gminy opiera się w zasadzie na dolinie rzeki Sona. Element ten stanowi podstawowy układ przyrodniczy w ramach którego odbywa się funkcjonowanie przyrodnicze gminy. Powiązania funkcjonalne zapewnia towarzysząca ciekom roślinność, będąca miejscem występowania drobnej zwierzyny i ptactwa. Ciąg ten umożliwia migrację roślin i zwierząt oraz wzajemne przenikanie się terenów otwartych o różnym pokryciu i zurbanizowaniu. Poprzez ten korytarz ekologiczny obszar opracowania łączy się z terenami przyległymi, w tym obszarami chronionymi.

Ponadto w granicach gminy znajdują się miejsca, które mogą pełnić funkcje węzłów ekologicznych (biocentrów), zasilające jej strukturę przyrodniczą, będące ostoją różnorodności biologicznej. Lokalne węzły ekologiczne stanowią większe kompleksy leśne na gruntach miejscowości: Garnowo Parcele, Stare Garnowo, Osiek-Wólka, Nasierowo Górne. Podstawowy układ przyrodniczy gminy wzbogacają nasadzenia i kępy łąk, zarośla oraz pasy zieleni przydrożnej.

Umiejscowienie powiatu ciechanowskiego na tle obszarów chronionych przedstawiono na schemacie poniżej.

Rysunek 8 Powiat ciechanowski na tle obszarów chronionych Natura 2000 i projektu korytarzy ekologicznych

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

2.2. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO - ZAGROŻENIA

2.2.1. Zagrożenia i stan powietrza atmosferycznego

Do głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza zalicza się: zakłady przemysłowe, kotłownie, paleniska domowe, transport, składowiska odpadów i rolnictwo. Większość z nich to zanieczyszczenia energetyczne, powstające przy spalaniu paliw. Poszczególne kategorie zagospodarowania wpływają na stan powietrza poprzez:

- **sektor komunalno-bytowy** – głównie spalanie odpadów w domowych piecach, które nie wytwarzają wystarczająco wysokiej temperatury do całkowitego spalania odpadów, takich jak tekstylia, guma i tworzywa sztuczne. W związku z czym do atmosfery przedostają się szkodliwe substancje w postaci sadzy, węglowodorów aromatycznych, merkaptanów oraz innych

szkodliwych dla zdrowia ludzi substancji. Zjawisko nasila się w okresie grzewczym, a szczególnie widoczne jest na obszarach zwartej zabudowy.

- **źródła komunikacyjne** – głównie zły stan techniczny pojazdów, przestoje w ruchu spowodowane złą organizacją ruchu lub zbyt małą przepustowością dróg; zły stan nawierzchni dróg i rodzaj paliwa. Występowanie i nasilenie tych czynników powoduje, że na skrzyżowaniach i trasach komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu występuje wysokie zanieczyszczenie powietrza substancjami pochodzącymi ze spalania paliw (tlenek węgla, tlenek azotu, węglowodory lotne, związki ołowiu). Emisja komunikacyjna jest bardzo nierównomierna - związana ściśle z natężeniem pojazdów i zależy od pory dnia (wzrasta w godzinach szczytu tj. dojazdu do pracy i powrotu do domu) oraz roku (wzrasta w okresie letnim - wzmożony ruch turystyczny). Ponadto emisja komunikacyjna nabiera coraz większego znaczenia ze względu na rosnącą liczbę pojazdów na drogach oraz wzmożony ruch tranzytowy. Największy ruch samochodowy, a co za tym idzie największe zanieczyszczenie liniowe, występuje na drogach o utwardzonej nawierzchni, przede wszystkim na drogach krajowych. Przez omawiany teren przebiegają droga krajowa nr 60 oraz droga wojewódzka nr 618 - generują one wzmożony ruch samochodowy, a co za tym idzie największe zanieczyszczenia liniowe.
- **emisje technologiczne** tj. emisje z pobliskich zakładów przemysłowych (procesy technologiczne, prywatne zakłady np. rzemieślnicze, rolnictwo) – główną przyczyną tego typu zanieczyszczeń jest przede wszystkim brak lub zły stan technicznych zabezpieczeń oraz przestarzałe procesy technologiczne. Zakładów przemysłowych i energetycznych generujących duże ilości zanieczyszczeń na terenie gminy brak.

Analiza struktury antropogenicznej emisji z obszaru województwa mazowieckiego w 2016 r. pokazuje zdecydowanie największy udział w całkowitej emisji pyłu zawieszonego PM10 metali ciężkich (AS, Cd, Ni, Pb) i B(a)P z domów ogrzewanych indywidualnie. Całkowita emisja PM10 z domów ogrzewanych indywidualnie na obszarze województwa mazowieckiego była w 2016 r. znacznie większa niż całkowita masa PM10 wyemitowanego w tym czasie przez przemysł, czy komunikację.

Prowadzone w województwie mazowieckim badania jakości powietrza pokazują, że największe stężenia monitorowanych zanieczyszczeń występują na terenach zurbanizowanych. Na obszarach miejskich duży wpływ na wielkość poziomów stężeń mają zanieczyszczenia pochodzące z komunikacji, natomiast na obszarach pozamiejskich zanieczyszczenia pochodzące z niskiej emisji powierzchniowej, które bardzo często migrują również do obszarów zurbanizowanych. W rejonach, w których występuje indywidualne ogrzewanie domów i mieszkań, szczególnie wysokie są stężenia zanieczyszczeń pyłowych i benzo(a)pirenu.

Gmina Gołymin-Ośrodek ze względu na swój rolniczy charakter nie posiada na swoim obszarze dużych obiektów pogarszających stan czystości powietrza. Na stan aerosanitarny w znacznej mierze składa się działalność miejscowych zakładów przemysłowych, lokalnych kotłowni ogrzewających szklarnie i tunele oraz indywidualnych palenisk domowych. Na jakość powietrza wpływ ma także emisja zanieczyszczeń z sąsiednich gmin (w tym miasta Ciechanowa) i powiatów, komunikacja oraz emisja niezorganizowana (wysypisko śmieci, działalność drobnych zakładów usługowych).

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 519 z późn. zm.) w ramach państwowego monitoringu środowiska dokonuje się obserwacji zmian i ocen jakości powietrza. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska zobowiązany jest do sporządzania ocen pięcioletnich, wykonywanych przynajmniej co 5 lat, na potrzeby ustalenia odpowiedniego sposobu oceny jakości powietrza w poszczególnych strefach oraz ocen rocznych wykonywanych co roku.

Podstawę do rocznej oceny jakości powietrza stanowią: poziomy dopuszczalne, docelowe oraz poziomy celów długoterminowych. Oceny dokonuje się dla kryterium ochrony zdrowia (w zakresie: benzenu, dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, ołowiu, pyłu zawieszonego PM10, tlenku węgla, arsenu, kadmu, niklu, benzo(a)pirenu, ozonu i pyłu zawieszonego PM2,5 – począwszy od 2010 roku) oraz pod kątem ochrony roślin (w zakresie: tlenków azotu, dwutlenku siarki i ozonu).

Ocena roczna poziomu substancji w powietrzu w poszczególnych strefach oraz klasyfikacja stref dotyczy zawsze pełnego roku pomiarowego. Klasyfikacji stref dokonuje się dla każdego zanieczyszczenia, na podstawie najwyższych stężeń na obszarze strefy. Końcowym wynikiem klasyfikacji jest określenie klasy dla każdej strefy i dla każdego zanieczyszczenia ze względu na ochronę zdrowia oraz pod kątem ochrony roślin.

W 2016 r. gmina Gołymin-Ośrodek przynależała do strefy mazowieckiej (PL1404), pozostałe strefy to: aglomeracja warszawska (PL1401), miasto Płock (PL1402) i miasto Radom (PL1403). Żadne ze stanowisk pomiarowych monitoringu powietrza, z których wyniki wykorzystano w ocenach jakości powietrza w województwie mazowieckim za lata 2013-2015, nie znajdowało się na terenie gminy Gołymin-Ośrodek.

W klasyfikacji stref według kryterium ochrony zdrowia ludzi w 2016 r. w strefie mazowieckiej zostały przekroczone poziomy stężeń: **pyłu PM10** dla normy dobowej (klasa C), **pyłu PM2,5** zarówno dla poziomu dopuszczalnego **fazy I** ($25 \mu\text{g}/\text{m}^3$) jak i **fazy II** ($20 \mu\text{g}/\text{m}^3$) (odpowiednio klasa C i C1), **benzo(a)pirenu** oznaczane w pyłe (klasa C), **ozonu** dla poziomu docelowego (klasa C) oraz poziomu celu długoterminowego ($120 \mu\text{g}/\text{m}^3$) (klasa D2).

Pomiary dla strefy mazowieckiej wskazały na spadek poniżej ustalonych norm względem roku 2015, jednak w kolejnych latach mogą ponownie wystąpić przekroczenia w tych strefach. Wzrostem charakteryzował się jedynie ozon dla poziomu dopuszczalnego, co związane było z tym, iż rok 2016 był ekstremalnie ciepły oraz dla strefy mazowieckiej napływem zanieczyszczeń z zachodu. Dla pozostałych zanieczyszczeń strefom nadano status klasy A z uwagi na nieprzekraczanie poziomu dopuszczalnego i docelowego dla każdej z ocenianych substancji.

Według kryterium ochrony roślin, strefę mazowiecką pod względem dotrzymania wartości dopuszczalnych dla NO_x i SO₂ oraz poziomu docelowego O₃ zakwalifikowano do klasy A. Natomiast z uwagi na przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu, strefę mazowiecką określono jako D2. W latach 2013-2016 nie doszło do żadnej zmian w klasyfikacji ze względu na ochronę roślin.

Wynikowe klasy dla poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń dla stref pomiarowych obejmujących gminę Gołymin-Ośrodek przedstawiono w tabeli poniżej.

Jak podkreślono w raporcie o stanie środowiska: dobowe stężenia pyłu przekraczające poziom dopuszczalny wykazują znaczne zróżnicowanie sezonowe stężeń – wyższe wartości charakteryzują okres grzewczy. W okresie zimowym wzrasta poziom emisji ze średnich i małych źródeł (paleniska domowe, lokalne kotłownie) w związku z koniecznością ogrzewania. Ze względu na swoje zagęszczenie, niski pułap emisji oraz stosowane rodzaje opału, są one bardzo uciążliwe. Poprawa tego stanu możliwa jest poprzez zmianę sposobu ich ogrzewania na gazowe czy olejowe oraz zwiększenie udziału ekologicznych źródeł energii.

Tabela 7 Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej w 2016 r. z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													
		dwutlenek siarki SO ₂	dwutlenek azotu NO ₂	pył zawieszony PM10	Ołów Pb	benzen C ₆ H ₆	tlenek węgla CO	ozon O ₃ *	ozon O ₃ **	Arsen As	Kadm Cd	Nikiel Ni	benzo(a)piren BaP	PM2,5 (faza I)	PM2,5 (faza II)
strefa mazowiecka	PL1404	A	A	C	A	A	A	C	D2	A	A	A	C	C	C1

klasa A - klasa strefy dla zanieczyszczenia o stężeniach poniżej poziomu dopuszczalnego bądź docelowego

klasa C - klasa strefy dla zanieczyszczenia o stężeniach substancji przekraczających poziomy dopuszczalne bądź poziomy docelowe

klasa D2 – klasa strefy dla ozonu o stężeniach przekraczających poziom celu długoterminowego

klasa C1 - klasa strefy dla pyłu zawieszonoego PM_{2,5} o stężeniach przekraczających poziom dopuszczalny dla fazy II

* wg poziomu docelowego

** wg poziomu celu długoterminowego

Źródło: WIOŚ, Warszawa 2017

Tabela 8 Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej w 2016 r. z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy			
		dwutlenek siarki SO ₂	tlenki azotu NO _x	Ozon O ₃ *	Ozon O ₃ **
strefa mazowiecka	PL1404	A	A	A	D2

klasa A – klasa strefy dla zanieczyszczenia o stężeniach poniżej poziomu dopuszczalnego bądź docelowego,

klasa D2 – klasa strefy dla ozonu o stężeniach przekraczających poziom celu długoterminowego

* wg poziomu docelowego

** wg poziomu długoterminowego

Źródło: WIOŚ, Warszawa 2017

Na jakość powietrza na terenie gminy wpływają przede wszystkim lokalne źródła zanieczyszczeń pochodzące ze spalania paliw. Ciągłej poprawie ulega jakość powietrza pod względem zawartości siarki i tlenu węgla, co wynika z poprawiającej się jakości paliw stosowanych do ogrzewania budynków oraz stosowania nowych technologii. Wprowadzanie nowych technologii i instalacji w zakładach produkcyjnych, również ogranicza w porównaniu do lat ubiegłych emisję pyłów. Wzrasta zawartość tlenków azotu, którego głównym źródłem pochodzenia jest transport komunikacyjny - ilość samochodów na drogach ciągle rośnie. Na ograniczenie tlenków azotu w powietrzu może wpłynąć: poprawa stanu technicznego pojazdów – nowsze samochody posiadają instalacje zmniejszające emisję szkodliwych substancji do atmosfery oraz dbanie o właściwy stan techniczny nawierzchni.

2.2.2. Klimat akustyczny

Zgodnie z Ustawą Prawo ochrony środowiska za hałas uznajemy dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Odbieranie dźwięków jako hałasu zależy od osobistych odczuć dotyczących ich uciążliwości. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, w zależności od rodzaju terenu, wyznacza rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tj. Dz. U. 2014 poz. 112).

Za główne źródła hałasu na terenie gminy należy uznać szlaki komunikacyjne (drogi – hałas komunikacyjny), w dalszej kolejności zakłady produkcyjne i lokalne źródła hałasu w postaci zakładów usługowych i rzemieślniczych (hałas przemysłowy).

Nasilenie hałasu ze źródeł komunikacyjnych zależy od natężenia ruchu, stanu technicznego pojazdów i dróg. Największe znaczenie i obciążenie ruchu pojazdów na terenie gminy występuje na drogach: krajowej nr 60 oraz wojewódzkiej nr 618. Monitoring zanieczyszczenia środowiska hałasem prowadzony przez WIOŚ nie obejmuje gminy Gołymin-Ośrodek, stąd nie ma wiarygodnych danych odnośnie jego rzeczywistej wielkości. Należy przyjąć, że prowadzone prace modernizacji i przebudowy dróg różnych szczebli zmniejszają wpływ stanu technicznego dróg na poziom hałasu.

W 2016 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie wykonał badania hałasu komunikacyjnego w 21 punktach pomiarowych w większych miastach województwa oraz przy głównych drogach. Najbliżej gminy Gołymin-Ośrodek położony był punkt pomiarowy zlokalizowany w Głinojecku przy ulicy Paśniki, gdzie oszacowano na podstawie pomiarów, że długookresowe średnie poziomy dźwięku wynoszą:

- dla pory nocy – LN = 64,7dB,
- dla pory dziennie-wieczorno-nocnej – LDWN = 72,1dB

i przekraczają poziomy dopuszczalne LN = 59dB, LDWN = 68dB.

Ponadto w poprzednich latach badania hałasu były wykonywane m.in. na terenie miasta Ciechanów, gdzie wartości dopuszczalne były przekraczane zarówno w porze dziennej jak i nocnej.

Na ograniczenie hałasu komunikacyjnego na terenie gminy w głównej mierze wpłynie poprawa stanu technicznego dróg. Hałas przemysłowy, związany z prowadzoną działalnością ma charakter lokalny. Częściowo ograniczyć go może stosowanie nowych technologii oraz urządzeń i instalacji tłumiących hałas, przy czym nie wszędzie można je zastosować.

2.2.3. Pola elektromagnetyczne

Zagadnienia związane z ochroną środowiska przed polami elektromagnetycznymi określa ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo Ochrony Środowiska. Regulacje tam zawarte dotyczą m.in. dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, które zróżnicowano: dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 519 z późn. zm.), pola elektromagnetyczne definiuje się jako pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz. Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Źródłem pól elektromagnetycznych na omawianym terenie są linie energetyczne oraz urządzenia elektroenergetyczne wysokiego napięcia, również stacje bazowe telefonii komórkowej emitują pola elektromagnetyczne na dużej wysokości, nie stwarzając zagrożenia dla okolicznych mieszkańców.

Ocenę oddziaływania pól elektromagnetycznych na środowisko przeprowadza się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na podstawie badań monitoringowych oraz informacji o źródłach emitujących pola. Zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645) na obszarze województwa mazowieckiego wyznaczono 135 punktów pomiarowych (pp) dla trzyletniego cyklu pomiarowego, po 45 punktów dla każdego roku. W 2016r. pomiary zostały wykonane w tych samych miejscach co w 2013 r., mianowicie:

- na terenie Warszawy – w 6 punktach,
- w 9 miastach powyżej 50 tys. mieszkańców,
- w 15 miastach poniżej 50 tys. mieszkańców,
- w 15 punktach na terenach wiejskich.

Żaden z punktów pomiarowych nie znajdował się na terenie gminy Gołymin-Ośrodek, a nawet na terenie powiatu ciechanowskiego.

Poziomy pól elektromagnetycznych na obszarze województwa mazowieckiego utrzymują się na niskim poziomie i w żadnym punkcie nie odnotowano przekroczenia poziomu dopuszczalnego wynoszącego 7 V/m, określonego w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów. Na podstawie powyższych wyników badań można przyjąć, że dopuszczalny poziom pól elektromagnetycznych również na terenie gminy Gołymin-Ośrodek nie został przekroczony.

W obszarze gminy źródłem pól elektromagnetycznych są linie energetyczne oraz stacje bazowe telefonii komórkowej. Przez teren gminy nie przebiegają natomiast linie elektromagnetyczne

wysokiego napięcia powyżej 110kV. Znajdują się natomiast 2 stacje bazowe telefonii komórkowych położone w miejscowości Gołymin-Ośrodek (maszt własny sieci Plus i maszt własny sieci T-Mobile).

2.2.4. Zagrożenia i stan gleb

Gleby w gminie Gołymin-Ośrodek na obszarach zwartej zabudowy wsi w znacznym stopniu uległy przekształceniu w wyniku postępującej urbanizacji obszaru. Degradacja dotyczy przede wszystkim profili glebowych oraz stanu fizyko-chemicznego gleb. Zmiany profili glebowych związane są z prowadzeniem prac budowlanych, obecnością gruzu. Jakość i stan pozostałych gleb ma znaczenie dla ich wykorzystania rolniczego i w dużej mierze przez rolnictwo jest kształtowany.

Zanieczyszczenia gleb na terenie gminy mają głównie charakter antropogeniczny. Dotyczą emisji zanieczyszczeń z przemysłu, transportu i odpadów komunalnych (składowisk odpadów) oraz zanieczyszczeń wynikających ze sposobu prowadzenia gospodarki rolnej (niewłaściwe stosowanie środków ochrony roślin, nawozów mineralnych lub organicznych, niewłaściwe użytkowanie rolnicze gleb).

Na terenie gminy nie prowadzi się monitoringu jakości gleb. Zgodnie z raportem „Program ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego do 2022 r.” (2016 r.) na terenie powiatu ciechanowskiego był prowadzony monitoring jakości gleb. Badania nad zawartością mikroelementów oraz potrzebami nawozowymi gleb prowadzi w ramach monitoringu jakości środowiska WIOŚ (wykorzystując materiały badawcze Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Kielcach oraz prace Instytutu Upraw i Nawożenia Gleb w Puławach, realizującego oceny jakości gleb w ramach monitoringu krajowego). Badania jakości gleb prowadzone są w cyklu 5-letnim od 1995 r. Prowadzone badania mają na celu określenie jakości gleb, monitoringu zmian w ich chemizmie oraz konieczności prowadzenia prac ochronnych. Starosta powiatu zobowiązany jest do prowadzenia rejestru obszarów, na których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleb, wraz z wykazem obszarów, dla których obowiązkowe jest przeprowadzenie rekultywacji.

Na terenie województwa mazowieckiego do badań w ramach monitoringu chemizmu gleb ornych wytypowano 20 punktów pomiarowych. Na terenie powiatu ciechanowskiego punkt taki jest zlokalizowany w miejscowości Skrobocin (nr krajowego punktu monitoringu gleb sieci IUNiG – 149), w gminie Sońsk. Dane pochodzące z tego punktu można uznać za reprezentatywne dla całego powiatu, gdyż gleby są podobnego pochodzenia, antropopresja przemysłu i transportu jest podobna, struktura i sposób uprawy gruntów ornych są jednakowe.

W glebach oznaczono: właściwości podstawowe (np. skład granulometryczny, odczyn w wodzie i 1 M KCl, zawartość przyswajalnych dla roślin form potasu, fosforu, magnezu i siarki, zawartość glinu ruchomego, procentową zawartość azotu i węgla, zawartość WWA), skład jonowy kompleksu sorpcyjnego gleb (np. zawartość wymiennych form Ca, Mg, K, Na, Al, H) oraz tzw. całkowitą zawartość składników chemicznych (np. Ca, Mg, K, Na, Fe, Al, Mn, Cd, Cu, Cr, Ni, Pb, Zn). W przypadku większości cech opisujących właściwości i jakość gleby nie obserwowano istotnych zmian na przestrzeni 15 lat w porównaniu ze stanem wyjściowym (czyli 1995 r.). Zmiany te nie obniżyły zdolności gleb do pełnienia ich funkcji.

Generalnie można stwierdzić, że gleby województwa mazowieckiego charakteryzują się naturalną zawartością określonych składników chemicznych. Brak większych zmian w stężeniu mierzonych substancji czy pierwiastków wskazuje na niewielki ich dopływ na drodze antropogenicznej. Wyniki badań chemizmu gleb w wybranych punktach pomiarowych regionu wykazały brak lub niski stopień zanieczyszczeń metalami ciężkimi. Istotnym problemem rolnictwa w województwie jest zakwaszenie gleb. Wyniki badań wykazały wysoki, bo 50% (2015 r.) udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych. Mazowsze to jeden z regionów Polski o największych powierzchniach gruntów ornych wymagających wapnowania.

Wybrane cechy określające właściwości i jakość badanych gleb w punkcie pomiarowym Skrobocin (gmina Sońsk) odnotowane w 2015 r. zawiera poniższa tabela.

Tabela 9 Wybrane cechy określające właściwości oraz jakość gleb w pp Skrobocin (gmina Sońsk), zbadane w ramach Monitoringu Chemizmu Gleb Ornych Polski przez Instytutu Upraw i Nawożenia Gleb w Puławach w 2015 r.

Cecha	Wartość
odczyn gleb mierzony w 1 M KCl	3,6 pH
zawartość próchnicy	1,17%
wysycenie kompleksu glebowego zasadami	24,23%
<i>zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin:</i>	
fosfor przyswajalny	7,2 mg P ₂ O ₅ * 100g ⁻¹
potas przyswajalny	8,6 mg K ₂ O*100g ⁻¹
magnez przyswajalny	2,2 mg Mg*100g ⁻¹
siarka przyswajalna	0,73 mg S-SO ₄ *100g ⁻¹
zawartość WWA w glebach użytków rolnych	121,8 ug*kg ⁻¹
zasolenie	17,66 mg KCl*100g ⁻¹
<i>zawartość pierwiastków śladowych:</i>	
kadm	0,06 mg*kg ⁻¹
miedź	2,4 mg*kg ⁻¹
chrom	3,3 mg*kg ⁻¹
nikiel	2,0 mg*kg ⁻¹

Źródło: http://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=monit

Gleby występujące w gminie ze względu na minimalne zanieczyszczenia WWA i brak zanieczyszczeń metalami ciężkimi nadają się do upraw wszystkich rodzajów roślinności, bez obawy kumulacji tych zanieczyszczeń w materiale roślinnym. Obszar gminy Gołymin-Ośrodek nadaje się do produkcji zdrowej żywności ekologicznej, tworzenia gospodarstw ekologicznych, stosujących dobrą praktykę ekologizacji produkcji żywności.

Zmiany przeznaczenia gruntów klas I-III na terenie gminy wymagają uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Z uwagi na ich przyrodnicze znaczenie, działania władz powinny zmierzać do zachowania dobrych warunków glebowych, poprzez minimalizację przekształceń tych obszarów pod cele nierolnicze oraz eliminowanie możliwych źródeł zanieczyszczeń. W pierwszej kolejności na potrzeby rozwojowe miejscowości powinny być przeznaczane grunty położone w obrębie lub w sąsiedztwie terenów już zainwestowanych, położone w zasięgu istniejącej lub planowanej w najbliższym czasie infrastruktury.

Wskazane dla poprawy struktury przyrodniczej oraz w mniejszym stopniu jakości gleb jest wprowadzenie roślinności śródpolnej oraz pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż cieków wodnych i dróg. Poprawią one strukturę przyrodniczą obszaru (przeciwdziałanie nadmiernemu uproszczeniu agrocenoz) oraz warunki agroklimatyczne (zmniejszenie erozji wietrznej gleb, dłuższe utrzymywanie pokrywy śnieżnej, zwiększenie wilgotności).

2.2.5. Przekształcenia powierzchni ziemi i zagrożenie występowania masowych ruchów ziemi

Zagrożenia powierzchni ziemi mają źródło naturalne i antropogeniczne.

Na terenie gminy nie występują naturalne zagrożenia mogące wpływać na rzeźbę terenu. Brak jest zagrożeń wynikających z masowych ruchów ziemi – brak osuwisk wpisanych do rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów na których występują te ruchy. Nie występują tutaj także obszary predysponowane do występowania ruchów masowych (zgodnie z projektem SOPO - Systemem Osłony Przeciwsuwiskowej, prowadzonym przez Państwowy Instytut Geologiczny).

Ze względu na przewagę terenów o niewielkim nachyleniu, ruchy masowe powierzchni ziemi są ograniczone. Degradacja powierzchni glebowo-roślinnej (erozja i spływy powierzchniowe) występuje lokalnie w strefie krawędziowej doliny Sony, gdzie spadki terenu mogą być nieco większe. Wskazane

jest prowadzenie obserwacji krawędzi, ze względu na możliwość nasilenia się erozji gruntu (np. w wyniku intensywnych opadów lub użytkowania terenu).

Najliczniejsze i najbardziej widoczne są zmiany spowodowane przez człowieka. Największe powierzchniowo zmiany związane są z użytkowaniem rolniczym ziemi, które mogą skutkować erozją wodną, czy wyjąławianiem gleby, nie są to jednak oddziaływania o dużej skali. Pozostałe zmiany o mniejszej skali oddziaływania, to głównie wykopy i nasypy drogowe, prace związane z zabudową mieszkaniową, infrastrukturą techniczną (w tym urządzeniami i obiektami melioracji).

2.2.6. Zagrożenia i stan wód

Monitoring i jakość wód powierzchniowych

Podstawowym celem monitoringu wód powierzchniowych jest pozyskanie informacji o stanie wód w dorzeczach dla potrzeb planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych.

Monitoring wód powierzchniowych, funkcjonujący w Polsce w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS), realizowany jest w punktach pomiarowych sieci krajowej, w odniesieniu do wyznaczonych jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), które oznaczają oddzielne i znaczące elementy wód powierzchniowych, takie jak: struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części, sztuczny zbiornik wodny, jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne. Są to podstawowe jednostki w gospodarowaniu wodami.

Województwo mazowieckie znajduje się w całości w regionie wodnym Środkowej Wisły, w jego obrębie zlokalizowanych jest w całości lub w części ponad 500 JCWP rzecznych, w tym 94 silnie zmienione i 4 sztuczne oraz 6 JCWP jeziornych. Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW) ocenę i klasyfikację stanu ekologicznego wód wykonuje się dla wydzielonych typów wód i poszczególnych kategorii wód. Ocenę stanu wód powierzchniowych prezentuje się poprzez ocenę stanu ekologicznego oraz ocenę stanu chemicznego. Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych.

Na terenie gminy Gołymin-Ośrodek największy wpływ na jakość wód powierzchniowych ma przede wszystkim słabo rozwinięta gospodarka wodno-ściekowa (przede wszystkim sieć kanalizacyjna), brak kanalizacji deszczowej na terenie większych miejscowości oraz zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego (nawozy sztuczne, środki ochrony roślin, ścieki sanitarne i gnojowica). Decydujący wpływ na jakość wód powierzchniowych będzie miał kompleksowy rozwój gospodarki wodno-ściekowej, zarówno w gminie, jak i na obszarach sąsiednich.

Poza punktowym dopływem ścieków występujące na obszarze gminy ciekłe wodne narażone są w znacznym stopniu na obszarowy spływ zanieczyszczeń z terenów użytkowanych rolniczo. Obszarową antropopresję nasilają: przewaga gleb piaszczystych, niewielki udział lasów oraz spływy z terenów wiejskiej zabudowy mieszkalno-gospodarczej miejscowości zlokalizowanych w sąsiedztwie pobrażu rzek lub ich dopływów.

Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP)

Gmina Gołymin-Ośrodek znajduje się w obszarze:

- jednolitej części wód powierzchniowych oznaczonym europejskim kodem **RW200017268892 - Sona od źródeł do dopływu spod Kraszewa**, zaliczonym do regionu wodnego Środkowej Wisły. JCWP posiada status naturalnej części wód, której stan/potencjał oceniono jako zły. Rozpatrywana jednolita część wód powierzchniowych jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu/potencjału ekologicznego i co najmniej dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych do roku 2016;
- jednolitej części wód powierzchniowych oznaczonym europejskim kodem **RW2000172659689 - Przewodówka**, zaliczonym do regionu wodnego Środkowej Wisły. JCWP posiada status naturalnej części wód, której stan/potencjał oceniono jako zły. Rozpatrywana jednolita część wód powierzchniowych jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu/potencjału ekologicznego i co najmniej dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych do roku 2016;
- jednolitej części wód powierzchniowych oznaczonym europejskim kodem **RW200017265964 - Pelta od źródeł do dopływu z Chelch**, zaliczonym do regionu wodnego Środkowej Wisły.

JCWP posiada status naturalnej części wód, której stan/potencjał oceniono jako zły. Rozpatrywana jednolita część wód powierzchniowych jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu/potencjału ekologicznego i co najmniej dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych do roku 2016.

Monitoring i jakość wód podziemnych

Monitoring jakości wód podziemnych to system oceny stanu chemicznego wód podziemnych polegający na prowadzeniu powtarzalnych pomiarów i badań w wybranych, reprezentatywnych punktach pomiarowych, a także interpretacji wyników tych badań w aspekcie ochrony środowiska wodnego.

Przedmiotem oceny są wody podziemne zwykłe (słodkie) w punktach pomiarowych sieci obserwacyjno-badawczej wód podziemnych monitoringu stanu chemicznego w obszarze jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), które są jednostkami hydrogeologicznymi wyodrębnionymi na podstawie kryterium hydrodynamicznego, uwzględniającego system krążenia wód przypowierzchniowego poziomu wodonośnego. W większości przypadków granice jednolitych części wód podziemnych pokrywają się z wododziałami zlewni cząstkowych rzek.

W roku 2016, w ramach monitoringu diagnostycznego wód zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu, Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, przeprowadził badania w 106 punktach pomiarowych na terenie województwa mazowieckiego. Badania były prowadzone pod kątem dostosowania do wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW), w odniesieniu do 16 jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Jakość wód podziemnych określona została w oparciu o kryteria ustalone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 85).

Na terenie gminy Gołymin-Ośrodek nie znajdują się punkty pomiarowe państwowego monitoringu wód podziemnych. W ramach wyżej opisanego monitoringu operacyjnego, w 2016 r. badane były wody podziemne w obrębie JCWPd 49 i 50, które swoim zasięgiem obejmują gminę. W powiecie ciechanowskim w 2015 r. zlokalizowanych było 7 punktów pomiarowych w takich miejscowościach jak: Ciechanów, Grędzice, Wola Wierzbowska, Opinogóra Górna, Kołaczków, Damięty-Nawroty, Ciemnowo oraz Przedwojewo. Rok później jakość wód podziemnych badano w tych samych punktach z wyjątkiem punktu w Ciechanowie, a dodatkowo zaś został wykonany pomiar w miejscowości Bądkowo. Na podstawie badań przeprowadzonych przez WIOŚ w Warszawie, w 2016 r. w 4 z badanych punktów w powiecie ciechanowskim, stwierdzono II klasę jakości wód. Klasa III została stwierdzona w 3 badanych punktach. Najgorsza sytuacja miała miejsce w miejscowości Grędzice. Tutaj została określona zła jakość wody, ze względu na przekroczenie stężeń tlenu azotu. W tabeli poniżej przedstawiono klasy jakości jakie uzyskano na podstawie badań wód podziemnych w poszczególnych punktach pomiarowych.

Tabela 10 Klasy jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych na terenie powiatu ciechanowskiego w latach 2014-2016

miejscowość	charakter punktu	JCWPd	klasa wód	Wskaźniki w zakresie stężeń odpowiadających wodzie o niskiej jakości	klasa wód	Wskaźniki w zakresie stężeń odpowiadających wodzie o niskiej jakości	klasa wód	Wskaźniki w zakresie stężeń odpowiadających wodzie o niskiej jakości
			2014		2015		2016	
Ciechanów S-2	N	49	II		II	NO ₃ ^H	b.p	

miejsowość	charakter punktu	JCWPd	Wskaźniki w zakresie stężeń odpowiadających wodzie o niskiej jakości		Wskaźniki w zakresie stężeń odpowiadających wodzie o niskiej jakości		Wskaźniki w zakresie stężeń odpowiadających wodzie o niskiej jakości	
			klasa wód		klasa wód		klasa wód	
			2014		2015		2016	
Grędzice	S	49	b.p		IV	NO ₃ ^H	V	NO ₃
Wola Wierzbowska	N	49	III		III		III	
Opinogóra Górna	N	49	III		III	HCO ₃	III	HCO ₃
Kołaczków	N	49	III		III	HCO ₃	III	
Damięty-Nawroty	N	49	II		II		II	
Ciemniewko	N	49	II		II		II	
Przedwojewo	N	49	b.p		II		II	
Bądkowo	N	49	b.p		b.p		II	

N - wody o zwierciadle napiętym

S - wody o zwierciadle swobodnym

b.p - brak pomiaru w punkcie

KLASY WÓD

I - wody o bardzo dobrej jakości

II - wody o dobrej jakości

III - wody o zadowalającej jakości

IV - wody niezadawalającej jakości

V - wody złej jakości

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WIOŚ w Warszawie;

http://www.wios.warszawa.pl/ftp/dokumenty/zalaczniki/Zalacznik_nr_1_2015.pdf;

http://www.wios.warszawa.pl/ftp/dokumenty/zalaczniki/Zalacznik_1_do_wod_podziemnych_2016.pdf

Zanieczyszczenie wód podziemnych związane jest przede wszystkim z niedostatecznym stopniem rozwoju kanalizacji sanitarnej na terenie gminy, szczególnie w odniesieniu do obszarów, gdzie występowanie gruntów podatnych na infiltrację zanieczyszczeń umożliwia ich przedostawanie się do wód podziemnych. Wody podziemne ulegają przeobrażeniom antropogenicznym w stopniu niewielkim.

Czynnikiem wpływającym na pogorszenie stanu wód podziemnych jest eutrofizacja powierzchniowych warstw litosfery, związana z nadmiernym nawożeniem i intensyfikacją gospodarki rolnej. Największym źródłem zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego są niewłaściwie składowane odchody zwierzęce. Zagrożenia powstają również w wyniku składowania obornika na nieszczelnych płytach obornikowych lub w przyzmachach na polach. Równie istotne zagrożenie dla jakości wód podziemnych, stanowią istniejące na terenie gminy dzikie składowiska odpadów, stacje paliw czy też magazyny środków chemicznych. Problemem są również niekontrolowane zrzuty surowych ścieków bytowo – gospodarczych, czemu zapobiec można byłoby poprzez stworzenie przez gminę aktualnego spisu zbiorników bezodpływowych, z ich pełną charakterystyką i warunkami eksploatacji.

Największym zagrożeniem są objęte wody płytko zalegające. Dla gminy Gołymin-Ośrodek ma to duże znaczenie ze względu na wysoki procent gruntów objętych produkcją rolną.

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd)

Gmina Gołymin-Ośrodek znajduje się w obszarze 2 jednolitych części wód podziemnych:

- jednolitej części wód podziemnych oznaczonym europejskim kodem PLGW200049, zaliczanej do regionu wodnego RZGW – Środkowej Wisły. Główną zlewnią w obrębie tej JCWPd jest zlewnia rzeki Wkry. Stan ilościowy JCWPd w 2015 r. oceniono jako dobry. Podobnie sytuacja wyglądała w przypadku stanu chemicznego, który też określono jako dobry.
- jednolitej części wód podziemnych oznaczonym europejskim kodem PLGW200050, zaliczanej do regionu wodnego RZGW – Środkowej Wisły. Głównymi zlewniami w obrębie tej JCWPd są zlewnie rzek: Narew, Orzyc, Omulew, Rozoga, Szkwa. Tak samo jak dla JCWPd 49, w przypadku tej JCWPd stan ilościowy i chemiczny wód podziemnych oceniono jako dobry.

2.2.7. Zagrożenia fauny i flory

Przekształcenia w różnorodności biologicznej fauny i flory spowodowane są zmianami komponentów przyrodniczych.

Zbiorowiska roślinne narażone są na :

- wypieranie zbiorowisk naturalnych i półnaturalnych przez zbiorowiska synantropijne;
- zanik gatunków rzadkich i chronionych;
- introdukcję – wprowadzanie nowych, obcych, konkurencyjnych gatunków.

Zwierzęta narażone są głównie pośrednio, poprzez zmiany warunków siedliskowych, takich jak:

- rozdrobnienie powierzchni lasów;
- likwidację powiązań lokalnych;
- wprowadzanie nowych obszarów zabudowanych;
- wprowadzanie liniowych barier migracyjnych;
- osuszanie terenów podmokłych (zmniejszające populacje ptactwa wodnego i przywodnego).

Ochrona walorów przyrodniczych na terenie gminy powinna opierać się na racjonalnym gospodarowaniu zasobami dziedzictwa naturalnego oraz zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Istotnym dla prawidłowego funkcjonowania systemu przyrodniczego jest zachowanie i ochrona istniejących lasów oraz, co równie istotne, zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, stanowiących ostoję roślinności i schronienie dla zwierzyny na terenach o nieciągłej strukturze lasów. Wiele zależy tu od działalności władz gminy i podejmowanych przez nie decyzji, w związku z brakiem skutecznej ochrony takich obszarów w obowiązującym prawie.

2.2.8. Zagrożenia i stan lasów

Zagrożenie dla lasów stwarzają pożary, zaśmiecenie, szkodliwe owady i grzyby, zwierzęta oraz zagrożenia związane z sąsiedztwem przemysłu.

Zagrożenie biologiczne stanowią szkodliwe owady oraz patogeniczne grzyby. Na uszkodzenia narażone są w szczególności lasy z dominującym udziałem sosny zwyczajnej w strukturze gatunkowej. Podejmowane działania mają charakter prewencyjny i dotyczą prowadzenia monitoringu zagrożeń oraz, w razie stwierdzenia takich potrzeb, okresowych oprysków. Wśród grzybów patogenicznych największe zagrożenie stwarza huba zwyczajna i opieńka miodowa, atakujące ponownie głównie sosnę. Działania zapobiegawcze polegają na usuwaniu drzew zainfekowanych oraz szczepieniu konkurencyjną grzybnią. Do powstawania uszkodzeń mechanicznych drzewostanów przyczyniają się (oprócz człowieka) duże zwierzęta, jak sarna czy daniel. Nieco gorsza sytuacja występuje w przypadku lasów prywatnych, gdzie kształtowanie właściwej struktury pionowej drzewostanu oraz jego pielęgnacja często ograniczane są do niezbędnego minimum. Przewaga kompleksów o dużym rozdrobnieniu i niewielkich powierzchniach (głównie w lasach prywatnych) stwarza wiele problemów z zakresu gospodarki leśnej i ochrony przyrody.

Podatne na występowanie pożarów w okresach długotrwałej suszy są lasy borowe z dominującym udziałem sosny, gdzie odkłada się trudno rozkładająca się, sucha ściółka.

2.3. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Gmina Gołymin-Ośrodek należy do gmin typowo rolniczych. Ma dobre gleby klasy II-III. Sprzyjają temu dobre warunki klimatyczne. Czynniki te stwarzają możliwość wszechstronnego rozwoju rolnictwa oraz przetwórstwa owocowo-warzywnego. Z tego względu udział rolnictwa w strukturze źródeł utrzymania jest znaczący – blisko 98% gospodarstw domowych utrzymuje się z działalności rolniczej⁴ (dane wg Powszechnego Spisu Rolnego w 2010 r.).

Ostatnie dostępne szczegółowe dane odnośnie struktury gospodarstw rolnych, upraw oraz hodowli prowadzonej na terenie gminy pochodzą z przeprowadzonego w 2010 r. Powszechnego Spisu Rolnego. W związku z upływem czasu i dezaktualizacją szczegółowych danych pochodzących ze spisu, w rozdziale prezentuje się ogólną charakterystykę rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Użytki rolne na terenie gminy Gołymin-Ośrodek zajmują powierzchnię 10409 ha, co stanowi ponad 94% ogólnej powierzchni gminy. Około 85% wszystkich użytków rolnych stanowią grunty orne (8861 ha), które zdecydowanie dominują w strukturze gminy. Pastwiska trwale zajmują 5,78 % powierzchni użytków rolnych (590 ha), natomiast łąki trwale i grunty rolne zabudowane stanowią odpowiednio 3,18% oraz 2,68% powierzchni użytków rolnych (odpowiednio 326 i 276 ha). Zadrzewione grunty rolne stanowią 0,96% (132 ha), a nieużytki 0,52% (58 ha). Najmniej liczną grupę stanowią sady (74 ha), oraz grunty pod rowami (90 ha) oraz grunty pod stawami (2 ha) których łączna powierzchnia nie przekracza 2% powierzchni wszystkich użytków rolnych.

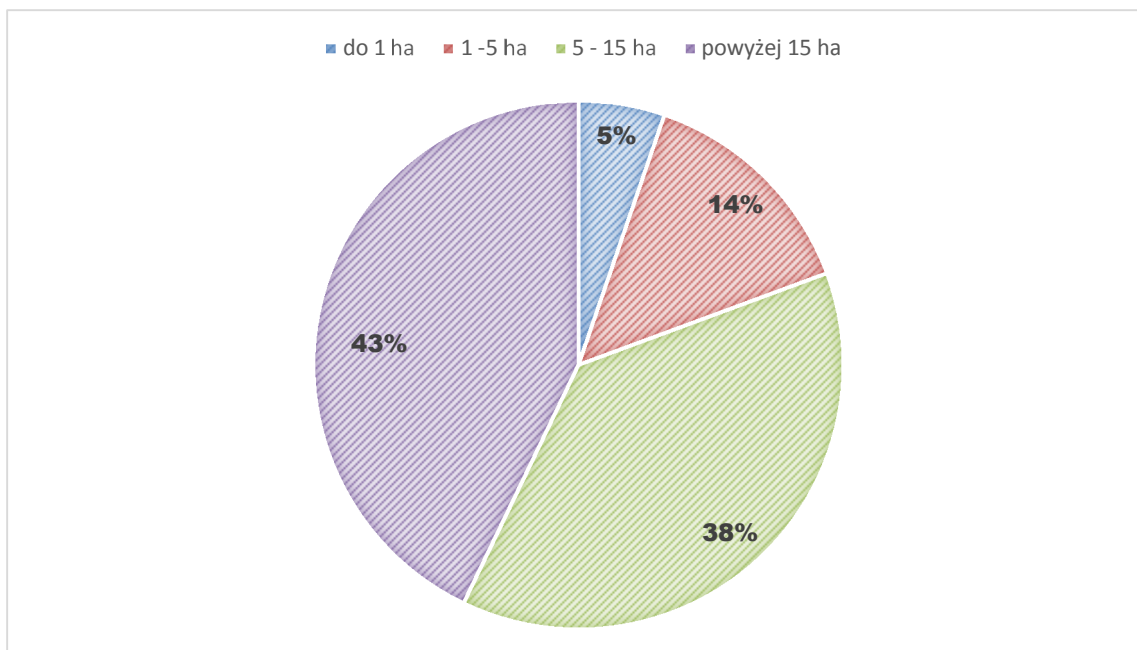
Tabela 11 Udział wybranych typów użytków rolnych w powierzchni ewidencyjnej gminy Gołymin-Ośrodek

	Powierzchnia ewidencyjna	Użytki rolne łącznie		Grunty orne		Sady		Łąki		Pastwiska		Nieużytki		Pozostałe	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gmina Gołymin-Ośrodek	11 071	10409	94,02	8861	85,19	74	0,72	326	3,18	590	5,78	58	0,52	500	4,80

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Gołymin-Ośrodek

W strukturze własności dominują gospodarstwa indywidualne. Prawie 95 % z nich to gospodarstwa powyżej 1 ha. Struktura powierzchniowa gospodarstw nie jest mocno rozdrobniona – ok. 14% gospodarstw ma do 5 ha powierzchni, niecałe 38% stanowią gospodarstwa od 5 ha do 15 ha. Największe powierzchniowo gospodarstwa, zajmujące powyżej 15 ha stanowią ok. 43 % gospodarstw. Udział gospodarstw rolnych wg powierzchni użytków rolnych przedstawiono poniżej.

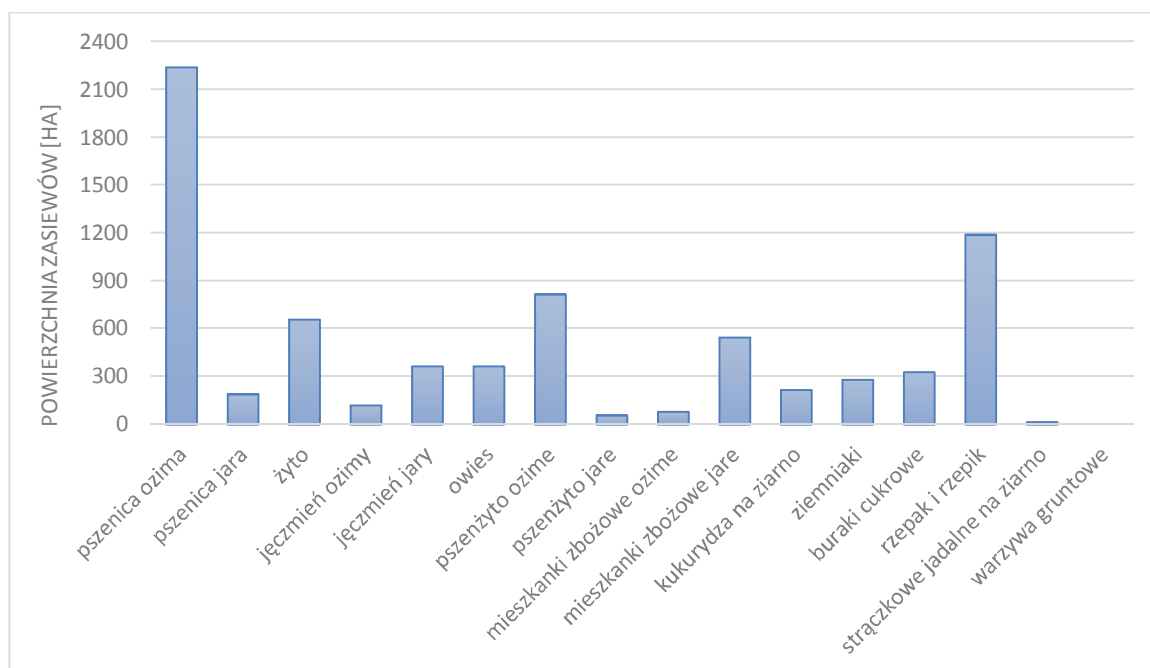
⁴ W roku 2018, szacuje się, że 95% gospodarstw domowych utrzymuje się z działalności rolniczej.

Wykres 5 Gospodarstwa indywidualne według powierzchni użytków rolnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010, BDL GUS

W strukturze upraw najczęściej gospodarstwa uprawia zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, w dalszej kolejności ziemniaki, uprawy przemysłowe (buraki cukrowe oraz rzepak i rzepik) oraz warzywa gruntowe. Warunki glebowe wpływają na dobór roślin w strukturze upraw i ich rozmieszczenie na terenie gminy. W powierzchni upraw dominują: pszenica ozima, rzepak i rzepik, pszenżyto ozime i żyto, zajmując kolejno: 27,36%, 14,52%, 9,96% oraz 8,03% powierzchni wszystkich zasiewów. Łącznie pokrywają prawie 60% powierzchni wszystkich zasiewów. Są to uprawy roślin mało pracochłonnych. Uzupełniają je: mieszanki zbożowe jare (6,66%), owies (4,43%), jęczmień jary (4,42%), buraki cukrowe (3,98%), ziemniaki (3,43%) i inne. Udział poszczególnych roślin w strukturze powierzchniowej zasiewów przedstawiono poniżej.

Wykres 6 Powierzchnia zasiewów według rodzaju roślin

Źródło: opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010, BDL GUS

Oprócz upraw polowych na terenie gminy Gołymin-Ośrodek prowadzi się hodowlę zwierząt. Produkcja zwierząt jest wielokierunkowa. Do najczęściej hodowanych zalicza się drób – ponad 9 tys. sztuk (z czego drób kurzy stanowi blisko 84% całego drobiu), bydło – 5077 sztuk (nieco ponad 43% stanowią krowy) i trzodę chlewną – 5918 sztuk (z ok. 11% udziałem loch).

Do mocnych stron rolnictwa należy zaliczyć dość dobrą strukturę agrarną. Ponad 80% gospodarstw indywidualnych ma powierzchnię ponad 5 ha, a także 43% ze wszystkich gospodarstw ma powierzchnię ponad 15 ha.

2.4. LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Lasy na terenie gminy położone są w obrębie IV Krainy Mazowiecko-Podlaskiej w mezoregionie przyrodniczo-leśnym: Wysoczyzny Ciechanowskiej.

Lasy na terenie gminy nie są rozmieszczone równomiernie. Wynika to z warunków glebowych i przydatności gleb do upraw rolniczych. Najkorzystniejsze gleby, występujące niemal na terenie całej gminy, są prawie w całości przeznaczone pod uprawy polowe. Na terenie gminy nie znajduje się żaden duży kompleks leśny. Struktura lasów jest bardzo rozdrobniona. Najwięcej obszarów leśnych znajduje się w południowo-wschodniej części gminy.

Lesistość

Wskaźnik lesistości w gminie Gołymin-Ośrodek wynosi zaledwie 3,3%. Wśród gmin powiatu ciechanowskiego jest to zdecydowanie jedna z najniższych wartości. Lesistość wśród pozostałych gmin powiatu ciechanowskiego wynosi: w gminie Głinojeck 36%, Regimin 24,9%, Ojrzeń 29%, Sońsk 12,8%, Grudusk 4,6%, Opinogóra 3,5%. Przy czym lesistość w powiecie ciechanowskim wynosi 16,7%, zaś w województwie mazowieckim 23,3%. Przez ostatnie 6 lat (2011-2016) lesistość gminy utrzymywała się na tym samym poziomie.

Tabela 12 Lesistość gminy Gołymin-Ośrodek na przestrzeni 2011-2016 r.

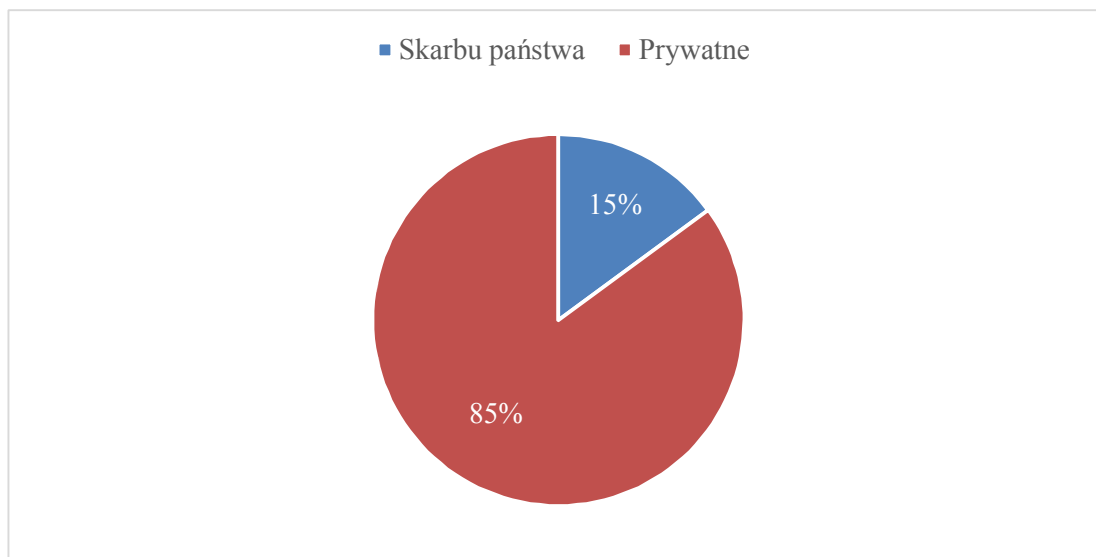
Lesistość (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Gmina Gołymin-Ośrodek	3,2	3,2	3,3	3,2	3,2	3,3

Źródło: GUS, BDL (stan na 31.12.2016 r.)

Struktura własności

Lasy w gminie Gołymin-Ośrodek stanowią głównie własność prywatną- 308,76 ha, co stanowi 85% powierzchni wszystkich lasów. Cechą charakterystyczną lasów prywatnych jest znaczne rozdrobnienie. Największe ich skupiska znajdują się w okolicach miejscowości: Obiedzino Górne, Nieradowo, Gołymin-Ośrodek, Wielgołęka, Osiek-Aleksandrowo, Osiek-Wólka, Stare Garnowo, Morawy-Laski, Smosarz-Dobki. Duży udział lasów prywatnych przekłada się także na bardzo niską zasobność drzewostanu (127,1m³/ha). Niższa niż przeciętnie w kraju jest także potencjalna produktywność siedlisk.

Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa zajmują powierzchnię 54,16 ha (15%).

Wykres 7 Własność lasów w gminie Gołymin-Ośrodek

Źródło: GUS, BDL (stan na 31.12.2016 r.)

Struktura siedliskowa

Zgodnie z danymi pochodzącymi z zasobu Banku Danych o Lasach wśród lasów, na terenie gminy występują takie siedliska leśne jak: las mieszany świeży – LMŚW (29% powierzchni terenów leśnych), bór mieszany świeży – BMŚW (21,9% powierzchni terenów leśnych), las wilgotny – LW (14,8% powierzchni terenów leśnych), las mieszany wilgotny – LMW (13,2% powierzchni terenów leśnych), las świeży – LŚW (13,2% powierzchni terenów leśnych), bór świeży – BŚW (5,3% powierzchni terenów leśnych), ols – OL (3,5% powierzchni terenów leśnych), bór mieszany wilgotny – BMW (1,1% powierzchni terenów leśnych), ols jesionowy – OLJ (1,1% powierzchni terenów leśnych).

Tabela 13 Powierzchnia lasów według klas wieku oraz typów siedliskowych

Siedliskowy typ lasu	Klasa wieku							Ogółem pow. Leśna		
	I (1-20)	II (21-40)	III (41-60)	IV (61-80)	V (81-100)	VI (101-120)	VII i st. (101-120)	KO, KDO, BP	Suma(ha)	%
BŚW	0,01	1,08	3,52	9,56	7,95	-	-	-	22,12	6,1
BW	-	0,34	0,71	0,19	0,31	-	-	-	1,55	0,4
BMŚW	1,67	5,59	9,66	50,28	16,09	3,11	-	-	86,4	23,8
BMW	0,05	0,2	0,29	1,62	1,21	-	-	-	3,37	0,9
BMB	-	-	-	0,1	1,49	-	-	-	1,59	0,4
LMŚW	2,33	2,89	16,57	44,2	33,67	-	-	5,76	105,42	29,3
LMW	2,15	0,02	15,67	19,15	5,85	0,29	-	2,41	45,54	12,6
LŚW	4,63	0,75	3,64	17,56	5,46	0,12	-	2,43	34,59	9,5
LW	2,71	2	6,75	10,21	18,7	0,23	-	4,76	45,36	12,5

OL	0,73	0,42	2,45	3,1	6,51	-	-	-	13,21	3,6
OLJ	-	-	-	0,37	2,36	-	-	0,44	3,17	0,9
Ogółem	14,28	13,29	59,25	156,34	99,6	3,75	-	15,8	362,32	100

Źródło: GUS, BDL (stan na 31.12.2016 r.)

Struktura gatunkowa

Głównymi gatunkami budującym drzewostany Nadleśnictwa Ciechanów na terenie gminy Gołymin-Ośrodek są przede wszystkim brzoza brodawkowata zajmująca ok. 36% powierzchni leśnej, oraz sosna zwyczajna zajmująca ok. 32%. Do pozostałych gatunków budujących drzewostany należą: olcha czarna – 12%, dąb szypułkowy i bezszypułkowy – 6%, osika – 3% oraz topola o jednostkowym udziale. Zgodnie z danymi pochodzącymi z zasobu Banku Danych o Lasach wśród lasów należących do Lasów Państwowych, na terenie gminy dominuje sosna zwyczajna, dąb szypułkowy i bezszypułkowy, brzoza brodawkowata i olsza czarna.

Gospodarka łowiecka

Istotnym i ważnym problemem gospodarki łowieckiej jest regulowanie populacji zwierzyny łownej w celu minimalizowania szkód w uprawach i młodnikach oraz na polach. W obwodach łowieckich na terenie gminy wśród gatunków zwierząt łownych zwierzyny grubej najliczniej występują: jeleń, sarna, dzik. Wśród zwierzyny drobnej dominują: lisy i zajęce. Ptaki będące zwierzętami łownymi są reprezentowane przede wszystkim przez: bażanty i kuropatwy.

Tabela 14 Powierzchnia gruntów leśnych i zalesienia wraz z formą władania na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek

	j. m.	2011	2012	2013	2014	2015	2016
GRUNTY LEŚNE							
ogółem	ha	349,4	355,4	362,64	355,08	355,51	362,92
lesistość w %	%	3,2	3,2	3,3	3,2	3,2	3,3
grunty leśne publiczne ogółem	ha	61,8	61,8	61,33	53,77	54,16	54,16
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	61,8	61,8	61,33	53,77	54,16	54,16
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	53,8	53,8	53,77	53,77	53,77	53,77
grunty leśne prywatne	ha	287,6	293,6	301,31	301,31	301,35	308,76
LASY							
lasy ogółem	ha	348,9	354,9	362,04	354,48	354,91	362,32
lasy publiczne ogółem	ha	61,3	61,3	60,73	53,17	53,56	53,56
lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	61,3	61,3	60,73	53,17	53,56	53,56
lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów	ha	53,3	53,3	53,17	53,17	53,17	53,17

Państwowych							
lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	8,0	8,0	7,56	0,00	0,39	0,39
lasy prywatne ogółem	ha	287,6	293,6	301,31	301,31	301,35	308,76

Źródło: GUS, BDL (stan na 31.12.2016 r.)

Administracyjnie obszar gminy przynależy do Nadleśnictwa Ciechanów (Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie). Nadleśnictwo prowadzi gospodarkę leśną w obrębie Lasów Państwowych. Zgodnie z prawem nadzór nad lasami prywatnymi sprawuje Starosta Powiatowy. Na mocy porozumienia pomiędzy Starostą a Nadleśnictwem nadzór ten przekazano Nadleśnictwu.

2.5. WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Na terenie gminy nie występuje ochrona obszarowa zgodnie z wymogami ustawy o ochronie przyrody, jedynie ochrona gatunkowa oraz obiektowa (pomniki przyrody). Gmina charakteryzuje się jednostajnym krajobrazem rolniczym, który jest urozmaicony dolinami rzeki Sony i Przewodówki, pomniejszych ciekami wodnymi oraz rowami melioracyjnymi. Teren gminy Gołymin-Ośrodek położony jest na obszarze funkcjonalnym „Zielone Płuca Polski”, który obejmuje północno-wschodnią część kraju. Idea powstania obszaru zakładała integrację ochrony środowiska z rozwojem gospodarczym i postępowaniem cywilizacyjnym na terenie północno-wschodniej Polski.

3. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

3.1. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN

Na terenie gminy stwierdzono występowanie złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej. Na obszarze złoża nie prowadzi się obecnie wydobywania. Wykaz udokumentowanych złóż kopalin (aktualnie na terenie gminy lub częściowo na terenie gminy znajduje się 1 złożo) przedstawiono w tabeli poniżej.

Szczegółowe dane nt. złóż zawiera poniższa tabela (opracowana na podstawie bazy danych MIDAS Państwowego Instytutu Geologicznego).

Tabela 15 Wykaz złóż na terenie gminy Gołymin-Ośrodek

Lp.	Nr rejestru	Nazwa	Stan zagospodarowania	Kopaliny wg NKZ	Kopalina	Pow. złoża [ha]	Zasoby złoża	Mięszość złoża (średnia) [m]	Kierunek rekultywacji
1	IB 1983	Nasierowo	eksploatacja złoża zaniechana	surowce ilaste ceramiki budowlanej	kopalina pospolita	87,2		6,5	rolniczy

Źródło: baza danych Państwowego Instytutu Geologicznego MIDAS

3.2. ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH

Na terenie gminy występują 2 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP). Są to:

- **GZWP nr 215 Subniecka Warszawska** - obejmuje całą gminę, jest to nieudokumentowany zbiornik porowy w utworach trzeciorzędu, o powierzchni ok. 51 000 km². Szacunkowe zasoby wynoszą ok. 250 tys. m³/d.;
- **GZWP nr 2151 Subniecka Warszawska (część centralna)** – obejmuje południową część gminy, jest to nieudokumentowany zbiornik porowy z trzeciorzędu, o powierzchni ok. 17 500 km². Szacunkowe zasoby wynoszą ok. 145 tys. m³/d.

3.3. UDOKUMENTOWANE KOMPLEKSY PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Na terenie gminy nie występują udokumentowane kompleksy składowania dwutlenku węgla.

4. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

Na terenie gminy aktualnie znajduje się 1 zarejestrowany obszarów górniczych i 1 teren górniczy, wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych.

Tabela 16 Wykaz obszarów górniczych (OG) na terenie gminy Gołymín-Ośrodek

Lp.	Nazwa obszaru górniczego (OG)	Nr w rejestrze	Status	Położenie	Złoże	Data wyznaczenia OG	Decyzja
1	Nasierowo	VI/1/28	aktualny	Nasierowo Górne	Nasierowo	1996-01-26	Z1:OSL.IV/7512/31/95/96

Źródło: <http://bazagis.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewer.htm>

Tabela 17 Wykaz terenów górniczych (TG) na terenie gminy Gołymín-Ośrodek

L.p.	Nazwa terenu górniczego (TG)	Nr w rejestrze	Status	Położenie	Złoże	Data wyznaczenia TG
1	Nasierowo	VI/1/28	aktualny	Nasierowo Górne	Nasierowo	1996-01-26

Źródło: <http://bazagis.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewer.htm>

5. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Do zagrożeń geologicznych zalicza się zjawiska geodynamiczne.

5.1. OBSZARY OSUWISK

Zgodnie z Rejestracją i inwentaryzacją naturalnych zagrożeń geologicznych na terenie całego kraju (ze szczególnym uwzględnieniem osuwisk oraz innych zjawisk geodynamicznych)⁵, a także Systemem Osłony Przeciw Osuwiskowej⁶ na terenie gminy Gołymin-Ośrodek nie występują udokumentowane osuwiska. Nie występują tutaj także obszary predysponowane do występowania ruchów masowych (zgodnie z projektem SOPO - Systemem Osłony Przeciwosuwiskowej, prowadzonym przez Państwowy Instytut Geologiczny).

Naturalne zagrożenia geologiczne w postaci ruchów masowych mogą występować w dolinach. Ruchy masowe nasilają się wczesną wiosną i jesienią, ze względu na intensywniejsze opady o tej porze roku i w związku z tym większe uwilgocenie gruntu, rozmarzanie wierzchniej warstwy gruntu i znaczne różnice temperatur, podcięcie powierzchni lub jej nadmierne obciążenie. Tempo i natężenie ruchów masowych silniejsze jest na stromych zboczach, w miejscach gdzie występuje cieńsza pokrywa glebowa o małej spoiwości oraz ubogiej szacie roślinnej.

5.2. OBSZARY ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO

Na terenie gminy Gołymin-Ośrodek nie występują obszary zagrożenia powodzią.

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

6.1. WALORY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

O charakterze gminy Gołymin-Ośrodek stanowią zarówno historyczne struktury przestrzenne wchodzących w jej skład wsi, elementy rozplanowania dokumentujące historię rozwoju przestrzennego, jak i pojedyncze obiekty w postaci dominant urbanistycznych w skali poszczególnych miejscowości lub ich fragmentów.

Najcenniejszymi elementami historycznego krajobrazu kulturowego gminy Gołymin-Ośrodek są:

- zabytkowe zabudowania podworskie m.in. w Morawce, Osieku-Aleksandrowie, Wróblewie;
- kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela w Gołyminie-Ośrodku.

6.1.1. Rys historyczny – Gołymin-Ośrodek

Najstarsze zapiski dotyczące Gołymina pochodzą z okresu średniowiecza. Nazwa miejscowości według podań ewoluowała od Goły Młyna, poprzez Gołomin, aż do obecnego Gołymina. Pierwsza wzmianka o Gołyminie pochodzi z 1239 roku. W 1394 roku właścicielem wsi był Paszko z Gołymina, zaś w 1414 roku Paweł Mikołaj z Gołymina.

Do połowy XVII wieku Gołymin był własnością rodziny Gołyńskich herbu „Prawdzie”. Później należał do rodziny Górskich. W 1737 roku stał się własnością rodu Krasieńskich, którzy w połowie XVIII wieku ofiarowali go kanonikom regularnym z Krasnego. W myśl instrukcji o konfiskacie dóbr kościelnych i królewskich z dniem 1 lipca 1796 roku rząd pruski odebrał Gołymin kanonikom regularnym i wcielił go do dóbr królewskich.

⁵ Projekt badawczy nr: 415/2002/Wn-12/FG-go-tx/D zrealizowany na zamówienie Ministerstwa Środowiska sfinansowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, dostępny na stronie: <http://www.geozagrozenia.pgi.gov.pl/>.

⁶ Projekt o znaczeniu ogólnopaństwowym realizowany przez Państwowy Instytut Geologiczny.

Po upadku Powstania Styczniowego majątek ten przejął oficer rosyjski. W 1918 r., po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, majątek został upaństwowiony. Dużym wydarzeniem dla Gołymina była reforma rolna w 1926 r. Wtedy majątek został rozparcelowany pomiędzy robotników folwarcznych za odpłatnością. Powstały wówczas trzy wsie: Gołymin-Południe, Gołymin-Północ, Gołymin-Ośrodek. Ten ostatni był nadal w rękach państwa. Do 1930 r. w majątku tym stanowiącym 4 włóki ziemi gospodarzył instytut hodowlany z Puław. Po likwidacji instytutu ziemia przeszła w ręce prywatnego dzierżawcy. Po 1926 r. nastąpiła znaczna rozbudowa Gołymina. W 1945 roku dokonano parcelacji dóbr gołyminskich. Choć Gołymin nigdy nie posiadał praw miejskich odbywały się tutaj kilka razy w roku jarmarki, a w 1809 roku została założona szkoła elementarna.

Prawdopodobnie pod koniec XIV wieku z fundacji Sasina, marszałka księstwa mazowieckiego Janusza, powstała w Gołyminie parafia. Pierwszy zapis o kościele (murowanym) pochodzi dopiero z 1458 roku. Gotycki kościół p.w. św. Jana Chrzciciela wznosił w pierwszej połowie XV wieku Paweł z Gołymina, długoletni prepozyt pułtusi. Kościół po późniejszych przebudowach posiada klasycystyczny ołtarz i neogotycki chór drewniany z barokowymi organami.

Jednym z największych wydarzeń historycznych, jakie miały miejsce na ziemi gołyminskiej była jedna z największych bitew rozegranych na „Szlaku Napoleońskim”. Dnia 26 grudnia 1806 roku miała miejsce wspomniana Bitwa pod Gołyminem, pomiędzy wojskami napoleońskimi dowodzonymi przez gen. Davouta a wojskami rosyjskimi dowodzonymi przez gen. lejtn. Księcia Dymitra Golicyna. Po obydwu stronach w bitwie wzięło udział ok. 100 tys. żołnierzy, z tym bezpośrednio w walce do 40 tys. W związku ze złymi warunkami pogodowymi bitwa została nierozstrzygnięta i obie armie przypisywały sobie zwycięstwo.

Mieszkańcy Gołymina brali udział również w wielu innych walkach narodowo-wyzwoleńczych. Świadczy o tym m.in. znajdująca się pod Gołyminem mogiła 80 powstańców styczniowych z 1863 roku.

W Gołyminie-Ośrodku zachowały się wiejskie chałupy drewniane i gospodarcze, które nie są obecnie użytkowane oraz charakterystyczne dla wsi mazowieckiej kapliczki i krzyże przydrożne, które oprócz funkcji sakralnych, były wyznacznikami dawnych układów komunikacyjnych.

6.1.2. Architektura

Architektura sakralna

Na terenie gminy Gołymin-Ośrodek znajduje się cenny kościół:

- *kościół p.w. św. Jana Chrzciciela*
Powstał on pod koniec XIV w., z fundacji Sasina, marszałka księcia Janusza. Pierwsza wzmianka o kościele murowanym pochodzi z 1458 roku. Budowa obecnego kościoła murowanego, w stylu gotyku nadwiślańskiego, miała miejsce w połowie XVI wieku. W XVIII wieku wybudowano dzwonnice. W ołtarzu kościoła znajdują się XVII wieczny obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem w sukience z blachy srebrnej.

Kaplice

Na terenie gminy Gołymin-Ośrodek zachowały się liczne kapliczki i figurki przydrożne, z których część wpisana jest do Gminnej Ewidencji Zabytków.

Zespoły dworsko-folwarczne

Na terenie gminy Gołymin-Ośrodek zlokalizowanych jest pięć zespołów dworsko-folwarcznych, które zachowały się w różnym stanie. Najczęstszymi pozostałościami są zabudowania lub parkowe założenia podworskie. Do najlepiej zachowanych oraz najcenniejszych należą:

- *założenie dworsko folwarczne w Morawce*
Z założenia do dnia dzisiejszego zachował się dwór zbudowany w I połowie XIX wieku, bez wyraźnych cech stylowych. Poza dworem zachowały się piwnica, kuźnia, spichrz, stodoła, obora, brama oraz pozostałości po parku krajobrazowym.
- *założenie dworsko folwarczne w Osieku-Aleksandrowie*

Z założenia do dnia dzisiejszego zachował się drewniany dworek z połowy XIX wieku oraz pozostałościami po parku krajobrazowym.

- *założenie dworsko folwarczne we Wróblewie*
Założenie pozostało bardzo dobrze zachowane, składa się na nie m.in. murowany dwór z początku XX wieku oraz starodrzew o pow. 0,4 ha.
- *założenie dworsko folwarczne w Pajewie Wielkim*
Założenie składa się z dobrze zachowanego drewnianego dworku z XX-lecia międzywojennego nawiązującego do warszawskiej architektury letniskowej.
- *założenie dworsko folwarczne w Smosarz-Pianki*
Z założenia do dnia dzisiejszego zachował się dwór murowany z 2 połowy XIX wieku oraz kilka okazów starodrzewu. Obecnie własność gminna.

Cmentarze

Na terenie gminy Gołymin-Ośrodek znajduje się cmentarz parafialny z XIX w., gdzie ok. 40 nagrobków pochodzących z XIX i XX wieku objętych jest ochroną. Dodatkowo pod miejscowością Osiek znajduje się zbiorowa mogiła 80 powstańców z okresu powstania styczniowego z ich dowódcą Dionizym Bentkowskim.

6.1.3. Obiekty wpisane do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków

Wykaz obiektów nieruchomych wpisanych do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Mazowieckiego położonych na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek, zamieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 18 Wykaz obiektów nieruchomych wpisanych do Rejestru Zabytków położonych na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek

Lp.	Obiekt	Adres	Numer rejestru	Chronologia
1	kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela	Gołymin-Ośrodek, Księdza Michalaka 6A	A-100 z 27.07.2004	przełom XV/XVI w.
2	zespół dworski	Morawka 6	A-313 z 30.08.2004	XVIII - XIX
3	dwór	Morawka 7	A-313 z 30.08.2004	XVIII - XIX
4	kuźnia	Morawka	A-313 z 30.08.2004	1900 r.
5	stodoła	Morawka	A-313 z 30.08.2004	pocz. XX w.
6	owczarnia	Morawka	A-313 z 30.08.2004	pocz. XX w.
7	spichlerz	Morawka	A-313 z 30.08.2004	koniec XIX w.
8	park	Morawka	A-313 z 30.08.2004	koniec XIX w.
9	piwnica	Morawka	A-313 z 30.08.2004	pocz. XX w.
10	brama	Morawka	A-313 z 30.08.2004	pocz. XX w.
11	zespół dworski	Osiek-Aleksandrowo 11	A-803 z 03.06.2008	1. poł. XIX w.
12	dwór	Osiek-Aleksandrowo	A-803 z 03.06.2008	1. poł. XIX w.
13	park	Osiek-Aleksandrowo	A-803 z 03.06.2008	1. poł. XIX w.
14	Otoczenie zabytku	Osiek-Aleksandrowo	A-803 z 03.06.2008	

6.1.4. Obiekty ujęte w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

Wykaz obiektów nieruchomości ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków położonych na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek, zamieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 19 Wykaz obiektów nieruchomości wpisanych do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków położonych na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek

Lp.	Obiekt	Adres
1	dzwonnica w zespole kościoła parafialnego	Gołymin-Ośrodek, ks. Michalaka 6a
2	cmentarz parafialny rzymsko-katolicki	Gołymin-Ośrodek
3	park dworski	Garnowo Duże
4	pozostałość parku	Gołymin-Ośrodek
5	pozostałość parku	Wróblewo

6.1.5. Obiekty ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków

Wykaz obiektów nieruchomości ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków położonych na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek, zamieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 20 Wykaz obiektów nieruchomości wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków położonych na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek

Lp.	Obiekt	Miejscowość	Nr działki ew.
1	Park dworski	Garnowo Duże	79, 84, 142, 305, 306, 307, 309, 310
2	Szkoła ob. dom	Garnowo Duże 12	268
3	Dom	Garnowo Duże 15	262
4	Dom	Garnowo Duże 19	260
5	Dom	Garnowo Duże 24	123/2
6	Dom	Garnowo Duże 25	254
7	Dom	Gogole Wielkie 24	27
8	Dom	Gogole Wielkie 29	39/4
9	Dom	Gogole-Steczki 2	70
10	Spichlerz	Gogole Wielkie	15/18
11	Kościół p.w. św. Jana Chrzciciela w zespole kościoła parafialnego	Gołymin-Ośrodek, Ks. Michalaka 6a	209/1
12	Dzwonnica w zespole kościoła parafialnego	Gołymin-Ośrodek, Ks. Michalaka 6a	209/1

Lp.	Obiekt	Miejscowość	Nr działki ew.
13	Plebania w zespole kościoła parafialnego	Gołymin-Ośrodek, Ks. Michalaka 6b	209/1
14	Pozostałości parku	Gołymin-Ośrodek, Szosa Ciechanowska	83/2, 83/3, 83/4, 82/5
15	Cmentarz parafialny rzym.-kat.	Gołymin-Ośrodek	266
16	Dom	Gołymin-Ośrodek, Cicha 10	274/2
17	Dom	Gołymin-Ośrodek, Rynek 6	160/3
18	Dom	Gołymin-Ośrodek, Smoleńskiego 1	75/1
19	Dom	Gołymin-Ośrodek, Spółdzielcza 1	76
20	Dom	Gołymin-Ośrodek, Targowa 2	101
21	Dom	Gołymin-Ośrodek, Targowa 6	97
22	Dom	Gołymin-Ośrodek, Targowa 8A	96/1
23	Dom	Gołymin-Ośrodek, Wierzbowa 1	178
24	Dom	Gołymin-Ośrodek, Wierzbowa 3	177
25	Dom	Gołymin-Ośrodek, Wiosenna 4	253
26	Dom	Gołymin-Ośrodek, Wiosenna 12	256
27	Dom	Gołymin-Ośrodek, Gen. Zielińskiego 13	213
28	Dom	Gołymin-Ośrodek, Gen. Zielińskiego 15	214/1
29	Dom	Gołymin-Ośrodek, Gen. Zielińskiego 16	189
30	Dom	Gołymin-Ośrodek, Gen. Zielińskiego 22	180
31	Dom	Gołymin-Ośrodek, Gen. Zielińskiego 27	216/1, 217
32	Dom	Gołymin-Ośrodek, Gen. Zielińskiego 30	201
33	Młyn	Gołymin-Ośrodek, Gen. Zielińskiego 24	189
34	Kapliczka	Gołymin-Ośrodek, Gen. Zielińskiego	201
35	Dom	Nowy Gołymin 13	32/1
36	Dom	Nowy Gołymin 14	33/3
37	Dom	Nowy Gołymin 5	8/2
38	Dom	Nowy Gołymin 6	9/2
39	Resztki parku	Gostkowo	
40	Dom	Nowy Kałużyn 4	34/1

Lp.	Obiekt	Miejscowość	Nr działki ew.
41	Dom	Nowy Kałęczyn 3	36
42	Dom	Konarzewo-Marcisze 2	61
43	Dom	Konarzewo-Marcisze 7	57
44	Krzyż przydrożny	Konarzewo-Marcisze	65
45	Dom	Konarzewo-Sławki 17	61/1
46	Budynek gospodarczy	Konarzewo-Sławki	-
47	Dwór w zespole dworskim	Morawka 7	25/2, 29
48	Park krajobrazowy w zespole dworskim	Morawka	25/2, 26/2, 29, 30/1
49	Brama w zespole dworskim	Morawka	29
50	Piwnica w zespole dworskim	Morawka	29
51	Kuźnia w zespole dworskim	Morawka	29
52	Spichlerz w zespole dworskim	Morawka	25/1
53	Stodoła w zespole dworskim	Morawka	25/1
54	Owczarnia w zespole dworskim	Morawka	25/1
55	Czworak - w pozostałościach zespołu dworskiego	Nasierowo Dolne 16-29	135/7-13, 135/17-21, 135/24, 135/37, 135/39, 135/40
56	Obora - w pozostałościach zespołu dworskiego	Nasierowo Dolne	135/5
57	Budynek gospodarski - w pozostałościach zespołu dworskiego	Nasierowo Dolne	135/5
58	Kuźnia - w pozostałościach zespołu dworskiego	Nasierowo Dolne	135/5
59	Resztki parku – w pozostałościach zespołu dworskiego	Nasierowo Dolne	135/5
60	Dom	Nasierowo Dolne 6A	50
61	Dom	Nasierowo Dolne 6	85
62	Kapliczka przydrożna	Nasierowo Dolne	107
63	Dom	Nasierowo-Dziurawieniec 1	16/1
64	Dom	Nasierowo-Dziurawieniec 2	15
65	Dom	Nasierowo-Dziurawieniec 3	14

Lp.	Obiekt	Miejscowość	Nr działki ew.
66	Kapliczka przydrożna	Obiedzino Górne	66
67	Dworek w zespole dworskim	Osiek-Aleksandrowo	44/1
68	Park w zespole dworskim	Osiek-Aleksandrowo	44/1, 44/2, 45
69	Kapliczka przydrożna	Osiek-Aleksandrowo	146
70	Dom	Osiek Górny 12	72
71	Dom	Osiek Górny 29a	
72	Kapliczka	Osiek-Wólka	178
73	Dom	Pajewo-Szwelice 10	19/3
74	Kapliczka	Pajewo-Szwelice	78/1
75	Dwór w zespole dworskim	Pajewo Wielkie	111/4
76	Resztki parku w zespole dworskim	Pajewo Wielkie	111/9
77	Czworak - w zespole dworskim	Pajewo Wielkie 23	111/9
78	Budynek gospodarczy w zespole dworskim	Pajewo Wielkie	-
79	Dom	Pajewo Wielkie 10	106
80	Dom	Ruszkowo 5	78
81	Dom	Ruszkowo 13	171/2, 172
82	Dom	Ruszkowo 19	69
83	Dom	Ruszkowo 20	68
84	Dwór w zespole dworskim	Smosarz-Pianki 16	29/1
85	Pozostałości parku w zespole dworskim	Smosarz-Pianki	127/1
86	Dom	Smosarz-Pianki 11	21
87	Dom	Watkowo 12	45
88	Dom	Watkowo 19	38/2
89	Budynek gospodarczy	Watkowo 14	43
90	Budynek gospodarczy	Watkowo 11	46
91	Kapliczka przydrożna	Watkowo (naprzeciwko 16)	9
92	Dom	Wielgołęka 14	54/1

Lp.	Obiekt	Miejscowość	Nr działki ew.
93	Dom	Wielgołęka 14	54/1
94	Dom	Wielgołęka 17	28
95	Dom	Wielgołęka 21	85
96	Kapliczka przydrożna	Wielgołęka (obok nr 7)	43
97	Dom	Wola Gołymińska 2a	44/4
98	Dom	Wola Gołymińska 3	43/3
99	Dom	Wola Gołymińska 4	43/2
100	Dom	Wola Gołymińska 14	48/1
101	Budynek gospodarczy w zagrodzie	Wola Gołymińska 1	-
102	Krzyż przydrożny	Wola Gołymińska	30
103	Dom	Wróblewko 3	240
104	Dom	Wróblewko 9	39
105	Budynek gospodarczy	Wróblewko 4	41
106	Pozostałości parku w zespole dworskim	Wróblewo	1/1, 2, 3, 4, 5
107	Spichlerz w zespole dworskim	Wróblewo 1	1/1
108	Dom	Zawady Dworskie 16	136
109	Dom	Zawady Dworskie 21	208
110	Budynek gospodarczy	Zawady Dworskie 10	176
111	Dom	Zawady Dworskie 26	155
112	Cmentarz przykościelny	Gołymín-Ośrodek	266
113	Kapliczka przydrożna	Gostkowo	150
114	Dom	Obiedzino Górne 7a	43/5

Źródło: Dane Urzędu Gminy Gołymín-Ośrodek

6.1.6. Archeologia

Wykaz stanowisk archeologicznych ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków położonych na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek, zamieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 21 Wykaz stanowisk archeologicznych ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków położonych na terenie gminy Gołymin-Ośrodek

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stan. na obszarze	Funkcja	Chronologia	Uwagi
1	Garnowo Duże	45-65	8	1. ? 2. ?	1. kultura łużycka 2. wczesne średniowiecze i średniowiecze	
2	Stare Garnowo	45-65	20	?	kultura łużycka ?	
3	Stare Garnowo	45-65	21	1. osada? 2. ?	1. starożytność, może w tym kultura łużycka 2. wczesne średniowiecze i średniowiecze	
4	Stare Garnowo	45-65	22	1.osada 2.znalezisko łuźne	1. wczesne średniowiecze i średniowiecze - XI - XV w. 2. XVII w.	
5	Gogole	44-64	9	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.wczesne średniowiecze 2. okres nowożytny	
6	Gogole	44-64	10	1.osada 2.osada 3.śląd osadnictwa	1. wczesne średniowiecze 2.późne średniowiecze 3.okres nowożytny	
7	Gogole	44-64	11	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze	
8	Gogole	44-64	12	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.okres starożytny 2.okres nowożytny	
9	Gogole	44-64	13	1.śląd osadnictwa 2.osada 3.śląd osadnictwa	1.epoka kamienia 2.okres wpływów rzymskich 3.późne średniowiecze	
10	Gogole	44-64	14	1.śląd osadnictwa 2.osada 3.osada 4.śląd osadnictwa	1.epoka brązu 2.okres wpływów rzymskich 3.wczesne średniowiecze 4.późne średniowiecze	
11	Gogole	44-64	15	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.okres starożytny 2.wczesne średniowiecze	

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stan. na obszarze	Funkcja	Chronologia	Uwagi
				3.śląd osadnictwa 4.śląd osadnictwa	3.późne średniowiecze 4.okres nowożytny	
12	Gogole	44-64	44	1.osada 2.osada 3.śląd osadnictwa	1.okres wpływów rzymskich 2.wczesne średniowiecze 3.późne średniowiecze	
13	Gogole	44-64	66	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny	
14	Gołymin-Ośrodek	44-65	9	1.śląd osadniczy 2.śląd osadniczy	1.V okres epoki brązu - PL 2.XIII/XIV w.	
15	Gołymin-Ośrodek	44-65	10	1.śląd osadniczy 2.osada ?	1.wczesna epoka żelaza 2.X/XI ? w.	
16	Gołymin-Ośrodek	44-65	11	1.osada 2.osada?	1.okres wpływów rzymskich 2.XI - XIII w.	
17	Gołymin-Ośrodek	44-65	12	1.śląd osadniczy 2.osada	1.starożytność 2.wczesne średniowiecze	
18	Gołymin-Ośrodek	44-65	13	1.osada 2.śląd osadniczy 3.osada	1.okres wpływów rzymskich 2.starożytność 3.XI - XII w	
19	Gołymin-Ośrodek	44-65	25	osada	XIII - XIV w.	
20	Gołymin-Ośrodek	44-65	27	1.śląd osadniczy 2.śląd osadniczy	1.okres wpływów rzymskich 2.wczesne średniowiecze	
21	Gołymin - Północ	44-65	4	1. ? 2.osada 3.cmentarzysko	1.mezolit 2.epoka brązu 3.okres wpływów rzymskich	
22	Gołymin - Północ	44-65	5	1.osada 2.śląd osadniczy	1.V okres epoki brązu 2.XIII / XIV - XVI w.	
23	Gołymin - Północ	44-65	6	1.osada 2.osada	1.V okres epoki brązu - halsztat 2.XII - XIV w.	
24	Gołymin - Północ	44-65	7	1.osada 2.osada	1.halsztat 2.okres wpływów	

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stan. na obszarze	Funkcja	Chronologia	Uwagi
					rzymskich	
25	Gołymin - Północ	44-65	8	1.śląd osadniczy 2.śląd osadniczy 3.osada	1.okres wpływów rzymskich 2.starożytność 3.wczesne średniowiecze	
26	Gołymin - Północ	44-65	19	1.śląd osadniczy 2.osada 3.śląd osadniczy	1.starożytność 2.XI - XIII w. 3.XIV - XV w.	
27	Gołymin - Północ	44-65	21	1.osada 2.śląd osadniczy 3.osada 4.osada	1.okres wpływów rzymskich - faza C 2.starożytność 3.X-XI/XII w 4.XIV-XV w.	
28	Gołymin - Północ	44-65	22	osada	V okres epoki brązu – halsztat	
29	Gołymin - Północ	44-65	26	1.osada? 2.śląd osadniczy	1.V okres epoki brązu - halsztat 2.okres wpływów rzymskich	
30	Nowy Kałęczyn	45-65	26	1. ? 2.osada ? 3.osada	1.mezolit 2.kultura pucharów lejkowatych neolit 3.wczesne średniowiecze i średniowiecze	
31	Nowy Kałęczyn	45-65	27	1. osada 2. ?	1.wczesne średniowiecze - XI - XIII w. 2.średniowiecze XIV - XV w.	
32	Nowy Kałęczyn	45-65	28	1. ? 2.osada 3.osada ?	1.neolit 2.kultura łużycka 3.wczesne średniowiecze i średniowiecze - XI-XIII, XIV w.	
33	Nowy Kałęczyn	45-65	29	1.osada? 2.osada	1.starożytność - P.L. 2.wczesne średniowiecze i średniowiecze	
34	Konarzewo Wielkie	44-65	16	osada	XIII-XIV-XVII w.	

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stan. na obszarze	Funkcja	Chronologia	Uwagi
35	Konarzewo - Marcisze	44-65	17	osada	XI-XII-XIII w.	
36	Mierzeniec	45-65	5	osada	starożytność w tym lużycka VB/H	leży poza obszarem gminy
37	Mierzeniec	45-65	6	1. ? 2. emenatrzysko ?	1. kultura lużycka? 2. okres wpływów rzymskich B2/C1	leży poza obszarem gminy
38	Mierzeniec	45-65	32	?	starożytność - kultura lużycka ?	leży poza obszarem gminy
39	Mierzeniec	45-65	33	1. ? 2. ?	1. starożytność 2. wczesne średniowiecze	leży poza obszarem gminy
40	Mierzeniec	45-65	39	?	wczesne średniowiecze	leży poza obszarem gminy
41	Morawka	44-64	40	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	
42	Morawka	44-64	41	1. śląd osadnictwa 2. śląd osadnictwa	1. okres starożytny 2. późne średniowiecze	
43	Morawka	44-64	42	1. śląd osadnictwa 2. śląd osadnictwa	1. późne średniowiecze 2. okres nowożytny	
44	Morawka	44-64	43	1. śląd osadnictwa 2. osada 3. śląd osadnictwa	1. epoka kamienia 2. wczesne średniowiecze 3. późne średniowiecze	
45	Morawka	44-64	45	1. śląd osadnictwa 2. śląd osadnictwa	1. późne średniowiecze 2. okres nowożytny	
46	Morawka	44-64	46	1. śląd osadnictwa 2. śląd osadnictwa	1. późne średniowiecze 2. okres nowożytny	
47	Morawka	44-64	61	śląd osadnictwa	epoka kamienia	
48	Morawka	44-64	62	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
49	Morawy-Kafasy	44-64	8	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
50	Morawy-Kafasy	44-64	67	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
51	Nasierowo-Dziurawieniec	44-64	1	osada	wczesne średniowiecze	
52	Nasierowo-Dziurawieniec	44-64	5	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze	

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stan. na obszarze	Funkcja	Chronologia	Uwagi
53	Nasierowo-Dziurawieniec	44-64	6	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
54	Nasierowo-Dziurawieniec	44-64	7	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
55	Nasierowo-Dziurawieniec	44-63	23	osada	XII-XIV w.	
56	Nasierowo Dolne	44-63	24	śląd osadnictwa	starożytne	
57	Nasierowo Górne	44-63	25	śląd osadnictwa	późne średniowiecze - nowożytne	
58	Nasierowo Górne	44-63	26	1. osada 2. śląd osadnictwa	1. V o. ep. brązu o. halsztacki 2. nowożytne	
59	Nasierowo Górne	44-63	27	śląd osadnictwa	późne średniowiecze - nowożytne	
60	Nasierowo Górne	44-63	28	1. osada 2. osada ?	1. halstat 2. XIII-XIV w.	
61	Nasierowo Górne	44-64	2	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.okres starożytny 2.okres nowożytny	
62	Nasierowo Górne	44-64	3	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.wczesne średniowiecze 2.późne średniowiecze	
63	Nasierowo Górne	44-64	4	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.okres starożytny 2.późne średniowiecze	
64	Nieradowo	43-64	16	śląd osadnictwa	późne średniowiecze, okres nowożytny	
65	Nieradowo	43-64	17	osada	późne średniowiecze	
66	Nieradowo	43-65	16	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny	
67	Nieradowo	43-65	17	osada	późne średniowiecze	
68	Nieradowo	43-65	21	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.XI-XII w. 2.XIV-XV w.	
69	Obiedzino	43-65	23	1.osada 2.śląd osadnictwa	1.okres halsztadzki 2.okres wpływów rzymskich	

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stan. na obszarze	Funkcja	Chronologia	Uwagi
70	Obiedzino	43-64	13	1.śląd osadnictwa 2.osada 3.osada produkcyjna 4.osada	1.starożytność 2.kultura pomorska - okres lateński 3.kultura przeworska - okres wpływów rzymskich 4.późne średniowiecze	
71	Obiedzino	43-64	14	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	
72	Obiedzino	43-64	15	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.starożytność 2.późne średniowiecze	
73	Obiedzino	43-64	18	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
74	Obiedzino	43-64	19	śląd osadnictwa	starożytność, okres nowożytny	
75	Obiedzino	44-64	65	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
76	Olszewka	44-64	39	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	na granicy gminy
77	Osiek-Aleksandrowo	45-65	1	1. ? 2. osada	1.starożytność 2.średniowiecze	
78	Osiek-Aleksandrowo	45-65	2	1. ? 2. osada	1.kultura łużycka 2.wczesne średniowiecze	
79	Osiek-Aleksandrowo	45-65	12	osada	neolit-wczesna epoka brązu	
80	Osiek-Aleksandrowo	45-65	13	1.osada 2.osada	1.neolit 2.kultura łużycka	leży poza granicą gminy
81	Osiek-Aleksandrowo	45-65	18	osada	wczesne średniowiecze i średniowiecze	
82	Osiek-Aleksandrowo	45-65	34	1. osada 2. ?	1.kultura łużycka - VB/H 2.okres wędrówek ludów lub wczesne średniowiecze	
83	Osiek-Aleksandrowo	45-65	36	1.cmentarzysko ? 2.osada	1.kultura łużycka 2.wczesne średniowiecze i średniowiecze - XIII-XIV w.	
84	Osiek Górny	45-65	3	1. ? 2. osada	1.starożytność 2.średniowiecze	
85	Osiek Górny	45-65	4	1. ?	1.kultura łużycka	

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stan. na obszarze	Funkcja	Chronologia	Uwagi
				2. ?	2.wczesne średniowiecze	
86	Osiek Górny	45-65	23	1. ? 2. osada	1.mezolit 2.kultura łużycka - VB/H - p.L?	
87	Osiek Górny	45-65	24	osada	średniowiecze i nowożytność - XIV - XVII w.	
88	Osiek Górny	45-65	25	?	kultura łużycka ?	
89	Osiek Górny	45-65	35	osada	kultura łużycka w tym 2 fragmenty okresu wpływów rzymskich	
90	Osiek Górny	45-65	37	osada	P.L. — okres wpływów rzymskich	leży poza granicą gminy
91	Osiek Górny	45-65	38	1. ? 2. osada	1.kultura łużycka - VB 2.XIV - XV w.	
92	Osiek-Wólka	45-65	7	1. ? 2. osada	1.kultura łużycka 2.wczesne średniowiecze i średniowiecze	
93	Pajewo Wielkie	43-64	20	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
94	Pajewo Wielkie	43-64	21	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
95	Pajewo Wielkie	43-64	22	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	
96	Pajewo Wielkie	43-64	23	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny	
97	Pajewo Wielkie	43-64	24	1.osada 2.śląd osadnictwa 3.osada	1.okres lateński 2.późne średniowiecze 3.okres nowożytny	
98	Pajewo Wielkie	43-64	25	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa 3.śląd osadnictwa	1.starożytność 2.późne średniowiecze 3.okres nowożytny	
99	Pajewo Wielkie	43-64	26	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.kultura trzciniecka, 2.starożytność (epoka brązu II) okres nowożytny	
100	Pajewo Wielkie	43-64	27	1.osada 2.osada	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny	

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stan. na obszarze	Funkcja	Chronologia	Uwagi
101	Rózkowo	44-64	49	osada	okres wpływów rzymskich	
102	Rózkowo	44-64	51	1.śląd osadnictwa 2.osada 3.osada	1.okres wpływów rzymskich 2.wczesne średniowiecze 3.późne średniowiecze	
103	Rózkowo	44-64	52	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa 3.śląd osadnictwa	1.okres starożytny 2.wczesne średniowiecze 3.późne średniowiecze	
104	Rózkowo	44-64	53	1.śląd osadnictwa 2.osada	1.okres wpływów rzymskich 2.późne średniowiecze	
105	Rózkowo	44-64	54	1.osada 2.śląd osadnictwa	1.okres starożytny 2.późne średniowiecze	
106	Rózkowo	44-64	55	1.osada 2.śląd osadnictwa	1.epoka brązu 3.późne średniowiecze	
107	Rózkowo	44-64	56	osada	okres starożytny	
108	Rózkowo	44-64	57	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.epoka brązu 2.okres nowożytny	
109	Rózkowo	44-64	58	śląd osadnictwa	epoka brązu	
110	Sławki	44-65	15	osada	XIV-XV-XVI w.	
111	Truszki	43-63	21	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.nowożytność	
112	Truszki	43-63	22	śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza	
113	Truszki	43-63	23	śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich	
114	Truszki	43-63	24	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa 3.śląd osadnictwa	1.młodszy okres przedrzymski 2.młodszy okres przedrzymski/okres wpływów rzymskich 3.okres wpływów rzymskich	
115	Truszki	43-63	25	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.średniowiecze 2.późne średniowiecze	
116	Truszki	43-63	26	1.śląd osadnictwa	1.średniowiecze	

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stan. na obszarze	Funkcja	Chronologia	Uwagi
				2.śląd osadnictwa	2.późne średniowiecze	
117	Watkowo-Kolonia	44-65	14	śląd osadniczy	XIII-XIV w.	
118	Watkowo Stare	44-64	47	osada	okres wpływów rzymskich	
119	Watkowo Stare	44-64	48	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.wczesne średniowiecze 2.okres nowożytny	
120	Watkowo Stare	44-64	50	śląd osadnictwa	okres starożytny	
121	Watkowo Stare	44-64	59	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
122	Watkowo Stare	44-64	60	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
123	Wielgołęka	44-65	1	śląd osadniczy	XI-XIII w.	
124	Wola Gołyminińska	44-65	18	osada	XIII - XIV w.	
125	Wola Gołyminińska	44-65	20	1.osada 2.śląd osadniczy 3.śląd osadniczy	1.okres wpływów rzymskich - PL 2.wczesne średniowiecze 3.XIII? - XIV w.	
126	Wola Gołyminińska	44-65	23	1.śląd osadniczy 2.osada	1.starożytność 2.XI - XII - XIII w.	
127	Wola Gołyminińska	44-65	24	śląd osadniczy	okres wpływów rzymskich	
128	Wróblewko	43-64	28	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.starożytność 2.okres nowożytny	
129	Wróblewko	43-64	29	śląd osadnictwa	starożytność	
130	Wróblewko	43-64	30	osada	wczesne średniowiecze	
131	Wróblewko	43-64	31	osada	kultura przeworska okres wpływów rzymskich	
132	Wróblewko	43-64	32	śląd osadnictwa	starożytność	
133	Wróblewko	43-64	33	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.wczesne średniowiecze 2.późne średniowiecze	
134	Wróblewko	43-64	34	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
135	Wróblewko	43-64	35	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
136	Zawady Dworskie	44-65	2	1.osada 2.śląd osadniczy	1.V okres epoki brązu - początek halsztatu	

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stan. na obszarze	Funkcja	Chronologia	Uwagi
					2.XIII/XIV-XVI w.	
137	Zawady Dworskie	44-65	3	1.osada 2.śląd osadniczy 3.śląd osadniczy	1.epoka brązu - epoka żelaza 2.XI - XIII w 3.XV - XVI w.	
138	Zawady Dworskie	45-65	30	1. ? 2. ?	1.starożytność - epoka brązu 2.kultura łużycka	
139	Zawady Włociańskie	45-65	31	1. ? 2. osada	1.starożytność 2.wczesne średniowiecze i średniowiecze XI-XIV w.	

Źródło: Dane Urzędu Gminy Gołymín-Ośrodek

Ewidencja stanowisk archeologicznych nie jest zbiorem zamkniętym – nadchodzące lata mogą przynieść nowe odkrycia lub negatywną weryfikację obecnie zaewidencjonowanych stanowisk.

6.2. STAN I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

Obiekty zabytkowe stanowią zawsze pewien walor atrakcyjności turystycznej gminy.

Nie można jednak pominąć zagrożeń, jakie dla historycznych elementów struktury przestrzennej, stanowi: w dużym stopniu zły stan techniczny zabudowy historycznej (często niedoinwestowanej przez długie lata), powodujący jej dekapitalizację, presja związana z rozwojem społeczno – gospodarczym (wprowadzanie nowych funkcji wymagających dostosowania zabudowy), presja związana z usprawnieniem układu komunikacyjnego i pozostałych elementów infrastruktury technicznej. Stąd powstają różnorodne napięcia i konflikty w stanie zabudowy i zagospodarowania przestrzeni, stanowiące bariery rozwoju.

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH

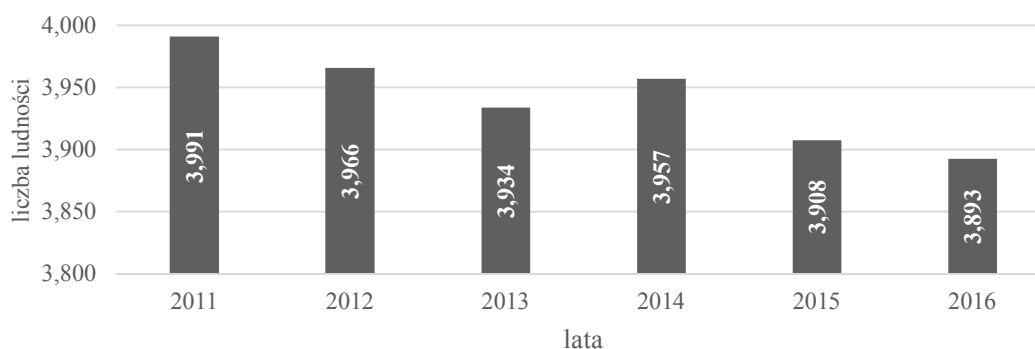
Z związku z tym, że brak jest rozporządzenia wykonawczego w sprawie szczegółowego zakresu i metodologii audytu krajobrazowego, brak jest możliwości sporządzenia audytu, a co za tym idzie nie można dokonać stosownego uzgodnienia na terenie gminy Gołymín-Ośrodek.

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

8.1. POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY

Gminę Gołymin-Ośrodek w 2016 r. zamieszkiwały 3893 osoby, co w odniesieniu do ludności powiatu ciechanowskiego stanowiło zaledwie ok. 4,3%. Na terenie gminy znajduje się 28 sołectw, w skład których wchodzi 50 miejscowości. Największym ośrodkiem na terenie gminy jest miejscowość Gołymin-Ośrodek.

Analizowaną gminę w ostatnich latach cechuje spadek liczby ludności. Od 2011 roku liczba mieszkańców zmniejszała się o 98 osób (około 2,5 punktu procentowego). Dokładne zmiany obrazuje Wykres 8. Obserwowana tendencja jest głównie wynikiem niekorzystnej sytuacji migracyjnej. Może to być związane ze specyfiką gminy. Jest to bowiem gmina nastawiona na działalność rolniczą, co oznacza, że liczba miejsc pracy jest tu ograniczona. Taka sytuacja może powodować migrację mieszkańców do bardziej atrakcyjnych ośrodków.

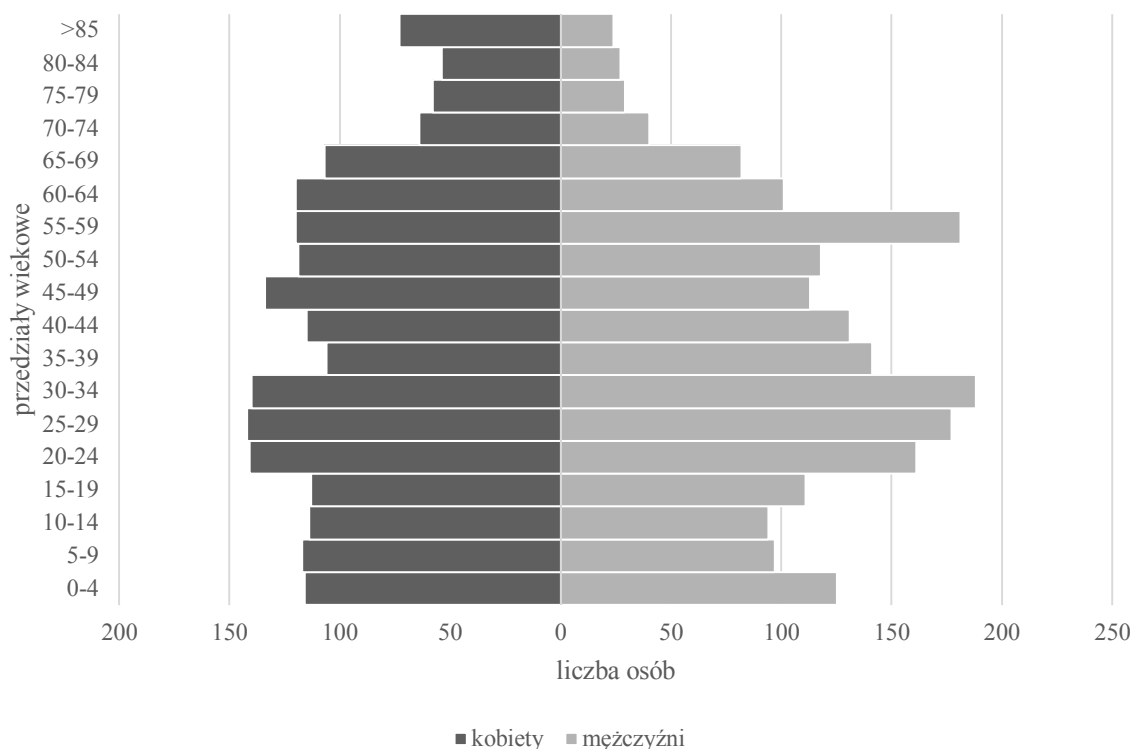
Wykres 8 Zmiana liczby ludności w latach 2011-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

Kolejnym wskaźnikiem obrazującym sytuację demograficzną w gminie jest gęstość zaludnienia. Wartość tego wskaźnika dla gminy Gołymin-Ośrodek w 2016 r. wyniosła 35 os./km². Wskaźnik ten jest zdecydowanie niższy niż dla powiatu ciechanowskiego (85 os./km²), województwa mazowieckiego (151 os./km²) oraz kraju, gdzie wskaźnik gęstości zaludnienia ogółem wynosi 123 os./km². Biorąc pod uwagę tylko gminy wiejskie średni wskaźnik dla kraju wyniósł 56 os./km², co pokazuje, że gęstość zaludnienia w gminie Gołymin-Ośrodek jest niższa niż przeciętnie dla gminy wiejskiej w Polsce. Na przestrzeni lat 2011-2015 wartość gęstości zaludnienia w analizowanej gminie nie ulegała zmianie i utrzymywała się na poziomie ok. 36 os./km². Zmiana wskaźnika miała miejsce dopiero w 2016 r., kiedy ze względu na tendencję spadkową liczby ludności, gęstość zaludnienia zmniejszyła się do 35 os./km².

Struktura płci została przedstawiona na Wykresie 9. Na jego podstawie można stwierdzić, że struktura płci w gminie Gołymin-Ośrodek jest raczej zróżnicowana. Rozpatrując ogólną liczbę kobiet i mężczyzn można zauważyć, że w 2016 r. kobiety stanowiły ok. 50,2% mieszkańców. W takim ujęciu liczba kobiet i mężczyzn w gminie jest wyrównana, jednak rozpatrując sytuację w poszczególnych przedziałach wiekowych jest bardziej zdecydowana. Większą liczbę kobiet w 2016 r. w gminie Gołymin-Ośrodek odnotowano wśród: młodszych mieszkańców gminy, w przedziałach wiekowych 5-9, 10-14, osób w średnim wieku – w przedziale wiekowym 45-49, a także wśród osób powyżej 60 roku życia. Przewaga kobiet w wymienionych przedziałach wiekowych sięga od 20 do 49 osób. W wieku 75-79 i 80-84 kobiet jest blisko dwa razy więcej niż

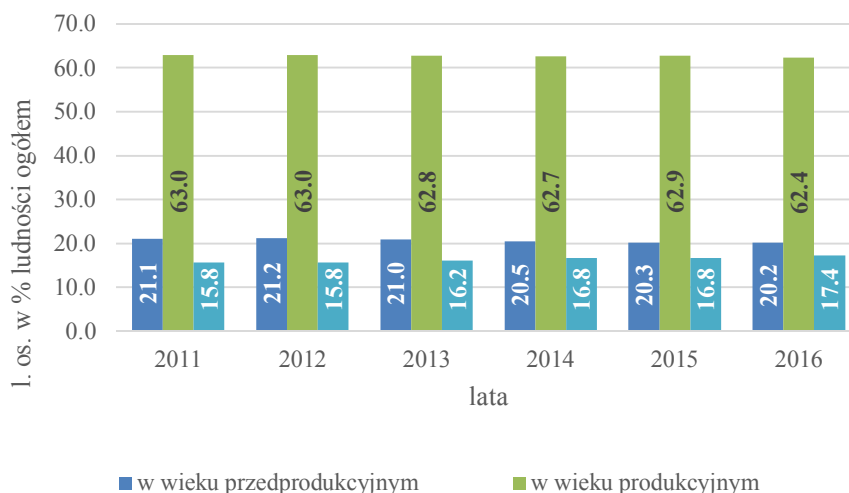
mężczyzn w tym samym wieku. Po 85 roku życia przewaga ta zwiększa się jeszcze bardziej, mężczyzn w tym przedziale wiekowym jest już trzykrotnie mniej.

Wykres 9 Struktura wieku według płci mieszkańców w 2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

Rozpatrując strukturę ludności w analizowanej gminie według ekonomicznych grup wieku można zaobserwować, że w latach 2011-2016 wykazywała ona nieznaczne zmiany. W badanym pięcioleciu zmniejszył się udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców gminy, w 2011 r. wynosił on 63%, zaś w 2016 r. 62,4%. Osoby w wieku przedprodukcyjnym, w 2016 r. stanowiły 20,2% mieszkańców, co oznaczało spadek o blisko 1 punkt procentowy względem roku 2011. Inna sytuacja widoczna jest wśród grupy osób w wieku poprodukcyjnym. W tym przypadku w latach 2011-2016 udział osób w tym przedziale wiekowym w ogólnej liczbie mieszkańców gminy wzrosła z poziomu 15,8% do 17,4%. Dokładne dane zostały przedstawione na Wykresie 10. Mimo, iż widoczne zmiany nie są duże, zauważalna tendencja ma charakter negatywny.

Wykres 10 Zmiany udziału liczby ludności według grup ekonomicznych w latach 2011-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

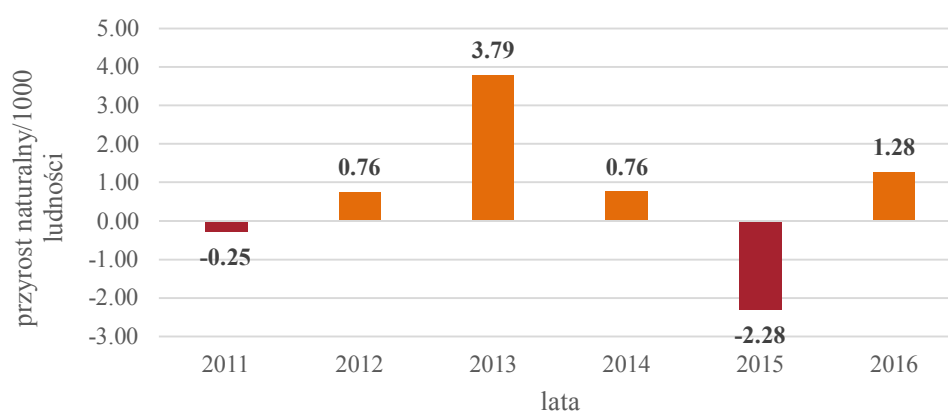
Analizując wskaźniki obciążenia demograficznego można zaobserwować, że nieznacznie wzrasta liczba osób w wieku nieprodukcyjnym względem osób w wieku produkcyjnym (Wykres 11). W 2016 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało około 60 osób w przedziałach wiekowych: 0-17 lat (wiek przedprodukcyjny) i 60 lat i więcej dla kobiet i 65 lat i więcej dla mężczyzn (wiek poprodukcyjny). Na przestrzeni lat 2011-2016 wzrosła także liczba osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku przedprodukcyjnym. W 2016 r. na 100 osób do 17 roku życia przypadało aż około 84 osób z najstarszej grupy ekonomicznej. Tendencja zmian w tym wypadku nie jest zadowalająca i może oznaczać powolne starzenie się społeczeństwa. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku stosunku osób w wieku poprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym. W 2011 r. na 100 osób z grupy zdolnej do pracy zawodowej przypadało blisko 26 osób w wieku poprodukcyjnym, jednak do 2016 r. wskaźnik ten wzrósł do ok. 28 osób. To oznacza, że w społeczności gminy Gołymín-Ośrodek widoczny jest wzrost liczby osób w wieku emerytalnym w stosunku do osób w wieku produkcyjnym. Tendencje w zakresie tego wskaźnika mogą być wskazówką dla decydentów przy planowaniu wydatków publicznych – m.in. związanych z kreowaniem przyszłej podaży rynku pracy.

Wykres 11 Zmiana wskaźników obciążenia demograficznego w latach 2011-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

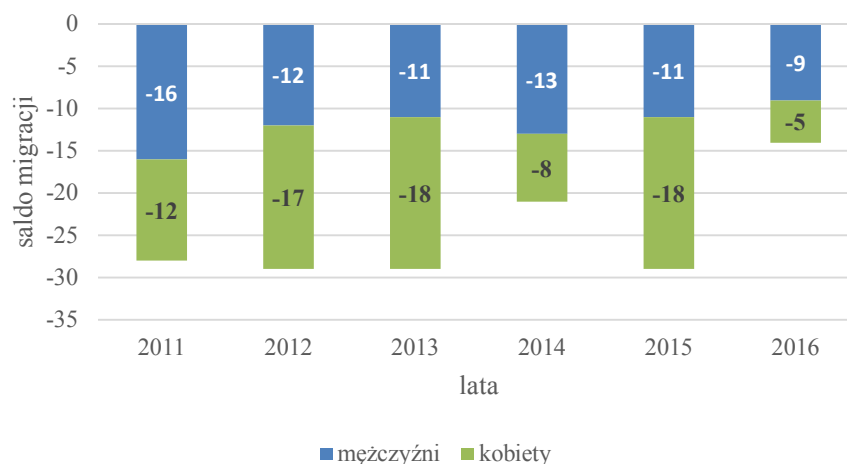
W przypadku gminy Gołymín-Ośrodek wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w okresie od 2011 r. do 2016 r. osiągał bardzo zróżnicowane wartości. Najwyższą wartość odnotowano w 2013 r. i było to 3,79, natomiast rok później wartość ta spadła już do poziomu 0,76, a w kolejnym roku wskaźnik osiągnął wartość najniższą – aż -2,28. Sytuację tę obrazuje Wykres 12. Na przestrzeni analizowanego pięcioletnia wartość przyrostu naturalnego dwukrotnie osiągnęła wartość ujemną – w 2011 i 2015 r. Najbardziej niekorzystna sytuacja miała miejsce w 2015 r., kiedy przyrost naturalny na 1000 ludności dla gminy Gołymín-Ośrodek plasował się na poziomie -2,28. Była to wartość zdecydowanie niższa od poziomu dla powiatu (wskaźnik wynosił -0,46), dla województwa mazowieckiego (wskaźnik wynosił 0,45) a nawet dla kraju (wskaźnik wynosił -0,67). W 2016 r. sytuacja uległa znacznej poprawie. Przyrost naturalny na 1000 ludności był znów dodatni i plasował się na poziomie 1,28. Oznaczało to lepszą sytuację niż w: powiecie ciechanowskim (wartość wskaźnika wynosiła -0,23), województwie mazowieckim (wartość wskaźnika wynosiła 0,88).

Wykres 12 Wartość przyrostu naturalnego na 1000 ludności w latach 2011-2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

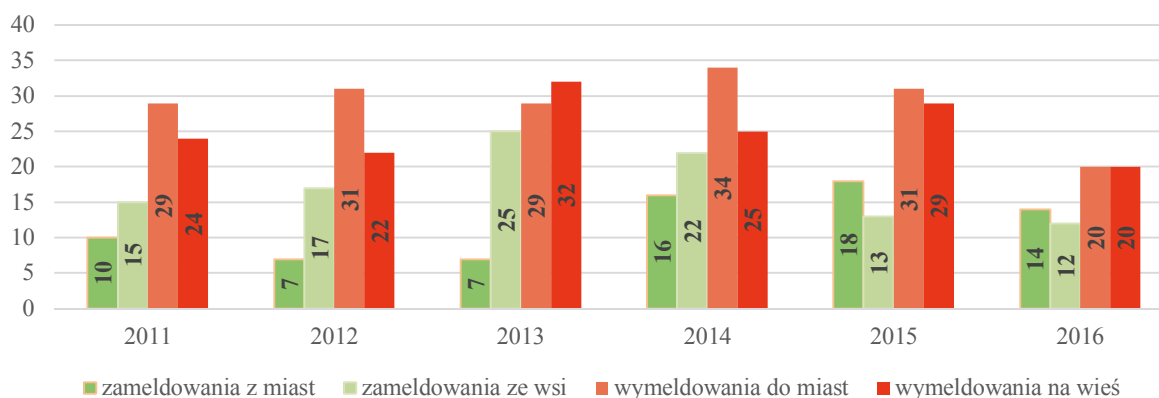
Bezpośredni wpływ na sytuację demograficzną gminy, jak wcześniej zostało wspomniane ma saldo migracji. Na przełomie lat 2011-2016 gmina Gołymín-Ośrodek charakteryzowała się niekorzystnym saldem migracji. Badany wskaźnik odnosił się do migracji wewnętrznych. W całym badanym okresie saldo migracji w gminie osiągało wartości ujemne, co przekładało się na ogólny spadek liczby ludności. Do 2015 r. saldo migracji wewnętrznych utrzymywało się na podobnym poziomie około -29 osób, z wyjątkiem roku 2014, kiedy wartość tego wskaźnika wyniosła -21. Sytuacja uległa poprawie w 2016 r., kiedy wartość wskaźnika była dwukrotnie mniejsza niż w roku poprzednim, jednak w dalszym ciągu wskaźnik był ujemny co oznaczało sytuację niekorzystną w postaci spadku liczby mieszkańców gminy. Poszczególne wartości wskaźnika zostały przedstawione na Wykresie 13. Dla gminy Gołymín-Ośrodek nie odnotowano w 2016 r. żadnych migracji zagranicznych.

Wykres 13 Poziom salda migracji wewnętrznych w latach 2011-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

Rozpatrując kierunki migracji ludności w gminie Gołymin-Ośrodek, można jednoznacznie stwierdzić, że do 2014 r. na obszar gminy napływało więcej mieszkańców, których wcześniejszym miejscem zamieszkania były także tereny wiejskie. W kolejnych dwóch latach tendencja ta się odwróciła, a więcej nowych mieszkańców pochodziła z obszarów miejskich. W 2016 r. w gminie Gołymin-Ośrodek zameldowało się 14 osób, które wcześniej mieszkały w mieście oraz 12 osób pochodzących z innych terenów wiejskich. W przypadku wymeldowań sytuacja jest bardziej zróżnicowana. Więcej mieszkańców wyprowadzających się z gminy Gołymin-Ośrodek wybrało jako nowe miejsce życia miasto w latach 2011, 2012, 2014 i 2015. W roku 2013 więcej mieszkańców wyprowadziło się na inne tereny wiejskie. Od tego roku widoczny jest także spadek ogólnej liczby wymeldowań, który w 2016 r. sięgnął poziomu 40 osób. Połowa z tych osób zameldowała się w miastach, a połowa, na innych niż gmina Gołymin-Ośrodek, terenach wiejskich. Dokładne dane liczbowe przedstawia poniższy wykres.

Wykres 14 Zmiany w liczbie zameldowań i wymeldowań na terenie gminy Gołymin-Ośrodek z uwzględnieniem kierunków migracji w latach 2011-2016

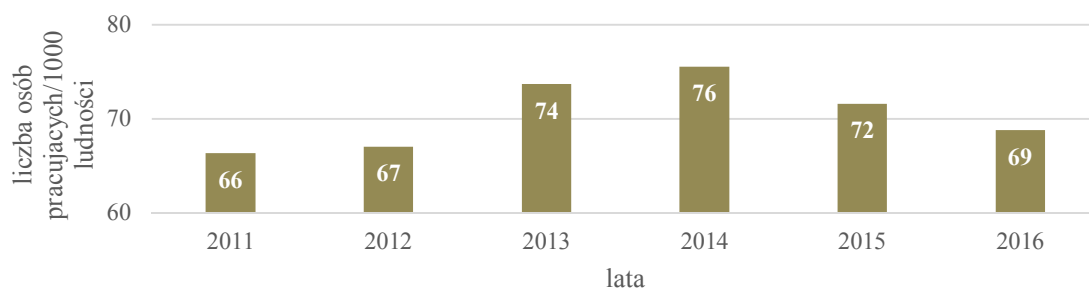
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

8.2. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

8.2.1. Aktywność zawodowa

Najlepiej obrazującymi aktywność zawodową mieszkańców gminy Gołymin-Ośrodek są takie wskaźniki jak: liczba osób pracujących, poziom bezrobocia i udział bezrobotnych zarejestrowanych w ogólnej liczbie mieszkańców.

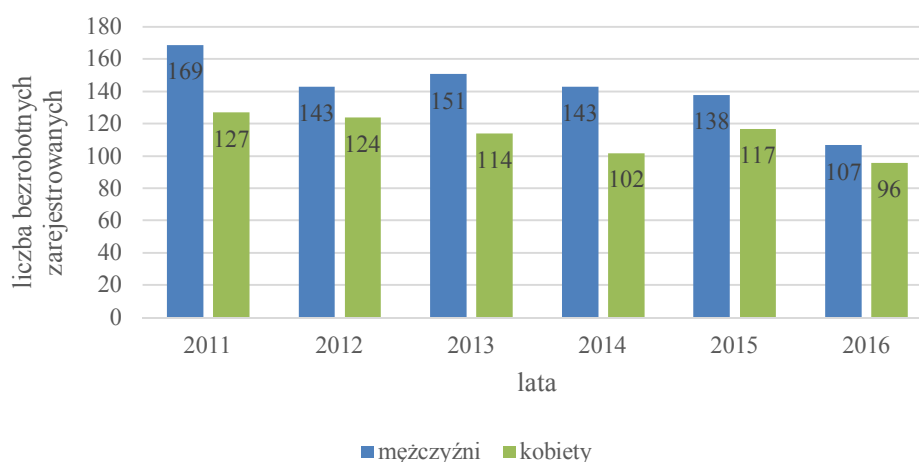
Liczba osób pracujących w gminie Gołymin-Ośrodek na przestrzeni lat 2011-2014 stale rosła. (Wykres 15). W 2014 r. na 1000 osób przypadało 76 osób pracujących. Tendencja ta uległa jednak zmianie. Liczba pracujących spadła do 69 osób na 1000 pracujących w 2016 r.

Wykres 15 Zmiana liczby osób pracujących na 1000 ludności w latach 2011-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

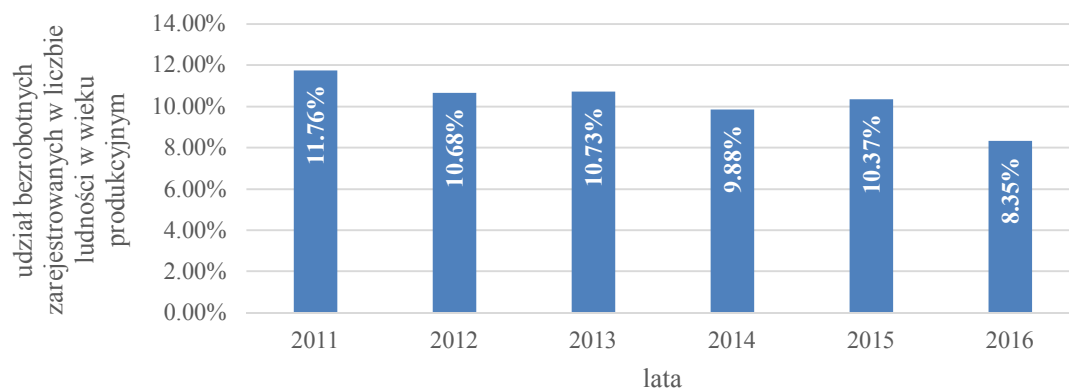
Istotnym czynnikiem wpływającym na kształt rynku pracy, a także ogólnej kondycji gospodarczej gminy, jest wskaźnik bezrobocia. Liczba osób bezrobotnych w latach 2011-2016 wykazywała tendencje spadkową. W 2016 r. zarejestrowanych jako bezrobotne były 203 osoby (około 5% wszystkich mieszkańców). Względem roku 2011 było to mniej o 93 osoby. Spadek liczby bezrobotnych odnotowano w badanym okresie zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet. Dokładne dane liczbowe obrazujące zmiany liczby bezrobotnych przedstawia poniższy wykres.

Wykres 16 Zmiana liczby bezrobotnych z podziałem na płeć w latach 2011-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

Udział osób zarejestrowanych jako bezrobotne w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Gołymin-Ośrodek, w latach 2011-2016, obniżył się o około 3 punkty procentowe. W 2016 r. bezrobotni stanowili 8,35% osób w wieku produkcyjnym. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w poszczególnych latach przedstawia poniższy wykres.

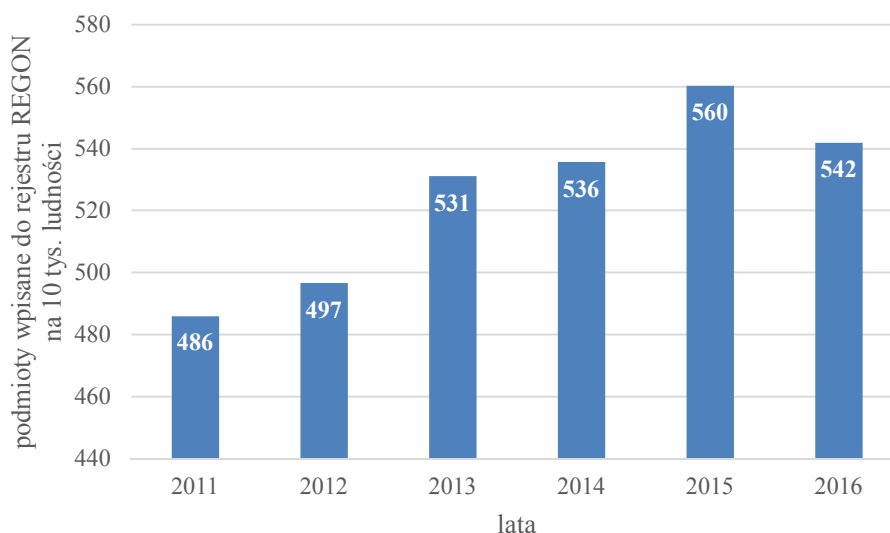

Wykres 17 Zmiana udziału bezrobotnych zarejestrowanych w latach 2011-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

8.2.2. Podmioty gospodarcze

Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego dla gminy Gołymin-Ośrodek do 2015 r. widoczna była tendencja wzrostowa liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON. Na przestrzeni lat 2011-2015 w liczba podmiotów wzrosła o 74. Jednak widoczna tendencja nie utrzymała się w ostatnim badanym roku. Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w gminie Gołymin-Ośrodek zmniejszyła się o 18 względem roku 2015. Zmiany liczby podmiotów w analizowanym pięcioleciu przedstawia poniższy wykres.

Wykres 18 Zmiana liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2011-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

Analizując stosunek liczby podmiotów nowo zarejestrowanych do liczby podmiotów wykreślonych z rejestru REGON w gminie Gołymin-Ośrodek w poszczególnych latach, można zaobserwować, że przez większość badanego okresu nowych podmiotów przybywało. Taka sytuacja miała miejsce na przestrzeni lat 2012-2015. Bilans między jednostkami nowo zarejestrowanymi, a wykreślonymi był natomiast ujemny w roku 2011 (wpisano do rejestru 40 podmiotów, a wykreślono 75) oraz w roku 2016 (wpisano do rejestru 33 podmioty, a wykreślono 38).

Tabela 22 Jednostki nowo zarejestrowane i wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców w latach 2011-2016

rok	jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	bilans
2011	40	75	-35
2012	53	40	13
2013	51	25	25
2014	48	43	5
2015	66	56	10
2016	33	38	-5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

W strukturze wielkościowej podmiotów gospodarczych zdecydowanie dominują małe firmy, zatrudniające do 9 osób, które w 2016 r. stanowiły blisko 96% wszystkich podmiotów (Tabela 22). Dla gminy Gołymin-Ośrodek na przełomie lat 2011-2016, liczba podmiotów gospodarczych w tej klasie wielkości stale rosła. Ta tendencja jednak nie jest widoczna dla różnej wielkości przedsiębiorstw. Liczba podmiotów zatrudniających od 10 do 49 na przestrzeni lat 2011-2014 spadała do poziomu 28, a następnie wzrosła do 32 podmiotów. W gminie Gołymin-Ośrodek nie zarejestrowano podmiotów zatrudniających więcej niż 49 pracowników (Tabela 23). Jest to związane głównie z przewagą funkcji rolniczej w gminie.

Tabela 23 Zmiana ilości podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców według klas wielkości w latach 2011-2016

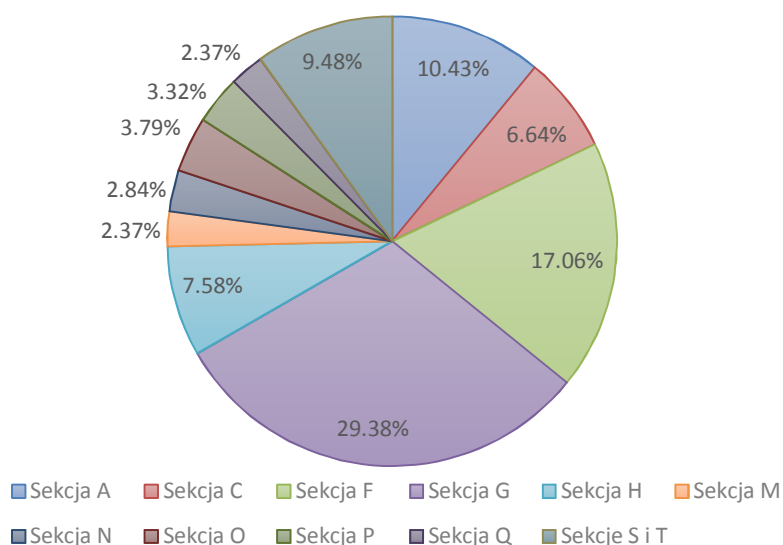
lata	2011	2012	2013	2014	2015	2016
klasa wielkości podmiotu						
0 - 9	731,3	756,3	817,8	826,6	857,7	835,4
10 - 49	35,8	32,0	28,3	28,2	32,5	32,9
50 - 249	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
250 i więcej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ogółem	771,1	788,3	846,2	854,8	890,2	868,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

W ostatnich latach obserwuje się wzrost wśród podmiotów gospodarczych należących zarówno do sektora prywatnego (15 nowych podmiotem względem roku 2011), jak i publicznego (17 nowych podmiotów). Wśród form prawnych zdecydowanie dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiące około 80% ogółu wszystkich prywatnych podmiotów (w 2016 r. działalność prowadziło 200 osób fizycznych). Spółki handlowe stanowią ok. 2,5% tych podmiotów (w 2016 r. działalność prowadziło 5 spółek handlowych). Ponadto w 2016 r. na terenie gminy Gołymin-Ośrodek funkcjonowało 9 stowarzyszeń i organizacji społecznych, 3 spółdzielnie oraz jedna fundacja.

W sektorze publicznym działa 9 jednostek, wśród których największym udziałem charakteryzują się państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego (7 jednostek).

Na podstawie analizy struktury podmiotów gospodarki narodowej sektora prywatnego zarejestrowanych w systemie REGON w podziale na sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007*, stwierdzono, że wśród podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek największy udział ma sekcja G, czyli handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, stanowiąca 29,38% wszystkich podmiotów. Wszystkich podmiotów w sektorze prywatnym w 2016r. było 211. Znaczący udział w strukturze podmiotów gospodarczych w gminie mają także sekcje: F – budownictwo (17,06%) oraz A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (10,43%). Sekcje S wraz z T, H oraz C stanowiły od około 6,5% do niecałych 10% wszystkich podmiotów. Poniżej 5% wszystkich podmiotów, czyli mające najmniejszy udział w strukturze uplasowały się sekcje takie jak: P – Edukacja, N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna, R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, oraz J – Informacja i komunikacja (Wykres 19).

Wykres 19 Struktura udziału poszczególnych przedsiębiorstw wg sekcjach PKD w 2016 r.
(Pozostałe - o udziale niższym niż 2%: sekcja **D** – 0,47%, sekcja **J** – 0,47%, sekcja **K** – 0,95%, sekcja **L** – 0,95%,
Sekcja **R** – 1,9%)

*Podział na sekcje PKD 2007:

- A** – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo; **B** – Górnictwo i wydobywanie; **C** – Przetwórstwo przemysłowe;
- D** – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; **E** – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją;
- F** – Budownictwo; **G** – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle;
- H** – Transport i gospodarka magazynowa; **I** – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi;
- J** – Informacja i komunikacja; **K** – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; **L** – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; **M** – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; **N** – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca; **O** – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne;
- P** – Edukacja; **Q** – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna; **R** – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją;
- S** – Pozostała działalność usługowa; **T** – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

W stosunku do 2011 r. (Tabela 24) obserwowany jest spadek liczby podmiotów w sekcjach: A (Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo) – o 7 podmiotów, N (Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca) – o 3 podmioty, a także R (Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją) – o jeden podmiot. Liczba podmiotów w sekcjach: D (wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych), J (Informacja i komunikacja), K (Działalność finansowa i ubezpieczeniowa), L (Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości), O (Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne) oraz P (Edukacja) utrzymywała się w na tym samym poziomie. Wzrost liczby podmiotów gospodarczych w latach 2011-2016 nastąpił w 6 sekcjach. Najwięcej nowych podmiotów w 2016r. względem roku 2011 odnotowano w sekcji G (Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle) – wzrost o 16 podmiotów. W przypadku pozostałych sekcji, wzrost odnotowano o 1 bądź 2 podmioty.

Tabela 24 Zmiana liczby podmiotów w poszczególnych sekcjach PKD

sekcja PKD	liczba podmiotów		
	2011	2016	bilans
Sekcja A	29	22	-7
Sekcja C	12	14	2
Sekcja D	1	1	0
Sekcja F	35	36	1
Sekcja G	46	62	16
Sekcja H	14	16	2
Sekcja J	1	1	0
Sekcja K	2	2	0
Sekcja L	2	2	0
Sekcja M	1	5	4
Sekcja N	9	6	-3
Sekcja O	8	8	0
Sekcja P	7	7	0
Sekcja Q	3	5	2
Sekcja R	5	4	-1
Sekcje S i T	18	20	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

8.3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Infrastruktura społeczna jest jednym z podstawowych elementów zapewniających prawidłowe funkcjonowaniu układu społeczno-gospodarczego gminy, a tym samym dostęp do niej współdecyduje o warunkach i jakości życia mieszkańców. Na infrastrukturę społeczną składają się między innymi instytucje oświaty i wychowania, służby zdrowia i opieki społecznej, porządku publicznego, kultury i sztuki oraz sportu i rekreacji

8.3.1. Oświata i kultura

Na terenie gminy Gołymin-Ośrodek dostęp do podstawowej edukacji dla dzieci i młodzieży zapewnia Zespół Placówek Oświatowych w Gołyminie-Ośrodku, w którego skład wchodzi:

- Szkoła Podstawowa im. P. J. Gołaszewskiego w Gołyminie-Ośrodku z oddziałami gimnazjum⁷,
- Szkoła Podstawowa im. P. J. Gołaszewskiego w Gołyminie-Ośrodku – Szkoła Filialna w Gostkowie,
- Punkt przedszkolny w Gostkowie,
- Gminne Przedszkole w Gołyminie-Ośrodku.

Ze względu na lokalizację placówek oświatowych wyłącznie w Gołyminie-Ośrodku i filii w Gostkowie dostęp do nich dla dzieci i młodzieży z miejscowości na terenie gminy jest ograniczony. W związku z taką sytuacją w obszarze gminy funkcjonuje na 6 liniach dowóz uczniów do placówek.

Działalność kulturowa w gminie jest realizowana głównie przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Gołyminie – Ośrodku (przy szkole), która poza wypożyczaniem książek, prowadzi różnego rodzaju lekcje biblioteczne, a także organizuje imprezy okolicznościowe. Poza biblioteką działania kulturalne prowadzone są przez świetlice wiejskie (w Gołyminie-Ośrodku, Zawadach Dworskich, Gostkowie, Gogolach Wielkich, Pajewie Wielkim, Garnowie Dużym, Osieku Górnym, Watkowie, Nasierowie Górnym), a także wspierane przez lokalne jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (w Gołyminie Ośrodku, Nasierowie, Osieku – Aleksandrowo, Gostkowie, Watkowie i Zawadach).

8.3.3. Ochrona zdrowia

W miejscowości gminnej zlokalizowana jest przychodnia lekarska, zapewniająca podstawową opiekę. W placówce dostępna jest opieka lekarza rodzinnego, lekarza pediatry i lekarza stomatologa. Przy przychodni znajduje się także apteka. Mieszkańcy gminy mają zapewnioną opiekę zdrowotną w podstawowym stopniu. Pozostałe usługi w zakresie ochrony zdrowia są dostępne w pobliskim Ciechanowie.

8.3.4. Opieka społeczna

Opieka społeczna w gminie jest realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zlokalizowany w miejscowości Gołymin-Ośrodek. W 2016 r. ze środowiskowej opieki społecznej skorzystało 140 gospodarstw domowych. Było to o 43 mniej niż 5 lat wcześniej. Trudno jednak mówić o stałej tendencji spadkowej tego wskaźnika, ponieważ liczba gospodarstw korzystających z takiej formy wsparcia, w 2012 roku, wynosiła 99, czyli znacznie mniej niż w ostatnim badanym okresie. Szczegółowe dane dotyczące liczby korzystających z pomocy społecznej przedstawia Wykres 20. Spadek jest widoczny również w liczbie rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych. W 2016 r. było to 203 rodziny, czyli o 10 mniej niż w 2011 r., chociaż i w tym przypadku w badanym okresie sytuacja była już bardziej korzystna. W 2015 r. ze świadczeń rodzinnych skorzystały 183 rodziny.

Wykres 20 Zmiany w ilości osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2011-2016

⁷ W związku z reformą edukacyjną w gimnazjum od roku szkolnego 2017/2018 rekrutacja nie jest prowadzona i zostanie ono przekształcone w inną placówkę lub zlikwidowane od roku szkolnego 2019/2020.

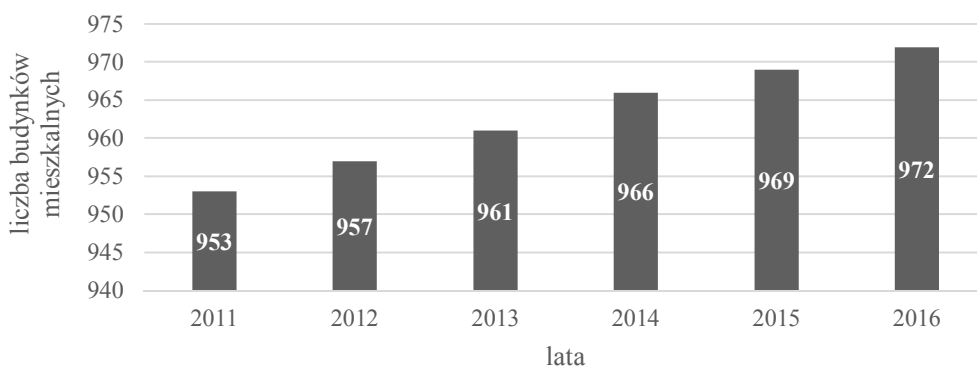
8.3.5. Sport i rekreacja i turystyka

W gminie Gołymin-Ośrodek nie znajduje się żadna organizacja zajmująca się wyłącznie propagowaniem sportu i organizacją wydarzeń z nim związanych. Wszelka taka działalność jest zapewniana dzieciom i młodzieży przez jednostki oświatowe. Boiska znajdują się w Gołyminie-Ośrodku, Nasierowie Dziurawieńcu oraz we Wróblewie, zaś place zabaw we Wróblewie i Nasierowie Górnym.

Ze względu na dominującą w gminie funkcję rolniczą walory turystyczne są raczej niewielkie. Dlatego też działalność związana z obsługą turystyczną nie są widoczne. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w gminie Gołymin-Ośrodek nie znajduje się żadnych obiektów stanowiących bazę turystyczną.

8.3.6. Warunki mieszkaniowe

W 2016 r. zasób mieszkaniowy gminy Gołymin-Ośrodek stanowiły 972 budynki mieszkalne (Wykres 21). W latach 2011-2016 zasób ten nieznacznie, ale systematycznie się zwiększał – od 2011 r. przybyło 19 budynków. Taka tendencja nie jest jednak adekwatna do sytuacji zmniejszania się liczby mieszkańców gmin.

Wykres 21 Zmiana liczby budynków mieszkalnych w gminie Gołymin-Ośrodek w latach 2011-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

Rozpatrując kilka wskaźników obrazujących jakość zasobu mieszkaniowego można zaobserwować, że wszystkie wykazały w badanym okresie nieznaczny wzrost. Zwiększyła się przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania (w 2016 r. wyniosła 88,2m²), a także przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na jedną osobę (w 2016 r. wyniosła 24,9 m²). Zmiany te były jednak związane ze zwiększeniem się liczby mieszkań oraz spadkiem liczby ludności w gminie, co przełożyło się także na zwiększenie przeciętnej liczby osób przypadających na jedno mieszkanie.

Tabela 25 Zmiany wskaźników obrazujących warunki mieszkaniowe w latach 2011-2016

rok	przeciętna powierzchnia użytkowa 1-go mieszkania [m ²]	przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę [m ²]	liczba mieszkań na 1000 mieszkańców	przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie
2011	87,1	23,6	270,9	3,69
2012	87,2	23,9	273,6	3,66
2013	87,6	24,3	276,8	3,61
2014	87,9	24,3	276,5	3,62
2015	87,9	24,7	280,7	3,56

2016	88,2	24,9	282,6	3,54
-------------	------	------	-------	------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

Zasób mieszkaniowy gminy Gołymin-Ośrodek charakteryzuje się stosunkowo niskim stopniem wyposażenia w instalacje techniczno-sanitarne, mimo iż do sieci wodociągowej w 2016 r. podłączanych było 87,8% mieszkań, to na terenie gminy nie funkcjonuje kanalizacja. Jest to niestety bardzo częsta sytuacja w przypadku gmin wiejskich. W 2016 r. w gminie Gołymin-Ośrodek w łazienkę wyposażonych było 69,9% budynków, natomiast około 60% budynków było wyposażonych w centralne ogrzewanie.

9. UWARUNKOWANA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

9.1. CHARAKTERYSTYKA ZAGROŻEŃ I STANU BEZPIECZEŃSTWA

Na terenie gminy Gołymin-Ośrodek znajdują się pojedyncze zakłady przemysłowe, nie stwarzające ryzyka poważnej awarii przemysłowej. Nie występują tu też ciekłe wodne stwarzające zagrożenie powodziowe. Jedyne zagrożenia to zagrożenia pożarowe oraz drogowe.

Zagrożenia pożarowe

Jednostki straży pożarnej w gminie Gołymin Ośrodek w okresie 1.01-20.10.2017 r. interweniowały 59 razy, z czego interwencji do pożarów odnotowano 12, a do miejscowego zagrożenia 47. W porównaniu do roku wcześniejszego, liczba interwencji wzrosła o 7. Dokładne zestawienie wraz z danymi dla całego powiatu z porównaniem do 2016 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26 Interwencje Straży Pożarnej na terenie gminy Gołymin-Ośrodek

	Interwencje					
	Pożary		Miejscowe zagrożenia		Falszywe alarmy	
	2016*	2017**	2016*	2017**	2016*	2017**
Gmina Gołymin-Ośrodek	11	12	41	47	0	0
Powiat Ciechanowski	230	201	769	762	31	44

* Dane z okresu 1.01-20.10.2016 r.

**Dane z okresu 1.01-20.10.2017 r.

Źródło: Dane Straży Pożarnej

Zagrożenia drogowe

Przez obszar gminy przebiega droga krajowa nr 60 łącząca Łęczyce z Ostrowią Mazowiecką oraz droga wojewódzka o numerze 618 w kierunku Pułtuska. Te dwie trasy są drogami o dużym nasileniu ruchu, który obejmuje również transport ciężki oraz przewóz materiałów niebezpiecznych.

9.2. JEDNOSTKI ODPOWIEDZIALNE ZA ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA

Za bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy Gołymin-Ośrodek odpowiedzialne są takie jednostki jak:

- Komenda Powiatowa Policji w Ciechanowie, Komisariat w Gołyminie-Ośrodku - do których obowiązków należy zapewnianie bezpieczeństwa mieszkańcom poprzez utrzymanie niskiego poziomu przestępczości, współpraca ze społecznością oraz prowadzenie prelekcji dla uczniów mających na celu zwiększanie ich świadomości na temat występujących zagrożeń oraz kształtowanie właściwych postaw.
- Jednostki OSP na terenie Gminy Gołymin – Ośrodek, będące wsparciem dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Ciechanowie:
 - Ochotnicza Straż Pożarna Gołymin-Ośrodek,
 - Ochotnicza Straż Pożarna Nasierowo,
 - Ochotnicza Straż Pożarna Osiek – Aleksandrowo,
 - Ochotnicza Straż Pożarna Gostkowo,
 - Ochotnicza Straż Pożarna Watkowo,
 - Ochotnicza Straż Pożarna Zawady.

10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK

10.1 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW SZCZEBŁA WOJEWÓDZKIEGO I POWIATOWEGO

10.1.1. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego

W czasie procedowania niniejszego studium⁸, dnia 28 grudnia 2018 r opublikowano uchwałę nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego (Dz. Urz. Woj. Maz. 2018.13180), która – zgodnie z par. 4 tej uchwały – weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Woj. Mazowieckiego. Aktualnie obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego (PZPWM), jest załącznik do ww. uchwały, zgodnie z jej par. 1, w związku z czym informacje z wcześniejszego planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego⁹, które były zawarte w niniejszym rozdziale do dnia wejścia w życie

⁸ Po etapie wyłożenia do publicznego wglądu, który zgodnie ze stosownym ogłoszeniem i obwieszczeniem trwał od 22 listopada 2018 r. do 17 grudnia 2018 r.

⁹ INFORMACJE ZAWARTE W NINIEJSZYM ROZDZIALE DO DNIA WEJŚCIA W ŻYCIE UCHWAŁY NR 22/18 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO Z DNIA 19 GRUDNIA 2018 R. W SPRAWIE PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO, a zmienione z związku z wejściem w życie przedmiotowej uchwały: „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego (PZPWM) przyjęty został uchwałą Nr 180/14 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 7 lipca 2014 r. w sprawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2015 r. poz. 6868).

PZPWM jest dokumentem o charakterze długookresowym, stanowiącym element krajowego systemu planowania przestrzennego. Określa on zasady i kierunki kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu oraz działania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych stanowiąc formalną i merytoryczną płaszczyznę odniesienia dla podejmowanych decyzji przestrzennych. Jest to dokument komplementarny i spójny ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku, stanowiący przestrzenne przełożenie określonych w niej celów i kierunków rozwoju województwa. Przyjęte kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego stwarzają ogólne warunki dla realizacji zadań inwestycyjnych formułowanych w programach rozwoju.

Plan spełnia następujące funkcje w systemie zarządzania województwem istotne przy tworzeniu dokumentu planistycznego, jakim jest studium:

- funkcję stanowiącą – polegającą na określeniu obszarów, na których będą realizowane zadania wynikające z programów rządowych oraz inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, które zostały ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm, Radę Ministrów, właściwego ministra i Sejmik Województwa Mazowieckiego, i uzgadnianiu w tym zakresie projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- funkcję koordynacyjną – polegającą na przekazywaniu informacji o celach i kierunkach wojewódzkiej polityki przestrzennej, adresowanych do wszystkich publicznych i niepublicznych podmiotów gospodarki przestrzennej, działających na obszarze województwa – w następującej formie: zgłaszania uwag i wniosków do projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- funkcję negocjacyjną – polegającą na wykorzystaniu Planu do prowadzenia negocjacji z gminami w sprawach warunków wprowadzania zadań wojewódzkich do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

PZPWM, jako kierunki zagospodarowania przestrzennego zakłada realizację polityki przestrzennej wskazującej sposób realizacji wizji przestrzennego zagospodarowania województwa mazowieckiego. Została ona rozpisana na dziewięć polityk adresowanych do wybranych obszarów tematycznych i terytoriów. Są to:

1. Polityka poprawy struktury przestrzennej i funkcjonalnej województwa;
2. Polityka rozwoju przemysłu i wzrostu konkurencyjności wybranych ośrodków osadniczych;
3. Polityka poprawy dostępności i efektywności transportowej województwa;
4. Polityka rozwoju systemów infrastruktury technicznej;
5. Polityka poprawy odporności na zagrożenia naturalne i wspierania wzrostu bezpieczeństwa publicznego;
6. Polityka rozwoju i modernizacji obszarów wiejskich;
7. Polityka kształtowania i ochrony zasobów i walorów przyrodniczych oraz poprawy standardów środowiska;
8. Zintegrowana polityka opieki i ochrony dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej;
9. Polityka wzrostu atrakcyjności turystycznej województwa.

Poniżej przedstawiono najważniejsze zapisy PZPWM istotne w kontekście określenia znaczenia gminy Gołymin-Ośrodek w strukturze przestrzennej województwa oraz wskazania kierunków jej rozwoju.

Miejsce gminy Gołymin-Ośrodek w strukturze przestrzennej województwa:

Gmina Gołymin-Ośrodek zaliczana jest do strukturalnego obszaru problemowego i funkcjonalnego, wymagających strategicznej interwencji:

- obszarów o najniższym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego i o najniższym dostępie do dóbr i usług, które charakteryzują się kumulacją negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych oraz niskimi zdolnościami wykorzystania endogenicznych czynników rozwoju. Cechami wspólnymi wszystkich peryferyjnych obszarów problemowych jest przede wszystkim ich rolniczy charakter, o czym świadczy wysoki udział pracujących w rolnictwie oraz relatywnie niska przedsiębiorczość w sektorach pozarolniczych, a w konsekwencji niskie wydatki inwestycyjne oraz dochody samorządów lokalnych z PIT i CIT. Charakterystyczną cechą tych obszarów jest również wysokie bezrobocie oraz niskie przeciętne wynagrodzenie brutto na mieszkańca. W przedmiotowych obszarach zachodzą niekorzystne procesy demograficzne: ujemny przyrost naturalny oraz systematyczny, długotrwały odpływ ludności, szczególnie młodych, wykształconych i najbardziej przedsiębiorczych mieszkańców obszarów wiejskich. Gmina Gołymin-Ośrodek wymieniana jest w strukturze obszaru płocko-ciechanowskiego (wyznaczonego w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku) oraz do obszaru ciechanowskiego w PZPWM. Za główne problemy tego obszaru uznaje się:
 - wysokie bezrobocie,
 - wysokie ujemne saldo migracji, ubytek ludności na większości obszaru,
 - słabą dostępność do usług lokalnych.
- Miasto Ciechanów, od którego gminę Gołymin-Ośrodek dzieli kilka kilometrów, zaliczane jest do ośrodków subregionalnych województwa mazowieckiego, którego konkurencyjność ma rosnąć zgodnie z założeniami PZPWM. Ma mieć ono funkcję bieguna wzrostu dla najbliższego otoczenia. Będzie się to odbywało głównie przez wzmocnienie i przywracanie funkcji przemysłowych, rozwój usług, przy wykorzystaniu potencjału miast w zakresie: lokalnych zasobów ludzkich, walorów przyrodniczych i kulturowych, a także wzmocnienie regionalnych i międzyregionalnych powiązań komunikacyjnych. Dla terenu miasta Ciechanowa planowane strefy aktywności gospodarczej to: rolno-spożywczy, elektromaszynowy, poligraficzny oraz papierniczy. Rozwój tego ośrodka może bezpośrednio przyczynić się do rozwoju gminy m.in. przy realizacji programów planujących rozwój subregionalnych powiązań komunikacyjnych, tworzenie połączeń obwodowych oraz rozwój transportu zbiorowego, czy rozwój bazy turystycznej.
- Gmina Gołymin-Ośrodek leży również na obszarach określanych w PZPWM, jako obszary życielskie oraz „zielone pierścienie” wokół miast.
 - Kierunki rozwoju przestrzennego – Rozwój zagospodarowania przestrzennego województwa:
- Sieć osadnicza i infrastruktura społeczna - w ramach policentrycznej struktury systemu osadniczego województwa gmina Gołymin-Ośrodek leży w bezpośrednim sąsiedztwie ośrodka subregionalnego miasta Ciechanów.
- Przestrzeń rolnicza – w zakresie zrównoważonego kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej ustala się wzmocnianie wykształconych kierunków produkcji rolniczej. Ochronę przed presją urbanizacyjną najcenniejszych i najbardziej produktywnych elementów rolniczej przestrzeni produkcyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem m.in. Wysoczyzny Ciechanowskiej.

aktualnego przeniesiono do przypisu dolnego, a poniżej przytoczono aktualne (Dz. Urz. Woj. Maz. 2018.13180).

Zgodnie z KPZK 2030 i UoPiZP, Plan Zagospodarowania przestrzennego woj. mazowieckiego (Dz. Urz. Woj. Maz. 2018.13180) określa obszary funkcjonalne województwa mazowieckiego. Gmina Gołymín-Ośrodek leży w „wiejskim obszarze funkcjonalnym uczestniczącym w procesach rozwojowych”, dla którego sformułowano następujące zasady zagospodarowania:

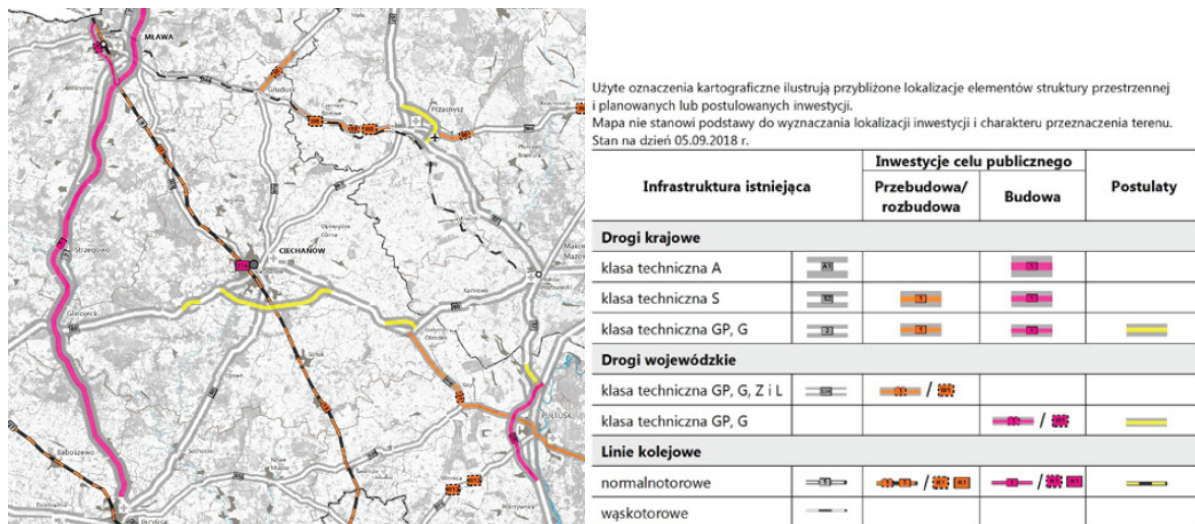
- ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy;
- przeciwdziałanie negatywnym skutkom suburbanizacji w aspekcie ochrony środowiska;
- ochrona krajobrazu przed chaosem inwestycyjnym i kształtowanie ładu przestrzennego;

-
- Jakość środowiska – polityka ochrony środowiska realizowana jest przez tworzenie w dolinach rzek wraz z ukształtowanymi wartościami kulturowymi pasm przyrodniczo-kulturowych regionu, tworzenie zielonego pierścienia wokół miast (m.in. Ciechanowa) poprzez ochrony i kształtowanie układu terenów otwartych, położonych poza zwartą zabudową i powiązanych funkcjonalnie z miastem. Polityka zakłada również ochronę gleb przed zanieczyszczeniem, szczególnie na terenach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu, jak na terenie gminy Gołymín-Ośrodek. Obszar gminy wymaga również zwiększenia retencji wodnej (wysoki priorytet).
 - Dziedzictwo kulturowe – W ramach ochrony dziedzictwa kulturowego wyznaczane są pasma przyrodniczo-kulturowe w dolinach rzek, które pozwalają na kształtowanie powiązań funkcjonalno-przestrzennych pomiędzy ośrodkami o dobrze wykształconej tożsamości kulturowej i obszarami cennymi przyrodniczo, a obszarami peryferyjnymi. Północno-wschodni fragment gminy Gołymín-Ośrodek zawiera się w paśmie rzeki Łydni. Jako zadanie wyznacza się również kształtowanie tożsamości regionalnej i budowanie klimatu społecznej akceptacji dla ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego poprzez kreowanie ośrodków budowania tożsamości kulturowej regionu m.in. w Ciechanowie.
 - Turystyka – W PZPWM pobliskie miasto Ciechanów wyznaczone zostało, jako ponadlokalny ośrodek obsługi ruchu turystycznego o znaczeniu regionalnym. Dla niego plan ustala: podniesienie ekspozycyjności i wykorzystania na cele turystyczne obiektów zabytkowych, w tym obiektów przemysłowych, rozwój i modernizację bazy noclegowej, przede wszystkim klasy turystycznej oraz bazy gastronomicznej nawiązującej do regionalnych tradycji kulinarnych (gospody, karczmy, zajazdy), oznakowanie obiektów zabytkowych i dróg dojazdowych do nich, rozwój infrastruktury dla plenerowych imprez kulturalnych, w tym amfiteatrów i estrad sezonowych, budowę parkingów z niezbędną infrastrukturą. Na terenie gminy Gołymín-Ośrodek nie wyznaczono w PZPWM żadnych preferowanych form turystyki.
 - Transport drogowy – odejście od promienistego modelu sieci transportowej, szczególnie drogowej, na rzecz układu koncentryczno-obwodowego. PZPWM zakłada budowę obwodnicy Ciechanowa w ciągu drogi krajowej nr 60 (przebiegającej przez gminę Gołymín-Ośrodek) oraz dostosowanie jej do standardu klasy GP, tworząc „Wielką Pętlę Mazowsza” m in. z Płockiem, Ostrołęką, Siedlcami, Radomiem. W związku z czym planowana będzie budowa obwodnicy Gołymína-Ośrodka w ciągu tej drogi. Planowana jest również modernizacja drogi wojewódzkiej nr 618.
 - Elektroenergetyka – Ustalenia Planu mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego województwa mazowieckiego przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska dotyczą: rozwoju i proekologicznej modernizacji źródeł energii i paliw w regionie, w tym zwiększenia udziału wykorzystania energii odnawialnej oraz rozbudowy i modernizacji systemów przesyłu oraz dystrybucji energii i paliw, przede wszystkim na potrzeby dywersyfikacji źródeł i kierunków dostaw oraz poprawy efektywności funkcjonowania tych systemów.
 - Gazownictwo – aktualnie przez teren gminy nie przebiega żadna sieć gazowa przesyłowa ani rozdzielcza. Mieszkańcy stosują gaz butlowy dystrybuowany przez kilku lokalnych przedsiębiorców.
 - Gospodarka odpadami – Zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023 przyjmuje się regionalizację w oparciu o pięć obszarów gospodarki odpadami tj.: warszawski, płocki, ciechanowski, radomski i ostrołęcko-siedlecki, stanowiącą główny układ odniesienia dla rozwiązań systemowych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Docelowo zagospodarowanie odpadów odbywać się będzie w regionalnych instalacjach do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK).
 - Bezpieczeństwo publiczne – Polityka poprawy odporności na zagrożenia naturalne i wspieranie rozwoju bezpieczeństwa publicznego obejmuje działania prewencyjne realizowane poprzez określenie obszarów zagrożenia powodzią i ich uwzględnienie w planie województwa oraz w dokumentach planistycznych gmin. Na terenie gminy Gołymín-Ośrodek nie występują wyznaczone tereny zagrożenia powodziowego.

Wskazane w PZPWM inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, przebiegające przez obszar gminy Gołymín-Ośrodek:

- Wykorzystanie przebiegu drogi krajowej nr 60 do tworzenia obwodnicy w jej ciągu;
- Wykorzystanie przebiegu dróg wojewódzkich 618 + 615 - Wyszaków (DK 62) -Pułusk - Ciechanów - Mława (DK 7) - wykorzystanie przebiegu drogi 618Wyszaków - Pułusk, obejście Pułuska (DK 61), wykorzystanie przebiegu DW 618 Pułusk – Gołymín-Ośrodek (z niezbędnymi obejściami), obejście Ciechanowa (DK 60) i wykorzystanie przebiegu DW 615 z niezbędnymi obejściami Wyszaków, Zatory, Pułusk, Gołymín-Ośrodek, Ciechanów, Regimin, Stupsk, Szydłowo, Mława.”

- ochrona gruntów rolnych klas I-III oraz gruntów leśnych przed ich nieuzasadnionym przeznaczeniem na cele nierolnicze i nieleśne;
- wspieranie działalności gospodarczej towarzyszącej produkcji rolnej, a także dążenie do zrównoważonego rozwoju funkcji pozarolniczych.

Rysunek 9 Fragment załącznika nr 4 - Uchwała nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r.

Źródło: Dz. Urz. Woj. Maz. 2018.13180

Wskazane w PZPWM inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, przebiegające przez obszar gminy Gołymin-Ośrodek:

- Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 618 relacji Gołymin - Wyszaków – zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- zapewnienie odpowiedniej przepustowości koryta rzeki Sony Wschodniej od km 0+000 do km 6+865, gm. Sońsk i gm. Gołymin-Ośrodek, pow. ciechanowski.

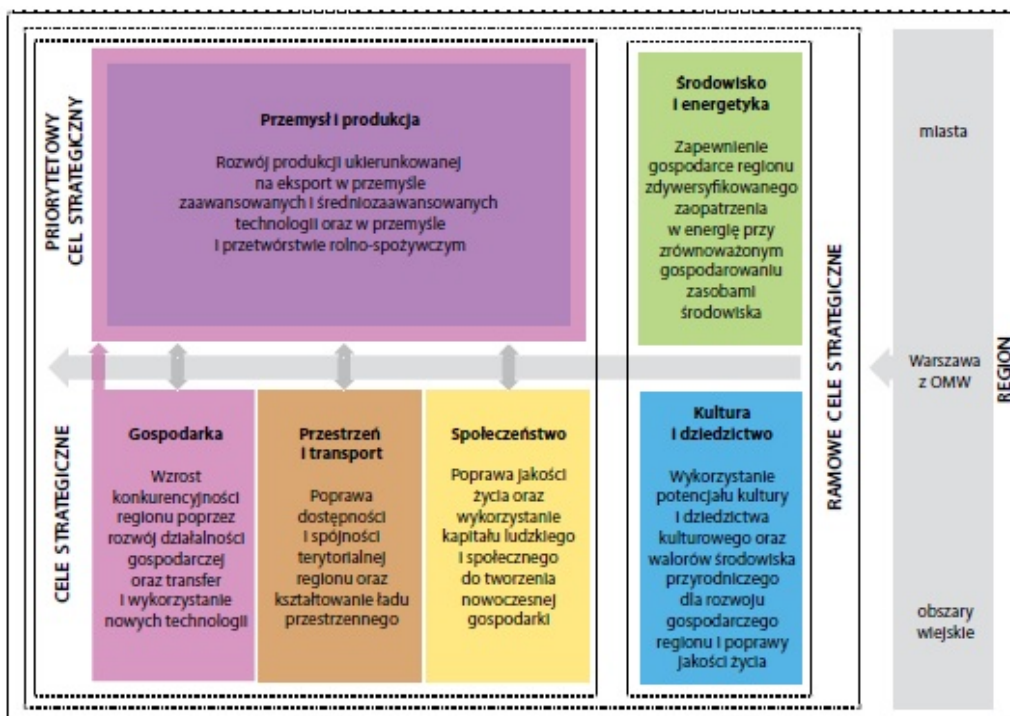
Ponadto postuluje się realizację obwodnicy Gołymina-Ośrodka w ciągu drogi krajowej nr 60.

10.1.2. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku Innowacyjne Mazowsze (SRWM) przyjęta została uchwałą Nr 158/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 października 2013 r. Jest to dokument programowy, który określa wizję oraz cele i kierunki rozwoju województwa mazowieckiego.

Wizją SRWM sformułowana została w następujący sposób: *Mazowsze to region spójny terytorialnie, konkurencyjny, innowacyjny z wysokim wzrostem gospodarczym i bardzo dobrymi warunkami życia jego mieszkańców. Celem głównym jest zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim, wzrost znaczenia obszaru metropolitalnego Warszawy w Europie.*

W Strategii wyróżniono najważniejsze cele rozwojowe, wyróżniając cel priorytetowy skupiający się na przemyśle i produkcji oraz 3 cele strategiczne. Ich uzupełnieniem są dwa ramowe cele strategiczne (Rysunek 9).

Rysunek 10 Struktura celów rozwojowych SRWM do 2030 roku

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze

Strukturę celów rozwojowych i kierunków działań, istotnych dla gminy Gołymin-Ośrodek przedstawiono w Tabeli 27.

Tabela 27 Cele i kierunki działań określone w SRWM do 2030 roku

Priorytetowy cel strategiczny: PRZEMYSŁ I PRODUKCJA	
Cel rozwojowy: <i>Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średniozaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno-spożywczym</i>	
Kierunki działań	Tworzenie warunków do generowania i absorpcji innowacji
	Rozwój produkcji: tworzenie warunków przyjaznych dla inwestorów i przedsiębiorców
	Umiędzynarodowienie gospodarcze
	Tworzenie warunków do zwiększenia inwestycji pozarolniczych – głównie w przemyśle rolno-spożywczym
	Wspieranie tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw produkcyjnych
Cel Strategiczny GOSPODARKA	
Cel rozwojowy: <i>Wzrost konkurencyjności regionu przez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii</i>	
Kierunki działań	Wykorzystanie i wzmocnienie specjalizacji regionalnych
	Wspieranie rozwoju nowych technologii, w szczególności biotechnologii i biomedycyny, nanotechnologii, fotoniki i optoelektroniki, technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) i kosmicznych
	Wspieranie rozwoju miast regionalnych i subregionalnych
	Wzmocnianie potencjału rozwojowego i absorpcyjnego obszarów wiejskich
	Restrukturyzacja miast w celu wzmocnienia ich funkcji społeczno-gospodarczych
	Zwiększenie dostępu do szerokopasmowego Internetu i e-usług
Cel Strategiczny PRZESTRZEŃ I TRANSPORT	
Cel rozwojowy: <i>Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego</i>	

Kierunki działań	Zwiększenie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu
	Zapobieganie nadmiernej suburbanizacji i kreowanie ładu przestrzennego
	Rozwój form transportu przyjaznych dla środowiska i mieszkańców
	Udrożnienie system tranzytowego
	Spójność wewnątrzregionalna – koncentracja na najbardziej zapóźnionych podregionach
Cel Strategiczny SPOŁECZEŃSTWO	
Cel rozwojowy: <i>Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki</i>	
Kierunki działań	Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego
	Rozwój priorytetowych dla regionu dziedzin nauki
	Wyrównanie szans edukacyjnych
	Aktywizacja rezerw rynku pracy oraz działania na rzecz poprawy sytuacji demograficznej
	Wzrost wykorzystania zasobów ludzkich poprzez zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej
	Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna
	Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego
Ramowy cel strategiczny: ŚRODOWISKO I ENERGETYKA	
Cel rozwojowy: <i>Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska</i>	
Kierunki działań	Wspieranie rozwoju przemysłu ekologicznego i eko-innowacji
	Produkcja energii ze źródeł odnawialnych
	Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska
	Dywersyfikacja źródeł energii i jej efektywne wykorzystanie
	Modernizacja i rozbudowa lokalnych sieci energetycznych oraz poprawa infrastruktury przesyłowej
	Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym
	Poprawa jakości wód, odzysk/unieszkodliwianie odpadów, odnowa terenów skażonych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń
Ramowy cel strategiczny: KULTURA I DZIEDZICTWO	
Cel rozwojowy: <i>Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia</i>	
Kierunki działań	Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększania atrakcyjności turystycznej regionu
	Kreowanie miast jako centrów aktywności kulturalnej
	Wspieranie rozwoju sektora kreatywnego
	Wykorzystanie dziedzictwa kulturowego w działalności gospodarczej
	Upowszechnianie kultury i twórczości

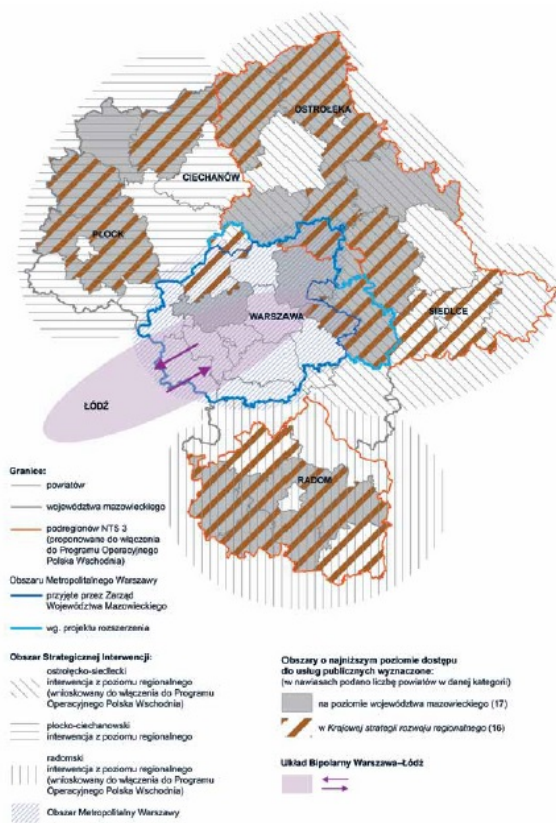
Źródło: opracowanie własne na podstawie SRWM do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze

W Strategii wyróżniono 2 typy obszarów strategicznej interwencji: problemowe oraz bieguny wzrostu. Teren gminy wiejskiej Gołymin-Ośrodek zawiera się w obszarach strategicznej interwencji – problemowych – w Płocko-ciechanowskim obszarze strategicznej interwencji.

Tabela 28 Obszar strategicznej interwencji, w którym znalazła się gmina Gołymin-Ośrodek

■ Płocko-ciechanowski obszar strategicznej interwencji

■ OSI płocko-ciechanowski charakteryzuje się niskimi wskaźnikami dostępu do usług publicznych, posiada niską jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej, słaby poziom sektora usług rynkowych oraz wysokie bezrobocie. Ponadto

Ryc. 20. Obszary strategicznej interwencji
 Źródło: Opracowanie własne MBPR

problemem jest słabe skomunikowanie m.in. Płocka z Warszawą i resztą kraju oraz koncentracja zagrożeń środowiska związanych z lokalizacją infrastruktury przemysłowej.

Polityka prowadzona wobec tego obszaru ma na celu wzmocnienie istniejącego potencjału rozwojowego, w tym zwłaszcza przemysłowego. Podejmowane w jej ramach działania powinny doprowadzić do podniesienia znaczenia wiodących w gospodarce branż, oddziałujących na inne aspekty społeczne i gospodarcze. W efekcie, w dłuższej perspektywie utrzymującego się trendu wzrostowego, obszar ten ma szansę stać się ośrodkiem gospodarczym liczącym się w regionie i kraju. Ważnym elementem podejmowanych działań jest poprawa dostępności większych ośrodków miejskich, w tym głównie ośrodka regionalnego Płocka. Ważna jest też eliminacja zagrożeń środowiskowych wynikających z położenia zakładów petrochemicznych oraz zagrożeń wynikających z wieloletniej, eksploatacji, pojedynczo pracującego stopnia wodnego Włocławek (zgodnie z założeniami elementu kaskady Dolnej Wisły), co znacznie zwiększa zagrożenie powodziowe dla miasta Płocka oraz 9 gmin powiatów płockiego i sochaczewskiego.

Do regionu Ciechanowa z Płocko-ciechanowskiego OSI kierowane zostaną głównie kierunki działań takich jak:

- Poprawa dostępności obszaru poprzez:
 - usprawnienie powiązań drogowych Ciechanowa z Warszawą,
 - budowę centrum logistycznego i kolejowo-drogowego węzła przesiadkowego w Ciechanowie.

- Rozwój specjalizacji przemysłowych obszaru, w tym:
 - wsparcie dla tworzenia stref produkcyjnych (przemysłu poligraficznego i rolno-spożywczego w Ciechanowie,
- Wykorzystanie potencjału energetyki odnawialnej, w tym głównie:
 - zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, a zwłaszcza wysokiego potencjału energetyki słonecznej, geotermalnej i wiatrowej.

- Wsparcie kompleksowych programów rewitalizacyjnych w celu przywrócenia właściwych funkcji miast lub ich dzielnic, a także zmiany funkcji zdegradowanych terenów, w tym:
 - rewitalizację centrów miast i obszarów poprzemysłowych i powojkowych,
 - zintegrowane projekty miejskie służące rozwojowi ośrodków wzrostu,
 - wzmocnienie roli miast jako ośrodków wzrostu o znaczeniu regionalnym.

Źródło: opracowanie własne na podstawie SRWM do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze

10.1.3 Strategia Rozwoju Powiatu Ciechanowskiego do roku 2020

Strategia Rozwoju Powiatu Ciechanowskiego do roku 2020 określa kierunki rozwoju społeczno – gospodarczego powiatu oraz precyzuje najważniejsze cele oraz zamierzenia, które ściśle są skorelowane z perspektywą finansową Unii Europejskiej na lata 2007-2013. Została przyjęta uchwałą nr III/9/76/07 Rady Powiatu Ciechanowskiego z dnia 28 grudnia 2007 roku.

Wizja rozwoju powiatu ciechanowskiego zawarta została w haśle *Ziemia Ciechanowska to bezpieczna i przyjazna ludziom moja mała ojczyzna, tu można godnie żyć i pracować*. Misja strategii została sformułowana następująco: *... dążenie do uzyskania odczuwalnej społecznie poprawy jakości życia i pracy mieszkańców Ziemi Ciechanowskiej, poprzez realizację przede wszystkim zadań publicznych samorządu powiatu ciechanowskiego*.

Struktura celów strategicznych oparta została na 4 głównych celach – długookresowych/strategicznym (Tabela 29). Uszczegółowieniem celów strategicznych jest 7 celi operacyjnych oraz kilkadziesiąt działań służących realizacji założeń strategicznych.

Tabela 29 Cele strategiczne i operacyjne wyznaczone w Strategii Rozwoju Powiatu Ciechanowskiego do roku 2020

CELE STRATEGICZNE	
Cel Strategiczny 1	Poprawa jakości życia i pracy mieszkańców powiatu.
Cel Strategiczny 2	Zwiększenie konkurencyjności powiatu na Mazowszu, w kraju oraz w układzie europejskim.

Cel Strategiczny 3	Dążenie do spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej powiatu.
Cel Strategiczny 4	Ugruntowanie pozycji Ciechanowa jako ośrodka subregionalnego na Mazowszu.
CELE OPERACYJNE	
Cel operacyjny 1	Rozwój i doskonalenie kapitału społecznego;
Cel operacyjny 2	Modernizacja i rozwój infrastruktury wiejskiej;
Cel operacyjny 3	Rozwój obszarów wiejskich przy zachowaniu walorów środowiska przyrodniczego;
Cel operacyjny 4	Wykorzystanie zasobów kulturowych i przyrodniczych dla rozwoju powiatu;
Cel operacyjny 5	Tworzenie warunków dla poprawy bezpieczeństwa obywateli;
Cel operacyjny 6	Stymulowanie rozwoju ponadlokalnych (subregionalnych) usług publicznych w Ciechanowie i na terenie powiatu;
Cel operacyjny 7	Kształtowanie pozytywnego wizerunku i wysokiej pozycji konkurencyjnej powiatu, zdolnego do przyjmowania i wytwarzania innowacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie SRPC do roku 2020

10.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW SZCZEBŁA LOKALNEGO

10.2.1. Strategia Rozwoju Gminy Gołymín-Ośrodek na lata 2013-2020

Strategia Rozwoju Gminy Gołymín-Ośrodek na lata 2013-2020 została przyjęta Uchwałą Nr XLI/229/2014 Rady Gminy Gołymín-Ośrodek z dnia 16 maja 2014 r. Określa ona priorytety i cele polityki rozwoju społeczno-gospodarczego prowadzonego na obszarze danej jednostki. Niniejszy dokument strategiczny stanowi również podstawę do opracowania i wdrożenia na terenie Gminy projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych.

Wizja i misja Gminy określone zostały w oparciu o analizy diagnostyczne. Wizja Gminy Gołymín-Ośrodek przyjęła brzmienie: *Gmina Gołymín-Ośrodek miejscem godnego i atrakcyjnego życia jej mieszkańców, będącego efektem trwałego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego. Nieustannie poprawiająca się jakość życia mieszkańców oraz konkurencyjność Gminy zostanie osiągnięta poprzez wspieranie modernizacji rolnictwa i aktywizowanie lokalnej przedsiębiorczości, inwestowanie w infrastrukturę społeczno-techniczną oraz poprzez wykorzystanie istniejących walorów przyrodniczych i kulturowych Gminy.* Określa ona stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, korzystając z potencjału własnego oraz szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Z treści wizji gminy wynikają cele strategiczne.

Misja zdefiniowana w strategii została sformułowana zgodnie z Ustawą o samorządzie gminnym, w następujący sposób: *Skuteczne zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców Gminy Gołymín-Ośrodek zapewniające godne warunki bytowe, rozwój lokalnej społeczności oraz poczucie stabilizacji w przyszłości.* Dla gminy Gołymín-Ośrodek określone zostały również wartości kluczowe, którymi powinna kierować się gmina realizując misję swojego istnienia. Są to: wysokie zaangażowanie, zrównoważony rozwój we wszystkich sferach życia publicznego, odpowiedzialność.

Zgodnie ze Strategią aby dążyć do realizacji misji i wizji Gminy należy określić zgodne z nimi cele. Dlatego w strategii wyróżnione zostały trzy poziomy planowania strategicznego: cele strategiczne, cele operacyjne oraz zadania. Wyznacznikami docelowych kierunków rozwoju gminy są

cele strategiczne, których osiągnięcie umożliwi realizacja konkretnych celów operacyjnych (Tabela 30).

Tabela 30 Struktura obszarów i celów strategicznych zawarta w SR Gminy Gołymin-Ośrodek na lata 2013-2020

Cel strategiczny 1: ----- Zapewnienie godnych warunków życia mieszkańców Gminy Gołymin-Ośrodek poprzez rozwój infrastruktury oraz podnoszenie sposobu świadczenia usług publicznych	Cel operacyjny 1.1. Poprawa i rozwój infrastruktury społecznej.
	Cel operacyjny 1.2. Poprawa i rozwój infrastruktury technicznej.
Cel strategiczny 2: ----- Poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie Gminy	Cel operacyjny 2.1. Uregulowanie gospodarki energetycznej na terenie Gminy.
	Cel operacyjny 2.2. Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy.
	Cel operacyjny 2.3. Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.
Cel strategiczny 3: ----- Zrównoważony rozwój przedsiębiorczości wykorzystujący istniejące walory Gminy	Cel operacyjny 3.1. Promowanie i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w obszarze rolnictwa oraz działalności pozarolniczej.
	Cel operacyjny 3.2. Stworzenie atrakcyjnych warunków do podejmowania inwestycji generujących nowe miejsca pracy.
Cel strategiczny 4: ----- Rozwój ponadlokalnych funkcji Gminy	Cel operacyjny 4.1. Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego, jako element rozwoju społeczno-gospodarczego.
	Cel operacyjny 4.2. Wzmocnienie systemu promocji Gminy.
	Cel operacyjny 4.3. Nawiązanie współpracy z podmiotami sektora publicznego i prywatnego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SR Gminy Gołymin-Ośrodek na lata 2013-2020

Według Strategii główną grupą jej interesariuszy będą mieszkańcy Gminy – tworzący wspólnotę samorządową Gminy oraz przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą, także w obszarze rolnictwa oraz dodatkowo rolnicy prowadzący działalność rolniczą. Strategia ma na celu zapewnienie dodatniego salda migracji, zatrzymanie obecnych mieszkańców Gminy na jej obszarze, a także przyciągnięcie nowych interesariuszy. Ponadto, władze Gminy dążą do stworzenia warunków sprzyjających rozwojowi nowoczesnej gospodarki i powstawaniu nowych przedsiębiorstw, a także utrzymanie działalności gospodarczej na aktualnym poziomie poprzez zahamowanie zmniejszającej się liczby podmiotów gospodarczych na terenie Gminy.

10.2.2. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gołymin-Ośrodek na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024

Niniejszy dokument, został opracowany zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 519, z późn. zm.), uwzględniając część strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” dotyczących ochrony środowiska. Został przyjęty Uchwałą nr XXXV/185/2017 Rady Gminy Gołymin-Ośrodek z dnia 19 grudnia 2017 roku. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gołymin Ośrodek na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 jest podstawowym dokumentem koordynującym działania na rzecz ochrony środowiska na terenie gminy. Zawiera cele i zadania, które powinna realizować gmina w celu ochrony środowiska w jej granicach administracyjnych.

Po analizie dokumentów wyższego szczebla oraz diagnozie obszaru gminy wyznaczone zostały zadania do realizacji. Poniżej wymienione zostały zadania wynikające z Programu, mogące mieć wpływ na treść studium:

Tabela 31 Zadania ochrony środowiska wynikające z POŚ dla Gminy Gołymin-Ośrodek

Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Obszar interwencji
Budowa dróg	Gmina Gołymin-Ośrodek	Ochrona klimatu i jakości powietrza
Budowa przydomowych mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Gołymin-Ośrodek	Gmina Gołymin-Ośrodek	Gospodarka wodno-ściekowa
Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody – Pajewo Wielkie	Gmina Gołymin-Ośrodek	
Pielęgnacja pomników przyrody	Gmina Gołymin-Ośrodek	Zasoby przyrodnicze
Rewitalizacja Rynku w Gołyminie-Ośrodku	Gmina Gołymin-Ośrodek	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie POŚ dla Gminy Gołymin-Ośrodek na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024

10.3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WNIOSKÓW ZŁOŻONYCH DO STUDIUM

10.3.1. Wnioski instytucji uzgadniających i opiniujących

W procedurze sporządzania niniejszego Studium do Urzędu Gminy wpłynęło 7 wniosków od organów i instytucji właściwych do opiniowania i uzgadniania projektu Studium (Tabela 32). Wnioski złożone przez instytucje branżowe oraz instytucje uzgadniające i opiniujące w przeważającej większości mają charakter informujący o ewentualnych ograniczeniach oraz możliwościach rozwoju. W przewadze odnoszą się one do obszaru całej gminy Gołymin-Ośrodek zawierając ogólne informacje i wskazania do kierunków rozwoju.

Tabela 32 Wykaz wniosków złożonych przez instytucje do zmiany studium gminy Gołymin-Ośrodek

Lp.	Data wpływu wniosku	Nazwa instytucji
		Treść wniosku
1	30 sierpnia 2017 r.	<p>PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Biuro Nieruchomości i Geodezji Kolejowej Wydział Nieruchomości i Geodezji w Gdańsku ul. Dyrekcyjna 2-4, 80-825 Gdańsk</p> <hr/> <p>Brak uwag, jednak należy mieć na uwadze niżej wymienione przepisy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ustawa z dn. 28.03.2003r. o transporcie kolejowym (Dz.U.2013, poz. 1594 z późn. Zm.), 2) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn. 7.08.2008r. w sprawie wymagań odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu utrzymania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (DZ.U. 2008, Nr 153, poz.955 z póź.zm), 3) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. z 2014r. poz.112), 4) Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dn. 10 września 1998r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle kolejowe i ich usytuowanie (DZ.U. 1998, Nr 151, poz. 987 z póź.zm.), 5) Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 26 lutego 1996r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać skrzyżowania linii kolejowych z drogami publicznymi i ich usytuowanie (Dz.U. 1996, Nr 33, poz.144 z późn. Zm.), 6) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U.2002, Nr 75, poz.690 z póź.zm), 7) Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20.20.2015r. ws warunków technicznych jakim powinny odpowiadać skrzyżowania linii kolejowych oraz bocznic kolejowych z drogami i ich usytuowania – obszar trójkątów widoczności musi być bezwzględnie wolny od jakichkolwiek przeszkód mogących ograniczać widoczność pojazdu szynowego z drogi. 8) Ustawa z dn. 7 lipca 1994r. Prawo budowlane(Dz.U. 2013, poz. 1409)
2	13 września 2017 r.	<p>Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Warszawie ul. Mińska 25 , 03-808 Warszawa</p> <hr/> <p>Wnioskuje o:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Obsługę komunikacyjną nowych obszarów przeznaczonych pod zabudowę przy drodze krajowej nr 60 należy zaprojektować od dróg niższych klas bez konieczności zapewnienia bezpośredniego dostępu z drogi krajowej, 2) W przypadku planowania nowych dróg publicznych mających włącznie do drogi krajowej nr 60 (klasa drogi GP) należy uwzględnić przepisy określone w art. 9 ust 1. Pkt 3 Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 1999 r. nr 43 poz.430), 3) Przypominamy, że zgodnie z art. 43 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych obiekty budowlane przy drogach powinny być usytuowane w odległości od zewnętrznych krawędzi jedni dla dróg ogólnodostępnych krajowych co najmniej 10 m w terenie zabudowy

Lp.	Data wpływu wniosku	Nazwa instytucji
		Treść wniosku
		oraz co najmniej 25 m poza takim terenem.
3	18 września 2017 r.	<p style="text-align: center;">Urząd Lotnictwa Cywilnego, Departament Żeglugi Powietrznej ul. M. Flisa 2, 02-247 Warszawa</p> <hr/> <p>Wnioskuję o uwzględnienie w opracowaniu planu informacji o ograniczeniach dla wszystkich obiektów budowlanych, których wysokość całkowita nie może przekraczać wartości przedstawionej w Załączniku Graficznym.</p> <p>Dodatkowo informuje, iż powierzchnie ograniczające zabudowę od lotniczych urządzeń naziemnych oraz ich granice poziome i pionowe, które należy uwzględnić przy kształtowaniu ładu przestrzennego, dostępne są na stronie internetowej Urzędu Lotnictwa Cywilnego.</p>
4	20 września 2017 r.	<p style="text-align: center;">Okręgowy Urząd Górniczy w Warszawie ul. Wilcza 46, 00-679 Warszawa</p> <hr/> <p>Brak wniosków i uwag</p>
5	14 września 2017 r.	<p style="text-align: center;">Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków ul. Nowy Świat 18/20, 00-373 Warszawa</p> <hr/> <p>Treść „studium” powinna obejmować obiekty podlegające ochronie konserwatorskiej na podstawie obowiązujących przepisów prawnych (Dz.U. 2014r. poz. 1446 ze zmianami), dodatkowo należy uwzględnić zasoby dziedzictwa kulturowego obejmujące obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków, obszary zawierające wartości zabytkowe, będące podstawą do ustalenia stref ochrony konserwatorskiej oraz stanowiska archeologiczne.</p>
6	25 września 2017 r.	<p style="text-align: center;">ENERGA OPERATOR, Wydział Rozwoju, Biuro Majątku Sieciowego Departament Zarządzania Majątkiem Sieciowym ul. Lubelska 68, 21-100 Lubartów</p> <hr/> <p>Proponuje uwzględnić:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Zasilanie odbiorców energii elektrycznej następuje z istniejących lub projektowanych sieci elektroenergetycznych WN, SN i nN, poprzez ich budowę i rozbudowę, według przepisów odrębnych, 2) Dla projektowanych i istniejących linii WN, SN, nN zarówno napowietrznych jak i kablowych strefy ochronne ustala się z uwzględnieniem powszechnie obowiązujących norm, przepisów i zasad branżowych, 3) Dopuszcza się zmniejszenie stref ochronnych z uwzględnieniem powszechnie obowiązujących norm, przepisów i zasad branżowych po uwzględnieniu indywidualnych przypadków z przedsiębiorstwem energetycznym. 4) Zaleca się lokalizację nowych budowli typu stacja transformatorowa SN/nN napowietrzna (słupowa) lub/i budynkowa i innych urządzeń elektroenergetycznych (np. obiekty liniowe typu linia napowietrzna lub/i kablowa) głównie w istniejących czy projektowanych pasach drogowych, liniach rozgraniczających dróg jak również na terenach innego przeznaczenia. 5) Zaleca się lokalizację nowych budowli typu stacja transformatorowa WN/SN na terenach wyodrębnionych dla inwestycji elektroenergetycznych, przemysłu lub usług, jak również na terenach innego przeznaczenia po spełnieniu przepisów odrębnych. 6) Dla istniejących i projektowanych budowli typu stacja transformatorowa napowietrzna (słupowa) lub/i budynkowa i innych urządzeń elektroenergetycznych nie obowiązują wyznaczone w niniejszym studium linie zabudowy. 7) Lokalizacja dodatkowych budowli typu stacja transformatorowa napowietrzna (słupowa) lub/i budynkowa i innych urządzeń elektroenergetycznych nie wymaga zmiany ustaleń studium. 8) W przypadku wystąpienia kolizji planowanego zagospodarowania terenu z istniejącymi urządzeniami elektroenergetycznymi istnieje możliwość przebudowy urządzeń elektroenergetycznych na podstawie zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym umowy o przebudowę oraz określonych warunków przebudowy na koszt wnioskodawcy bez konieczności zmiany niniejszego studium.

Lp.	Data wpływu wniosku	Nazwa instytucji
		Treść wniosku
		<p>9) Lokalizacja zabudowy na działkach znajdujących się w obrębie istniejących linii elektroenergetycznych wymaga uzgodnienia z właścicielem infrastruktury.</p> <p>10) Przyłączenie obiektów do sieci elektroenergetycznej realizować na podstawie odrębnych projektów technicznych realizowanych w oparciu o Warunki Przyłączenia wydane przez Przedsiębiorstwo Energetyczne na wniosek Podmiotu Przyłączanego.</p> <p>11) Przyłączenie obiektów do sieci elektroenergetycznej urządzeń wytwarzających energię elektryczną (elektrownie) będzie mogło nastąpić na podstawie określonych przez OPERATORA sieci dystrybucyjnej warunków przyłączenia, po zrealizowaniu umowy o przyłączenie. Rozmieszczenie elektrowni w dokumentach planistycznych gminy nie gwarantuje ich realizacji. Uzależnione jest to od ich mocy, lokalizacji w sieci, sytuacji w systemie elektroenergetycznym i wyników ekspertyz wpływu na system elektroenergetyczny. Dopuszczalne odległości zbliżeń turbin wiatrowych do sieci elektroenergetycznej należy zachować zgodnie z przepisami odrębnymi.</p>
7	28 września 2017 r.	<p style="text-align: center;">Zarząd Województwa Mazowieckiego ul. Jagiellońska 26, 03-719 Warszawa</p> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <p>Wnosi o uwzględnienie uwarunkowań wynikających z :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Polityki poprawy dostępności i efektywności transportowej województwa: <ul style="list-style-type: none"> ▪ kształtowanie połączeń obwodnicowych województwa mazowieckiego, odciążających promienisty kształt podstawowego układu drogowego i zwiększających spójność i dostępność województwa przez „Wielką Pętlę Mazowsza” - dostosowanie do standardu klasy GP dróg: krajowej nr 60: Gostynin – Płock – Ciechanów – Maków Mazowiecki – Różan – Ostrów Mazowiecka, wojewódzkiej nr 617 Ciechanów – Przasnysz, ▪ budowa obwodnicy miejscowości Gołymin – Ośrodek w ciągu drogi krajowej nr 60, ▪ ważne połączenia w układzie wewnątrz regionalnym: Wyszków - Pułtusk – Ciechanów – Mława z obejściami Ciechanowa i Pułtuska oraz z wykorzystaniem dróg wojewódzkich nr 618 i 615, 2) Polityki rozwoju systemów infrastruktury technicznej: <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwój i proekologiczna modernizacja źródeł energii i paliw w regionie, w tym zwiększenie udziału wykorzystania energii odnawialnej, ▪ wspieranie budowy i rozbudowy systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w małych miastach i na obszarach wiejskich, szczególnie w zwartych systemach osadniczych, ▪ sukcesywna sanitacja terenów o zabudowie rozproszonej na obszarach wiejskich, 3) Polityki poprawy odporności na zagrożenia naturalne i wspierania wzrostu bezpieczeństwa publicznego: <ul style="list-style-type: none"> ▪ uwzględnienie obszarów zagrożenia powodzią w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, ▪ wprowadzenie zakazów i ograniczeń w użytkowaniu na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, ▪ Uwzględnienie map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym, sporządzanych przez KZGW, 4) Polityki rozwoju i modernizacji obszarów wiejskich: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ograniczenie przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze przez przeciwdziałanie przeznaczaniu gruntów rolnych klas I-III na cele nierolnicze w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, ▪ upowszechnienie działań rolno – środowiskowo – klimatycznych zapewniających rozwój gospodarki rolnej zintegrowanej z ochroną zasobów i walorów przyrodniczych, ▪ rozbudowa systemów wodociągowo – kanalizacyjnych, a także sukcesywna sanitacja terenów o zabudowie rozproszonej, ▪ objęcie ochroną unikalnych elementów architektury wiejskiej, ▪ wykorzystanie wartości kulturowych wsi do rozwoju turystyki, a w tym agroturystyki, ▪ uporządkowanie gospodarki odpadami zwierzęcymi oraz nawozami naturalnymi w tym budowanie płyt do składowania obornika oraz zbiorników na gnojówkę i gnojowice. 5) Polityki kształtowania i ochrony zasobów i walorów przyrodniczych oraz poprawy standardów środowiska: <ul style="list-style-type: none"> ▪ dążenie do minimalizacji negatywnych oddziaływań inwestycji, w tym transportowych, na obszary cenne przyrodniczo przez zastosowanie najlepszych dostępnych technik i rozwiązań planistycznych, ▪ kształtowanie stosunków wodnych m.in. poprzez zwiększenie retencyjności zlewni (realizacja Programu Małej Retencji dla Województwa Mazowieckiego), ▪ ochronę jakościową wód, w tym m.in. ograniczenie emisji ścieków komunalnych

Lp.	Data wpływu wniosku	Nazwa instytucji
		Treść wniosku
		<p>i spływów powierzchniowych zanieczyszczeń z terenów zurbanizowanych i rolnych oraz realizacja zadań KPOSK,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ochronę i racjonalne użytkowanie kopalni w odniesieniu do złóż udokumentowanych i obszarów perspektywicznych i prognostycznych, ▪ zapewnienie ochrony krajobrazowej godnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej, ▪ ochronę dolin rzecznych i kompleksów leśnych, które stanowią doskonałe warunki migracyjne zwierząt, ▪ uporządkowanie działań rolno – środowiskowo – klimatycznych, zapewniających rozwój gospodarki rolnej zintegrowanej z ochroną zasobów i walorów przyrodniczych, ▪ wprowadzenie zalesień na gruntach rolnych V-VI klasy bonitacyjnej, ▪ ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami, w tym ograniczenie emisji ze źródeł punktowych, liniowych i powierzchniowych, ▪ poprawę klimatu akustycznego, w tym m.in. realizację ustaleń programu ochrony powietrza przed hałasem dla terenów położonych wzdłuż dróg krajowych, ▪ prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z założeniami Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2022, w oparciu o przyjęty system, w tym o regionalny obszar gospodarki odpadami oraz regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK), <p>6) Lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ budowa telekomunikacji sieci szkieletowo – dystrybucyjnej oraz dostępowej w ramach projektu „Internet dla Mazowsza”.

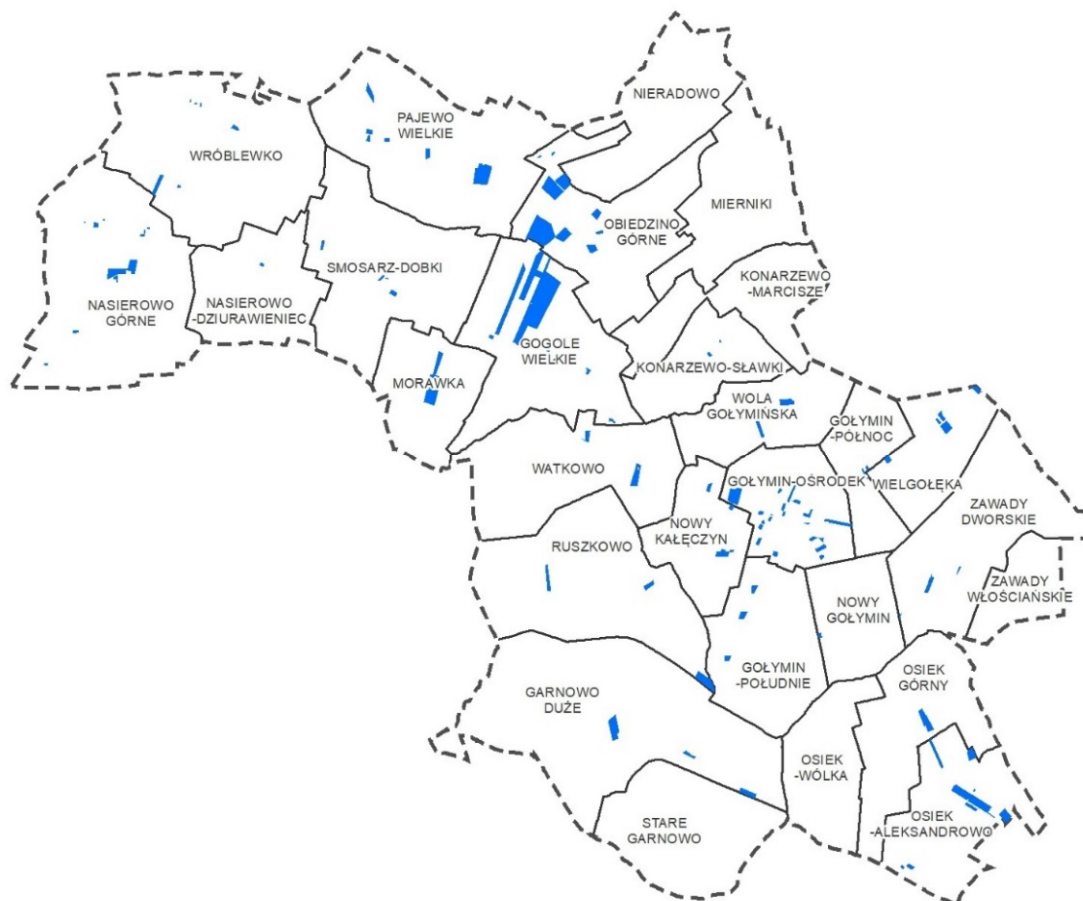
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Gołymin-Ośrodek

10.3.2. Wnioski mieszkańców i właścicieli nieruchomości zainteresowanych zmianą przeznaczenia na obszarze gminy

Zgodnie z ogłoszeniem i obwieszczeniem o przystąpieniu do sporządzania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek termin składania wniosków ustalono na 21 dni od dnia opublikowania ogłoszenia i obwieszczenia.

W okresie przyjmowania wniosków od mieszkańców do Urzędu Gminy Gołymin-Ośrodek wpłynęło 40 pism z wnioskami od mieszkańców (w tym 19 pism z wnioskami po terminie). Dodatkowo, na prośbę Referatu Infrastruktury i Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Gołymin-Ośrodek przeanalizowano możliwość uwzględnienia 58 wniosków przedproceduralnych złożonych przez mieszkańców gminy przed ogłoszeniem o przystąpieniu do sporządzania Studium. W związku z tym, za liczbę wniosków złożonych w czasie procedury podaje się 40 szt., zaś analizie merytorycznej poddano 98 wniosków.

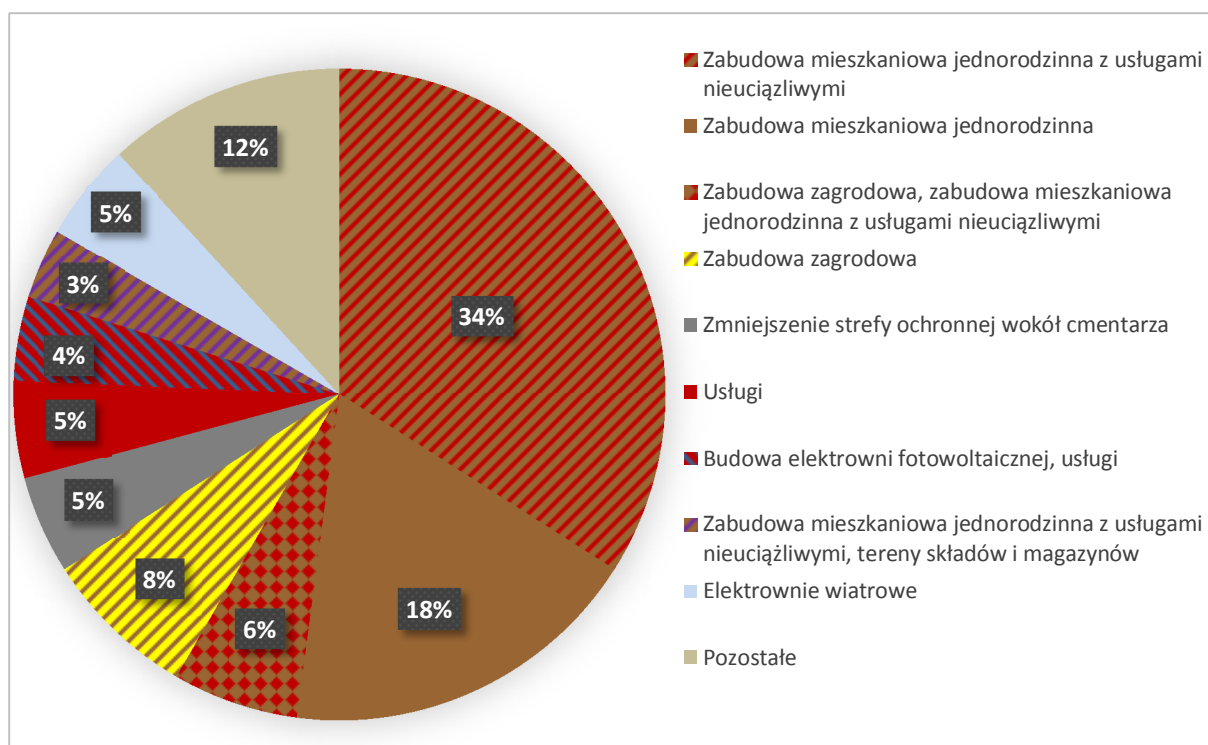
Złożone wnioski dotyczyły 143 różnych działek ewidencyjnych. Najwięcej działek objętych wnioskami zlokalizowanych jest w obrębie Gołymin-Ośrodek (29 działek ewidencyjnych) oraz Gogole Wielkie (15 działek ewidencyjnych). W pozostałych obrębach działki objęte wnioskami obejmowały mniej niż 11 działek ewidencyjnych. W przypadku sześciu obrębów ewidencyjnych nie złożono żadnego wniosku (Stare Garnowo, Konarzewo-Marcisze, Mierniki, Nieradowo, Osiek-Wólka, Zawady Włociańskie). Dokładną specyfikę rozmieszczenia działek objętych wnioskami prezentuje Rysunek 10.

Rysunek 11 Lokalizacja działek, na które złożono wnioski do zmiany studium (kolor niebieski)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Gólymin-Ośrodek

Z uwagi na fakt, iż część z analizowanych wniosków dotyczyły więcej niż jednej działki ewidencyjnej (w tym część wniosków zakładało odrębne funkcje dla kilku działek) przedmiot wniosków przeanalizowano w odniesieniu do działek ewidencyjnych. Strukturę zgeneralizowanych treści wniosków w odniesieniu do działek ewidencyjnych prezentuje Wykres 22.

Pozostałe, w tym: Tereny rolne (4 działki), Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wielorodzinna z usługami nieuciążliwymi (2 działki), Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, produkcja i usługi (1 działka), Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa (2 działki), Tereny rolne i zabudowa zagrodowa (2 działki), Tereny usługowo-produkcyjne (3 działki), Elektrownia fotowoltaiczna (1 działka), Elektrownia fotowoltaiczna i tereny rekreacyjno-wypoczynkowe (1 działka), Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami nieuciążliwymi i tereny rolnicze (1 działka),

Wykres 22 Zgeneralizowana treść wniosków w odniesieniu do działek ewidencyjnych objętych wnioskami złożonymi do zmiany studium w gminie Gołymin-Ośrodek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Gołymin-Ośrodek

Struktura przedmiotowa wniosków wskazuje, że najczęściej wnioskowano o zabudowę mieszkaniową jednorodziną z usługami nieuciążliwymi (ok. 34% wszystkich działek ewidencyjnych objętych wnioskami) oraz o zabudowę mieszkaniową jednorodziną (ok. 18% wszystkich działek ewidencyjnych objętych wnioskami), co stanowi ok. 52% wszystkich działek, na które złożono wnioski. Wśród pozostałych funkcji znaczny udział stanowią wnioski złożone na zabudowę zagrodową (ok. 8% wszystkich działek ewidencyjnych objętych wnioskami) oraz na zabudowę zagrodową, mieszkaniową jednorodziną i usługi nieuciążliwe (ok. 6% wszystkich działek ewidencyjnych objętych wnioskami). Kilka złożonych wniosków dotyczyło zmian przeznaczenia umożliwiającym realizację inwestycji w odnawialne źródła energii takich jak: budowa elektrowni fotowoltaicznych czy elektrowni wiatrowych.

10.4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z SYTUACJI EKONOMICZNO-ŚRODOWISKOWO-SPOŁECZNEJ GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK

10.4.1. Analizy społeczne, w tym prognoza demograficzna

Analizy społeczne zostały przedstawione w rozdziale stanowiąc podstawę do określenia prognozy demograficznej gminy.

Prognoza demograficzna dla gminy Gołymin-Ośrodek została opracowana dla ludności faktycznie zamieszkałej w gminie (ogół osób zameldowanych na pobyt stały i rzeczywiście tam zamieszkałych). Podstawę sporządzenia prognozy demograficznej stanowią dane z Banku Danych

Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego o liczbie i strukturze ludności według płci i wieku, prognozy demograficzne GUS w układzie powiatowym oraz dane Urzędu Gminy Gołymín-Ośrodek. Prognozę sporządzono w jednym, najbardziej realistycznym wariantcie. Wyniki w zakresie liczby i struktury ludności przedstawiono do roku 2045 w interwałach pięcioletnich, tj. dla lat: 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045.

Na podstawie danych statystycznych (opisanych w rozdziale 8.1 niniejszego Studium), określono, że procesy demograficzne w gminie Gołymín-Ośrodek do 2045 r. będą charakteryzowały się:

- skokowym rozkładem dodatnich i ujemnych wartości przyrostu naturalnego,
- stale utrzymującymi się ujemnymi wartościami salda migracji.

Celem oszacowania zmian w liczbie ludności gminy Gołymín-Ośrodek jakie mogą nastąpić w przeciągu najbliższych 30 lat wykonano prognozę demograficzną. Zmiany te analizowano uwzględniając dotychczasową tendencję zmian liczby ludności gminy oraz prognozowane zmiany liczby ludności na lata 2016 – 2045 dla powiatu ciechanowskiego. Prognoza zmian demograficznych obejmująca zmiany liczby mieszkańców gminy Gołymín-Ośrodek sporządzona została w perspektywie 29-letniej (do roku 2045). Przy wyznaczaniu współczynników demograficznych posłużono się wartościami przedstawiającymi liczbę ludności wg stałego miejsca zameldowania aktualnymi na dzień 31 grudnia każdego roku udostępnionymi przez Urząd Gminy Gołymín-Ośrodek na podstawie Bazy Ewidencji Ludności (wartości liczbowe różnią się od danych prezentowanych przez Statystykę Publiczną (GUS).

W gminie Gołymín-Ośrodek w latach 2006-2016 odnotowano ogólny spadek liczby ludności o 252 osoby – w 2016 r. gminę zamieszkiwało 3986 osób¹⁰. Według prognozy demograficznej GUS, w latach 2016-2045 w części wiejskiej powiatu ciechanowskiego liczba ludności zmaleje o 7,1% w stosunku do roku 2016 (spadek liczby ludności o 3 039 osób). Na podstawie analizy zapisów dokumentów strategicznych sporządzonych na poziomie powiatu stwierdzono, że obszar wiejski powiatu jest spójny pod względem rozwoju społeczno-gospodarczego, dlatego tendencje demograficzne określone dla niego zostaną uwzględnione w prognozie demograficznej dla gminy Gołymín-Ośrodek (Tabela 33).

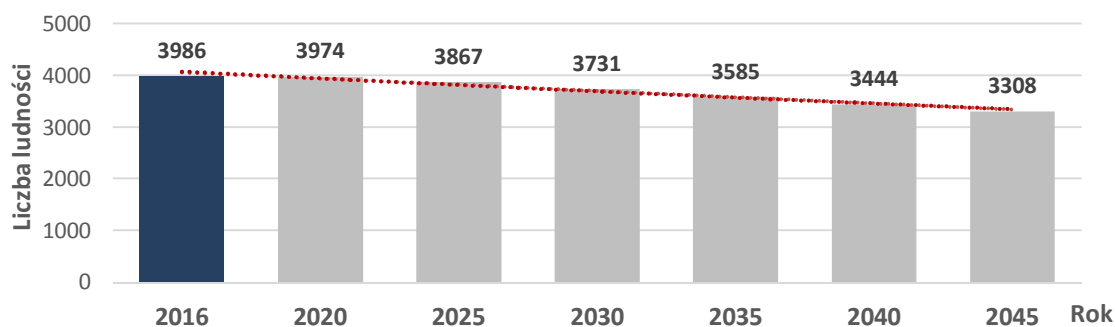
Tabela 33 Współczynniki przyjęte przy obliczaniu zmian liczby ludności gminy Gołymín-Ośrodek

	2020	2025	2030	2035	2040	2045
Prognozowana zmiana liczby mieszkańców powiatu ciechanowskiego (obszar wiejski) [%] – Dane GUS	-0.3	-0.5	-0.8	-1.4	-1.9	-2.3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i UG Gołymín-Ośrodek

Ostateczne wyniki prognozy demograficznej zaprezentowane zostały na Wykresie 23. Obrazuje on stałą spadkową tendencję zmiany liczby mieszkańców gmin Gołymín-Ośrodek, która zgodnie z szacunkami w roku 2045 wyniesie ok. 3 300 tys. osób – będzie niższa o ok. 680 osób w porównaniu do roku bazowego 2016.

¹⁰ Zgodnie z danymi ze statystyki ludności na dzień 31 grudnia 2016 r. z UG Gołymín-Ośrodek.

Wykres 23 Prognoza liczby ludności w gminie Gołymin-Ośrodek do 2045 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i UG Gołymin-Ośrodek

Analiza zmian liczby mieszkańców poszczególnych miejscowości gminy Gołymin-Ośrodek w latach 2006-2016 (Załącznik 1) pozwoliła sklasyfikować jednostki osadnicze pod względem możliwych przyszłych tendencji rozwojowych. Na potrzeby ustalenia kierunków rozwoju gminy w tym określenia możliwości zmian powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę w poszczególnych miejscowościach (50 miejscowości) prognozuje się, zgodnie z aktualnymi trendami:

- w miejscowościach: Gołymin-Południe, Gołymin-Północ, Konarzewo-Gołąbki, Konarzewo-Marcisze, Morawy-Kafasy, Osiek-Aleksandrowo, Osiek Dolny, Wielgołęka, Pajewo-Szwelice, Ruszkowo – **ustabilizowanie się lub niewielki przyrost liczby mieszkańców**;
- w miejscowościach: Gogole-Steczki, Konarzewo Wielkie, Morawy-Kopcie, Morawy-Laski, Osiek Górny, Pajewo-Cyty, Pajewo-Rżyski, Smosarz-Dobki, Watkowo, Wola Gołymińska, Garnowo Duże – **ustabilizowanie się liczby mieszkańców (w przyszłości możliwy niewielki stopniowy spadek)**;
- w miejscowościach: Gogole Wielkie, Konarzewo-Sławki, Mierniki, Morawy-Wicherki, Nasierowo-Górne, Nowy Gołymin, Osiek Wólka, Smosarz-Pianki, Stare Garnowo – **ustabilizowanie się liczby mieszkańców z tendencją do stopniowego spadku**;
- w miejscowościach: Anielin, Chruściele, Gołymin-Ośrodek, Gostkowo, Konarzewo-Reczki, Konarzewo-Skuze, Morawka, Nasierowo Dolne, Nasierowo-Dziurawieniec, Nieradowo, Nowy Kałużczyn, Obiedzino Górne, Pajewo Wielkie, Rybakówka, Stary Kałużczyn, Truski, Wróblewko, Wróblewo, Zawady Dworskie, Zawady Włociańskie – **stopniowy spadek liczby mieszkańców**.

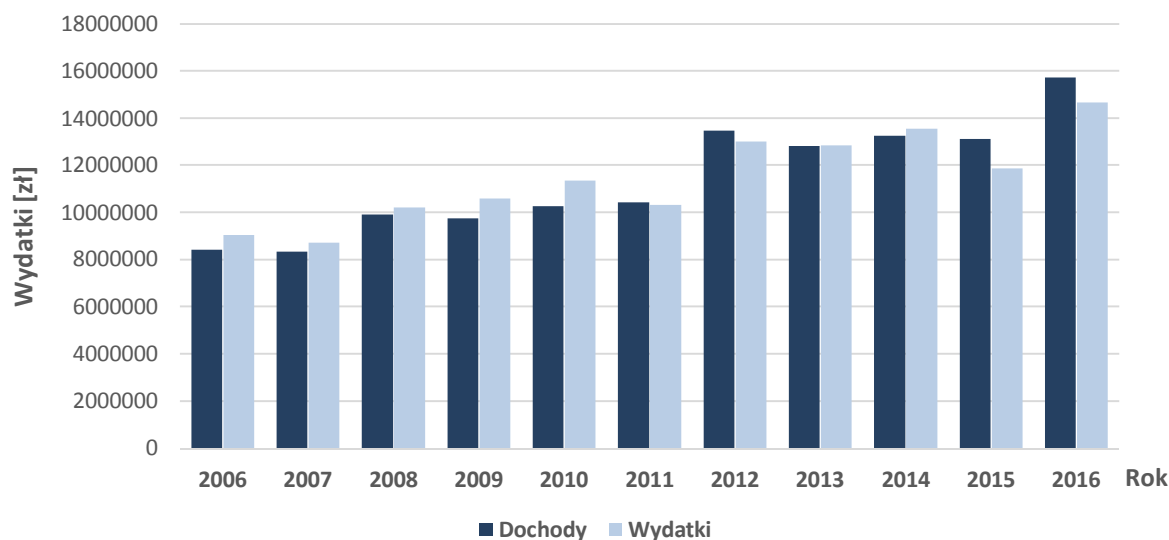
Przedstawiona prognoza demograficzna dla gminy Gołymin-Ośrodek może ulec pewnym zmianom – wzięte pod uwagę założenia prognozowania charakteryzują się wysoką niepewnością. Duży wpływ na wzrost lub spadek liczby mieszkańców będzie miała sytuacja gospodarcza gminy, przy czym:

- w sytuacji istotnego ożywienia gospodarczego gminy (związanego m.in. z nowymi inwestycjami) może nastąpić ograniczenie migracji i wzrost liczby mieszkańców;
- w sytuacji stabilizacji gospodarczej gminy demografia będzie podobna do prognozy określonej w niniejszym Studium;
- w sytuacji regresu gospodarczego może nastąpić intensywny odpływ ludności, szczególnie w grupie ludności od 19 do 24 lat.

10.4.2. Analiza budżetu gminy, w tym analiza możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej i społecznej

Dochody budżetu gminy Gołymin-Ośrodek w 2016 r. wyniosły 15 744 856 zł i były wyższe w porównaniu do poprzednich lat - od 2006 r. nastąpił wzrost o 7 327 710 zł (Tabela 34, Wykres 24). W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody budżetu gminy w 2016 r. wyniosły 4 024 zł, czyli w stosunku do 2006 r. nastąpił wzrost o 1 923 zł. Znaczącym czynnikiem tego wzrostu jest

z pewnością polityka uzyskiwania środków zewnętrznych, w tym unijnych. Wydatki budżetu gminy Gołymín-Ośrodek w 2016 r. wyniosły 14 671 034 zł, co wskazuje na ich wzrost w stosunku do 2006 r. o 5 610 700 zł. Wydatki na jednego mieszkańca gminy w 2016 r. wynosiły 2 896 zł, czyli wzrosły od 2006 r. o 1 488 zł. Średnioroczne wydatki na jednego mieszkańca gminy w latach 2006-2016 wyniosły 2 896 zł.

Wykres 24 Dochody i wydatki budżetu gminy Gołymín-Ośrodek w latach 2006-2016

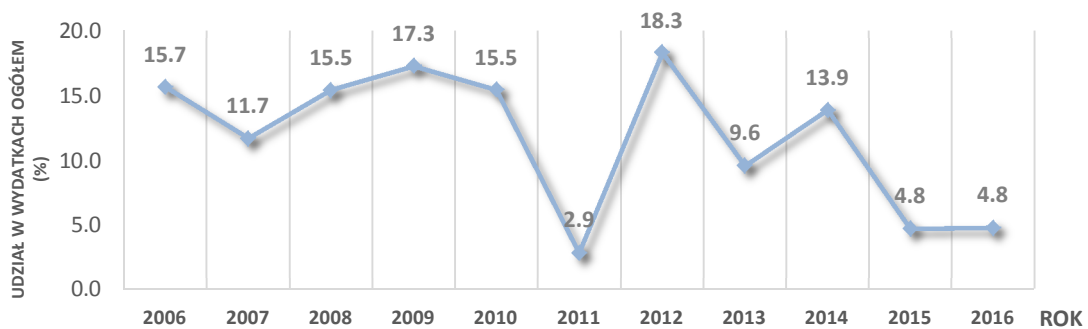
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Tabela 34 Dochody i wydatki gminy Gołymín-Ośrodek w latach 2006-2016

Rok	Dochody gminy ogółem (zł)	Wydatki gminy ogółem (zł)	Dochody gminy na 1 mieszkańca (zł)	Wydatki gminy na 1 mieszkańca (zł)
2006	84,17,145	9,060,333	2,101	2,262
2007	8342821	8,716,748	2,104	2,198
2008	9923027	10,209,804	2,505	2,577
2009	9770818	10,594,241	2,471	2,679
2010	10271867	11,364,678	2,544	2,814
2011	10437040	10,328,893	2,613	2,585
2012	13479612	13,019,233	3,395	3,279
2013	12823863	12,867,344	3,244	3,255
2014	13267487	13,548,466	3,380	3,452
2015	13121556	11,866,639	3,324	3,006
2016	15744856	14,671,034	4,024	3,749
Średniorocznie	10,652,995	11,477,038	2,882	2,896

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W latach 2006-2016 udział wydatków majątkowych inwestycyjnych w wydatkach budżetu gminy Gołymín-Ośrodek ogółem miał zróżnicowany poziom (Wykres 25). Najwyższy ich poziom to 18,3 % w 2012 r., a najniższy – 2,9% w 2011 r. Średnio rocznie wydatki inwestycyjne stanowią ok. 11,8 % wydatków gminy. Wskaźnik ten jest mocno skorelowany z realizowanymi inwestycjami, co oznacza, że jedna duża realizowana inwestycja w zasadniczy sposób kształtuje wysokość tego wskaźnika.

Wykres 25. Udział wydatków majątkowych inwestycyjnych w wydatkach budżetu gminy Gołymin-Ośrodek ogółem w latach 2006-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W kontekście kształtowania nowej zabudowy duże znaczenie mają wydatki inwestycyjne poniesione na budowę lub remonty dróg publicznych (Tabela 35). Wydatki na drogi publiczne gminne w gminie Gołymin-Ośrodek w latach 2008-2016 obejmowały średnio ok. 4,1 % rocznych wydatków budżetu gminy, przy czym najwyższą wartość osiągnęły w latach 2014, 2015, 2016 (średnio ok. 5,2 % wydatków budżetu gminy). W analizowanym okresie (2012-2016) średnioroczne wydatki na drogi publiczne w gminie Gołymin-Ośrodek wyniosły 538 157 zł, a w 2016 r. wydatki te wyniosły ok. 764 951 zł.

Tabela 35. Wydatki budżetu gminy Gołymin-Ośrodek, w tym wydatki na drogi publiczne gminne w latach 2008-2016

Rok	Wydatki budżetu gminy (zł)	Wydatki na drogi publiczne gminne
		%
2008	10,209,804	12,1
2009	10,594,241	14,5
2010	11,364,678	13,6
2011	10,328,893	3,1
2012	13,019,233	1,9
2013	12,867,344	2,9
2014	13,548,466	5,1
2015	11,866,639	5,2
2016	14,671,034	5,2
ŚREDNIA	13,194,543	4,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Potencjał finansowy gminy Gołymin-Ośrodek, mierzony wielkością jego dochodów i możliwości finansowania bieżących zadań gminy, nie odbiega w znaczący sposób od potencjałów innych podobnych gmin w Polsce. Jednak analizując wartość dochodów własnych na 1 mieszkańca należy zauważyć, że przyjmuje on wyższy wskaźnik tylko w stosunku do jednej gminy powiatu ciechanowskiego (gminy Ojrzeń) natomiast w porównaniu z pozostałymi, w tym również z powiatem

ciechanowskim jest on niższy. Wskaźniki obrazujące udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem oraz udział wydatków na drogi publiczne należą również do jednych z niższych w powiecie – przyjmują wartości niższe niż średnia dla poi (Tabela 36).

Tabela 36 Struktura dochodów i wydatków budżetu gminy Gołymin-Ośrodek w 2016 r. na tle województwa, powiatu i gmin powiatu ciechanowskiego

Jednostka	Dochody własne na 1 mieszkańca [zł]	Wydatki ogółem na 1 mieszkańca [zł]	Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem [%]	Udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem [%]
Województwo mazowieckie	3459,4	5444	11.1	55.6
Powiat ciechanowski	1859	3708	10.7	10
Ciechanów (gmina)	2084	3355	6.9	12.1
Ciechanów (miasto)	2160	3694	13.8	11.8
Gołymin-Ośrodek	1132	3,749	4.8	5.2
Opinogóra Górna	1473	3233	8	6.9
Grudusk	1219	3939	6.6	1.5
Sońsk	1364	4076	23.1	19.5
Ojrzeń	993	3947	8.7	5
Regimin	1531	3626	7.9	4.9
Głinojeck	2093	3876	7	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Dotychczasowe wydatkowanie środków zgromadzonych w budżecie gminy na zadania związane z budową i utrzymaniem dróg publicznych, przy uwzględnieniu rozwoju terenów zainwestowanych, pozwala na stwierdzenie, że gmina jest w stanie jedynie w ograniczonym stopniu uzbrajać kolejne tereny zabudowane.

Szczegółowe prognozy możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej i społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy oraz potrzeb inwestycyjnych gminy wynikających z konieczności realizacji zadań własnych, związanych z lokalizacją nowej zabudowy zostały określone w rozdziale 10.4.4 w kroku V.

10.4.3. Waloryzacja środowiska przyrodniczego

W celu wskazania obszarów najbardziej predysponowanych do rozwoju zabudowy wykonano waloryzację przyrodniczą, umożliwiającą skategoryzowanie obszaru gminy pod względem wartości przyrodniczych. Waloryzacja została przeprowadzona na podstawie uwarunkowań wynikających ze stanu środowiska przyrodniczego (rozdział 2), uwarunkowań wynikających z występowania obiektów i obszarów chronionych na podstawie przepisów odrębnych (rozdział 12) a w jej wyniku wyznaczono:

- tereny o ograniczonej możliwości rozwoju nowej zabudowy,
- tereny bez znaczących ograniczeń w rozwoju nowej zabudowy.

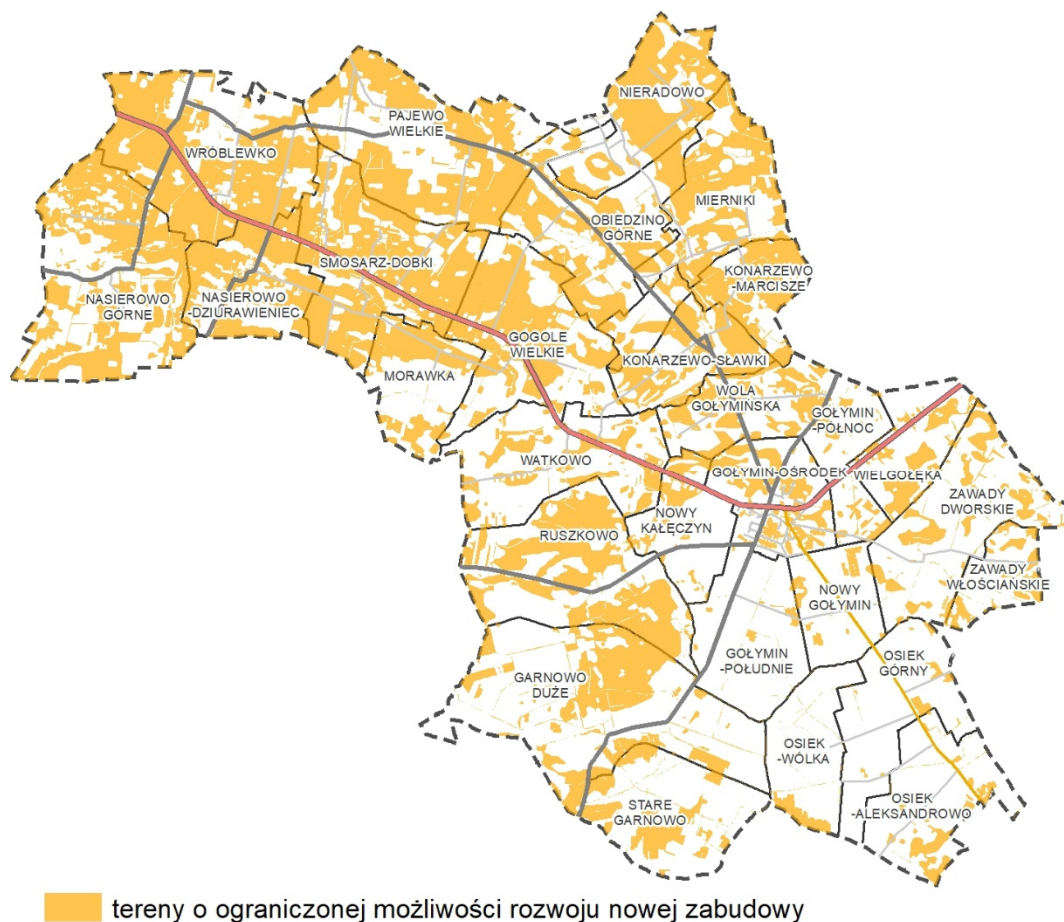
Tereny o ograniczonej możliwości rozwoju nowej zabudowy (Rysunek 11) obejmują:

- gleby I, II, IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej i grunty organiczne,
- tereny lasów.

Tereny te zajmują łącznie ok. 40% powierzchni gminy.

Na obszarach o ograniczonej możliwości rozwoju nowej zabudowy istnieją ograniczenia środowiskowe i prawne w tworzeniu nowych, terenów przeznaczonych do zabudowy. Ograniczenia te

należy uwzględnić przy wyznaczaniu i weryfikacji kierunków rozwoju gminy. Postuluje się o zachowanie drożności istniejących lokalnych ciągów przyrodniczych, poprzez utrzymanie aktualnego zagospodarowania terenu np. w formie mozaiki łąk pól i lasów bez możliwości zabudowy kubaturowej.

Rysunek 12 Schemat rozmieszczenia terenów o ograniczonej możliwości rozwoju nowej zabudowy w związku z uwarunkowaniami przyrodniczymi

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Gołymin-Osrodek

Tereny bez znaczących ograniczeń w rozwoju nowej zabudowy obejmują tereny, na których brak jest przeciwwskazań do tworzenia nowych i uzupełniania istniejących obszarów zwartej zabudowy. Tereny te obejmują pozostałą część obszaru gminy poza terenami o ograniczonej możliwości rozwoju nowej zabudowy. Tereny te obejmują głównie południową i południowo-zachodnią część gminy (m. in. obręby Osiek-Aleksandrowo, Osiek-Wólka, Osiek-Górny, Gołymin-Południe, Nowy Gołymin, Zawady Dworskie, Nowy Kałęczyn).

10.4.4. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Potrzeby i możliwości rozwoju przestrzennego gminy dotyczą głównie od rozwoju jakościowego i przestrzennego obszarów zurbanizowanych, związanego z zapotrzebowaniem na nową zabudowę o różnych funkcjach. W celu określenia możliwości przeznaczania nowych obszarów pod zabudowę sporządza się bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, co zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073, ze zm.) następuje w następujących krokach:

- a) określa się maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;

- b) określa się możliwość lokalizowania nowej zabudowy na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, wyrażoną w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;
- c) szacuje się możliwość lokalizowania nowej zabudowy na obszarach przeznaczonych w planie miejscowym pod zabudowę innych niż wymienione wyżej, wyrażoną w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;
- d) porównuje się maksymalne w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z sumą powierzchni, na której możliwa jest lokalizacja nowej zabudowy a następnie określa się możliwość lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w punkcie b);
- e) określa się możliwości finansowania przez gminę potrzeb inwestycyjnych związanych z lokalizowaniem nowej zabudowy, a następnie dokonuje się ewentualnych zmian w wyliczonym bilansie terenu w celu dostosowania zapotrzebowania na nową zabudowę do możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej.

Zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dopuszcza się więc wyznaczenie nowych obszarów pod zabudowę tylko wówczas, gdy planowana nowa zabudowa, wynikająca z zapotrzebowania, nie znajduje pokrycia na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz obszarach dotychczas przeznaczonych pod zabudowę w planie miejscowym.

Oszacowanie zapotrzebowania na nową zabudowę w gminie Gołymin-Ośrodek zostało określone na podstawie następujących uwarunkowań i prognoz z nimi związanych:

- demograficznych (m.in. prognozy demograficzne),
- społecznych (m.in. warunków i jakości życia mieszkańców),
- ekonomicznych (analiza budżetu gminy, w tym możliwości finansowania przez gminę sieci komunikacyjnej oraz infrastruktury technicznej i społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy),
- środowiskowych (m.in. ograniczeń wynikających z potrzeb ochrony przyrody i środowiska).

KROK I. OKREŚLENIE MAKSYMALNEGO W SKALI GMINY ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ ZABUDOWĘ, WYRAŻONĄ W ILOŚCI POWIERZCHNI UŻYTKOWEJ ZABUDOWY, W PODZIALE NA FUNKCJE ZABUDOWY (ZGODNIE Z ART. 10 UST. 5 PKT. 1. USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM)

Zgodnie z art. 10 ust. 7 pkt. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przy określaniu zapotrzebowania na nową zabudowę należy wziąć pod uwagę perspektywę czasową nie dłuższą niż 30 lat. W związku z prognozą demograficzną (rozdział 10.4.1) wykonaną w interwałach 5-cio letnich do roku 2045 zapotrzebowanie na nową zabudowę określono w perspektywie 29-letniej¹¹. Prognoza demograficzna¹² wskazuje, że do 2045 r. liczba ludności w gminie Gołymin-Ośrodek zmniejszy się o ok. 650 osób i wyniesie łącznie 3 308 osób. W gminie nie wystąpi więc wzrost zapotrzebowania na nową zabudowę w związku z przyrostem liczby mieszkańców, a ewentualny

¹¹ Pomimo, że na dzień przekazania projektu Studium do uzgodnienia i opiniowania, znane są dane dotyczące liczby ludności w gminie Gołymin-Ośrodek na rok 2017 r., do wyliczeń bilansu terenu przyjęto dane aktualne na dzień 31 grudnia 2016 r. w związku z brakiem aktualnych danych dotyczących wskaźników demograficznych oraz koniecznością wykorzystania porównywalnych danych. W związku z tym, że prognoza demograficzna oparta jest na trendach określonych w prognozie demograficznej dla obszaru wiejskiego powiatu lubelskiego sporządzonej w okresach 5-letnich, do wyliczeń bilansu terenów przyjęto perspektywę do 2045 r., tj. 29 lat.

¹² Prognoza demograficzna znajduje się w rozdziale 10.4.1. niniejszego Studium.

wzrost zapotrzebowania może być związany z prognozowanym polepszeniem się warunków i jakości życia mieszkańców.

Przy wyznaczaniu maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę przyjęto więc następujące założenia:

- liczba mieszkańców gminy będzie zmniejszać się – z 3 986 osób w 2016 r. na 3308 osób w 2045 r.,
- w związku z poprawiającymi się warunkami i jakością życia mieszkańców gminy zwiększeniu ulegnie wartość średniej powierzchni użytkowej mieszkania na jedną osobę – zwiększy się ona o ok. 30 % w odniesieniu do wartości z 2016 r.: z ok. 24,9 m² na osobę w 2016 r. na ok. 32,4 m² na osobę w 2045 r., a liczba osób przypadających na 1 mieszkanie zmniejszy się z ok. 3,54 w 2016 r. na ok. 3,0 w 2045 r. Tym samym zwiększy się średnia powierzchnia mieszkania – z 88,2 m² w 2016 r. na 97,2 m² w 2045 r.;
- przy ostatecznym wyznaczaniu zapotrzebowania na zabudowę uwzględniono niepewność procesów rozwojowych i zwiększono zapotrzebowanie w stosunku do wyników analizy o 30%.

Zabudowa mieszkaniowa (w tym zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa mieszkaniowa w zabudowie zagrodowej oraz zabudowa wielorodzinna)* – Tabela 37.

*W wyliczeniach dotyczących zabudowy mieszkaniowej (dotyczących zarówno zapotrzebowania na nową zabudowę, jak i chłonności terenów czy porównania zapotrzebowania na nową zabudowę z chłonnością terenów), nie rozgranicza się zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy mieszkaniowej w zabudowie zagrodowej, ponieważ istniejący stan zabudowań w terenie (funkcjonalno–przestrzenny zabudowań i fizjonomiczny) bardzo często różni się od stanu prawnego (działka wyglądająca w terenie na działkę z zabudową zagrodową może w rzeczywistości należeć do osoby nie prowadzącej działalności rolniczej).

Wzrost zapotrzebowania w związku z polepszeniem się warunków i jakości życia mieszkańców

Na podstawie danych o liczbie ludności w gminie (3 986) oraz liczbie osób przypadających na 1 mieszkanie (3,54) wyliczono, że aktualnie w gminie Gołymín-Ośrodek istnieje ok. 1 126 mieszkań (3 986 mieszkańców / 3,54 osoby/mieszkanie) o łącznej powierzchni użytkowej ok. **99 313 m²** (1 126 mieszkań x 88,2 m²/mieszkanie). W związku z prognozowaną poprawą wskaźników dotyczących warunków i jakości życia mieszkańców, w 2045 r. liczba mieszkań w gminie dla prognozowanej liczby mieszkańców powinna wynieść 1 103 (3 308 mieszkańców / 3 osoby/mieszkanie), a ich łączna powierzchnia użytkowa – 107 212 m² (1 103 mieszkań x 97,2 m²/mieszkanie). Z powyższego wynika, że **zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w związku z polepszeniem się warunków i jakości życia mieszkańców w gminie Gołymín-Ośrodek wyniesie 7 899 m²** (107 212 m² - 99 313 m²) **powierzchni użytkowej (ok. 81 nowych mieszkań).**

Tabela 37 Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową – obliczenia

Rok	Liczba mieszkańców w gminie	Liczba osób/mieszkanie	Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania [m ²]	Liczba mieszkań	Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]
2016	3 986	3,54	88,2	1 126	99 313
2045	3 308	3	97,2	1 103	107 212
RÓŻNICA	- 678	- 0,54	+ 9	- 23	+ 7 899

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zabudowa usługowa i produkcyjna

Zabudowa usługowa związana z istnieniem i rozwojem terenów mieszkaniowych

Zabudowa mieszkaniowa bezsprzecznie generuje zapotrzebowanie na zabudowę usługową o charakterze obsługującym mieszkańców i ich potrzeby. Należałoby tu w pierwszym rzędzie wymienić usługi podstawowe dla ludności w tym handel, rzemiosło i usługi publiczne oraz usługi rekreacji i turystyki.

W związku z powyższym, zapotrzebowanie na zabudowę usługową powiązaną z mieszkalnictwem określono proporcjonalnie do zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową. Na podstawie analizy aktualnej struktury funkcjonalnej zabudowy¹³ określono, że powierzchnia usługowa terenów związanych z mieszkalnictwem (w tym usług sportu i rekreacji) stanowi aktualnie ok. 10% w stosunku do zabudowy mieszkaniowej. W związku z koniecznością wyrównania niedoborów zabudowy usługowej i produkcyjnej, głównie w zakresie wyposażenia wsi w różnego rodzaju usługi, prognozuje się, że w perspektywie 29 lat zabudowa ta stanowić będzie 15% w stosunku do powierzchni użytkowej nowej zabudowy mieszkaniowej, w związku z czym zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową związaną z mieszkalnictwem wynosi więc ok. 1 185 m² powierzchni użytkowej. W związku z ustaleniami obowiązujących planów miejscowych dopuszczających realizację usług nieuciążliwych w terenach zabudowy mieszkaniowej oraz w związku z uzasadnieniem merytorycznym wskazania takiego dopuszczenia również w sporządzanym Studium (kierunkowa rola studium, wyróżniająca go od prawa miejscowego – miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, większym stopniem generalizacji i dopuszczeń), należy uznać, że 20% wyliczonej powyżej wartości powierzchni użytkowej zabudowy usługowej realizowane będzie w ramach terenów o funkcji mieszkaniowej (np. w wyodrębnionym lokalu), **co oznacza, że ok. 948 m² powierzchni użytkowej należy zapewnić jako usługi wyodrębnione na załączniku graficznym oddzielnym oznaczeniem planistycznym U (tereny usług).**

Zabudowa usługowa i produkcyjna niezależna od istnienia i rozwoju terenów mieszkaniowych

Nie można pomijać konieczności zapewnienia terenów dla rozwoju zabudowy usługowej i produkcyjnej, **niezależnej od istnienia i rozwoju terenów mieszkaniowych** (nowe tereny inwestycyjne gminy zapewniające nowe miejsca pracy i pozarolniczy rozwój gminy). Wśród przesłanek do wyznaczenia takich terenów należy wymienić m.in. trend wzrostowy liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON obserwowany do 2015 r. (rozdział 8.2.2), skonkretyzowane oczekiwania mieszkańców wyrażone w złożonych wnioskach oraz potrzeby gminy w zakresie tworzenia nowych terenów usług publicznych, które pozwolą na zapewnienie podstawowej obsługi mieszkańców i wpłyną na wzrost jakości życia mieszkańców. Na podstawie analizy wielkości i stopnia wykorzystania aktualnie istniejących terenów inwestycyjnych oraz przedmiotu wniosków inwestorskich w kontekście planowanego tworzenia nowych usług na obszarze gminy określono, iż zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową (w tym usługi publiczne) niezależną od istnienia i rozwoju terenów mieszkaniowych wynosi ok. 2 000 m² powierzchni użytkowej, natomiast zabudowy produkcyjnej: ok. 1 000 m² powierzchni użytkowej.

Prognozowana poprawa zasobów i warunków mieszkaniowych, a także potencjalny rozwój społeczno-gospodarczy gminy, zostały uwzględnione jako czynniki wpływające na stymulację procesów rozwojowych. Powyższe przekłada się na konieczność uwzględnienia ryzyka niedoszacowania i zwiększenia zapotrzebowania na nową zabudowę w stosunku do wyników powyższej analizy o 30% (zgodnie z art. 10 ust. 7 pkt. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). W wyniku tego otrzymano prognozowane zapotrzebowanie na tereny nowej zabudowy – Tabela 38.

¹³ Aktualna struktura zabudowy opisana została w rozdziale 1.2 niniejszego Studium.

Tabela 38 Prognozowane zapotrzebowanie na nową zabudowę w gminie Gołymin-Ośrodek

Rodzaj zabudowy	Zapotrzebowanie na nową zabudowę wyrażone w powierzchni użytkowej [m ²]	Zapotrzebowanie nową zabudowę wyrażone w powierzchni użytkowej zwiększone o 30% [m ²]
zabudowa mieszkaniowa	7 899	10 269
zabudowa usługowa	2948	3 832
zabudowa produkcyjna	1 000	1 300

Źródło: opracowanie własne

KROK II. OSZACOWANIE CHŁONNOŚCI POŁOŻONYCH NA TERENIE GMINY OBSZARÓW O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ W GRANICACH JEDNOSTKI OSADNICZEJ W ROZUMIENIU ART. 2 PKT. 1 USTAWY Z DNIA 29 SIERPNI 2003 R. O URZĘDOWYCH NAZWACH MIEJSCOWOŚCI I OBIEKTÓW FIZJOGRAFICZNYCH, ROZUMIANEJ JAKO MOŻLIWOŚĆ LOKALIZOWANIA NA TYCH OBSZARACH NOWEJ ZABUDOWY (ZGODNIE Z ART. 10 UST. 5 PKT. 2 USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM) – TABELA 39.

Na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji przyjęto, że **tereny o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej** to „obszary o skupionej zabudowie mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej mającej dostęp do dróg publicznych i wyposażonych w pełni lub częściowo w niezbędną infrastrukturę komunikacyjną i techniczną (drogi, wodociąg oraz częściowo w kanalizację), z terenami tej infrastruktury oraz z terenami infrastruktury społecznej i innych usług o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym oraz przestrzeniami publicznymi, a także z terenami o funkcji produkcyjnej, magazynowej i składowej - z zastrzeżeniem, że wszystkie te tereny są położone w obrębie (wewnątrz) takiego obszaru, bądź bezpośrednio sąsiadują z terenami zabudowanymi wchodzącymi w jego skład. W obrębie tych obszarów mogą występować obiekty i tereny objęte ochroną lub wskazane do ochrony jako cenne zasoby dziedzictwa kulturowego i historycznego. Obszary te mogą obejmować niewielkie luki w zabudowie, jeśli mają dostęp do komunikacji i infrastruktury technicznej" [*definicja pochodzi z opracowania pt. Metoda wyznaczania w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin obszarów zabudowanych, obszarów rozwoju zabudowy i obszarów o ograniczonej zabudowie (2015)*].

W oparciu o przytoczoną definicję na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek wyznaczono obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej obejmującą zwartą zabudowę wsi, charakteryzującą się wyposażeniem w infrastrukturę komunikacyjną i techniczną (w niezbędnym zakresie). Obszary te zajmują łącznie 1 014,0 ha, z czego aktualnie zainwestowanych jest ok. 633,16 ha – pozostałe tereny stanowią „luki” w istniejącej zabudowie lub bezpośrednio do niej przylegają i mają dostęp do komunikacji i infrastruktury technicznej (do terenów „luk” nie włączano powierzchni istniejących terenów lasów oraz terenów parków i zieleni urządzonej). W ramach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze zabudowy pozostaje więc ok. 380,86 ha terenów stanowiących tzw. luki w zabudowie. Należy wziąć pod uwagę, że nie całe powierzchnie tych luk mogą się nadawać do wprowadzenia zabudowy lub, że bardziej racjonalnym sposobem ich wykorzystania może okazać się przeznaczenie części z nich na inne cele, np. kształtowanie lokalnych ciągów przyrodniczych, uzupełnienie obszarów zieleni publicznej itp. Związane jest to m.in. ze:

- zróżnicowaną fizjonomią tych obszarów skutkującą różnymi warunkami sytuowania zabudowy, w tym brakiem możliwości sytuowania zabudowy (np. istnienie działek

o parametrach nie pozwalających na powstanie budynku, fragmenty z ukształtowaniem terenu nie pozwalającym na wprowadzanie zabudowy, warunki lokalizacji przy granicy lasu itp.),

- uwarunkowaniami prawnymi (np. przynależność sadu lub ogródka położonego na odrębnej działce ewidencyjnej do sąsiadującego gospodarstwa rolnego itp.).

W związku z powyższym, obszar wyliczonych luk należy pomniejszyć w przypadku gminy wiejskiej Gołymin-Ośrodek o ok. 30 %, co daje ok. 266,6 ha terenów stanowiących luki możliwe w przyszłości do zabudowy, w tym¹⁴:

- 259,5 ha dla nowej zabudowy mieszkaniowej (w tym zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i/lub zabudowy zagrodowej),
- 5,8 ha dla nowej zabudowy usługowej,
- 1,3 ha dla nowej zabudowy produkcyjnej.

W celu wyrażenia pomierzonych wartości w powierzchni użytkowej zabudowy, przyjęto następujące założenia:

- średnia powierzchnia nowej działki w zabudowie mieszkaniowej – 2 000 m²,
- średnia powierzchnia użytkowa nowego budynku mieszkalnego jednorodzinnego (w tym w zabudowie zagrodowej) – 97,2 m²,
- średnia powierzchnia nowej działki w zabudowie usługowej – 2 000 m²,
- średnia powierzchnia użytkowa nowego budynku w zabudowie usługowej – 300 m²,
- średnia powierzchnia nowej działki w zabudowie produkcyjnej – 4 000 m²,
- średnia powierzchnia użytkowa nowego budynku w zabudowie produkcyjnej – 1000 m².

Założono, że na jednej działce znajdować się będzie jeden budynek mieszkalny. Na tej podstawie obliczono, że w ramach zwartych struktur funkcjonalno-przestrzennych zabudowy możliwe jest zlokalizowanie ok. 1 297 budynków mieszkalnych (259,5 ha / 0,2 ha) o łącznej powierzchni użytkowej 126 068 m² (1297 budynków x 97,2 m²/budynek). W przypadku zabudowy usługowej możliwe jest zlokalizowanie ok. 29 obiektów (5,8 ha / 0,2 ha) o łącznej powierzchni użytkowej 8 700 m² (29 budynków x 300 m²/budynek). W zabudowie produkcyjnej zlokalizowanych może zostać 3 nowe budynki (1,3 ha / 0,4 ha) o łącznej powierzchni użytkowej 3 000 m² (3 budynków x 1000 m²/budynek) – Tabela 39.

Tabela 39 Oszacowanie chłonności położonych na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Funkcje zabudowy	Tereny możliwe do zainwestowania (ha)	Powierzchnia użytkowa do zagospodarowania [m ²]
zabudowa mieszkaniowa w ramach terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	259,5	126 068
zabudowa usługowa	5,8	8 700
zabudowa produkcyjna	1,3	3 000
SUMA	266,6	135 068

Źródło: opracowanie własne

¹⁴ Oszacowano na podstawie przeznaczeń i ustaleń obowiązujących planów miejscowych (luki w zabudowie, które znajdowały się w obrębie terenów, dla których plan wskazywał przeznaczenie usługowe lub produkcyjne były klasyfikowane do tych odpowiednich typów zabudowy).

KROK III. OSZACOWANIE CHŁONNOŚCI POŁOŻONYCH NA TERENIE GMINY OBSZARÓW PRZEZNACZONYCH W PLANACH MIEJSCOWYCH POD ZABUDOWĘ, INNYCH NIŻ WYMNIENIONE W KROKU II, ROZUMIANĄ JAKO MOŻLIWOŚĆ LOKALIZOWANIA NA TYCH OBSZARACH NOWEJ ZABUDOWY (ZGODNIE Z ART. 10 UST. 5 PKT. 3 USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM) – TABELA 40.

Określenie chłonności obszarów przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych innych niż obszary o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej zabudowy pozwoli na określenie, jaką część zapotrzebowania, o którym mowa w Kroku I, można będzie zaspokoić na terenach, na których aktualnie obowiązuje możliwość zabudowy ale nie zostały uznane za tereny o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Łączna powierzchnia takich terenów wynosi 18,3 ha, z czego powierzchnia tzw. luk w zabudowie wynosi 12,5 ha (wartość pomniejszona o 30% w stosunku do bazowej powierzchni spójnie do korku II) w tym:

- 5,6 ha obejmują tereny możliwe do lokalizowania zabudowy mieszkaniowej, w tym zabudowy mieszkaniowej zagrodowej;
- 0,9 ha obejmują tereny zabudowy usługowej;
- 6,1 ha obejmują tereny zabudowy produkcyjnej.

Przyjmując założenia określone w Kroku II dotyczące średnich powierzchni działek oraz średnich powierzchni użytkowych budynków obliczono, że na obszarach tych możliwe jest zlokalizowanie 28 budynków mieszkalnych (5,6 ha / 0,2 ha) o łącznej powierzchni użytkowej 2 722 m² (28 budynki x 97,2 m²/budynek). W przypadku zabudowy usługowej możliwe jest zlokalizowanie ok. 4 obiektów (0,9 ha / 0,2 ha) o łącznej powierzchni użytkowej 1 200 m² (4 budynki x 300 m²/budynek). W zabudowie produkcyjnej zlokalizowanych może zostać 15 nowych budynków (6,1 ha / 0,4 ha) o łącznej powierzchni użytkowej 15 000 m² (15 budynków x 1000 m²/budynek).

Tabela 40 Oszacowanie chłonności położonych w gminie Gołymin-Ośrodek obszarów poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Funkcje zabudowy	Tereny możliwe do zainwestowania (ha)	Powierzchnia użytkowa do zagospodarowania [m ²]
zabudowa mieszkaniowa w ramach terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	5,6	2 722
zabudowa usługowa	0,9	1 200
zabudowa produkcyjna	6,1	15 000
SUMA	12,5	18 922

Źródło: opracowanie własne

Łączna powierzchnia użytkowa zabudowy wyrażająca chłonność obszarów, na których możliwa jest lokalizacja nowej zabudowy, o których mowa w Kroku II i III, wynosi łącznie 153 990 m² (Tabela 41).

Tabela 41 Oszacowanie chłonności położonych na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz innych obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę

Funkcje zabudowy	Tereny możliwe do zainwestowania (ha)	Powierzchnia użytkowa do zagospodarowania [m ²]
zabudowa mieszkaniowa w ramach terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	265,1	128 790
zabudowa usługowa	6,1	9 900
zabudowa produkcyjna	7,4	18 000
SUMA	278,6	153 990

Źródło: opracowanie własne

KROK IV. PORÓWNANIE MAKSYMALNEGO W SKALI GMINY ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ ZABUDOWĘ (OKREŚLONEGO W KROKU I) Z SUMĄ POWIERZCHNI UŻYTKOWEJ ZABUDOWY W PODZIALE NA FUNKCJE ZABUDOWY (OKREŚLONE W KROKACH II I III) (ZGODNIE Z ART. 10 UST. 5 PKT. 4. USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM) – TABELA 42.

Analiza porównawcza obliczonego maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę (Tabela 38) z wynikami chłonności terenów wskazanych przez ustawodawcę jako predysponowane w pierwszej kolejności do zainwestowania (Tabela 41) pozwalają stwierdzić, że potrzeby lokalizacji nowej zabudowy znajdują pełne pokrycie w chłonności terenów dotychczas przeznaczonych pod zabudowę lub położonych w obrębie obszarów o w pełni wykształconych zwartych strukturach funkcjonalno-przestrzennych. Porównanie oszacowanego zapotrzebowania na nową zabudowę z wynikami obliczonej chłonności przedstawia Tabela 42.

Tabela 42. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę – podsumowanie

Funkcja zabudowy	Zabudowa mieszkaniowa (jednorodzinna, w zabudowie zagrodowej)	zabudowa usługowa	zabudowa produkcyjna
Sumaryczna chłonność obszarów o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz pozostałych obszarów wyznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę [m ²]	128 790	9 900	18 000
Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę [m ²]	10 269	3 832	1 300
Różnica pomiędzy możliwością lokalizacji nowej zabudowy a zapotrzebowaniem na nią [m²]	+ 118 521 (NADPODAŻ)	+ 6 068 (NADPODAŻ)	+1 300 (NADPODAŻ)

Źródło: opracowanie własne

Po porównaniu maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę w podziale na funkcje zabudowy z możliwością lokalizacji tej zabudowy na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz innych obszarach przeznaczonych w obowiązujących planach miejscowych pod zabudowę, należy stwierdzić, że potrzeby lokalizacji nowej zabudowy znajdują pełne pokrycie w chłonności terenów dotychczas przeznaczonych pod zabudowę:

Wyniki przeprowadzonego bilansu wskazują, że zgodnie z art. 10 pkt. 5 ust. 4) lit. a, założenia studium nie powinny przewidywać możliwości lokalizowania nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz produkcyjnej poza obszarami zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej i obszarami już wskazanymi w planach miejscowych pod zabudowę, bowiem obliczone zapotrzebowanie na nową zabudowę jest niższe od obliczonej chłonności terenów predysponowanych do zabudowy, co oznacza że w dokumentach planistycznych oraz w obrębie tzw. zwartych struktur znajduje się wystarczająco dużo obszarów pod funkcje związane z zabudową i nie ma potrzeb wskazywania nowych.

W związku z powyższym **nie można przewidywać terenów nowej zabudowy poza terenami dotychczas przeznaczonymi pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.** W związku z powyższym uwzględnienie nowych wniosków dotyczących zabudowy (w części spełniającej pozostałe warunki zasadności ich uwzględnienia) jest uzależnione od lokalizacji działki w ramach wyznaczonych obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej zabudowy lub ich przeznaczenia pod ten cel w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy.

KROK V. OKREŚLENIE MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNYCH I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY ORAZ POTRZEB INWESTYCYJNYCH GMINY WYNIKAJĄCYCH Z KONIECZNOŚCI REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH, ZWIĄZANYCH Z LOKALIZACJĄ NOWEJ ZABUDOWY NA OBSZARACH, O KTÓRYCH MOWA W KROKU II I III (ZGODNIE Z ART. 10 UST. 5 PKT. 5. USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM)

Prognozę wykonuje się celem oszacowania możliwości finansowania przez gminę Gołymin-Ośrodek wykonania sieci komunikacyjnych, infrastruktury technicznej i społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy oraz potrzeb inwestycyjnych gminy wynikających z konieczności realizacji zadań własnych, związanych z lokalizacją nowej zabudowy poprzez projekcję zmian dochodów i wydatków budżetu gminy w perspektywie do 29 lat (lata 2017-2045). Takie szacunki pozwolą oszacować wielkości wolnych środków, które samorząd będzie mógł bezpośrednio (z własnego budżetu) przeznaczyć na inwestycje w tym inwestycje w infrastrukturę komunikacyjną, techniczną i społeczną wynikające z zadań własnych gminy i planowanej zabudowy.

Dane wyjściowe przyjęte w prognozach należy traktować jako dane przybliżone, oszacowane na podstawie dostępnych materiałów, w tym:

- Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Gołymin-Ośrodek na lata 2017-2024,
- Banku Danych Lokalnych GUS,
- materiałów informacyjnych o samorządzie gminnym.

Prognozy zostały wykonane w horyzoncie czasowym 28 lat (lata 2017-2045). Odległa perspektywa czasowa powoduje, że prognozowanie dochodów i wydatków gminy zawiera w sobie istotny element błędu z tytułu możliwych zmian koniunktury gospodarczej w skali lokalnej, regionalnej i ponadregionalnej, jak również możliwych zmian przepisów prawnych mających wpływ na badane zmienne. Informacje wynikające z szacunków, nawet obarczone błędem, są jednak istotne z punktu widzenia strategicznych decyzji dotyczących polityki przestrzennej gminy oraz mogą zobrazować możliwości podejmowania decyzji planistycznych (w tym działań inwestycyjnych) przy uwzględnieniu stanu finansów gminy.

Projekcja budżetu na lata przyszłe została oparta na trendach wynikających z przeszłych i aktualnych wyników finansowych gminy. Kalkulacje oparto przede wszystkim na aktualnej Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Gołymin-Ośrodek, która uwzględnia wskaźniki wzrostu gospodarczego oraz inne parametry definiowane indywidualnie dla poszczególnych kategorii klasyfikacji budżetowej.

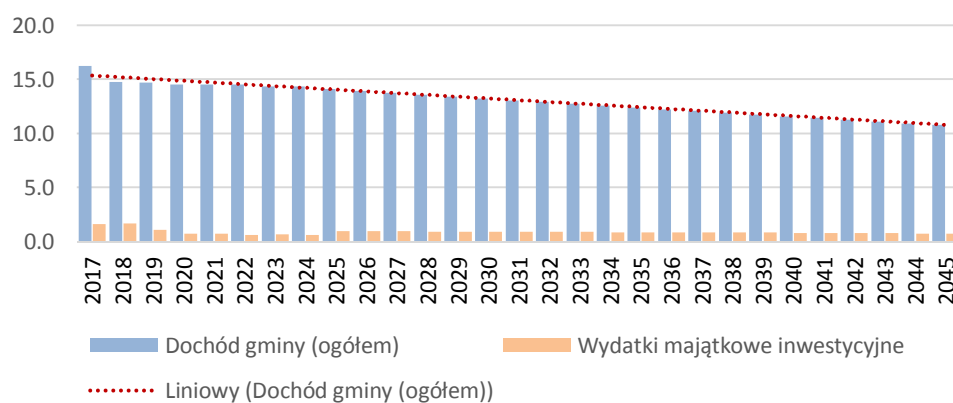
W obliczeniach zastosowano metodę projekcji trendu dochodów i wydatków zwaną metodą najmniejszych kwadratów. Służy ona do analizy dotychczasowych, tj. historycznych trendów zmian dochodów i wydatków z poszczególnych źródeł, a następnie przedłużania ich w przyszłość. Określenie linii trendu pozwoliło po jego zbadaniu - prognozować przyszłe dochody i wydatki. Znajomość trendu jest punktem wyjścia przyszłościowej projekcji, ewentualnie dalszej kalkulacji (Tabela 43).

Tabela 43 Prognoza dochodów, wydatków i wyników budżetu dla gminy Gołymin-Ośrodek na lata 2017-2045 (zł)

Lata	Dochody gminy (ogółem) w tym:	Dochody z udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych	Dochody z tytułu podatku od nieruchomości	Dochody majątkowe (ogółem)	Wydatki gminy (ogółem)	Wydatki majątkowe inwestycyjne w tym na: budowę dróg, sieci wod-kan i infrastruktury społecznej	Wynik budżetu (ogółem)
2017	16270259	1501535	659000	255680	17247692	1599861	-977433
2018	14792937	1500000	628000	100000	15812937	1650000	-1020000
2019	14718000	1500000	630000	25000	14238000	1080000	480000
2020	14535000	1500000	615000	290700	13955000	750000	580000
2021	14535000	1500000	615000	290700	14035000	729550	500000
2022	14536000	1500000	615000	290720	13936000	640000	600000
2023	14335000	1490000	610000	286700	13796000	690000	539000
2024	14335000	1490000	610000	286700	13835000	629000	500000
2025	14119569	1490126	602720	282391	13696650	958766	422919
2026	13923891	1488577	597016	278478	13559684	949178	364208
2027	13753788	1486891	592023	275076	13424087	939686	329701
2028	13581124	1485286	586852	271622	13289846	930289	291278
2029	13408460	1483681	581682	268169	13156947	920986	251513
2030	13243710	1481992	576744	264874	13025378	911776	218333
2031	13078168	1480366	571748	261563	12895124	902659	183044
2032	12912626	1478740	566752	258253	12766173	893632	146453
2033	12747084	1477114	561756	254942	12638511	884696	108573
2034	12583034	1475460	556807	251661	12512126	875849	70908
2035	12418834	1473827	551847	248377	12387005	867090	31830
2036	12254635	1472193	546887	245093	12263135	858419	-8500

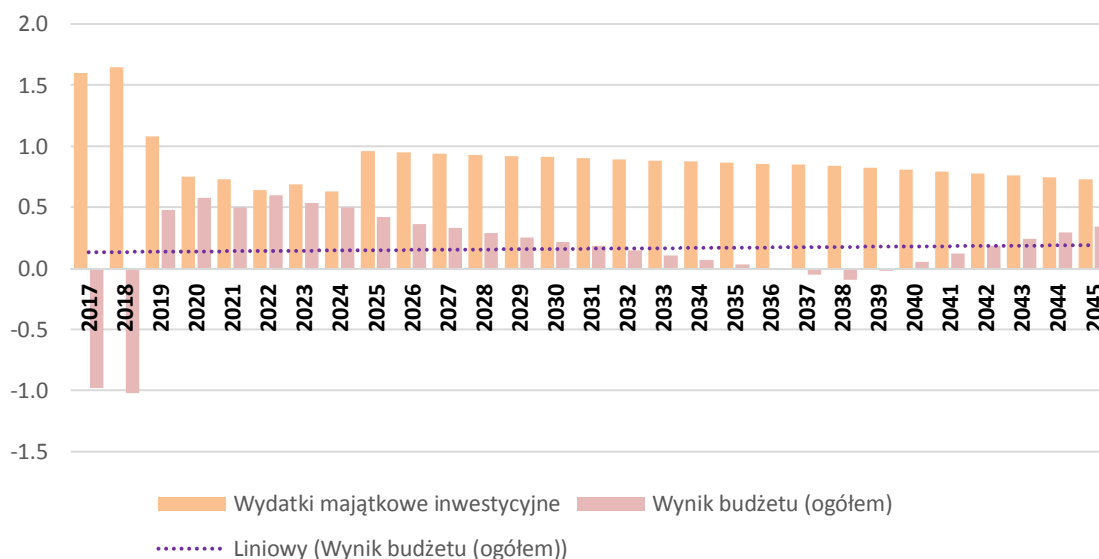
Lata	Dochody gminy (ogółem) w tym:	Dochody z udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych	Dochody z tytułu podatku od nieruchomości	Dochody majątkowe (ogółem)	Wydatki gminy (ogółem)	Wydatki majątkowe inwestycyjne w tym na: budowę dróg, sieci wod-kan i infrastruktury społecznej	Wynik budżetu (ogółem)
2037	12090436	1470560	541926	241809	12140503	849835	-50068
2038	11926236	1468927	536966	238525	12019098	841337	-92862
2039	11762093	1467291	532008	235242	11778716	824510	-16623
2040	11597944	1465657	527050	231959	11543142	808020	54802
2041	11433795	1464023	522092	228676	11312279	791860	121516
2042	11269647	1462389	517134	225393	11086034	776022	183613
2043	11105498	1460755	512176	222110	10864313	760502	241185
2044	10941349	1459121	507217	218827	10647027	745292	294322
2045	10776995	1457491	502254	215540	10434086	730386	342909

Źródło: opracowanie własne

Wykres 26 Prognoza wydatków majątkowych inwestycyjnych na tle dochodów ogółem w latach 2017-2045 (w mln złotych)

Źródło: opracowanie własne

Wykres 27 Prognoza wydatków majątkowych inwestycyjnych na tle wyniku budżetu ogółem w latach 2017-2045 (w mln złotych)

Źródło: opracowanie własne

Zaleca się coroczne uszczegóławianie i modyfikację kalkulacji w oparciu o różne założenia do projekcji prognostycznych. Podstawą niniejszej prognozy dochodów i wydatków gminy jest założenie stałego spadku liczby mieszkańców, w projekcji uwzględniono również zmniejszający się odsetek osób w wieku produkcyjnym. Drogą do uszczegółowionego prognozowania w kolejnych latach będzie przyrównywanie rzeczywistych danych do trendu i notowanie procentowych i wartościowych odstępstw.

Zakładając etapowe i sukcesywne zainwestowanie terenów rozwojowych gminy tj. położonych w zwartych strukturach zabudowy i na obszarach określonych w planach miejscowych, należy założyć, iż w pierwszej kolejności zainwestowane będą pierwsze z nich a następnie te drugie (także w etapach), co oznacza, że wydatki na infrastrukturę (stanowiące część wydatków majątkowych inwestycyjnych) będą rozłożone w czasie i dostosowane do zainteresowania inwestorów konkretnymi obszarami. Zgodnie z założeniami powyżej, przyjęto że wydatki majątkowe obejmujące głównie wydatki na infrastrukturę komunikacyjną, techniczną i społeczną, służącą realizacji zadań własnych gminy oraz potrzeb inwestycyjnych gminy wynikających z konieczności realizacji zadań własnych przyjmą do roku 2024 wartości zgodne z Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Gołymin-Ośrodek, a następnie w latach 2024-2045 przyjęto wartość 7% ogółu wydatków budżetowych (jako wypadkowa sytuacji dochodowej gminy, jej dynamiki oraz przyjętej przez gminę strategii rozwoju i zagospodarowania przestrzennego, w tym zrealizowanych i planowanych inwestycji lokalnych i ponadlokalnych). W rzeczywistości będą one zapewne ulegać dużym wahaniom rocznym. **Na tej podstawie obliczono, że wydatki inwestycyjne na infrastrukturę komunikacyjną, techniczną i społeczną w gminie Gołymin-Ośrodek w latach 2017-2045 wyniosą łącznie 25 789 201 zł**, czyli prawie 26 mln złotych. Inwestycje dotyczące rozbudowy sieci komunikacyjnej dotyczyć będą przede wszystkim modernizacja istniejących dróg (rzadziej budowy nowych) i wynikać będzie z bieżących potrzeb gminy. Zakłada się, że wydatki na drogi publiczne będą stanowić ok. 70 % wydatków na infrastrukturę.

W związku z faktem, że obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej obejmują przede wszystkim tereny o zrealizowanej sieci komunikacyjnej i podstawowej infrastrukturze technicznej nie będą one niosły za sobą dużych skutków finansowych związanych z ich wykonaniem (m. in. budową nowych dróg). Dodatkowo ze względu na rozproszony charakter zabudowy gminy i związany z tym brak ekonomicznego uzasadnienia inwestycji w budowę sieci kanalizacyjnej nie powstaną skutki finansowe w tym zakresie.

Środki na realizację inwestycji z zakresu komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej, które należą do zadań własnych gminy, pochodzić będą z budżetu oraz będą pozyskiwane m.in. w ramach strukturalnych funduszy na rozwój regionalny, pożyczek i kredytów preferencyjnych lub umów z innymi podmiotami. Limity wydatków budżetowych oraz wieloletnie plany inwestycyjne są każdorazowo ujęte w budżecie Gminy, zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie finansów publicznych. Starania o pozyskanie środków strukturalnych funduszy na rozwój regionalny, pożyczek i kredytów preferencyjnych będą prowadzone samodzielnie przez gminę.

Realizacja inwestycji z zakresu komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej, należącej do zadań własnych gminy, prowadzona będzie we współdziałaniu z innymi podmiotami publicznymi i prywatnymi działającymi i inwestującymi na terenie Gminy, tak, aby zoptymalizować wydatki publiczne, np. koordynacja prac przy realizacji poszczególnych rodzajów uzbrojenia technicznego wraz z budową nawierzchni ulic.

Jako główne zasady realizacji inwestycji z zakresu komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej, należącej do zadań własnych gminy, przyjmuje się uwzględnianie szeroko pojętego **interesu publicznego mieszkańców oraz rachunku ekonomicznego uwzględniającego efektywność inwestycji**, czyli wysokość nakładów przypadających na jednego mieszkańca korzystającego z wybudowanej infrastruktury.

Zgodnie z informacjami zawartymi w aktualnej Wieloletniej Prognozie Finansowej sporządzonej w perspektywie do roku 2023, głównymi zadaniami inwestycyjnymi gminy w zakresie infrastruktury komunikacyjnej, technicznej i społecznej będą:

- przebudowa drogi gminnej Smosarz Pianki – Pajewo Szwelice (334 000 zł),
- przebudowa drogi gminnej Garnowo Duże – Osiek Wólka (457 000 zł),
- przebudowa drogi gminnej w miejscowości Nowy Gołymin (93 500 zł),
- przebudowa drogi gminnej Konarzewo Marcisze – Konarzewo Skuze (225 000 zł),
- przebudowa drogi gminnej w miejscowości Stare Garnowo (225 000 zł),
- przebudowa drogi gminnej Pajewo Wielkie – Morawy Kafasy (225 000),
- przebudowa drogi gminnej Watkowo-Konarzewo Sławki (363 000 zł),
- budowa placu zabaw przy ZPO w Gołyminie-Ośrodku (15 000 zł).

Szacunkowe łączne koszty realizacji wymienionych wyżej inwestycji z zakresu komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej należących do zadań własnych gminy wyniosą, więc 1 937 500 zł. Koszty planowanych przez Gminę inwestycji w zakresie komunikacji, infrastruktury technicznej oraz społecznej nie przekroczą możliwości finansowych gminy.

Analiza możliwości finansowania przez Gminę wykonania sieci komunikacyjnych, infrastruktury technicznej i społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy oraz potrzeb inwestycyjnych gminy wskazuje, że potrzeby inwestycyjne wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związanych z lokalizacją nowej zabudowy na obszarach, o których mowa w Kroku II i III, nie przekraczają możliwości finansowania gminy.

11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

Gmina Gołymin-Ośrodek zajmuje powierzchnię **10 683** ha.

Na terenie gminy zdecydowanie przeważają grunty należące do osób fizycznych (97,35%), w tym 95,78% to grunty wchodzące w skład gospodarstw rolnych. Około 2% to grunty Skarbu Państwa poza użytkowaniem wieczystym. Najliczniejszą grupę w nich stanowią grunty wchodzące w skład Zasobu Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa (0,93%). Pozostałe grupy własności, tj. Grunty gmin i związki międzygminne, występują w zbiegu z użytkownikami wieczystym, grunty powiatów i związki powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste, grunty spółdzielni, grunty kościołów i związków wyznaniowych, wspólnoty gruntowe, zajmują ok. 42 ha (0,39%). Szczegółowe zestawienia zawiera poniższa tabela.

Tabela 44 Struktura własności gruntów gminy Gołymin-Ośrodek stan na dzień 14 marzec 2018 r.

Grupa lub podgrupa rejestrowa	Wyszczególnienie wchodzące w skład grupy	Powierzchnia ogólna gruntów [ha]	Udział [%]
Grunty SP poza użytkowaniem	wchodzące w skład Zasobu Agencji Własności Rolnej SP	99	0,93%
wieczystym	w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego LP	55	0,51%
	Wchodzące w skład zasobów nieruchomości Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd	57	0,53%
	Razem	211	1,98%
Grunty SP w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	W użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	6	0,06%
	Razem	6	0,06%
Grunty gmin i związki międzygminne z wyłączeniem gruntów przekaz. w użytkowanie wieczyste	Pozostałe grunty w tej grupie nie wykazane w pozostałych dwóch podgrupach	21	0,20%
	przekazane w trwały zarząd gminnym jedn. organ.	2	0,02%
	przekazane w trwały zarząd organom i jednostkom org. Wykonującym zadania zarządców dróg	1	0,01%
	Razem		0,00%
Grunty gmin i związki międzygminne, występują w zbiegu z użytkownikami wieczystym	Grunty pozostałych osób	3	0,03%
	Razem	3	0,03%
Grunty osób fizycznych	wchodzące w skład gospodarstw rolnych	10232	95,78%
	nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	168	1,57%
	Razem	10400	97,35%

Grupa lub podgrupa rejestrowa	Wyszczególnienie wchodzące w skład grupy	Powierzchnia ogólna gruntów [ha]	Udział [%]
Grunty spółdzielni	grunty, które są własnością roln. spółdzielni prod.	28	0,26%
	Razem	28	0,26%
Grunty kościołów i związków		7	0,07%
wyznaniowych	Razem	7	0,07%
Wspólnoty gruntowe		3	0,03%
	Razem	3	0,03%
Grunty powiatów i związki powiatów z wyłączeniem gruntów przekaz. w użytkowanie wieczyste	gr. powiatów z wyłączeniem przekazanych w trwałe zarząd organom i jednostkom org oraz wykonującym zadania zarządcy dróg powiatowych	1	0,01%
	Razem	1	0,01%
RAZEM	powierzchnia ewidencyjna	10683	100,00%

Źródło: Urząd Gminy Gołymín-Osrodek, marzec 2018

12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

12.1 OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE PRZYRODY

Z wymienionych w Art.6 Ustawy o ochronie przyrody - form ochrony przyrody (poza ochroną gatunkową) na terenie gminy Gołymín-Osrodek występuje 11 pomników przyrody.

12.1.1. Pomniki przyrody

Na terenie gminy Gołymín-Osrodek występuje 11 pomników przyrody – stanowią je pojedyncze drzewa oraz grupy drzew. Szczegółowe dane dotyczące pomników przyrody zawiera poniższa tabela.

Tabela 45 Pomniki przyrody na terenie gminy Gołymín-Osrodek

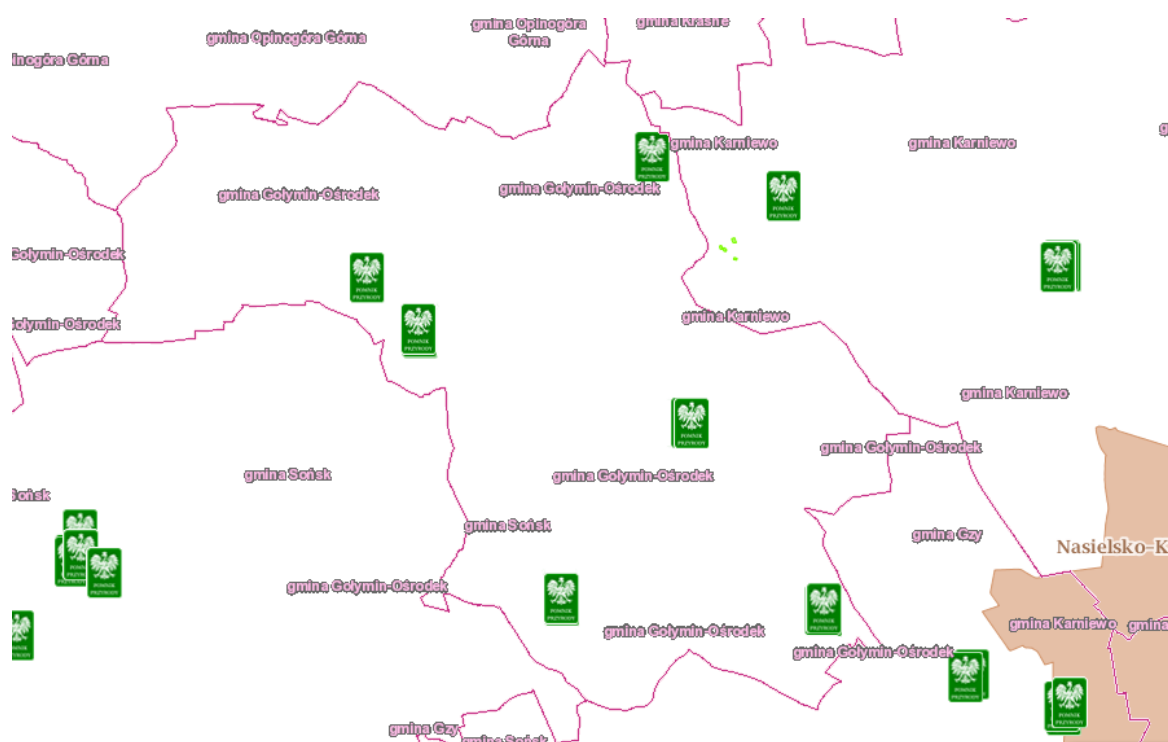
Lp.	Nazwa pomnika przyrody (opis)	Data ustanowienia	Obowiązująca podstawa prawna	Lokalizacja	Obwód na wysokości 1,3 m / wysokość	Uwagi
1	Grupa 59 drzew - Jesion wyniosły	1992-11-17	Rozporządzenie Nr 35 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 sierpnia 2008 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu ciechanowskiego (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Nr 152, poz. 5333 z dnia 7.09.2008 r.)	Garnowo Duże, dz. ewidencyjna nr 79 aleja drzew – droga gminna	Obw. 92-191cm Wys. 20m	aleja

Lp.	Nazwa pomnika przyrody (opis)	Data ustanowienia	Obowiązująca podstawa prawna	Lokalizacja	Obwód na wysokości 1,3 m / wysokość	Uwagi
2	Grupa 14 drzew – Lipa drobnolistna	1983-05-04	Jw.	Gołymin – Ośrodek, dz. ewidencyjna nr 83/3 aleja drzew – teren parku wokół szkoły (budynek Gminy)	Obw. 130-307cm Wys. 21m	aleja
3	Drzewo – Lipa drobnolistna	1983-05-04	Jw.	Gołymin, dz. ewidencyjna nr 83/3 teren parku wokół szkoły	Obw. 353cm Wys. 18m	
4	Drzewo – Lipa drobnolistna	1997-12-25	Jw.	Konarzewo Mierniki, dz. ewidencyjna nr 148	Obw. 410cm, Wys. 25m	
5	Grupa 26 drzew – Kasztanowiec biały	1983-12-31	Jw.	Morawka, dz. ewidencyjna nr 29 teren dawnego parku podworskiego, strona wschodnia obiektu, wzdłuż drogi przez wieś	Obw. 115-266cm Wys. 16m	
6	Drzewo – Dąb szypułkowy	1983-12-31	Jw.	Morawka, dz. ewidencyjna nr 29 teren dawnego parku podworskiego przy stawie	Obw. 275cm Wys. 19m	
7	Drzewo – Dąb szypułkowy	1983-12-31	Jw.	Morawka, dz. ewidencyjna nr 25/2 teren dawnego parku dworskiego przy wjeździe do obiektu, po lewej stronie w części gospodarczej	Obw. 265cm Wys. 19m	
8	Drzewo – Grusza pospolita	1981-11-20	Jw.	Morawki Wicherki, dz. ewidencyjna nr 96 w sąsiedztwie dawnego dworku (Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa)	Obw. 269cm Wys. 13m	
9	Grupa 5 drzew Jesion wyniosły (1 szt.) Klon zwyczajny (2 szt.) Świerk pospolity (2 szt.)	1983-12-31	Jw.	Osiek Aleksandrowo, dz. ewidencyjna nr 44/1 teren parku podworskiego, część centralna obiektu przed frontem budynku	Obw. 326cm Wys. 22m Obw. 253cm, 264cm Wys. 20m Obw. 217cm, 237cm Wys. 21m	
10	Drzewo – Brzoza brodawkowata	1983-12-31	Orzeczenie Nr 182/243/83 Wojewody Ciechanowskiego z 03.05.1983 r. (Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Ciechanowie Nr 4, poz. 52 z 31.12.1983 r.)	Osiek Aleksandrowo, dz. ewidencyjna nr 44/1 teren parku podworskiego, północno-zachodni kraniec parku, w odległości 20 m od szosy Gołymin - Ciechanów	Obw. 264cm Wys. 22m	
11	Drzewo - Jesion	1983-12-31	Jw.	Osiek Aleksandrowo, dz.	Obw. 290cm	

Lp.	Nazwa pomnika przyrody (opis)	Data ustanowienia	Obowiązująca podstawa prawna	Lokalizacja	Obwód na wysokości 1,3 m / wysokość	Uwagi
	wyniosły			ewidencyjna nr 44/1 teren parku podworskiego (obecnie siedziba szkoły podstawowej) przy północno - zachodniej granicy parku	Wys. 19m	

Źródło: Centralny rejestr form ochrony przyrody oraz dane z UG Gołymin-Ośrodek

W sąsiedztwie pomników przyrody obowiązują ograniczenia i zakazy wynikające z aktów ustanawiających, które również są uwzględnione w obowiązującej ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (art. 45), natomiast nie obowiązują zakazy wynikające z aktu ustanawiającego pomnik przyrody, które nie są uwzględnione w ww. przepisie ustawy, jak również nie mają zastosowania zakazy wymienione w art. 45 ustawy, które nie figurują w akcie prawa miejscowego. Wskazano jest, aby Gmina dążyła do uregulowania stanu prawnego pomników przyrody w celu dostosowania do obowiązujących przepisów.

Rysunek 13 Istniejące formy ochrony przyrody na terenie gminy Gołymin-Ośrodek

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

12.1.3. Obiekty i tereny proponowane do objęcia ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody

Na terenie gminy Gołymin-Ośrodek nie występują obiekty i tereny proponowane do objęcia ochroną prawną.

12.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Na terenie gminy Gołymin-Ośrodek nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

12.3. OBIEKTY I OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE ZABYTKÓW

12.3.1. Obiekty i obszary prawnej ochrony konserwatorskiej

W stosunku do obszarów i obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków obowiązuje priorytet wymagań konserwatorskich:

- uzgadnianie zamierzeń i działań inwestycyjnych, w trybie przepisów odrębnych, z organem ds. ochrony zabytków;
uzyskanie pozwolenia organu ds. ochrony zabytków dla wszelkich działań inwestorskich realizowanych w obiektach i na nieruchomościach wpisanych do rejestru zabytków.

Obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków nieruchomości zamieszczono poniżej.

Tabela 46 Wykaz obiektów nieruchomości wpisanych do Rejestru Zabytków położonych na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek

Lp.	Obiekt	Adres	Numer rejestru	Chronologia
1	kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela	Gołymin-Ośrodek, Księdza Michalaka 6A	A-100 z 27.07.2004	przełom XV/XVI w.
2	zespół dworski	Morawka 6	A-313 z 30.08.2004	XVIII - XIX
3	dwór	Morawka 7	A-313 z 30.08.2004	XVIII - XIX
4	kuźnia	Morawka	A-313 z 30.08.2004	1900 r.
5	stodoła	Morawka	A-313 z 30.08.2004	pocz. XX w.
6	owczarnia	Morawka	A-313 z 30.08.2004	pocz. XX w.
7	spichlerz	Morawka	A-313 z 30.08.2004	koniec XIX w.
8	park	Morawka	A-313 z 30.08.2004	koniec XIX w.
9	piwnica	Morawka	A-313 z 30.08.2004	pocz. XX w.
10	brama	Morawka	A-313 z 30.08.2004	pocz. XX w.
11	zespół dworski	Osiek-Aleksandrowo 11	A-803 z 03.06.2008	1. poł. XIX w.
12	dwór	Osiek-Aleksandrowo	A-803 z 03.06.2008	1. poł. XIX w.
13	park	Osiek-Aleksandrowo	A-803 z 03.06.2008	1. poł. XIX w.
14	Otoczenie zabytku	Osiek-Aleksandrowo	A-803 z 03.06.2008	

Na terenie gminy nie znajdują się stanowiska archeologiczne wpisane do Rejestru Zabytków.

13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

13.1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCEGO Z FUNKCJONOWANIA ISTNIEJĄCEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO

13.1.1. Układ drogowy

Układ drogowy gminy Gołymin-Ośrodek składa się z około 173 km dróg publicznych, w tym:

- 16 km dróg krajowych;
- 5,5 km dróg wojewódzkich;
- 34,7 km dróg powiatowych;
- 116,8 km dróg gminnych.

Ponadto w gminie znajduje się 15,6 km dróg gminnych wewnętrznych.

Pod względem funkcjonalnym w układzie drogowym wyróżnia się drogi służące połączeniom ponadlokalnym, tzn. innym niż tylko potrzebom komunikacyjnym gminy, są to drogi krajowe, wojewódzkie, część powiatowych oraz drogi o znaczeniu lokalnym, obsługujące miejscowe potrzeby komunikacyjne, do których zaliczają się pozostałe drogi powiatowe, drogi gminne oraz drogi wewnętrzne.

Gmina Gołymin-Ośrodek położona jest w zasięgu krajowego i regionalnego układu drogowego województwa mazowieckiego. Drogi te wiążą województwo z krajowym oraz europejskim systemem drogowym oraz służą regionalnym potrzebom komunikacyjnym.

Przez teren gminy przechodzą następujące drogi krajowe i wojewódzkie:

- droga krajowa nr 60 o przebiegu Łęczycza- Kutno- Płock- Drobin- Ciechanów- Maków Mazowiecki- Różan- Ostrów Mazowiecka, droga ta wraz z drogą nr 50 (Ciechanów- Sochaczew- Grójec- Mińsk Mazowiecki- Ostrów Mazowiecka) stanowi obwodnicę aglomeracji warszawskiej. Jest ważna przede wszystkim dla międzyregionalnego i międzynarodowego ruchu pojazdów ciężarowych. Zapewnia również ważne powiązania regionalne, łącząc miasta i powiaty w północnej części Mazowsza. Dla gminy Gołymin-Ośrodek jest to najważniejsza droga na kierunku wschód-zachód zapewniająca ponadto bezpośrednie powiązanie z siedzibą powiatu;
- droga wojewódzka nr 618 łącząca Wyszaków i Gołymin-Ośrodek, służąca wewnętrznym powiązaniom w północnej części województwa, zapewniająca dojazd do Wyszkowa. Droga biegnie przez miejscowości Pniewo, Pułtusk, Przewodowo Parcele, Kozłówka, Porzowo.

W dalszej kolejności dla powiązań zewnętrznych, ale także i wewnętrznych gminy istotne są drogi powiatowe:

- nr 1208W Gołymin-Ośrodek – Łukowo – Mosaki;
- nr 1236W Opinogóra – Pałuki – Nieradowo;
- nr 1212W Wróblewo – Pajewo Wielkie – Gołymin-Ośrodek;
- nr 1223W Nasierowo – Dziurawieniec – Gołotczyzna;
- nr 1228W Sońsk – Ciemieniewo – Gołymin-Ośrodek;
- nr 1229W Gogole Wielkie – Pajewo Wielkie;
- nr 1230W Osiek – Aleksandrowo – Skaszewo Nowe;
- nr 2422W Nasielsk – Strzegocin – Szyszki – Gołymin-Ośrodek;
- nr 1207W Wróblewo – Helenów.

System dróg krajowych w Polsce, obejmujący również autostrady i drogi ekspresowe, podlega Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA). Droga krajowa nr 60 jest drogą klasy głównej ruchu przyspieszonego (GP). Droga ta obsługuje przede wszystkim ruch ponadlokalny-międzynarodowy, międzyregionalny i regionalny, ale także lokalny i przyległe zagospodarowanie.

Droga nr 60 nie spełnia obecnie wymagań dla drogi klasy GP z uwagi na nadmierną dostępność do jezdni poprzez liczne zjazdy do przyległych nieruchomości oraz odległości między skrzyżowaniami mniejsze niż wymagane dla drogi tej klasy. Na całej trasie istnieją liczne wjazdy do zagród i pól, a brak pasa ruchu wolnego i ścieżek rowerowych prowadzi do wzrastającej liczby wypadków i kolizji.

DK nr 60 należy do dróg, których obciążenie na odcinkach zamiejskich jest niższe niż średnie obciążenie dla dróg krajowych, wynoszące w 2015 r. ok. 11500 pojazdów.

Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich sprawuje zarząd nad drogami wojewódzkimi na obszarze województwa Mazowieckiego. Według Planu rozwoju sieci drogowej dróg województwa mazowieckiego na lata 2016-2026 droga wojewódzka 618 została zaliczona do klasy Z (drogi zbiorczej), a ponadto jako droga uzupełniająca. Wg ww. planu nie odnotowuje zmiany średniego dobowego ruchu pojazdów na przestrzeni lat 2010-2015.

Na podstawie Przeglądu Pięcioletniego z roku 2015 stan techniczny drogi wojewódzkiej nr 618 został określony jako krytyczny. Maksymalny dopuszczalny nacisk na oś drogi wynosi 80 kN.

Powiatowy Zarząd Dróg w Ciechanowie jest zarządcą dróg powiatowych przebiegających przez terytorium gminy. Drogi powiatowe w większości nie spełniają wymaganych parametrów. Większość z nich wymaga naprawy i modernizacji. Drogi powiatowe łączą funkcję obsługi ruchu w powiązaniach zewnętrznych i wewnętrznych z obsługą zagospodarowania, znajdującego się przy drodze.

Samorząd gminy Gołymin-Ośrodek jest zarządcą dróg gminnych występujących na terytorium gminy. Drogi gminne służą bezpośredniej obsłudze zagospodarowania, wyprowadzają ruch na drogi wyższych kategorii i uzupełniają powiązania o lokalnym znaczeniu. Na drogi gminne składa się 65 odcinków dróg które, są stosunkowo dobrze rozbudowane. Stan większości dróg jest dobry, ale wymagane inwestycje drogowe na terenie Gminy Gołymin-Ośrodek nadal są bardzo duże.

Część zagospodarowania gminy obsługiwana jest przez drogi niezaliczone obecnie do żadnej kategorii dróg publicznych. Są to drogi wewnętrzne na terenach rolnych i leśnych.

Sieć dróg publicznych i wewnętrznych jest dobrze rozwinięta i dobrze udostępnia zagospodarowanie gminy, a także umożliwia wyprowadzenie ruchu na drogi wyższych kategorii i klas.

Drogi o nawierzchni twardej obsługują najważniejsze połączenia zewnętrzne i wewnętrzne gminy oraz rejon o największej koncentracji zabudowy. Drogi o nawierzchni gruntowej obsługują głównie obszary ekstensywnie zagospodarowane – rozproszoną zabudowę oraz tereny rolne i leśne.

Tabela 47 Długość i nawierzchnie poszczególnych kategorii dróg publicznych

Lp.	Drogi	Długość	Nawierzchnie		
			Bitumiczne	Gruntowe	Płyty ażurowe
1	Krajowe	16	16	-	-
2	Wojewódzkie	6	6	-	-
3	Powiatowe	43	????	????	-
4	Gminne	118,1	44	74,1	-
5	Gminne wewnętrzne	15,6	3,9	11,5	0,2
6	Ogółem	198,7			0,2

Dane dotyczące obecnego poziomu ruchu przedstawiono w tabeli „Pomiary ruchu”. Informacje pochodzą z Generalnego Pomiaru Ruchu przeprowadzonego w 2015 r. Dla dróg powiatowych i gminnych brak jest danych określających poziom ruchu.

Tabela 48 Pomiary ruchu

Lp.	Numer drogi	Odcinek	SDR 2015	Udział proc. pojazdów ciężarowych	SRRD [osie 100kN/dobę/pas]
1	DW 618	Gołymin-Ośrodek – Przewodowo	3365	12,6	413
2	DK 60	Ciechanów-Gołymin	5667	41	-
3	DK 60	Gołymin-Maków Mazowiecki	3500	48	-

Źródło: *Generalny pomiar ruchu z 2015 r.*

Klasy dróg w stanie istniejącym przedstawiono na rysunku uwarunkowań. Przy klasyfikacji wykorzystano zarządzenia Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad nr 80 z dnia 18.12.2008 r. i nr 83 z dnia 24.12.2009 r. w sprawie klas istniejących dróg krajowych oraz dane i informacje udostępnione przez Zarząd Dróg Powiatowych i Urząd Gminy Karniewo. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U.99.43.430), przy czym przez klasę drogi rozumie się przyporządkowanie drodze odpowiednich parametrów technicznych, wynikających z jej cech funkcjonalnych. Zasadniczym problemem przy drogach istniejących jest niepełne dostosowanie parametrów technicznych dróg do funkcji przez nie pełnionych. Większy ruch i większy udział ruchu ponadlokalnego, szczególnie międzyregionalnego, wymagają lepszych parametrów technicznych i ograniczenia obsługi zagospodarowania – dostępności do drogi.

W gminie Gołymin-Ośrodek drogi gminne są na bieżąco modernizowane i przebudowywane. Harmonogram przebudowy dróg gminnych na lata 2015-2018 zakłada, że w 2018 roku przebudowane będą drogi:

- relacji Garnowo Duże- Osiek-Wólka,
- relacji Pajewo Wielkie- Morawy-Kafasy,
- relacji Konarzewo Marcisze-Konarzewo Gołąbki,
- w miejscowości Garnowo Stare,
- w miejscowości Nowy Gołymin.

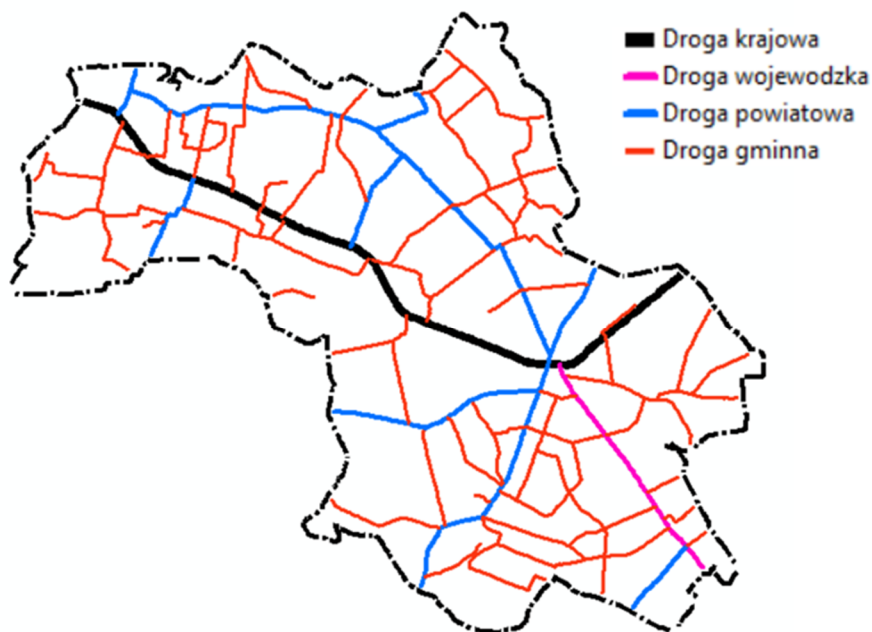
Hałas komunikacyjny jest jednym z największych źródeł emisji hałasu w środowisku. Na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek przyczyną hałasu komunikacyjnego jest ruch drogowy. W województwie mazowieckim liczba środków transportu w 2016 r., w porównaniu do roku poprzedniego, zwiększyła się o blisko 5%. Głównym źródłem jest przede wszystkim droga krajowa nr 60 (łącząca Łęczycę z Ostrowią Mazowiecką). W obszarze gminy brak jest punktów monitoringowych, w których wykonuje się pomiary hałasu.

W 2016 roku na zlecenie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie wykonane zostało badanie hałasu komunikacyjnego w 21 różnych punktach pomiarowych w większych miastach województwa oraz przy głównych drogach.

Najbliżej gminy Gołymin-Ośrodek położony był punkt pomiarowy zlokalizowany w Głinojecku przy ulicy Paśniki, gdzie oszacowano na podstawie pomiarów, że długookresowe średnie poziomy dźwięku wynoszą:

- dla pory nocy – LN =64,7dB;
- dla pory dziennie-wieczorno-nocnej – LDWN=72,1dB.

Dopuszczalne normy wynoszą: LN= 59dB, LDWN=68 DB. Zatem dopuszczalne normy zostały przekroczone.

Rysunek 14 Sieć drogowa na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne

13.1.2. Komunikacja kolejowa

Na obszarze gminy Gołymin-Ośrodek nie występuje komunikacja kolejowa.

13.1.3. Komunikacja publiczna autobusowa

Na terenie gminy Gołymin - Ośrodek dostęp do komunikacji publicznej możliwy jest dzięki autobusom PKS oraz prywatnym liniom autobusowym. Wyraźnie rozproszona zabudowa na terenie gminy sprawia, że korzystanie z samochodów osobowych jest nieuniknione. Komunikacja lokalna realizowana jest przez Mobilis Group PKS Ciechanów.

Przystanki komunikacyjne na terenie gminy Gołymin-Ośrodek stanowią własność gminy i są przez nią zarządzane. W gminie Gołymin-Ośrodek znajduje się 36 przystanków autobusowych, w miejscowościach takich jak: Gołymin Północ, Zawady Dworskie, Zawady Włociańskie, Osiek-Wólka, Stare Garnowo, Wola Gołymińska, Konarzewo-Stawki, Konarzewo-Marcisze, Mierniki, Nieradowo, Obiedzino Górne, Wróblewko, Nasierowo Górne, Nasierowo Dolne, Gogole Wielkie, Watkowo, Gołymin-Ośrodek.

13.1.4. Transport ładunków

Gmina włączona jest do krajowego systemu transportowego poprzez drogę krajową nr 60 Kutno - Płock - Ciechanów- Ostrów Mazowiecka. Droga ta posiada międzynarodowe znaczenie gospodarcze realizując połączenia w kierunku wschód - zachód i prowadząc ruch tranzytowy z Europy Wschodniej do krajów Europy Zachodniej.

W gminie Gołymin-Ośrodek brak jest ważnych źródeł i celów ruchu towarowego. Obiekty handlowe, rolnicze i przetwórstwa, które wymagają tego typu transportu są rozproszone i nie generują znaczącego ruchu.

13.1.5. Ruch pieszy i rowerowy

Na terenie Gminy Gołymin-Ośrodek znajdują się chodniki przy drogach gminnych (o łącznej powierzchni 3 842 m²) w miejscowościach takich jak: Gołymin – Ośrodek, Gostkowo oraz Nieradowo, przy drogach powiatowych w Gołyminie-Ośrodku i we Wróblewie, oraz przy drodze

krajowej w miejscowości Gogole Wielkie. Nie zaspokajają to jednak potrzeb mieszkańców gminy. W celu zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym istnieje duża potrzeba położenia chodników przy pozostałych drogach tworzących sieć drogową gminy.

Oświetlenie uliczne zapewniające bezpieczeństwo ruchu kołowego jak i bezpieczeństwo mieszkańców występuje na terenie całej gminy. Liczba lamp na terenie gminy wynosi 338 i ich stan określany jest jako dobry.

Na obszarze gminy nie występują ścieżki rowerowe.

13.1.6. Parkowanie pojazdów

W gminie Gołymin-Ośrodek brak jest istotnych problemów z parkowaniem pojazdów.

13.2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU KOMUNIKACJI WYNIKAJĄCE Z UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH, DOTYCHCZASOWYCH USTALEŃ PLANISTYCZNYCH, STRATEGII, PLANÓW ROZWOJU ORAZ WNIOSKÓW DO STUDIUM

Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju (przyjęta przez Sejm 17 listopada 2011 r. M.P. 01.21.432) oraz *Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030* (przyjęta przez Radę Ministrów w grudniu 2011 r.) nie przewidują dróg ekspresowych, przebiegających przez gminę Gołymin-Ośrodek.

Obowiązujące rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 maja 2004 r. w sprawie sieci autostrad i dróg ekspresowych (Dz.U. 2004.128.1334, zm. Dz.U.2009.187.1446) nie ustala przebiegu żadnej z dróg tych klas w obszarze gminy Gołymin-Ośrodek.

*Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego*¹⁵ – zgodnie z opisem w rozdziale 10.1.1

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku (przyjęta Uchwałą nr 158/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 października 2013 r.) jako cel główny przyjmuje zmniejszenie dysproporcji rozwoju różnych obszarów województwa mazowieckiego, ponadto wzrost znaczenia obszaru metropolitalnego Warszawy w Europie. Region Mazowsza zwiększy swoją dostępność komunikacyjną i udrożni system tranzytowy. Dokument zakłada rozwój form transportu przyjaznych dla środowiska i mieszkańców.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołymin-Ośrodek z 2000 r. Nr XXXII/168/2001 Rady Gminy w Gołyminie-Ośrodku z dnia 30 listopada postuluje dostosowanie warunków technicznych drogi krajowej nr 60 do klasy „GP”, poszerzenie jej do minimum szerokości 25 m w liniach rozgraniczenia, budowę pasa dla ruchu lokalnego, budowę

15 INFORMACJE ZAWARTE DO DNIA WEJŚCIA W ŻYCIE UCHWAŁY NR 22/18 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO Z DNIA 19 GRUDNIA 2018 R. W SPRAWIE PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO, a zmienione z związku z wejściem w życie przedmiotowej uchwały:

„Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego) (przyjęty jednogłośnie przez Sejmik Województwa Mazowieckiego Uchwałą nr 180/14 na posiedzeniu 7 lipca 2014 r.) przewiduje budowę obwodnicy w ciągu drogi krajowej nr 60. Celem głównym planu jest w szczególności stworzenie warunków dla trwałego i zrównoważonego rozwoju województwa, poprawy warunków życia jego mieszkańców i zwiększenia konkurencyjności m.in. poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury transportowej. Plan przewiduje wytworzenie Wielkiej Obwodnicy Mazowsza przebiegającej w wariantie podstawowym drogą krajową nr 60.”

ścieżki rowerowej i rozwiązanie skrzyżowań odpowiednich dla dróg tej klasy. Studium wskazuje budowę obwodnicy ośrodka gminnego Gołymina przez tereny wsi Watkowo Kolonia, Wola Gołyńska, Gołymin Ośrodek i Wielgołęka o długości ok. 6 km, ponadto budowę obwodnicy miasta Ciechanowa przez tereny wsi Nasierowo Górne, Nasierowo, Dziurawieniec i Gostkowo. Studium gminy wskazuje zadania inwestycyjne jako modernizację dróg powiatowych i gminnych polegającą między innymi na poszerzeniu ich do wymaganych parametrów, poprawa stanu technicznego i bezpieczeństwa użytkowania. Studium wskazuje lokalizacje usługi dla podróżnych przy drodze nr 60 i nr 618 w miejscowościach: Nasierowo Górne, Wróblewo, Gostkowo, Watkowo, Gołymin–Ośrodek, Osiek Aleksandrowo.

Strategia Rozwoju Powiatu Ciechanowskiego do roku 2020 (przyjęta uchwałą Nr III/9/76/07 Rady Powiatu Ciechanowskiego z dnia 28 grudnia 2007 roku) stawia na rozwój ponadlokalnych systemów infrastruktury technicznej. Strategia postuluje wzmocnienie nawierzchni drogi krajowej nr 60 i budowę obejścia w ciągu drogi nr 60 w Ciechanowie. Jako mocne strony Powiatu Ciechanowskiego wskazane są dobre powiązania komunikacyjne powiatu, rozległa sieć dróg krajowych, wojewódzkich i gminnych. Strategia jako słabą stronę wskazuje brak obwodnic w ciągach dróg krajowych i niski poziom innowacyjności infrastruktury technicznej powiatu.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Gołymin-Ośrodek (przyjęta uchwałą Nr XVI/91/2016 z dnia 30 marca 2016 roku) określa źródła emisji zanieczyszczeń liniowych. Są nimi spalanie paliw płynnych w silnikach spalinowych pojazdów samochodowych, w maszynach rolniczych oraz w kolejnictwie. Elementem emisji w tym zakresie jest również emisja powstająca w obrocie paliwami występująca głównie w czasie tankowania oraz przeładunku. Plan określa czynniki, które mają wpływ na wielkość emisji komunikacyjnej. Są nimi: stan nawierzchni; konstrukcja i stan techniczny silników pojazdów, warunki pracy silników; rodzaj paliwa; płynność ruchu; ścieranie jezdni, opon i hamulców; unoszenia drobin pyłu w wyniku wzniesienia go z powierzchni na skutek ruchu pojazdów (emisja wtórna). Celem strategicznym Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Gołymin-Ośrodek jest zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych z terenu gminy o 20% w 2020 r. w stosunku do roku 1990 oraz o istotną wartość w stosunku do roku bazowego (2014).

Z pisma Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 25.09.2017 r. wynika, że gmina Gołymin-Ośrodek będzie dążyć do poprawy dostępności i efektywności transportowej województwa poprzez:

- kształtowanie połączeń obwodnicowych województwa mazowieckiego, odciążających promienisty kształt podstawowego układu drogowego i zwiększających spójność i dostępność województwa poprzez „Wielką Pętlę Mazowsza”- dostosowanie do standardu klasy GP dróg: krajowej nr 60: Gostynin- Płock- Ciechanów- Maków Mazowiecki- Różan- Ostrów Mazowiecka, wojewódzkiej nr 617 Ciechanów- Przasnysz;
- budowę obwodnicy miejscowości Gołymin-Ośrodek w ciągu drogi krajowej nr 60;
- wzmacnianie ważnego połączenia w układzie wewnątrzregionalnym: Wyszaków- Pułtusk- Ciechanów- Mława z obejściem Ciechanowa i Pułtuska oraz z wykorzystaniem dróg wojewódzkich nr 618 i 615.

Z pisma Generalny Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie z dnia 11.09.2017 r. wynika, że:

- obsługę komunikacyjną nowych obszarów przeznaczonych pod zabudowę przy drodze krajowej nr 60 należy zaprojektować od dróg niższych klas bez konieczności zapewnienia bezpośredniego dostępu z drogi krajowej;
- w przypadku planowania nowych dróg publicznych mających włączenie do drogi krajowej nr 60 (klasa drogi GP) należy uwzględnić przepisy określone w § 9 ust 1. pkt 3 Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 1999r. nr 43 poz. 430);
- zgodnie z art. 43 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych obiekty budowlane przy drogach powinny być usytuowane w odległości od zewnętrznej krawędzi jezdni dla dróg

ogólnodostępnych krajowych co najmniej 10m w terenie zabudowy oraz co najmniej 25m poza takim terenem.

13.3. OCENA FUNKCJONOWANIA I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU SYSTEMU TRANSPORTOWEGO GMINY

Do podstawowych problemów funkcjonowania systemu transportowego gminy należą:

- nie w pełni zhierarchizowany układ drogowy – drogi krajowe i wojewódzkie o dużym udziale ruchu tranzytowego, których podstawowym zadaniem, wynikającym z ich funkcji w sieci drogowej powinno być prowadzenie ruchu, przede wszystkim ponadlokalnego, obsługują jednocześnie przyległą zabudowę, powoduje to niejednorodność ruchu pod względem struktury rodzajowej pojazdów i prędkości, zakłócenia jego płynności i zagrożenie bezpieczeństwa;
- zagrożenie bezpieczeństwa ruchu, wynikające z dużej dostępności do dróg wyższych klas i konfliktów będących skutkiem wspólnego wykorzystywania jezdni przez wszystkich użytkowników, a w szczególności „niechronionych uczestników ruchu” (pieszych i rowerzystów), zmuszonych do korzystania z jezdni ze względu na brak chodników i ścieżek rowerowych;
- trudności w poprawie parametrów technicznych i użytkowych dróg krajowych i wojewódzkich na terenach zabudowy, w zakresie ograniczenia dostępności do drogi i obsługi przyległego zagospodarowania z uwagi na niedostateczną szerokość pasa drogowego (brak możliwości poszerzenia jezdni, budowy jezdni serwisowych /zbiorczych/ lub dodatkowych pasów ruchu dla obsługi zagospodarowania bez poszerzenia istniejących pasów drogowych) oraz w zakresie zwiększenia odległości pomiędzy skrzyżowaniami, poprzez ograniczenie ich liczby, ponieważ spowodowałoby to nadmierne utrudnienia w dostępie do zagospodarowania lub wręcz uniemożliwiło z uwagi na brak dróg alternatywnych;
- braki w wyposażeniu w nawierzchnie twarde części dróg gminnych;
- brak obwodnicy ośrodka gminnego w ciągu drogi nr 60 i 618;
- brak ścieżek rowerowych;
- duża ilość wjazdów na drogę krajową nr 60 i wojewódzką 618 wynikająca z lokalizacji zabudowy równoległe do pasa drogowego i dojazdów do pól;
- nieodpowiedni stan nawierzchni dróg, szczególnie drogi wojewódzkiej nr 618.

Uwarunkowaniami sprzyjającymi rozwojowi gminy są:

- korzystne położenie ośrodka gminnego na skrzyżowaniu drogi krajowej, wojewódzkiej i powiatowych ;
- dość dobre połączenia drogowe z terenami sąsiednimi;
- dobrze rozwinięta sieć dróg, zapewniająca powiązania zewnętrzne i wewnętrzne oraz dojazd do zagospodarowania - dobra dostępność komunikacyjna poszczególnych terenów w gminie;
- możliwość uzyskania środków na rozwój infrastruktury z funduszy Unii Europejskiej;
- dogodne połączenie z miastem Ciechanów i Maków Mazowiecki.

Zagrożeniami dla rozwoju mogą być:

- nadmierny wzrost ruchu drogowego, za którym nie będzie nadążała rozbudowa układu drogowego;
- zwiększające się rozpraszanie zabudowy, powodujące wzrost zapotrzebowania na transport;
- opóźnienia w rozbudowie i modernizacji układu drogowego;
- wstrzymywanie inwestycji drogowych;
- pogarszanie się jakości obsługi komunikacją publiczną, szczególnie dostępności do niej;
- niedostatek środków finansowych na rozwój i utrzymanie sieci drogowej oraz komunikacji publicznej, w tym na wkład własny, konieczny do uzyskania wsparcia ze środków Unii Europejskiej;

- konflikty społeczne i ekologiczne, ujawniające się przy modernizacji i rozbudowie układu drogowego.

Wnioski

Obecny system transportowy gminy dość dobrze zaspakaja podstawowe potrzeby komunikacyjne mieszkańców i gospodarki.

Największym problemem jest zapewnienie właściwych warunków ruchu i jego bezpieczeństwa na drodze krajowej nr 60 i drodze wojewódzkiej nr 618 oraz zapewnienie odpowiednich warunków życia mieszkańców i funkcjonowania gospodarki w korytarzach tych dróg. Przewidywany wzrost znaczenia drogi nr 60 w układzie komunikacyjnym kraju i województwa, wymagać będzie rozbudowy, uwzględniającej z jednej strony potrzeby rozwoju gminy Gołymin-Ośrodek i gmin sąsiednich (w szczególności miasta Ciechanów), a z drugiej potrzeby stale wzrastającego ruchu, przede wszystkim tranzytowego.

W zakresie uwarunkowań wynikających z diagnozy dotychczasowego rozwoju systemu transportowego oraz planowanego jego rozwoju, określonego w dokumentach krajowych i wojewódzkich, jak również wnioskowanego przez zarządców dróg, w kierunkach rozwoju systemu transportowego gminy, określonych w Studium powinny być uwzględnione w szczególności:

- zapewnienie możliwości przestrzennych dla:
 - budowy obwodnicy Gołymina-Ośrodka i Ciechanowa,
 - przebudowę i modernizację drogi wojewódzkiej nr 618, dostosowanie do parametrów dróg głównych (G),
 - przebudowę i rozbudowę dróg powiatowych do parametrów dróg klasy zbiorczej (Z) i lokalnej (L);
- budowa nowych dróg gminnych dla obsługi nowego zagospodarowania;
- przebudowa i rozbudowa istniejących dróg gminnych, przede wszystkim wyposażenie ich w nawierzchnie twarde ulepszone;
- budowa ścieżek rowerowych dla codziennych potrzeb i rekreacji;
- rozbudowę sieci chodników dla pieszych;
- przystosowanie dróg różnych kategorii do prowadzenia komunikacji autobusowej.

14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

14.1. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Sieć wodociągowa w gminie Gołymin-Ośrodek jest obsługiwana przez Zakład Usług Wodnych w Mławie. Na terenie Gminy brak jest sieci kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej, która zaspokajałaby potrzeby mieszkańców Gminy w zakresie odprowadzania ścieków. Budowa sieci kanalizacyjnej w Gminie jest utrudniona poprzez istnienie terenów o rozproszonej zabudowie, gdzie z ekonomicznego punktu widzenia sieć jest nieuzasadniona.

Źródła wody pitnej w gminie stanowią wyłącznie udokumentowane zasoby wód podziemnych. Ich wielkość gwarantuje pokrycie pełnych potrzeb. Gmina nie kupuje wody z gmin sąsiednich. Sprzedaje natomiast wodę do miejscowości Tłucznice, w gminie Karniewo.

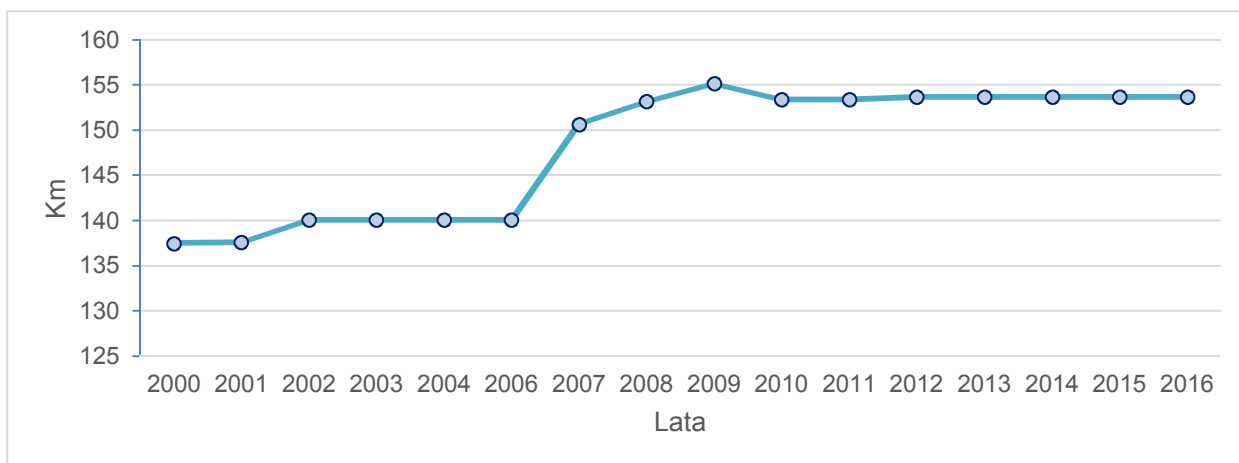
14.1.1. Zaopatrzenie w wodę

Gmina Gołymin-Ośrodek posiada zorganizowane systemy wodociągowe zapewniające dostawę wody w odpowiedniej ilości i jakości. Nie występują w tym zakresie niedobory w infrastrukturze.

System zaopatrzenia w wodę gminy oparty jest na 3 ujęciach wód podziemnych wraz ze stacjami uzdatniania wody (hydroforniami). Pobór wód podziemnych odbywa się z ujęć wody zlokalizowanych w :

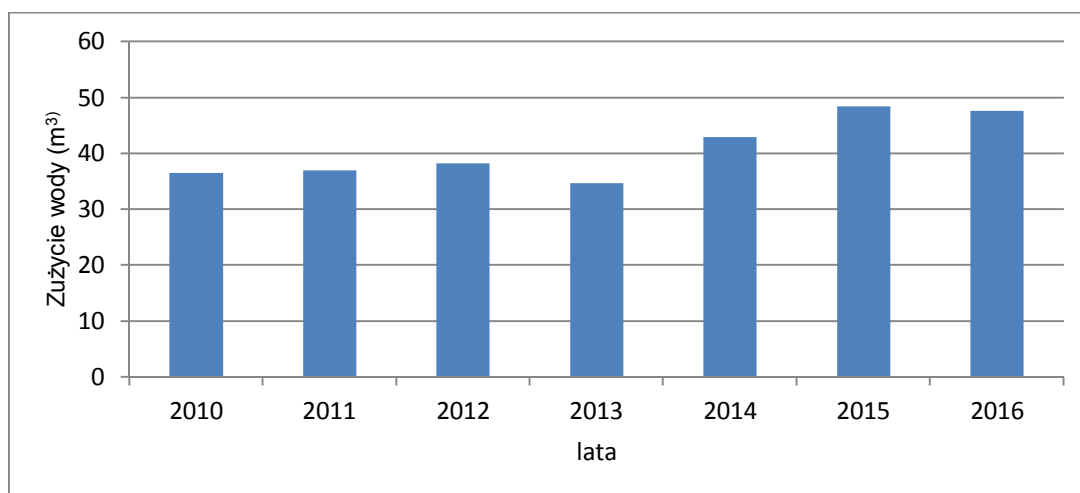
- **Gogolach Wielkich** - na działce ewidencyjnej 15/2 znajduje się studnia głębinowa, natomiast na działce 15/4 znajduje się stacja wodociągowa. Pobór odbywa się za pomocą jednej studni głębinowej o głębokości 48m i wydajności eksploatacyjnej 32 m³/h, przy depresji 9m. Pobór następuje w ilości: $Q_{hmax}=18m^3/h$, $Q_{dsr}=200m^3/d$, $Q_{dmax}=300m^3/d$, $Q_{rmax}=73000m^3/rok$. Woda pozyskiwana przeznaczona jest dla miejscowości gminy: Gogole Wielkie, Gogole-Steczki, Morawka, Smosarz-Dobki, Morawy-Laski. Czerpana woda przeznaczona jest na potrzeby socjalno-bytowe mieszkańców, indywidualne gospodarstwa rolne, jednostki usługowo-handlowe i obiekty użyteczności publicznej.
- **Pajewie Wielkim** - na działkach nr ew. 111/4 i 111/3, za pomocą dwóch studni głębinowych: nr 1 o głębokości 62,5m i nr 2 o głębokości 65m, o ustalonych zasobach eksploatacyjnych w wielkości: dla studni nr 1- 30m³/h przy depresji do 12m, dla studni nr 2- 63 m³/h przy depresji do 10m. Pobór następuje w ilościach: $Q_{sr\ d}=160\ m^3/d$, $Q_{max\ d}=208m^3/d$. Zasoby wodne ujęcia przekazywane są poprzez sieć wodociągową do miejscowości: Pajewo Wielkie, Pajewo-Szwelice, Nasierowo Górne, Nasierowo Dolne, Nasierowo-Dziurawiec, Morawy- Kopcie, Smosarz-Pianki, Morawy-Wicherki, Truszki, Gostkowo, Chrusciele, Wróblewo, Wróblewko, Smosarz-Dobki. Jakość pozyskiwanej wody wykazuje ponadnormatywne zawartości związków żelaza i manganu. Pochodzenie tych związków jest naturalne, powiązane genetycznie z budową geologiczną warstwy wodonośnej.
- **Starym Kałęczynie** - na działce nr ew. 12, za pomocą dwóch studni głębinowych: nr 1 o głębokości 49m i wydajności eksploatacyjnej 64 m³/h, nr 2 o głębokości 48m i wydajności eksploatacyjnej 60m³/h. Pobór następuje w ilościach: $Q_{sr\ d}=549m^3/d$, $Q_{max\ d}=824\ m^3/d$. Woda czerpana ze źródła zasila miejscowości leżące na terytorium gminy: Gołymin-Ośrodek, Gołymin-Północ, Gołymin-Południe, Gołymin Nowy, Watkowo, Ruszkowo, Kałęczyn Stary, Kałęczyn Nowy, Rybakówka, Garnowo Stare, Garnowo Duże, Zawady Dworskie, Zawady Włociańskie, Wielgołęka, Wola Gołymińska, Osiek-Aleksandrowo, Osiek Górny, Osiek Dolny, Osiek-Wólka, Konarzewo, Skuze, Konarzewo Stawki, Marcisze, Nieradowo, Obiedzino Górne oraz miejscowość Tłucznicze w gminie Karniewo. Przeznaczona jest na potrzeby socjalno-bytowe mieszkańców, hodowlane indywidualnych gospodarstw rolnych oraz jednostek usługowo-handlowych i użyteczności publicznej.

Ze względu na rozwój zabudowy jednorodzinnej sukcesywnie rozwija się infrastruktura techniczna. Sieć wodociągowa uzupełniana jest wraz z powstawaniem nowej zabudowy. Ogółem długość sieci wodociągowej w gminie wynosi 153,7 km (stan na 2016 rok). Rozbudowa sieci wodociągowej istotnie podnosi jakość życia mieszkańców poprzez zapewnienie ciągłości dostaw wody spełniającej wszelkie normy sanitarne. W gminie występuje 957 przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. W gminie Gołymin-Ośrodek z sieci wodociągowej korzysta 3818 osób, czyli praktycznie 100% zamieszkujących osób terytorium gminy.

Wykres 28 Długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej [km]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL

Wykres 29 Zużycie wody ogółem na 1 mieszkańca gminy Gołymin - Ośrodek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL

14.1.2. Oczyszczanie i odprowadzanie ścieków

Na terenie gminy brak jest sieci kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej. Budowa sieci kanalizacyjnej w gminie jest zadaniem bardzo trudnym, między innymi z powodu występowania bardzo dużej ilości terenów o rozproszonej zabudowie. Z ekonomicznego punktu widzenia budowa sieci jest nieuzasadniona. System oczyszczalni ścieków oparty jest głównie na wywozie ścieków gromadzonych w zbiornikach bezodpływowych do punktu zlewnego do oczyszczalni ścieków w Makowie Mazowieckim, Ciechanowie i Pułtusk. Zbiorniki bezodpływowe (szamba), czyli instalacje i urządzenia przeznaczone do gromadzenia nieczystości ciekłych w miejscu ich powstania występują w gminie w liczbie 579 sztuk. Oczyszczalni przydomowych znajduje się 168 sztuk (stan na 31.12.2016 r.).

Na terenie Gminy działa jedna oczyszczalnia ścieków - oczyszczalnia ścieków komunalnych w Gołyminie Ośrodku przy Zespole Placówek Oświatowych. Obsługuje jedynie Zespół Placówek Oświatowych w Gołyminie Ośrodku oraz zamieszkałych w pobliżu nauczycieli. Po zakończeniu procesu oczyszczania, ścieki z oczyszczalni przesyłane są za pomocą rowu melioracyjnego do rzeki Sony. Z oczyszczalni korzysta 523 osoby (w tym 484 pracowników szkoły oraz uczniów) oraz 39 osób zamieszkujących na pobyt stały budynek wielorodzinny.

14.2. GOSPODARKA ODPADAMI

W dniu 23 stycznia 2013 r. weszła w życie ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tj. Dz. U. 2018., poz. 21). Ustawa ta zastąpiła obowiązującą dotychczas ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2010 r., Nr 185, poz. 1243 z późn. zm.). Nowa ustawa o odpadach zgodnie z art. 1 określa środki służące ochronie środowiska, życia i zdrowia ludzi zapobiegające i zmniejszające negatywny wpływ na środowisko oraz zdrowie ludzi wynikające z wytwarzania odpadów i gospodarowania nimi oraz ograniczające ogólne skutki użytkowania zasobów i poprawiające efektywność takiego użytkowania. Nowa ustawa określa również:

- zasady gospodarki odpadami,
- plany gospodarki odpadami,
- uprawnienia, jakie wymagane są do gospodarowania odpadami,
- zasady prowadzenia rejestrów podmiotów wprowadzających produkty,
- zasady prowadzenia ewidencji odpadów.

Gospodarka odpadami w województwie mazowieckim opiera się na wskazanych w WPGO 2012-2023 regionach gospodarki odpadami (RGO). Na terenie województwa utworzono 5 regionów: ciechanowski, płocki, warszawski, ostrołęcko-siedlecki i radomski, w ramach których funkcjonują regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych. Gmina Gołymin – Ośrodek należy do Regionu Ciechanowskiego, dla którego regionalną instalacją przetwarzania odpadów komunalnych (tzw. RIPOK) jest:

- Instalacja MBP Zakład Usług Komunalnych „USKOM” Sp. z o.o. w Mławie – Instalacja BMP w m. Kosiny Bartosowe, gm. Wiśniewo;
- Instalacje zastępcze:
 - Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ciechanowie – Instalacja MBP w Woli Pawłowskiej;
 - Zakład Usług Komunalnych „USKOM” Sp. z o.o. w Mławie - Sortownia w m. Uniszki Cegielnia, gm. Wieczfnia Kościelna;
 - SKUP – Sprzedaż Hurtowa Opakowań Wtórnych „Dbaj” Marta Prychodko, Świątajno - Sortownia, ul. Cmentarna, Chorzele;
 - Błysk-Bis Sp. z o.o. Maków Mazowiecki, Sortownia, Maków Mazowiecki;
 - Pułtuskie Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o., Linia do segregacji, Płocochowo.

W 2016 roku z terenu gminy odebrano 587,64 Mg niesegregowanych zmieszanych odpadów komunalnych, które przekazane zostały do zastępczej sortowni odpadów komunalnych zmieszanych i selektywnie zbieranych w Woli Pawłowskiej (gm. Ciechanów).

Poziom recyklingu przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych, i szkła w 2016 roku wynosił 25,47 %. Osiągnięty przez gminę Gołymin- Ośrodek poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w 2016 roku wyniósł 100% .

W 2016 roku z terenu gminy przy pomocy dofinansowania otrzymanego z WFOŚiGW usunięte zostało w latach 2015-2016– 214,46 Mg odpadów zawierających azbest.

Na terenie gminy Gołymin-Ośrodek nie został zorganizowany Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Selektywnie zbierane odpady komunalne mieszkańcy mogą przekazać do punktu prowadzonego przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ciechanowie. Dwa razy w roku (wiosną i jesienią) na terenie gminy organizowana jest zbiórka odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

14.3. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ i MOŻLIWOŚĆ WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

Przez teren gminy nie przebiegają linie elektroenergetyczne najwyższych i wysokich napięć. Teren Gminy obsługiwany jest przez ENERGA-OPERATOR SA Oddział w Płocku, Rejon Dystrybucji w Ciechanowie i zaopatrywany jest w energię elektryczną z krajowego systemu energetycznego za pośrednictwem linii WN 110 kV i stacji GPZ 110/15 kV (znajdujących się poza obszarem Gminy - Tabela 49). Ze stacji GPZ wyprowadzone są linie SN 15 kV w kierunku stacji transformatorowych SN/nN (w tym także znajdujących się na terenie Gminy Gołymin-Ośrodek), a następnie od nich poprzez sieć niskiego napięcia do odbiorców.

Tabela 49 GPZ zasilający między innymi gminę wiejską Gołymin-Ośrodek

Lp.	Nazwa GPZ (kod)	Napięcie transformacji	Ilość transformatorów	Moc transformatorów [MVA]
1	Chrzanówek (CHN)	110/15 kV	1/2	16
2	Chrzanówek (CHN)	110/15 kV	2/2	16
3	Ciechanów (CIA)	110/15 kV	1/2	16
4	Ciechanów (CIA)	110/15 kV	2/2	16

Źródło: na podstawie danych ENERGA-OPERATOR

Część terenu gminy Gołymin-Ośrodek zasilana jest również z GPZ Maków (MKW), jest to GPZ należący do Polskiej Grupy Energetycznej.

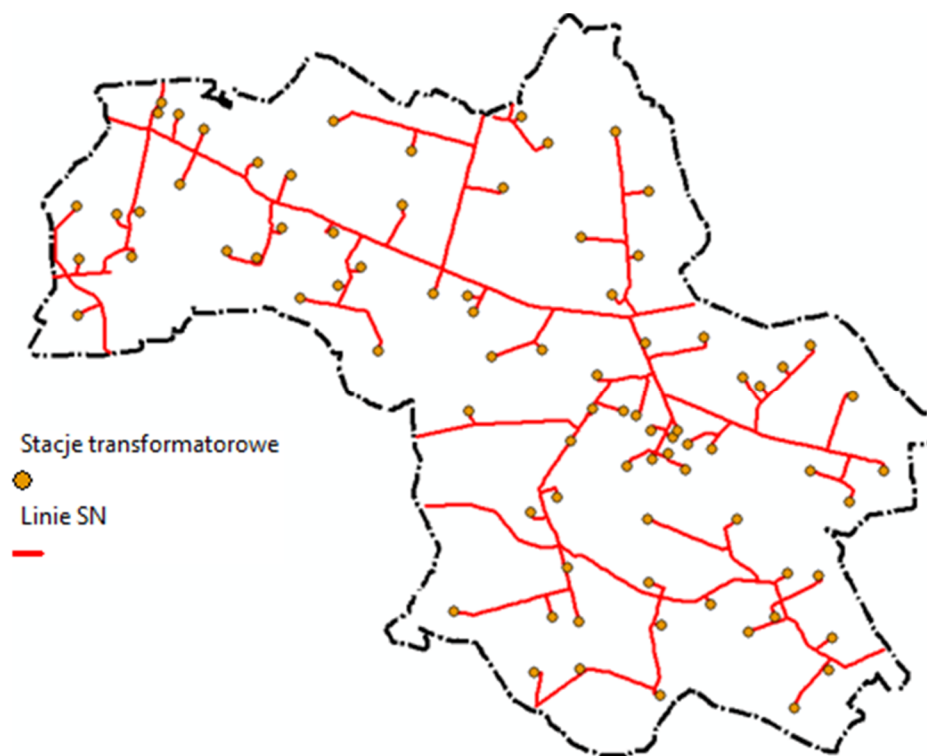
Zgodnie ze stanem na koniec roku 2017 na obszarze gminy Gołymin Ośrodek zlokalizowanych było 104,84 km linii elektroenergetycznych średniego napięcia, 158,14 km linii elektroenergetycznych niskiego napięcia oraz 83 stacji transformatorowych 15/0,4 kV (SN/NN).

Na terenie gminy planowana jest budowa stacji transformatorowej WN/SN o roboczej nazwie "GPZ Gołymin". Na potrzeby jej zasilania planuje się budowę linii napowietrznej lub napowietrzno-kablowej WN-110 kV relacji GPZ Chrzanówek- GPZ Pułtusk wraz z budową nowych wyprowadzeń linii SN celem zasilenia istniejącej struktury sieciowej. Ponadto, wymieniona inwestycja wymusza przebudowę części istniejących linii SN- 15 kV, zapewni to na terenie gminy zwiększenie dodatkowych mocy rezerwowych. Przyczyni się również do podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej gminy, jak również przyległych terenów. Realizacja inwestycji planowana jest na lata 2021-2023. Termin ten ściśle zależny jest od uwarunkowań terenowych, spełnienia wymogów obowiązujących aktów prawnych, jak i woli stron procesu projektowo-wykonawczego.

Ogólny stan techniczny urządzeń zasilających teren gminy Gołymin-Ośrodek można określić jako dobry. Na bieżąco prowadzone są prace polegające na wymianie wyeksploatowanych urządzeń na nowe. Zmniejsza to możliwość wystąpienia awarii.

Dla projektowanych i istniejących linii WN, SN, nN zarówno napowietrznych jak i kablowych strefy ochronne ustala się z uwzględnieniem powszechnie obowiązujących norm, przepisów i zasad branżowych. Pas techniczny dla napowietrznych linii elektroenergetycznych wynosi:

- 110 kV wynosi 20m od osi linii (projektowana);
- 15 kV wynosi 7,5m od osi linii;
- 0,4 kV wynosi 3m od osi linii.

Rysunek 15 Rozmieszczenie linii elektroenergetycznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ENERGA

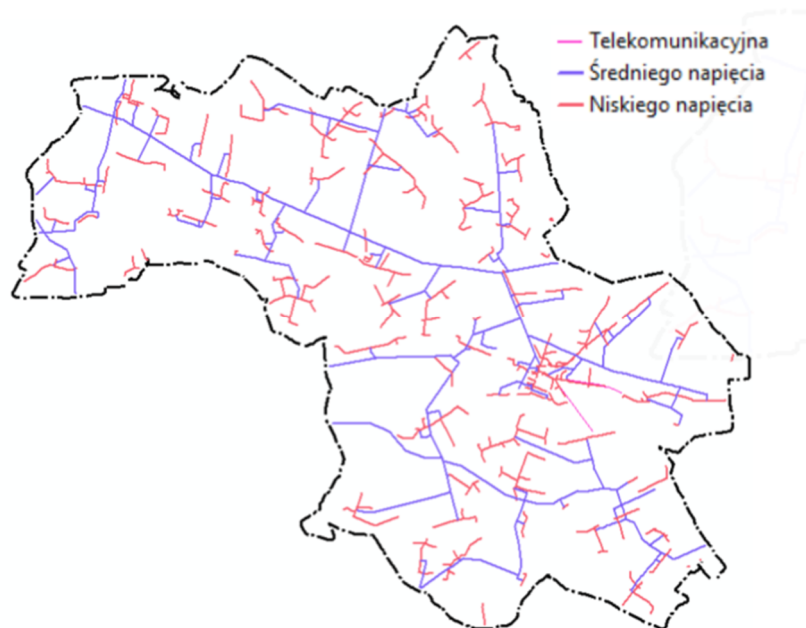
Tabela 50 Szacowane obciążenie maksymalne LSN dla potrzeb gminy wiejskiej Gołymin-Ośrodek

Lp.	Nazwa GPZ	2012 [MW]	2013 [MW]	2014 [MW]	2015 [MW]	2016 [MW]	2017 [MW]
1	CHN p. 07 Gołymin	1,51	1,55	1,52	1,69	1,95	2,04
2	CHN p. 27 Pomorze	0,24	0,24	0,28	0,23	0,18	0,27
3	CIA p. 15 Opinogóra	0,002	0,002	0,002	0,002	0,002	0,009
4	MKW p. 28 Maków - Ciechanów	0,017	0,017	0,017	0,017	0,017	0,017
5	Łącznie	1,77	1,81	1,82	1,94	2,15	2,33

Źródło: na podstawie danych ENERGA-OPERATOR

Powyższa tabela przedstawia szacowaną część obciążenia GPZ przypadającą dla potrzeb gminy (wartości dla maksimum łącznego dla wszystkich LSN zasilających gminę, nie dla maksimum dla każdej z LSN zasilających gminę).

Na terenie Gminy Gołymin - Ośrodek występuje system oświetlenia ulicznego. Składa się z 338 punktów świetlnych głównie sodowych (dodatkowo kilka naświetlaczy i lamp stylowych). Zużycie energii w gminie na potrzeby oświetlenia publicznego w 2013 r. wyniosło 129,590 MWh, w 2014 r. natomiast: 121,650 Mwh.

Rysunek 16 Rozmieszczenie linii telekomunikacyjnych oraz średniego i niskiego napięcia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k

14.4. ZAOPATRZENIE W GAZ

Przez teren gminy nie przebiegają sieci tranzytowe, przesyłowe i dystrybucyjne gazu.

Gazyfikacja gminy będzie możliwa po realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300 i DN 250 Ciechanów – Krasne – Maków Mazowiecki oraz odgałęzienia do gminy Gołymín Ośrodek. Będzie on potencjalnym źródłem zaopatrzenia w gaz sieciowy odbiorców na terenie gminy.

Dla projektowanego gazociągu wyznacza się strefę kontrolowaną tj. obszar, w którym operator sieci gazowej podejmować będzie czynności w celu zapobieżenia działalności mogącej mieć negatywny wpływ na trwałość gazociągów i ich prawidłową eksploatację. W strefie kontrolowanej nie należy wznosić budynków, urządzać stałych składów i magazynów, sadzić drzew oraz nie powinna być podejmowana żadna działalność mogąca zagrozić trwałości gazociągów podczas ich eksploatacji. Od planowanego gazociągu wysokiego ciśnienia obowiązuje strefa kontrolowana szerokości 6,0 m (po 3,0 m od osi gazociągu).

Mieszkańcy w szerokim zakresie stosują gaz butlowy – propan-butan. Dystrybucja gazu butlowego prowadzona jest przez kilku prywatnych pośredników.

14.5. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ CIEPLNĄ

Na terenie gminy Gołymín-Ośrodek nie działa scentralizowana sieć ciepłownicza. Domy są głównie zasilane z indywidualnych pieców na paliwa stałe. Główną przyczyną takiej sytuacji jest znacznie rozproszona zabudowa.

Obecnie zaspokajanie potrzeb mieszkańców w energię ciepłą na terenie Gminy Gołymín - Ośrodek odbywa się w oparciu o:

- lokalne kotłownie węglowe, olejowe i gazowe zlokalizowane głównie w zakładach pracy;

- indywidualne źródła i urządzenia grzewcze na paliwa stałe (węgiel, „ekogroszek”, koks, odpady drzewne i drewno), paliwa ciekłe i gazowe (olej opałowy, gaz ziemny, gaz płynny LPG) oraz elektryczne urządzenia grzewcze.

Sposób zagospodarowania oraz charakter zabudowy na obszarze gminy predysponują do indywidualnego sposobu ogrzewania obiektów. Nie planuje się budowy scentralizowanego systemu ogrzewania.

Na terenie Gminy Gołymín – Ośrodek nie występują znaczące źródła energii odnawialnej tj. wykorzystujących energie: słońca, wiatru, wody, pompy ciepła, biogaz czy biomasę. Nieliczne gospodarstwa domowe wykorzystują ogniwa fotowoltaiczne. Gmina Gołymín – Ośrodek nie dysponuje warunkami korzystnymi z punktu widzenia rozwoju energetyki wodnej ze względu na brak naturalnych cieków wodnych. Wykorzystując rolniczy charakter gminy, polem działania może być wykorzystanie biomasy na cele energetyki cieplnej. Biomasę można także wykorzystywać do produkcji estrów rzepakowych, stosowanych jako dodatek do olejów napędowych.

14.6. TELEKOMUNIKACJA

Telekomunikacja na terenie gminy Gołymín-Ośrodek ulegała intensywnej rozbudowie i modernizacji. Gmina posiada rozwiniętą sieć telekomunikacyjną opartą na istniejącej sieci kablowej, napowietrznej i światłowodowej. Stopień telefonizowania obszaru gminy zależy od odległości obiektów od centrali telefonicznej. Dodatkowo usługi telekomunikacyjne zapewnia system telefonii bezprzewodowej wszystkich działających na terenie kraju operatorów sieci komórkowej.

Na obszarze gminy zapewniony jest też ogólny dostęp do Internetu.